

T.C.

BARTIN ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
PEYZAJ MİMARLIĞI ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KENT KİMLİĞİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ İÇİN PEYZAJ YÖNETİM
ANLAYIŞININ GELİŞTİRİLMESİ: BARTIN-AMASRA ÖRNEĞİ

HAZIRLAYAN

DÜRDANE KAYA ÖZDEMİR

DANIŞMAN

DOÇ.DR.SEBAHAT AÇIKSÖZ

BARTIN-2016

T.C.

**BARTIN ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
PEYZAJ MİMARLIĞI ANABİLİM DALI**

**KENT KİMLİĞİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ İÇİN PEYZAJ YÖNETİM
ANLAYIŞININ GELİŞTİRİLMESİ: BARTIN-AMASRA ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN

Dürdane KAYA ÖZDEMİR

JÜRİ ÜYELERİ

Danışman : Doç.Dr. Sebahat AÇIKSÖZ - Bartın Üniversitesi
Üye : Doç.Dr. Osman UZUN - Düzce Üniversitesi
Üye : Yrd. Doç.Dr. Deniz ÇELİK - Bartın Üniversitesi

BARTIN-2016

KABUL VE ONAY

Dürdane KAYA ÖZDEMİR tarafından hazırlanan “KENT KİMLİĞİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ İÇİN PEYZAJ YÖNETİM ANLAYIŞININ GELİŞTİRİLMESİ: AMASRA ÖRNEĞİ” başlıklı bu çalışma, 05.09.2016 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oy birliği ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Doç. Dr. Sebahat AÇIKSÖZ (Danışman) .....

Üye : Doç. Dr. Osman UZUN .....

Üye : Yrd. Doç. Dr. Deniz ÇELİK .....

Bu tezin kabulü Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun ...../...../20... tarih ve 20...../.....-..... sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Doç. Dr. H. Selma ÇELİKAY
Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürü

BEYANNAME

Bartın Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre Doç. Dr. Sebahat AÇIKSÖZ danışmanlığında hazırlamış olduğum “KENT KİMLİĞİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ İÇİN PEYZAJ YÖNETİM ANLAYIŞININ GELİŞTİRİLMESİ: BARTIN-AMASRA ÖRNEĞİ” başlıklı yüksek lisans tezimin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalışma olduğunu, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

İmza

18.10.2016

Dürdane KAYA ÖZDEMİR

ÖNSÖZ

Tez çalışmam kapsamında danışmanlığımı üstlenerek araştırma konusunun belirlenmesi ve araştırmanın sürdürülmesi aşamalarında bilimsel katkıları esirgemeyen ve çalışmalarında beni yönlendiren yüksek lisans öğrencisi olmaktan gurur duyduğum sayın hocam Doç. Dr. Sebahat AÇIKSÖZ'e içtenlikle teşekkür ederim.

Bu çalışma çerçevesinde gerekli incelemelerin yapılarak hataların düzeltilmesinde emek harcayan ve her türlü katkıları esirgemeyen sayın hocalarım Doç. Dr. Osman UZUN'a, ve Yrd. Doç. Dr. Deniz ÇELİK'e şükranlarımı sunarım.

Çalışmalarım kapsamında gerekli anlayış ve özveriye gösteren Bartın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünde çalışan mesai arkadaşlarıma çok teşekkür ederim.

Her konuda yardımlarını esirgemeyen sevgili arkadaşım Arş. Gör. Gizem CENGİZ GÖKÇE'e teşekkür ederim.

Çalışmalarım boyunca göstermiş olduğu anlayış ve maddi manevi desteği ile yardımlarını esirgemeyen eşim Burhan ÖZDEMİR'e şükranlarımı sunarım.

Çalışmam çerçevesinde gerçekleştirilmiş olan derin mülakat aşamasında, çalışmama kattıkları, bilgi ve tecrübeleri için Amasra Belediyesi, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Bartın-Amasra Müze Müdürlüğü personeli ile Çevre ve Kültür Değerlerini Koruma ve Tanıtma Vakfı (ÇEKÜL) Amasra Temsilciliği, Amasra Kültür ve Dayanışma Derneği ve Amasra Geleneksel El Sanatları Dernek temsilcilerine teşekkürü bir borç bilirim.

Bu çalışma "Kent Kimliğinin Sürdürülebilirliği İçin Peyzaj Yönetim Anlayışı: Amasra Örneği" başlıklı ve 2016-FEN-CY-008 kod numaralı proje olarak Bartın Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) tarafından desteklenmiştir. Desteklerinden dolayı BAP Komisyonuna teşekkür ederim.

Dürdane KAYA ÖZDEMİR

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

KENT KİMLİĞİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ İÇİN PEYZAJ YÖNETİM ANLAYIŞININ GELİŞTİRİLMESİ: BARTIN-AMASRA ÖRNEĞİ

Dürdane KAYA ÖZDEMİR

Bartın Üniversitesi

Fen Bilimleri Enstitüsü

Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Sebahat AÇIKSÖZ

Bartın- 2016, sayfa: XXI + 280

Doğada var olan her varlığın bir kimliği olduğu gibi kentlerin de kimliği bulunmaktadır. Kentleri tanımlayan birbirinden ayıran belirleyici bileşenler kent kimliğini oluşturmaktadır. Kent kimliğini oluşturan faktörler; tarihsel, biçimsel, fiziksel, sosyo-kültürel ve ekonomik faktörlerdir. Ancak endüstri devrimiyle birlikte, kent ve yakın çevresinde iş olanakları yoğunlaşmasıyla birlikte kentlere göç artmıştır. Kentsel alandaki toplumsal, kültürel, ekonomik ve çevresel değerlerin tüketimi gündeme gelmiştir. Kültürel mirasın göz ardı edildiği ve kent kimliğinin olumsuz olarak değişim sürecine girdiği günümüz kentleri, özgünlüklerini kaybederek birbirine benzeyen kent formlarına dönüşmüştür.

Kentlerin kimliksizleşme sürecine girdiği bu dönemde kent kimliğinin sürdürülebilirliği Amasra çerçevesinde değerlendirilmiştir. Ukrayna'nın UNESCO Dünya Miras Geçici Listesinde yer alan "Ceneviz Ticaret Yolunda Akdeniz'den Karadeniz'e Kadar Kale ve Surlu Yerleşimleri" başlıklı adaylık dosyasına; ülkemizde yer alan Cenevizliler Dönemine ait İstanbul'daki Yoros Kalesi ve Galata Kulesi, İzmir'deki Foça Kalesi ve Çandarlı Kalesi, Düzce'deki Akçakoca Kalesi, Sinop Kalesi ve ilimizdeki Amasra Kalesi de dâhil edilmiş ve söz konusu başvuru "Ceneviz Ticaret Yolunda Akdeniz'den Karadeniz'e Kadar Kale ve Surlu Yerleşimleri" adıyla 15.04.2013 tarihi itibarıyla UNESCO Dünya Miras Geçici Listesine eklenmiştir. Bu adaylık sürecinin yanı sıra Amasra kentinin tarihi boyunca

medeniyetlere ev sahipliği yapmış olması, doğal ve kültürel özellikleri çalışma alanı olarak seçilmesini sağlamıştır. Amasra'nın kent kimliğinin sürdürülebilirliği doğrultusunda yürütülecek olan çalışmanın amaçları:

- Kentin kimliğini oluşturan etmenlerin ortaya konulması,
- Kent kimliğinin sürdürülebilirliği açısından yerel yönetim, kamu kurum ve kuruluşları, Sivil Toplum Kuruluşları (STK) ile yapılacak olan derin mülakat sonucunda Güçlü Yönler, Zayıf Yönler, Fırsatlar ve Tehditlerin (GZFT) belirlenmesi,
- UNESCO Dünya Miras Listesinde yer alan kentler arasından seçilen İtalya-Amalfi Kıyıları ile Portekiz-Angra do Heroismo kentlerinin kimliklerini korumak için benimsedikleri yönetim yaklaşımlarından Amasra'ya uygun olanlarının belirlenmesi,
- Ülkemizdeki İstanbul Tarihi Yarımada Yönetim Planı, Bursa (Hanlar Bölgesi ve Sultan Külliyesi) ve Cumalıkızık Yönetim Planı, Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzajı Alan Yönetim Planı, Mudurnu Kültürel Miras Alanı Yönetim Planı incelenerek Amasra yerleşimine uygun olanların belirlenmesi,
- Kent kimliğinin sürdürülebilirliğinin sağlanması için yönetim modeli hazırlanmasıdır.

Çalışma veri toplama, arazi çalışması, verilerin bilgisayar ortamına girilmesi, NETCAD 7.6 GIS programı kullanılarak mekânsal analizlerin yapılması, yorumlanması, peyzaj yönetim modeli oluşturulması ve sonuç-önerilerin belirlenmesi çerçevesinde yürütülmüştür. Veri toplama ve arazi çalışması aşamasında; alanın mevcut durumu, potansiyelleri ve sorunları ortaya konulmuş, yerel yönetim, kamu kurum ve kuruluşları, STK'lar ve üniversite ile derin mülakatlar yapılmıştır. Veri girişi aşamasında Amasra kent imajını oluşturan öğelerinin mekânsal analizleri (Doluluk-Boşluk Analizi, Kamusal Yapılar Analizi, Tescilli Yapılar Analizi, Cadde-Sokak Tipleri Analizi, Geçirgenlik Analizi, İnsan Ölçeği Analizi, Ada-Parsel Örüntüsü Analizi, Kamusal Alanlar Analizi, Pozitif-Negatif Alanlar Analizi, Kapalılık Analizi, Okunaklılık Analizi, Çekiciler Çarşısı Analizi, İmaj Analizi) yapılmıştır. Derin mülakatlar aşamasında elde edilen tarihi Amasra fotoğrafları ile güncel Amasra fotoğrafları ve 2003-2009-2014 yıllarına ait uydu görüntüleri karşılaştırılarak yapılaşma baskısının kent kimliği üzerindeki etkisi

incelenmiştir. Dünyada ve Ülkemizde hazırlanmış olan yönetim planları incelenerek Amasra yerleşiminin kent kimliğinin sürdürülebilirliğine yönelik peyzaj yönetim planı göstergeleri belirlenmiştir. Bu göstergeler yönetim; koruma-planlama-yaşam kalitesi; erişilebilirlik; alanın öneminin ve değerinin algılanması; eğitim, bilinçlendirme ve katılım; tanıtım, turizm ve ziyaretçi yönetimi; risk yönetimi olmak üzere yedi başlıkta toplanmıştır. Sonuç-önerilerin belirlenmesi bölümünde ise alana ilişkin problemlerin çözümüne yönelik alternatif koruma-kullanma hedefleri, stratejileri, eylemleri, sorumlu ve ilgili kurumları belirlenerek Peyzaj Yönetim Modeli oluşturulmuştur.

Anahtar Kelimeler

Amasra; kent; kimlik; peyzaj yönetimi; sürdürülebilirlik; mekânsal yönetim planı.

Bilim Kodu

502.11.01

ABSTRACT

M.Sc. Thesis

Development of Landscape Management Approach to Sustainability of Urban Identity: The Case of Bartın-Amasra

Dürdane KAYA ÖZDEMİR

Bartın University

Graduate School of Natural and Applied Sciences

Landscape Architecture

Thesis Advisor: Associate Professor Sebahat AÇIKSÖZ

Bartın-2016, pp: XXI + 280

The city as well as the identity of each entity that exists in nature are also ID. Separating the components that define the city is the urban identity markers. Urban identity-forming factors are historical, formal, physical, socio-cultural and economic factors. But with the Industrial Revolution, urban areas migration increased with the city and its surrounding business opportunities. Therefore, urban population increase in urban areas and social, cultural, economic and environmental value of consumption was raised. Cultural heritage neglected with rapid and unplanned urbanization, today's cities identity enter negative process of change, so cities losing their originality has evolved into a form similar urban cities.

In this time when the city of deindividuation process, Amasra's urban identity of the sustainability is evaluated. In Turkey Istanbul's Yoros Castle and Galata Tower, Izmir's Foça Castle and Çavdarlı Castle, Düzce's Akçakoca Castle, Sinop's Castle and Bartın's Amasra Castle of Genoese era are included in Ukraine's UNESCO Tentative World Heritage List is located "Trading Posts and Fortifications on Genoese Trade Routes from the Mediterranean to the Black Sea" of topic nomination file and this application "Trading Posts and Fortifications on Genoese Trade Routes from the Mediterranean to the Black Sea" with name added UNESCO Tentative World Heritage List in 15.04.2013. As well as

in this applicant process Amasra's has hosted many civilizations throughout history, natural and cultural features, it has provided the selected workspace. Amasra's urban identity of sustainability within the objectives of the study are as follows:

- To reveal the factors constituting identity of the city,
- The sustainability of urban identity of local management, public institutions and organizations, Civil Society Organization (CSO) and university will be make depth interview that result will be determine strengths weaknesses opportunities threats (SWOT),
- Amalfi Coast in Italiy and Angra do Heorismo in Portugal cities selected in UNESCO World Heritage List and this cities' identities protect for adopt management approach will be determined to appropriate Amasra,
- Istanbul Historic Peninsula Site Management, Bursa (Khans Area-Sultan Complexes) and Cumalıkızık Managament Plan, Diyarbakır Fortress and Hevsel Gardens Cultural Landscape Management Plan, Mudurnu Cultural Heritage Area Management Plan in Turkey investigate management plan these plans will be determined to appropriate Amasra,
- Management model will be prepared sustainability of urban identity.

Study was carried out in the scope of data collection related to research area and issue, field work, data input to a computer (digitization) and analyze and interpretation via computer software programs (such as NETCAD 7.6 GIS), setting up landscape management model, and identifying results and proposals. In the data collection and field work phase, current situation, potential and problems of the area was introduced and made depth interview local management, public institutions and organizations, CSO. actual photographs compared with obtained depth interviews of Amasra's historic photographs and satellite images compared between 2003-2009-2014 years than structuring was examined on the urban identity effect. In data input phase, urban image items of Amasra made spatial analysis (Occupancy-Gap Analysis, Public Buildings Analysis, Proprietary Structures Analysis, Avenue-Street Types of Analysis, Permeability Analysis, Human Scale Analysis, Island-Parcel Pattern Analysis, Public Space Analysis, Positive-Negative Space Analysis, Readability Analysis, Çekiciler Bazaar Analysis, Image Analysis). Management Plan in Turkey and World was interpreted than was determined management plan indicator. These indicator management; conservation-planning-quality of life;

accessibility; the perception of the importance and value of the area; education, awareness and participation; promotion, tourism and visitor management; risk management including is collected seven title. In results and proposals phase, alternative conservation objectives, strategies, actions, responsible and relevant institutions for the solution of the problems was identified and the most appropriate of it was be selected by quantitative methods. In line with all these activities, Landscape Management Model was established.

Key Words

Amasra; identity; landscape management; spatial management plan; sustainability; urban.

Science Code

502.11.01

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
KABUL VE ONAY	ii
BEYANNAME.....	iii
ÖNSÖZ.....	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	viii
İÇİNDEKİLER.....	xi
ŞEKİLLER DİZİNİ	xiv
TABLolar DİZİNİ.....	xix
EKLER DİZİNİ	xx
KISALTMALAR DİZİNİ	xxi
BÖLÜM 1 GİRİŞ	1
1.1 Çalışmanın Amacı, Kapsamı ve Önemi.....	3
1.2 Literatür Özeti.....	5
1.2.1 Konuya İlişkin Kaynak Özetleri.....	5
1.2.2 Alana İlişkin Kaynak Özetleri.....	14
BÖLÜM 2 KURAMSAL ÇERÇEVE	16
2.1 Kent Kavramı.....	16
2.2 Kimlik Kavramı	17
2.3 Kent Kimliği Kavramı	18
2.4. Kent Kimliği Faktörleri	20
2.4.1 Fiziksel Kimlik.....	21
2.4.1.1 Doğal Çevre Kimliği	22
2.4.1.2 Yapay Çevre Kimliği.....	27
2.4.1.3 Biçimsel Kimlik	36
2.4.2 Sosyo-Kültürel Kimlik.....	37
2.4.2.1 Tarihsel Kimlik.....	38
2.4.2.2 Demografik Yapı.....	40
2.4.2.3 Kültürel Yapı.....	41

2.4.2.4 Kurumsal Yapı	42
2.4.3 Ekonomik Kimlik.....	43
2.5 Kentsel İmaj.....	44
2.6 Sürdürülebilirlik Kavramı.....	48
2.7 Mekânsal Peyzaj Yönetimi	49
2.8 Mekânsal Yönetim Planlaması Süreci ve Yasal Çerçeve	50
2.9 Mekânsal Yönetim Planı Örnekleri	52
2.9.1. UNESCO Dünya Mirası Alanları Yönetim Planları	52
2.9.1.1 İtalya-Amalfi Kıyıları ile Amasra Yerleşimlerinin Benzerlikleri	54
2.9.1.2 İtalya Amalfi Kıyıları Yönetim Planı	57
2.9.2.1 Portekiz Angra Do Heroismo ile Amasra Yerleşimlerinin Benzerlikleri..	62
2.9.2.2 Portekiz Angra Do Heroismo Yönetim Planı.....	66
2.9.2 Ülkemizdeki Yönetim Planları.....	71
BÖLÜM 3 MATERYAL VE YÖNTEM	74
3.1 Materyal.....	74
3.2 Yöntem.....	76
3.2.1 Literatür Araştırması ve Veri Toplama	78
3.2.2 Kentlerin Yönetim Planlarının İncelenmesi ve Derin Mülakata İlişkin Yöntem	79
3.2.3 Analiz	81
3.2.4 Peyzaj Yönetim Planı ve Önerilerinin Geliştirilmesine İlişkin Yöntem.....	82
BÖLÜM 4 ARAŞTIRMA ALANINA AİT BULGULAR.....	83
4.1 Amasra Kent Kimliği.....	83
4.1.1 Amasra Kentinin Fiziksel Kimliği.....	83
4.1.1.1 Amasra Kentinin Doğal Çevre Kimliği.....	83
4.1.1.2 Amasra Kentinin Yapay Çevre Kimliği	89
4.1.1.3 Amasra Kentinin Biçimsel Kimliği	101
4.1.2 Amasra Kentinin Sosyo-Kültürel Kimliği	104
4.1.2.1 Amasra Kentinin Tarihsel Kimliği	104
4.1.2.1 Amasra Kentinin Demografik Yapısı.....	109

4.1.2.3 Amasra Kentinin Kültürel Yapısı.....	109
4.1.3 Amasra Kentinin Ekonomik Kimliği	110
4.1.3.1 Turizm	110
4.1.3.2 Balıkçılık	111
4.1.3.3 Denizcilik	112
4.1.3.4 Madencilik.....	112
4.2 Amasra Kent İmajı.....	113
4.3 Uydu Görüntüleriyle Amasra	131
4.4 Tarihi Fotoğraflarla Amasra	133
4.5 Dünyadaki ve Ülkemizdeki Kentlerin Yönetim Planlarının Amasra Kentine Uygulanması	144
4.6 Derin Mülakat.....	145
BÖLÜM 5 SONUÇLAR VE ÖNERİLER	146
5.1. Mekânsal Yönetim Planı.....	153
5.1.1 Yönetim (Yetki-Mevzuat-Organizasyon-Eşgüdüm-Katılım)	155
5.1.2 Koruma-Planlama-Yaşam Kalitesi.....	165
5.1.3 Erişilebilirlik	183
5.1.4 Alanın Öneminin ve Değerinin Algılanması.....	187
5.1.5 Eğitim, Bilinçlendirme ve Katılım	193
5.1.6 Tanıtım, Turizm ve Ziyaretçi Yönetimi	199
5.1.7 Risk Yönetimi	209
5.2. Mekânsal Amasra'nın Yönetim Planının Uygulanması	216
KAYNAKLAR.....	218
EKLER	229
ÖZGEÇMİŞ.....	280

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekiller	Sayfa
No	No
1. Beypazarı, Ankara-Türkiye.....	19
2. Amasya, Türkiye.....	20
3. Amalfi, İtalya.....	20
4. Fiziksel kimlik, İstanbul-Türkiye.....	22
5. Venedik, İtalya.....	23
6. Mardin, Türkiye.....	23
7. Rize Çamlıhemşin, Türkiye.....	23
8. Peri bacaları, Nevşehir-Türkiye.....	24
9. Manhattan, New York-ABD.....	25
10. Tepeye kurulan kent, Monte Carlo-Fransa.....	26
11. Yamaca kurulan kent, Mardin-Türkiye.....	26
12. Düz alana kurulan kent, Amasya-Türkiye.....	26
13. Su kenarına kurulan kent, La Spezia-İtalya.....	26
14. Yer ve konum faktörü örneği, İstanbul-Türkiye.....	28
15. Form ve görüntü faktörü örneği, Safranbolu-Türkiye.....	28
16. Anlam faktörü örneği, Çanakkale-Türkiye.....	28
17. Duomo di Milano Katedrali, İtalya.....	30
18. Tac Mahal, Hindistan.....	30
19. Süleymaniye Cami, İstanbul-Türkiye.....	30
20. Sidney Opera Binası, Sidney- Avustralya ve Eyfel Kulesi Paris-Fransa.....	31
21. Guggenheim Müzesi, Bilbao-İspanya.....	31
22. Piramitler, Kahire-Mısır.....	31
23. Central Park, New York-ABD.....	32
24. St. Peter's Meydanı, Vatikan-İtalya.....	33
25. Piazza Del Popolo, Roma-İtalya.....	34
26. Özgürlük Anıtı, New York-ABD.....	35
27. Eyfel Kulesi, Paris-Fransa.....	35
28. Milet Antik kenti, İzmir-Türkiye.....	36
29. Biçimsel kimlik İstanbul-Türkiye.....	37
30. Volterra-İtalya.....	37

31.	Topkapı Sarayı, Osmanlı dönemi eseri, İstanbul-Türkiye	39
32.	Amasra Küçük Kilise (Şapel) Roma dönemi eseri, Bartın-Türkiye	39
33.	Versay Sarayı, Paris-Fransa	40
34.	Türk kültür simgeleri	41
35.	Sosyalist kent planlamasının örneği, Stalin-Macaristan	42
36.	Teknolojinin güçlü olduğu ülkelere örnek, Tokyo-Japonya	42
37.	Dini yapıya örnek kent, Vatikan-İtalya.....	43
38.	Sanayi kenti, Kocaeli.	44
39.	Turizm kenti Antalya	44
40.	Kent imajının oluşturan öğeler	45
41.	Kent imaj öğeleri: Yollar	46
42.	Kent imaj öğeleri: Sınırlar.....	46
43.	Kent imaj öğeleri: Bölgeler	47
44.	Kent imaj öğeleri: Odak noktaları.....	47
45.	Kent imaj öğeleri: Nirengiler	48
46.	İtalya-Amalfi Kıyılarının ülke içindeki yeri	54
47.	Amasra Uydu Görüntüsü-1	55
48.	Amalfi Uydu Görüntüsü	55
49.	Amasra Panoramik Fotoğrafı.	55
50.	Amalfi Panoramik Fotoğrafı	56
51.	Amasra Fotoğrafları-1.....	56
52.	Amasra Fotoğrafları-2.....	56
53.	Amalfi Fotoğrafları-1.	56
54.	Amalfi Fotoğrafları-2.....	57
55.	Portekiz-Angra do Heroismo'nun ülke içindeki yeri.....	63
56.	Amasra Uydu Görüntüsü-2	64
57.	Angra Do Heroismo Uydu Görüntüsü	64
58.	Amasra Fotoğrafları-3.....	65
59.	Amasra Fotoğrafları-4.....	65
60.	Angra Do Heroismo Fotoğrafları-1.....	65
61.	Angra Do Heroismo Fotoğrafları-2.....	66
62.	Yönteme ilişkin genel akış şeması	77
63.	Literatür araştırması ve veri toplamaya ilişkin genel akış şeması.....	78
64.	Analiz çalışmasına ilişkin yöntemin akış şeması	81

65.	Peyzaj yönetim planı ve önerilerinin geliştirilmesine ilişkin yöntemin akış şeması .	82
66.	Amasra'nın ülke ve bölge içindeki yeri.....	84
67.	Amasra ilçesi idari sınırlar.	84
68.	Amasra'nın ulaşım ağındaki yeri.....	85
69.	Amasra'nın bölge ulaşım ağındaki yeri.....	85
70.	Amasra ilçesi 2016 yılı iklim verileri.....	86
71.	Amasra Meteoroloji İstasyonu rüzgâr yönleri.....	87
72.	Bartın ili ve çevresi deprem haritası.	87
73.	Jeomorfolojik ve topoğrafik yapı.	88
74.	Jeomorfolojik yapı ve eğim yönü.....	88
75.	Amasra'nın fiziksel kimliği	89
76.	Kuşkayası yol anıtı.....	90
77.	Bedesten.	91
78.	Cenova Şatosu.	92
79.	Amasra Kalesi	92
80.	Ethem Ağa Konağı.....	93
81.	Küçük Kilise (Şapel).....	93
82.	Fatih Cami.....	94
83.	Kemere Köprüsü	95
84.	Direkli Kaya	96
85.	Kaymakamlık Evi.....	97
86.	Amasra Müzesi.....	97
87.	Dar sokaklar.	98
88.	Sefa Parkı ve oyun alanı.....	98
89.	Amasra meydan örnekleri.	99
90.	Bitki kasaları	99
91.	Heykel, aydınlatma ve kaldırım döşemesi	100
92.	Aydınlatmalar.....	100
93.	Kaldırım döşemeleri.....	100
94.	1/100.000 Ölçekli ZBK Çevre Düzeni Planı.....	101
95.	Bartın ve Bartın Kıyı Kesimi 1/25000 Ölçekli ÇDP.....	103
96.	Amasra'nın biçimsel kimliği.....	104
97.	Amasra Krokisi.	105
98.	Amasra'nın tarihi fotoğrafı	107

99.	Amasra kalesi surları.....	107
100.	Amasra'nın tarihi yerleşimi	108
101.	Turizm kenti Amasra.....	111
102.	Çalışma alanı.....	116
103.	Doluluk-boşluk analizi.....	117
104.	Kamusal yapılar analizi.....	118
105.	Tescilli yapılar analizi.....	119
106.	Cadde-sokak tipleri analizi.....	120
107.	Geçirgenlik analizi	121
108.	İnsan ölçeği analizi.....	122
109.	Ada parsel örüntüsü analizi	123
110.	Kamusal alanlar analizi.....	124
111.	Pozitif negatif alanlar analizi.	125
112.	Kapalılık analizi	126
113.	Okunaklılık analizi.....	127
114.	Çekiciler çarşısı analizi.....	128
115.	İmaj analizi	129
116.	Sentez Analizi	130
117.	Amasra'nın 2003 yılına ait uydu görüntüsü.....	132
118.	Amasra'nın 2009 yılına ait uydu görüntüsü	132
119.	Amasra'nın 2014 yılına ait uydu görüntüsü.....	133
120.	Boztepe'den tarihi Amasra fotoğrafı -1	134
121.	Boztepe'den tarihi Amasra fotoğrafı-2	134
122.	Boztepeden 2016 yılı Amasra fotoğrafı	134
123.	Küçük Tepeden tarihi Amasra fotoğrafı	135
124.	Küçük Tepeden2016 yılı Amasra fotoğrafı.....	135
125.	Boztepe'den Direkli Kaya ve çevresinin tarihi fotoğrafı	136
126.	Boztepe'den Direkli Kaya ve çevresinin 2016 yılı fotoğrafı	136
127.	Büyük Liman ve çevresinin tarihi fotoğrafı.....	137
128.	Büyük Liman ve çevresinin 2016 yılı fotoğrafı.....	137
129.	Kaleşah Mahallesinden tarihi Amasra fotoğrafı	138
130.	Kaleşah Mahallesinden 2016 yılı Amasra fotoğrafı.....	138
131.	Amasra plajının 1960'lı yıllardaki fotoğrafı	139
132.	Amasra plajının 2016 yılı fotoğrafı.....	139

133.	Amasra plajının tarihi fotoğrafı.....	140
134.	Amasra plajının 2016 yılı fotoğrafı-2.	140
135.	Amasra Kalesinin tarihi fotoğrafı	141
136.	Amasra Kalesinin 2016 yılı fotoğrafı.....	141
137.	Küçük Limanın 1953 yılındaki fotoğrafı	142
138.	Küçük Limanının 2016 yılı fotoğrafı	142
139.	Kemere Köprüsündeki kale kapısının tarihi ve 2016 yılı fotoğrafı.....	143
140.	Kilisenin tarihi ve 2016 yılı fotoğrafı.....	143
141.	Sorun ağacı.....	152
142.	Alan Başkanlığı idari yapılanması	156

TABLolar DİZİNİ

Tablo		Sayfa
No		No
1.	Kentin oluşumunu sağlayan faktörler	17
2.	Kent kimliği faktörleri.....	21
3.	İtalya-Amalfi Kentinin 2006-2014 yılları periyodik raporu	59
4.	Portekiz-Angra do Heroismo Kentinin 2006-2014 yılları periyodik raporu.....	68
5.	Amalfi ve Angra do Heroismo yönetim planlarından elde edilen sonuçlar.....	144
6.	Derin mülakattan elde edilen sonuçlar	145
7.	Amasra kenti GZFT Analizi.	147
8.	Yönetim (Yetki -Mevzuat -Organizasyon -Eşgüdüm -Katılım) Eylem Planı.....	160
9.	Koruma-Planlama-Yaşam Kalitesi Eylem Planı (Planlama-Koruma).....	172
10.	Koruma-Planlama-Yaşam Kalitesi Eylem Planı (Koruma-Restorasyon)	176
11.	Koruma-Planlama-Yaşam Kalitesi Eylem Planı (Yaşam Kalitesi).....	180
12.	Erişilebilirlik Eylem Planı.....	185
13.	Alanın Öneminin ve Değerinin Algılanması Eylem Planı.....	190
14.	Eğitim, Bilinçlendirme ve Katılım Eylem Planı	196
15.	Tanıtım, Turizm ve Ziyaretçi Yönetimi Eylem Planı	203
16.	Risk Yönetimi Eylem Planı.....	212

EKLER DİZİNİ

Ek	Sayfa
No	No
Ek A. Alan Yönetimi İle Anıt Eser Kurulunun Kuruluş ve Görevleri İle Yönetim Alanlarının Belirlenmesine İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik.....	230
Ek B. Amasra Belediyesi derin mülakat formu	242
Ek C. İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü derin mülakat formu	250
Ek D. Bartın-Amasra Müze Müdürlüğü derin mülakat formu.....	257
Ek E. Çevre ve Kültür Değerlerini Koruma ve Tanıtma Vakfı (ÇEKÜL) Amasra Temsilciliği derin mülakat formu	264
Ek F. Amasra Kültür ve Dayanışma Derneği derin mülakat formu	267
Ek G. Amasra Geleneksel El Sanatları Derneği derin mülakat formu.....	270
Ek H. ZBK 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Gösterimi	273
Ek İ. ZBK Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planının Amasra İle İlgili Hükümleri	275
Ek J. Bartın ve Bartın Kıyı Kesimi 1/25.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Gösterimi....	278

KISALTMALAR DİZİNİ

APS	:	Avrupa Peyzaj Sözleşmesi
ATİ	:	Amasra Taş Kömürü İşletmesi
BAP	:	Bilimsel Araştırma Projeleri
CBS	:	Coğrafi Bilgi Sistemleri
CSO	:	Civil Society Organization (Sivil Toplum Örgütleri)
ÇDP	:	Çevre Düzeni Planı
ÇEKÜL	:	Çevre ve Kültür Değerlerini Koruma ve Tanıtma Vakfı
GZTF	:	Güçlü Yönler, Zayıf Yönler, Tehditler, Fırsatlar
ICOMOS	:	International Council on Monuments and Sites (Uluslararası Anıtlar ve Sitler Konseyi)
IUCN	:	International Union for Conservation of Nature and Natural Resources (Dünya Doğayı Koruma Birliği)
JESSICA	:	Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas
KUDEB	:	İl Özel İdarelerince Koruma, Uygulama ve Denetim Büroları
R'WOT	:	Ranking (Sıralama) Analizi+ SWOT Analizi
STK	:	Sivil Toplum Kuruluşu
SWOT	:	Strength, Weaknesses, Opportunities, Threats (Güçlü Yönler, Zayıf Yönler, Fırsatlar, Tehditler)
UNEP	:	United Nations Environment Programme (Birleşmiş Milletler Çevre Programı)
TDK	:	Türk Dil Kurumu
TUIK	:	Türkiye İstatistik Kurumu
UNESCO	:	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü)
ZBK	:	Zonguldak- Bartın- Karabük

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Kent, kentleşme ve kentlileşme kavramlarının tarihi eskilere dayanmaktadır ancak endüstri devriminden sonra, bu kavramlar üzerine çalışmalar artarak toplumsal araştırmaların önemli konularından birisi haline gelmiştir. Endüstri devrimiyle birlikte, kent ve yakın çevresinde iş olanakları yoğunlaşmış ve kentlere göç artmıştır. Bu sebeple kentlerde yoğun nüfus artışı olmuş ve kentsel alandaki toplumsal, kültürel, ekonomik ve çevresel değerlerin tüketimi gündeme gelmiştir. Hızlı ve çarpık kentleşmeyle kültürel mirasın göz ardı edildiği ve kent kimliğinin olumsuz olarak değişim sürecine girdiği günümüz kentleri, özgünlüklerini kaybederek birbirine benzeyen kent formlarına dönüşmüştür. Karşılaşılan bu problemleri çözmek adına geliştirilen stratejiler, planlama ve tasarım boyutunu yeterince ele alamamış olup, sadece anı kurtaran öneriler olarak kalmıştır (Turan, 2010).

Kentleri biçimlendiren; uygarlıkların tarihleri, ona katılan kültürleri ve içinde yaşadıkları coğrafyadır. Kentler; toplumsal hayatın ve toplumsal hayatın doğurduğu ilişkilerin yer aldığı yapılardır. Kentlerin karakterlerini; kentin kimliği, kentin profili ve kentin imgesi oluşturmaktadır. İçinde yaşanan coğrafya, kültür, zaman bileşenleriyle birlikte kentte yaşayanların gelenek-görenekleri, tarihi yapıları ve bu yapıların mimari üsluplarıyla kent kimliği şekillenmektedir. Kent profili; doğal, ekonomik ve sosyo-kültürel özellikler, yapılaşmış çevre ile şekillenen bir yapıdır. Kent imgesi ise, Lynch'e (1960) göre; yollar, sınırlar/kenarlar, bölgeler, düğüm/odak noktaları ve referans noktaları/işaret öğeleri olmak üzere kent kimliği ve profil elemanlarının sentezi olarak mekânda yer almaktadır.

Kentlerin kimlikleri; toplumdaki değişim ve dönüşümlerden etkilenerek oluşmaktadır. Bu çerçevede kentler; kendi kimliklerinin yanı sıra toplumun kimliğini de taşımaktadır. Bu sebeple kentteki her değişim toplumu, toplumdaki her değişim de kenti etkileyerek kent kimliğinin özgünlüğünü azaltmaktadır. Böylece, toplumlar sahip oldukları kent kimliği değerlerinin büyük bir kısmını kaybetmekte ve birbirlerine benzeyen kimliksiz kentler oluşmaktadır (İlgar, 2008).

Bu kapsamda çalışmada; kent kimliğinin korunduğu Amasra yerleşimi ele alınarak kent kimliğinin sürdürülebilirliğinin sağlanması için peyzaj yönetim planı hazırlanması amaçlanmıştır.

Bu amaçla;

Birinci bölümde; araştırmanın amacı, kapsamı, önemi belirtilmiş; “kent kimliği”, “sürdürülebilirlik”, “yönetim planı” kavramları ve araştırma alanı olan Amasra yerleşimiyle ilgili olarak daha önce yapılmış çalışmalar kısa özetler halinde verilmiştir.

İkinci bölüm olan “Kuramsal Çerçeve” kısmında “kent”, “kimlik”, “kent kimliği”, “kent kimliği faktörleri”, “kentsel imaj”, “sürdürülebilirlik”, “peyzaj yönetimi”, “yönetim planı” kavramlarının tanımları ve ilkeleri incelenmiştir. UNESCO Dünya Miras Listesinde yer alan kentlerin ve ülkemizde yönetim planı hazırlanmış kentlerin yönetim planları ve uygulanmaları örnek olarak verilmiştir.

Üçüncü bölümde araştırmada yararlanılan materyaller ve araştırmanın yöntemi açıklanmıştır.

Dördüncü bölümde “Araştırma Bulguları” başlığı altında; fiziksel kimlik, sosyo-kültürel kimlik, ekonomik kimlik olmak üzere üç ana başlıkta kent kimliği faktörleri Amasra yerleşimi özelinde analiz edilmiştir. Amasra kent imajına yönelik arazi çalışması ışığında mekânsal analizler (Doluluk-Boşluk Analizi, Kamusal Yapılar Analizi, Tescilli Yapılar Analizi, Cadde-Sokak Tipleri Analizi, Geçirgenlik Analizi, İnsan Ölçeği Analizi, Ada-Parsel Örüntüsü Analizi, Kamusal Alanlar Analizi, Pozitif-Negatif Alanlar Analizi, Kapalılık Analizi, Okunaklılık Analizi, Çekiciler Çarşısı Analizi, İmaj Analizi) yapılmıştır. Amasra yerleşiminin 2003-2009-2014 yıllarındaki uydu görüntüleri incelenmiş, yapılaşma baskısının olduğu alanlar belirlenmiş, bu alanlarda kent kimliğinin değişimi analiz edilmiştir. Ayrıca Amasra yerleşiminin tarihi fotoğrafları derin mülakat sırasında ilgili kurum ve kuruluş arşivlerinden elde edilmiş ve fotoğrafların çekildiği alanlardan benzer fotoğraflar çekilerek kentsel kimliğin değişimi görülmüştür. Tarihi fotoğrafların çekilme yıllarının olmaması kent kimliğinin değişim sürecini tanımlamakta kısıtlama getirmiştir. Yönetim planı kapsamında göstergeleri belirlemek adına kent kimliği üzerinde etkisi olan Amasra Belediyesi, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Bartın-Amasra Müze Müdürlüğü ile

Amasra kentinde faaliyet gösteren ÇEKÜL Amasra Temsilciliği, Amasra Kültür ve Dayanışma Derneği ve Amasra Geleneksel El Sanatları Derneklerinin her birine yetki alanları kapsamında farklı sorular hazırlanarak derin mülakat yapılmıştır. Tüm bu analizler çerçevesinde Amasra yerleşiminin GZTF'leri belirlenmiştir.

Beşinci ve son bölümde ise; Amasra yerleşiminin yönetim planı yönetim; koruma-planlama-yaşam kalitesi; erişilebilirlik; alanın öneminin ve değerinin algılanması; eğitim, bilinçlendirme ve katılım; tanıtım, turizm ve ziyaretçi yönetimi; risk yönetimi olmak üzere yedi başlık altında hazırlanmıştır. Bulgular ışığında elde edilen problemlerin çözümüne ilişkin hedefler, stratejiler, eylemler, sorumlu ve ilgili kurumlar belirlenerek Amasra yerleşimi için Peyzaj Yönetim Modeli oluşturulmuştur.

1.1 Çalışmanın Amacı, Kapsamı ve Önemi

Kimlik, kent kimliği kavramları araştırmalara konu olan güncel kavramlardır. Kent kimliği; kentlerin tanımlanmasını ve birbirinden ayrılmasını sağlayan belirleyici özellikteki bileşenlerin sentezidir. Bu bileşenler ve birbirlerine olan etkileri sonucu oluşan özellikler kent karakteristiğini oluşturarak, kente kimlik kazandırmaktadır (Gündüz ve Taner, 2001). Bir kentin kimliğini; doğal ve yapay çevrenin oluşturduğu kimlik elemanları, bu elemanların mekânsal öğeleri, tarihi, coğrafyası, topoğrafyası, bitki örtüsü, iklimi, jeopolitik konumu, ekonomik ve sosyal yapısı, kültürel değerleri, mimarisi, içinde yaşamış/yaşayan uygarlıkları, gelenek-göreneklere, yaşam tarzları, geçirdikleri değişim, farklı kültürlerle olan açıklığı veya kapalılığı, canlı türleri, yaşadıkları kuşatmalar ve savaşlar, doğal afetler vb. birçok etmen oluşturmaktadır (Lynch, 1960; Ocakçı, 1993; Ocakçı, 1994; Ocakçı ve Southworth, 1995; Suher vd., 1996; Önem ve Kılınçaslan, 2005; Kaypak, 2010; Topçu, 2011). Kent kimliğini oluşturan bu etmenler Amasra Kenti özelinde incelenmiştir. Tarihi boyunca medeniyetlere ev sahipliği yapmış; doğal, sosyo-kültürel özellikleri ile şekillenen Amasra'nın kent kimliğinin koruma ve kullanma dengesinin sağlanması hedeflenmektedir. Amasra Kalesi “Ceneviz Ticaret Yolunda Akdeniz'den Karadeniz'e Kadar Kale ve Surlu Yerleşimleri” adıyla 15.04.2013 tarihinde UNESCO Dünya Miras Geçici Listesine eklenmiştir. Bu listede yer alan Amasra kenti ile fiziki, sosyo-kültürel ve ekonomik olarak benzerlik gösteren ve UNESCO Dünya Miras Listesinde yer alan kentler incelenmiştir. Bu kentlerin kimliklerinin korunması ve

sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla benimsedikleri yönetim anlayışlarının Amasra kentine uygulanması çalışma konusunu oluşturmaktadır.

Araştırmanın hedefleri:

- Amasra kent kimliğini tanımlamak,
- Amasra kent kimliğinin sürdürülebilirliğini sağlamak,
- Amasra'nın peyzaj yönetim modelini oluşturmak.

Araştırmanın hipotezi “Hazırlanacak peyzaj yönetim modeliyle Amasra'nın kent kimliğinin sürdürülebilirliği sağlanacaktır.” olarak belirlenmiştir.

Araştırma soruları ise aşağıdaki gibi saptanmıştır:

- Amasra'nın kent kimliğini oluşturan etmenler nelerdir?
- Amasra kent kimliği sürdürülebilir özellik göstermekte midir?
  - 2003-2009-2014 yılları uydu görüntülerinde gözlenen değişiklikler nelerdir?
  - İmar planları, haritalar ve eski fotoğraflardan gözlenen değişiklikler nelerdir?
  - UNESCO Dünya Miras Listesinde yer alan kentler arasından seçilen İtalya-Amalfi Kıyıları ile Portekiz-Angra do Heroismo kenti ile ülkemizde yönetim planı hazırlanmış olan İstanbul Tarihi Yarımada Yönetim Planı, Bursa (Hanlar Bölgesi ve Sultan Külliyesi) ve Cumalıkızık Yönetim Planı, Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzajı Alan Yönetim Planı, Mudurnu Kültürel Miras Alanı Yönetim Planlarında kent kimliklerinin sürdürülebilirliğine ilişkin olarak belirlenmiş olan ölçütleri Amasra ne kadar karşılamaktadır?
- Hazırlanacak olan peyzaj yönetim modelinde hedefler, stratejiler, eylemler ve aktörler ne olacaktır?

Kent kimliği konusu üzerine yapılan araştırmalarda, kentlerin sahip oldukları kimlik faktörleri ele alınmaktadır. Yapılan çalışmalardan farklı olarak kentlerin sahip oldukları kimlik faktörlerinin korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması adına peyzaj yönetim modeli önerisi geliştirilmektedir. Yönetim modeli önerisinde; kurum ve kuruluşların, yerel

halk ile STK'ların hangi rolleri üstlenecekleri belirlenmektedir. Böylece kent kimliğinin sürdürülebilirliği sağlanacaktır. Kent kimliği konulu çalışmalarda ele alınmamış bir kavram olan peyzaj yönetim anlayışı üzerine çalışılarak, yönetim anlayışı konulu çalışmalara kaynak oluşturulması hedeflenmektedir.

1.2 Literatür Özeti

Literatür özetleri konuya ilişkin literatür özetleri ve alana ilişkin literatür özetleri olarak iki başlıkta ele alınmıştır.

1.2.1 Konuya İlişkin Kaynak Özetleri

Canter vd. (1988) tarafından hazırlanan çalışmada, kent kimliği öz kimlik kavramıyla ele alınmıştır. Sosyal davranışların, ekonomik durumun, nüfusun ve estetiğin kentlerin kimliğinin oluşmasında önemli etmenler olduğundan bahsedilmiştir. Zaman içerisindeki sosyal deneyimler ve insan davranışlarındaki değişimler kent kimliğini kademeli olarak etkilemiştir. Çalışmada kent kimliğini analiz etmek için iki yüz kişiyle telefon görüşmesi yapılmıştır. Sonuç olarak kent kimliğinin oluşmasında, kent halkının, mevcut alışkanlıkların, tarihsel süreçlerin ve kentte ziyaretçi olarak gelenlerin kent kimliğini etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Uzun (2003) tarafından hazırlanan doktora tezinde, peyzaj ekolojisi temelinde Düzce Asarsuyu Havzası için peyzaj planlama yaklaşımıyla birlikte peyzaj yönetim modeli önerilmiştir. Yürütülen çalışmada peyzaj kırılganlığı; doğal süreçler, insan etkinlikleri (müdahaleleri) ve habitat lekeleri çerçevesinde analiz edilmiştir. Asarsuyu Havzasında ekolojik temelli analizler gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri ile analiz sonuçları çerçevesinde peyzaj yönetim modeli geliştirilmiştir.

Bingöl (2004) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinde, Cumhuriyet Döneminden günümüze kadar geçen süre içerisinde Ankara kentinin farklı mekânlarında, kent kimliğinin değişimi incelenerek, saha çalışmasıyla tez desteklenmiştir.

Pusic (2004) tarafından hazırlanan makalede, sürdürülebilir gelişme ve kent kimliği konuları sosyal bir durum olarak ele alınmıştır. Sürdürülebilir gelişme kapsamında

ekonomik, ekolojik ve kentsel varsayımlar incelenmiştir. Kentlerin sürdürülebilir gelişmesi için iki önemli soru üzerinde durulmuştur. Sosyal değişimlerin kentlerin karakterlerini ve sistemlerini ne kadar etkilediği ile kentlerin geleceği için kent sistemlerinin ne kadar gelişebileceği/dönüşebileceği sorularına odaklanılmıştır. Kentsel değişimler/dönüşümler, ekonomik, sosyal, kentsel ve yaşam tarzındaki değişiklikler olmak üzere dört başlıkta toplanmıştır. Bu değişiklikler kentlerin kimliği üzerinde doğrudan etkili olup, sürdürülebilir kentsel gelişme ve kent kimliğinin korunması kavramlarını şekillendirmektedir.

Serdaroğlu (2005) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinde, Avrupa Peyzaj Sözleşmesiyle birlikte ülke gündemine giren peyzaj yönetim kavramının tanımı, ilkeleri, hedefleri ve gelişim süreci üzerinde durulmuştur. Peyzaj yönetimi ilkelerinin saptanması ve uygulanabilmesi için, yurtdışında gerçekleştirilen peyzaj yönetimi çalışmalarını irdelerek ülkemizde nasıl uygulanabileceği ve karşılaşılabilecek sorunlar ile yüklenilmesi gereken sorumluluklar ortaya çıkarılmıştır. Çalışmanın sonucunda ise Patara Kenti özelinde peyzaj yönetim anlayışının hedefleri ve ilkeleri kapsamında peyzaj yönetim modeli oluşturulmuştur.

Uçkaç (2006) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinde, Ankara Keçiören’de yaşayanların başta kendi yaşam çevreleri olmak üzere, yaşadıkları kenti hangi öğelerle tanımladıklarını saptayarak kent kimliğini oluşturan öğeler belirlenmiş; zaman içinde kimlik öğelerinde ve kent kimliğinde meydana gelen değişimler ortaya konmuştur. Bu değişimlerde kentsel tasarım çalışmalarının rolünü incelemiştir. Keçiören’in merkezindeki Keçiören Belediye Sarayı çevresinde yer alan kentsel mekânlarda, rastlantısal örnekleme tekniği ile seçilen kişilere anket uygulanmıştır.

Göncü (2007) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinde, endüstri ürünleri kapsamındaki kent öğelerinin, kent kimliği üzerindeki etkileri incelenmiştir. Bu bağlamda örnek olarak seçilen Beyoğlu-İstiklal Caddesinin kimlik faktörü göz önünde bulundurularak süreç içindeki değişimi irdelenmiştir.

Yazıcı (2007) tarafından hazırlanan tez çalışmasında, Datça ve Bozburun Özel Çevre Koruma Bölgesi için turizm yönetim planı önerisi ele alınmıştır. İlgili kurum ve

kuruluşlarla görüşmeler yapılmış ve elde edilen veriler doğrultusunda yönetim planı önerisi geliştirilmiştir.

Çıracı vd. (2008) tarafından hazırlanan çalışmada, Frig Vadisinde sürdürülebilir turizmin gelişmesi için bir yönetim modeli oluşturulmuştur. Merkezi ve yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve beklenti grupları olmak üzere üç ayrı gruba yönelik farklı sorular hazırlanarak görüşmeler yapılmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda yönetim modeli önerisi geliştirilmiştir.

İlgar (2008) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinde, Eskişehir'in kent kimliğini ve kimlik öğelerinde zaman içinde meydana gelen değişimler, mimarlar ve mimari eğitim alan öğrenciler tarafından ele alınmıştır. Bunu yaparken, kuramsal ve deneysel araştırmalar incelenmiş, bulgular değerlendirilmiş, tasarımcı görüşleri alınmış ve tüm veriler analiz edilmiştir. Böylece kentin kimlik yapısı ve bu yapıyı etkileyen faktörler ortaya konulmuştur.

Özbay (2008) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinde, Ayvalık Adaları Tabiat Parkının yönetim planı önerisi ele alınmıştır. Uluslararası koruma örgütleri ve ulusal doğa koruma rehberleri incelenerek öneri yönetim planı geliştirilmiştir.

Alpaslan ve Ortaçeşme (2009) tarafından hazırlanan çalışmada, Side-Manavgat kıyı kesiminin alan kullanımları, kıyı planlaması ve yönetimi konusu ele alınmıştır. 1981 ve 2002 yılları arasındaki arazi kullanımlarındaki değişimler, uydu görüntüleri ve hava fotoğraflarıyla CBS ortamında analiz edilmiştir. Kıyıları üzerindeki yapılaşma baskısı kapsamında kıyı planlaması ve öneri yönetim modeli oluşturulmuştur.

Li vd. (2009) tarafından hazırlanan çalışmada, kentsel sürdürülebilir gelişme için ölçülebilir göstergeler Çin'in Jining kenti için uygulanmıştır. Kentler fiziksel, sosyal, kültürel ve ekonomik faktörlerden etkilenen karmaşık ekosistemlerdir. Objektif, bağımsız, ölçülebilir, istikrarlı elli iki gösterge ile kentlerin sürdürülebilir gelişmesi ele alınmıştır. 2004-2007-2010 ve 2020 yıllarında bu gösterge değerlerinin nasıl olduğu ve olacağı hesaplanmıştır.

Turan Altuğ (2010) tarafından hazırlanan doktora tezinde, endüstri devrimiyle birlikte gittikçe hızlanan çarpık kentleşme sonucunda ortaya çıkan kimlik sorunsalı İzmir kenti Konak ilçesi bağlamında, yerleşimin ve yerleşimin parçası olan sembolik öğelerin (kimlik kodlarının) kent kimliğine olan imgesel etkisini araştırılmıştır. Bu kapsamda, uzman ve kullanıcı değerlendirmesi ana ölçüt olarak kabul edilmiş ve bu perspektiften hareketle tarihsel, gözlem ve anket yöntemleri kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlarla yerleşim ölçeğinde olumsuz etki oluşturan faktörlerin bertaraf edilmesine ve kimlik kodlarının iyileştirilmesi/geliştirmesi/korunmasına yönelik çözüm önerileri getirilmiştir.

Gültekin (2010) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinde, Düzce ili Uğursuyu ve Aksu Havzalarının ekoturizm potansiyelinin belirlenmesi ve peyzaj yönetim modelinin oluşturulması konusu ele alınmıştır. Yöntem olarak Philip Lewis'in Wisconsin ve Illinois çalışmalarındaki "çevresel koridorlar" tekniğinden yararlanılmıştır. CBS ile veri tabanı oluşturularak kaynaklar belirlenmiştir. GZTF analizi ve muhtarlara yapılan anket çalışmasının sonuçları değerlendirilerek ekoturizm potansiyelleri ortaya konulmuştur. Bu kapsamda, ekoturizm amaçlı peyzaj yönetim modeli oluşturulmuştur.

Şahin (2010) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinde, ipek yollarının düğüm noktasında bulunan çeşitli kültür ve medeniyetlerin odak noktası olmuş ve onlara beşiklik etmiş Kayseri kentinin kimlik konusu ele alınmıştır. Kent kimliği faktörleri ve bu faktörlerin zaman içerisindeki değişimiyle Kayseri kent kimliğinin nasıl şekillendiği incelenmiştir.

Blair (2011) tarafından hazırlanan çalışmada, yurtdışında eğitim gören öğrencilerin kent kimliğini haritalaması konusu ele alınmıştır. Farklı kültürlerden gelen öğrencilerin kentteki davranışları ve ürettikleri haritalarda kullandıkları kelimeler, gösterim şekilleri incelenmiştir.

Kaya (2011) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinde, Cunda (Alibey) adasının sürdürülebilir turizm amaçlı yönetim modeli üzerine çalışılmıştır. Uluslararası yönetim planları incelenmiştir. Yüz otuz beş kişiye, on altı soruluk anket uygulanmış ve elde edilen veriler ışığında yönetim modeli geliştirilmiştir.

İstanbul Tarihi Yarımada Yönetim Planında (2011), 1985 yılında UNESCO Dünya Miras Listesine kaydedilmiş olan İstanbul Tarihi Yarımada'nın dört aşamada yönetim planı hazırlanmıştır. Öncelikle veriler toplanmış, paydaş analizleri yapılmış, vizyon, hedef, stratejiler belirlenmiş, eylem planları üretilmiştir. Bu veriler ışığında yönetim planı oluşturulmuştur.

Öztürk (2011) tarafından hazırlanan doktora tezinde, Devrekâni Çayı havzasına yönetim planı geliştirilmesi konusu ele alınmıştır. Merkezi ve yerel yönetimler ile uzman grupla görüşmeler yapılmış, SWOT analizi, sıralama ve doğrusal kombinasyon analizlerini bir arada toplayan Ranking (Sıralama) Analizi + SWOT (R'WOT) analizi uygulanmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda havza yönetim planı hazırlanmıştır.

Rosales (2011) tarafından hazırlanan çalışmada, kent planlarında sürdürülebilirliğin sağlanması için sürdürülebilirlik göstergelerinin sistemleşmesi konusu ele alınmıştır. Kentsel sürdürülebilir gelişme için doğal ve kültürel mirasın önemi vurgulanmıştır. Kentsel sürdürülebilir gelişme için sorular sorularak, cevaplar ışığında çözüm önerileri geliştirilmiştir.

Topçu (2011) tarafından hazırlanan makalede, Konya kentinin kimliksel değişiminin tarihsel süreci incelenerek geçmişteki ve günümüzdeki kimlik yapısı ortaya konulmuştur. Çalışma alanında rastgele ve sistematik örneklemeler seçilerek bu örneklemelere anket uygulanmıştır. Çevre konusunda kentsel kimlik önerileri geliştirilmiştir. Yapay çevre kimlik bileşenleri önerilerek, kent kimliğinin geliştirilmesi ve kent imgesinin yaşatılması amaçlanmıştır.

Varol (2011) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinde, Sivrice Hazar Gölündeki kirlilik ve bu kirliliğin etkilerini havza yönetim planı kapsamında değerlendirilmiştir. GZFT analiziyle güçlü ve zayıf yönler ile fırsat ve tehditler belirlenmiştir. Ulusal ve uluslararası örnekler incelenmiş ve elde edilen veriler ışığında yönetim planı önerisi geliştirilmiştir.

Banica ve Istrate (2012) tarafından yürütülen çalışmada, kent kimliğinin mekâna yansımaları Romanya sınırı içindeki elli dokuz örnek kent üzerinde incelenmiştir. Her kentin kendine özgü yerel kimliği olduğu belirtilerek; fiziksel, sosyal ve ekonomik durumların kent kimliğini etkilediği konusu üzerine çalışılmıştır.

Setten vd. (2012) tarafından yürütülen çalışmada, ekosistem hizmetleri ve peyzaj yönetiminin ana sorunları ele alınmıştır. Ekosistem hizmetleri arasındaki uyum eksikliği ve peyzajın mantıksal oluşu; ekosistemin karmaşıklığı, sabit değerlerinin olmayışı ve soyut olmayan ekonomik boyut ışığında peyzajın uygulanmaya çalışılması ve ekosistem hizmetlerinin nasıl uygulanacağı, problemlerin nasıl çözüleceği, sosyo-kültürel süreçlerin, çevresel faaliyet ve davranışların nasıl olacağı konusunda yeterli bir kaynak bulunmamasının peyzaj yönetiminin ana sorunlarından olduğu tespit edilmiştir. Karşılaşılan en büyük zorluğun ise ekosistem sorunları ve peyzaj dinamikleri olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Turgut vd. (2012) tarafından hazırlanan makalede, çevre bileşenlerinden kentsel dokuyu oluşturanların yanlış okunmasından dolayı, kentlerin kimliksizleştiği, özgünlüğünü yitirdiği iddiası kapsamında Artvin kenti çalışma alanı olarak seçilmiştir. Kent profiline çevre bileşenlerinin etkisi irdelenmiştir. Etki eden bileşenler Artvin kenti özelinde incelenmiştir. Çalışma alanından fotoğraflar çekilerek, incelemeler ve gözlemler yapılmıştır. ArcGIS 9.3. yazılımı kullanılarak veri tabanı oluşturma ve analiz işlemleri gerçekleştirilmiştir. Artvin kentinin yol güzergâhı Google Earth yardımıyla hazırlanmış ve topografyadaki hareketliliğin kent peyzajı üzerindeki etkisi fotoğraflar ile analiz edilmiştir.

Bugatti (2013) tarafından hazırlanan çalışmada, İzmir ve Salonica kentlerinin yangın felaketinden sonra kent kimliklerinin yeniden oluşum süreci anlatılmıştır. Denize kıyısı olan ve zamanında Osmanlı egemenliğindeki bu kentlerin; fiziki, sosyo-kültürel ve ekonomik yapılarının benzediği, ancak dinsel farklılığın mimari üslubu etkileyip kent kimliğini nasıl değiştirdiği üzerine çalışılmıştır.

Bursa (Hanlar Bölgesi ve Sultan Külliyesi) ve Cumalıkızık Yönetim Planında (2013), Bursa ve Cumalıkızık Osmanlı Kentsel ve Kırsal yerleşimleri (13. yüzyıl-15. yüzyıl) adıyla 2000 yılında UNESCO Dünya Miras Geçici Listesine giren bu bölgenin asıl listeye girmesi amacıyla gerçekleştirilen çalışmalar ele alınmıştır. İlk aşamada; GZTF analizleri yapılmış, sonrasında vizyon, hedef, strateji ve politikalar belirlenmiş, taslak yönetim planı oluşturulmuştur. Paydaşlarla birlikte taslak plana nihai şekli verilmiştir.

Hacar (2013) tarafından yürütülen çalışmada, arkeolojik alan olan Güvercinkayasının alan yönetimi ve uygulanması konusu ele alınmıştır. Alanın mevcut durumu, üst ölçekli plan

kararları gibi politik süreçleri incelenmiştir. Alanın yönetim planı kararları oluşturularak uygulama süreçleri ele alınmıştır.

Kawakami vd. (2013), tarafından hazırlanan çalışmada, alan planlaması ve sürdürülebilir gelişme konuları ele alınmıştır. Asya kentlerinin mimari formlarının sürdürülebilirliği üzerinde durulmuştur. Sürdürülebilir gelişme ve ekolojik sistemlerin ayrı düşünülemeyeceği ve Çin, Japonya, Güney Kore ve Tayvan kentlerinin sürdürülebilir kent formlarının nasıl olduğu ve olacağı konuları tartışılmıştır.

Koyuncu (2013) tarafından hazırlanan makalede, Konya kent kimliğinin, modernleşme ve küreselleşme ile nasıl şekillendiği konusu ele alınmıştır.

Mexi ve Tudora (2013) tarafından hazırlanan çalışmada, peyzaja yönelik siyasi yaklaşım ile kent kimliği konuları, Bükreş'in tahribatı ile yeni dünya düzenine uyum süreci kapsamında ele alınmıştır. Uyum süreci altı örnek üzerinden incelenmiştir. Bu kentlerin kültürlerinin ve politik olaylarının kent kimliğini nasıl etkilediği konusu ele alınmıştır. Tarihsel süreçler ve estetik değerlerin politik rejimle birleşerek kent kimliğini oluşturma konusu incelenmiştir.

Primlah vd. (2013) tarafından yürütülen çalışmada, peyzaj yönetiminde çiftçilerin rolü ve siyasi yaklaşımlar ele alınmıştır. Yönetici, mal sahibi ve vatandaş olmak üzere üç rol üzerinde durulmuştur. Bu üç rol ve siyasi yaklaşımlar sonucunda kırsal peyzaj yönetiminin nasıl olması gerektiği tartışılmıştır.

Diker (2014) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinde, Antakya kentindeki ibadet yapılarının kent kimliği üzerindeki etkisi kavramsal olarak incelenmiştir. Bu yapıların; kent kimliğindeki etkisi gözlem, analiz, haritalama, fotoğraflama yöntemleriyle irdelenmiştir.

Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzajı Alan Yönetim Planı (2014) hazırlama sürecinde iki adet çalıştay yapılmış; çalıştaylarda GZFT analizleri gerçekleştirilmiştir. Odak gruplar belirlenerek, odak grup görüşmeleri yapılmış, elde edilen veriler katılımcılar ile paylaşılmıştır. Arama konferansları, atölye çalışmaları sonucunda

yönetim planı hazırlanmıştır. Paydaşlarla birlikte değerlendirilerek yönetim planına son şekli verilmiştir.

Mudurnu Kültürel Miras Alanı Yönetim Planı (2014), 2014-2018 yıllarını kapsamaktadır. Ayrıca İpek Yolu temalı UNESCO Dünya Miras Listesi adaylığı içinde ön bir çalışma niteliği taşımaktadır.

Örücü (2014) tarafından hazırlanan doktora tezinde, Isparta kent ormanının yönetim planlaması konusu üzerine çalışılmıştır. Uydu görüntüsüyle CBS tabanlı ağaç envanteri oluşturulmuştur. Yerel halk ve uzman kişilere anket çalışması uygulanmış ve GZFT tekniğiyle mevcut durum tespiti yapılarak yönetim amaçları, öncelikleri belirlenmiştir. Kent ormanının rekreasyonel potansiyeli belirlenerek kent ormanında olması gereken mekânsal işlevler için mekânsal uygunluk analizi yapılmıştır. Bu çerçevede yasal ve yönetsel boyuttaki mevcut sorunlar ortaya konularak çözüm önerileri geliştirilmiştir.

Böck vd. (2015) tarafından hazırlanan çalışmada ekosistem hizmetleri kavramı, nehirlerin peyzaj yönetimi ve uygulaması ile bilim arasındaki farklılıkları ele alınmıştır. Yiyecek ve su; sel, kuraklık, arazideki bozulmalar; destek hizmetleri (toprak durumu, besin döngüsü) ve kültürel hizmetler (rekreasyonel hizmetler, faydalı aktiviteler vb..). olarak ekosistem servisleri dört başlıkta toplanmıştır. Ekosistem hizmetleri açıklanmış ve buna bağlı olarak Avusturya'daki nehirlerin peyzaj yönetim planı hazırlanmıştır.

Ha ve Wu (2015) tarafından yürütülen çalışmada en iyi yönetim modelleri değerlendirilerek, biyoyakıt üreten peyzaj yönetim senaryolarına, bu modellerin entegre edilmesi konusu ele alınmıştır. Arazi kullanımı, kısmi olarak dönüştürülen alanlar ve ırmak kenarlarındaki tampon bölgeler üzerine senaryolar üretilmiştir.

Kauko (2015) tarafından yürütülen çalışmada, kentsel sürdürülebilirlik, arazi kullanımı ve alan gelişimi konularında stratejiler geliştirilmiştir. Çevre kirliliği, atık, tüketim; sosyal toplum, şeffaflık; akıllı teknoloji; çevre kirliliği ve yoksulluk olmak üzere dört ana unsur ele alınmıştır. Bu kapsamda sürdürülebilirlik aktörleri ve çok yönlü politik süreçler incelenmiştir.

Kervankıran ve Eryılmaz (2015) tarafından hazırlanan çalışmada, Isparta ilindeki milli parkların sürdürülebilirliği, koruma-kullanma dengesi ve yönetim planı konusu incelenmiştir. Gelişmiş ülkelerin koruma alanlarına yönelik hazırlanmış olan yönetim planları ele alınarak, bu planların Isparta kentinde yer alan milli parklara uygulanabilirliği incelenmiştir. Böylelikle milli parklardaki problemlerin çözümüne yönelik sürdürülebilir yönetim planı modeli önerilmiştir.

Pazhuan vd. (2015) tarafından yürütülen çalışmada, İran kentindeki yeni yerleşimlerde kent kimliği konusu ele alınmıştır. Sosyo-kültürel değerler, davranış biçimleri, insani etmenler kentlerin kimliğini oluşturmaktadır. Ekonomiden estetiği kadar her türlü etmen; yaşam alanlarını, kentlerin fiziksel formunu, doğal ve yapay arazi modellerini etkileyerek birbirine benzemeyen kentlerin oluşmasında etkili olmaktadır. İran kentlerinin tarihsel gelişim süreçlerinde kimlik faktörünün doğru ele alınamaması; beklenen durumdan çok uzakta olunması ve yeni kentlerin kimliklerinin oluşumunda karşılaşılan problemlerin çözümüne yönelik mimari kimlikle ilgili stratejilerin geliştirilmemesi yeni kentlerde kimlik probleminin oluşumundaki en önemli unsurlardır. Çalışmada yöntem olarak “Goeller Matrix Yöntemi” kullanılmıştır. Kent kimliğini etkileyen her faktör doğal, fiziksel ve zamansal olarak ele alınmıştır.

Tarnawska ve Rosiek (2015) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, kentsel sürdürülebilir gelişme için Silesia ve Moravia kent merkezinde kentsel yenileme konusu irdelenmiştir. “JESSICA (Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas) Yöntemi” kullanılmıştır. Bu yöntemle kentlerde sürdürülebilirliğin sağlanması için Avrupa’dan ekonomik destek sağlanmıştır. Silesia ve Moravia kent merkezinde kentin yeniden canlandırılması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması için neler yapılacağı üzerine çalışılmıştır.

Wirtz (2015) tarafından yürütülen çalışmada, toplumsal iş odaklı kentlerin ekonomik, sosyal ve ekolojik olarak sürdürülebilir gelişmesi ele alınmıştır. Toplumsal işlerin toplumsal girişimlerden oluştuğu düşünülerek toplumsal girişimler konusuna değinilmiştir. Sürdürülebilir kentsel gelişmenin ölçülebilir nicelikleri ortaya konulmuştur.

1.2.2 Alana İlişkin Kaynak Özetleri

Sarı (2001) tarafından hazırlanan çalışmada, Amasra yerleşiminin doğal ve kültürel peyzaj değerleri sürdürülebilir turizm kapsamında irdelenmiştir. Anket çalışması, uzmanlarla yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Bu görüşmeler sonucunda; Amasra yerleşiminin hızlı kentleşmesi, tarihi değerlerinin kaybolma tehlikesi, görüntü ve gürültü kirliliği, altyapı eksikliği ile çevresel duyarlılığın azlığı gibi olumsuz etmenler ile ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel açıdan turizmin olumlu etkilerinin olduğu tespit edilmiştir. Bu kapsamda, Amasra yerleşimi için sürdürülebilir anlayış odaklı turizm planlaması yapılmıştır.

Özdemir (2006) tarafından hazırlanan çalışmada Amasra'nın turizm ve çevresel değerleri incelenmiştir. Yapılan analizler çerçevesinde Amasra'nın turizminin geliştirilmesi için öneriler hazırlanmıştır.

Tunay ve Ateşoğlu (2008) tarafından hazırlanan çalışmada, uydu fotoğraflarıyla Amasra ve yakın çevresindeki bitki örtüsündeki değişim konu edilmiştir. 1975-1987-2000-2005 tarihli uydu fotoğrafları CBS uygulamaları aracılığıyla analiz edilmiş ve yıllar arasında değişimler incelenmiştir.

Ateşoğlu ve Tunay (2010) tarafından hazırlanan çalışmada, çok zamanlı uydu fotoğraflarıyla Bartın kıyı alanlarının bitki örtüsündeki değişimi konu alınmıştır. 1975-1987-2000 tarihli uydu fotoğrafları CBS uygulamaları aracılığıyla analiz edilmiş ve yıllar arasında değişimler incelenmiştir.

Çorbacı ve Var (2011) tarafından yürütülen çalışmada; Bartın-Amasra karayolunun 16 km'lik yol güzergâhında peyzaj elemanları (toprak özellikleri, iklim durumu, doğal bitki örtüsü) incelenerek problemlere yönelik çözüm önerileri geliştirilmiştir. Görsel yapının analizi için ortalama 40 km/s hızla hareket eden bir araçla ve yaklaşık 70-75°'lik toplam görüş açısıyla fotoğraf ve videolar çekilmiştir. Yüz kişiye yirmi soruluk anket uygulanarak elde edilen veriler değerlendirilmiştir. Doğal peyzaj elemanlarının ikili belirlenmesinde Khi-Kare testi, görsel analizler kapsamında ise yazılı ve sözlü literatür kullanılmıştır. Bu kapsamda elde edilen tüm sorunlar ve bu sorunlara yönelik çözüm önerileri geliştirilmiştir.

Cengiz (2012) tarafından hazırlanan çalışmada, Amasra'da yaşayan yerel halkın algıları ile sürdürülebilir turizm planlaması ve yönetimi ele alınmıştır. Yüz kişiye anket uygulanmış ve otuz bir soru yönlendirilmiştir. GZTF analizi yapılarak, kentin güçlü ve zayıf yönleri ile sorun ve olanakları tespit edilmiştir. Analizler sonucunda ise turizmin gelişmesi için öneriler geliştirilmiştir.

Yıldırım (2014) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinde, Antik liman kenti olan Amasra'nın koruma sorunları ele alınmış ve revitalizasyonu için öneriler geliştirilmiştir. Çalışma kapsamında kentin unutulmaya yüz tutmuş tarihi mirasının revitalizasyonu için sorunlara ilişkin öneriler sunulmuş, tarihi ile yaşayan antik liman kenti rneği haline gelmesine katkıda bulunacak Amasra'nın antik gezi yolu rotası kartılmıştır.

BÖLÜM 2

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1 Kent Kavramı

İnsanlar, kentsel yaşama geçişte çeşitli gereksinimleri için korunma amacıyla mekânlar kurmuştur. Kent de bu gereksinimlere karşılık veren örgütlü mekânlar topluluğudur.

Erton'a (1995) göre, kentler belirli süreçle var olurlar ve değişirler. Belli bir süreç içinde meydana gelen değişim; üretim, tüketim ve toplumun yaşantısını düzenlemeye yönelik faaliyetler kentsel mekâna yansımaktadır. Kent, kentsel faaliyetlerin yer aldığı mekânlar bütünüdür.

İzgi (1999) ise kent kavramını, bireylere birlikte yaşama ve ortak sorumluluk davranışı kazandıran, bireyleri kentli kimliğine ulaştıran, biyolojik-psikolojik-sosyolojik yönlerden huzur ve mutluluğa kavuşma imkânı tanıyan ivmeli, karmaşık bir kurgu olarak ifade etmektedir. Amacı; bireyler için çağın getirilerine göre bir ortam ve yaşam standardı getirmektir.

Lewis Mumford'a (1961) göre ise kent, geçmişten günümüze kadar uygarlıkların özelliklerini geliştirerek gelecek nesillere aktarmak için oluşturulmuş, az alanda çok fazla işlevin gerçekleştirilmesi amacıyla yoğunlaştırılmış, değişen ve gelişen toplum ihtiyaçlarına cevap verebilen bir yapıdır.

Kentler, son elli yıllık süreç içinde oldukça değişmiş ve tek merkezde toplanan yerleşimler iken; tanımlanamayan kamusal alanlar, algılanabilir sınırları olmayan büyük ve biçimsiz kent formu olan yerleşimler oluşmuştur (Nyström, 1999).

Çöl'e (1998) göre belli bir büyüklüğe ulaşmış; eğitim, sağlık, kültür gibi çeşitli hizmetler sunabilen; yönetsel işlevlerin yer aldığı; gıdasını dışarıdan sağlayan, tarım dışındaki alanlarda çalışan kişilerden oluşan; yaşayanlar arasında iletişimin ve işbölümünün geliştiği

yerleşimlere kent denilebilmektedir. Kentin oluşumunu sağlayan faktörler Tablo 1’de verilmektedir.

Tablo 1: Kentin oluşumunu sağlayan faktörler (Çöl, 1998).

Doğal Yapı	Yönlendiriciler	Toplumsal Yapı	Biçimlenişler
Topoğrafya	Sit alanı karakteristikleri	Sosyal yapı	Sokak dokusu üzerine biçimlenme
Oryantasyon	Yapılar ve yapılanma	Yönetim sistemleri	Tek yapı üzerine biçimlenme
Rüzgâr	Boşluklar (Yoğunluk)	Nüfus karakteristikleri	Mekânsal biçimlenme
	Organik ve geometrik biçimlenme	Ekonomik yapı	Kent biçiminde ön kabuller
		Gelenekler	
Dini inançlar			

Bu tanımlar çerçevesinde; Amasra yerleşiminin sınırları içinde yaşayanlara eğitim, sağlık, kültür gibi çeşitli hizmetler sunabilmesi; yönetsel işlevlerinin olması; tarımın dışındaki alanlarda çalışan kişilerin bulunması; yaşayanlar arasında iletişimin ve işbölümün gelişmesi sebebiyle Amasra’nın kent olarak ifade edilebileceği ve kent kimliğinin incelenmesi gerektiği görülmüştür.

2.2 Kimlik Kavramı

Sanskritçe (eski Hint-Avrupa dili) köklü olduğu savunulan “kim” kökünden türeyen “kimlik” (Püsküllüoğlu, 1971; Birlik, 2006) kelimesi, Türk Dil Kurumuna (TDK) (2016) göre “Toplumsal bir varlık olarak insanın nasıl bir kimse olduğunu gösteren belirti, nitelik ve özelliklerin bütünü; kişinin kim olduğunu tanıtan belge, kimlik belgesi, tanıtma kartı, hüviyet; herhangi bir nesneyi belirlemeye yarayan özelliklerin bütünü” olarak tanımlanmaktadır.

Hançerlioğlu (1995) Felsefe Sözlüğünde kimlik kavramını “Bireyi diğerlerinden, bütünü ötekilerden ayıran, ruhsal ve bilinçsel özelliklerin tümü” olarak tanımlamıştır. Ocakçı’ya (1993) göre ise kimlik; doğadaki herhangi bir canlının veya objenin çeşitli duyularımızla

algıladığımız özelliklerinin başka canlı ve objelerden farklılaşması, kendine özgü olmasıdır. Kimlik eşitlik değil daha çok bireysellik, teklik, özgünlüktür (Erses, 1999).

Lynch (1960), kimliği bir nesnenin diğer nesnelere farklı, tek ve eşsiz olması, hiçbir şeye eşit olmaması olarak tanımlamaktadır.

İnsanların sahip olduğu özellikler onların kimliklerini, kişiliklerini oluşturmaktadır. İnsanlar gibi kentlerin de kendine ait özelliklerinden doğan kimlikleri ve kişilikleri bulunmaktadır (Sağsöz ve Zorlu, 1996). Bu kapsamda; kentin imgesi üzerinde etkin olan, kentin özelliklerine göre özgün nitelikler taşıyan, fiziksel, sosyo-kültürel ve ekonomik etmenlerle belirlenen, kentte yaşayanların yaşam tarzlarının tanımladığı, değişime açık ve sürdürülebilirlik anlayışını benimseyen anlamlı bir bütün olarak kent kimliği tanımlanmaktadır (Lynch, 1960; Tekeli, 1991; Çöl, 1998; Topçu, 2011).

2.3 Kent Kimliği Kavramı

Kent kimliği; kentleri betimleyen ve diğer kentlerden ayrılmasını sağlayan özelliklerin birleşimidir. Kent kimliğini belirleyen, bu özelliklerin etkileşimleri sonucunda oluşan sistemin karakteristiğidir (Gündüz ve Taner, 2001).

Erkmen'e (1990) göre her insanın, her oluşumun bir kimliği olduğu gibi; kentlerin de bir kimliği, kenti o kent yapan özellikleri vardır, olmalıdır.

Kentleri birbirinden ayıran en önemli özellik, sahip oldukları özgün karakterleridir. Söz konusu karakter, yerleşilen coğrafyadan, sınırları içinde yaşayan insanlara kadar uzanan bir sistem dâhilinde sürekli değişim ve gelişim göstererek kentin etiketini oluşturmaktadır (Şahin, 2010).

Etiket, bir kente gittiğimizde zihnimize o kente dair oluşan izlerdir. Aynı zamanda bir kentin etiketi o kente özgü özellikleri tanımlamaktadır ve o kentin kimliğini oluşturmaktadır (Erkmen, 1990).

Bir kentin kimliğinde mimarının önemi büyüktür. Dönemlerin mimarı üslupları, kullanılan malzemeleri, toplumun fiziksel, ekonomik ve sosyo-kültürel yapısı, tasarımcının yaklaşımı

ve kullanıcı talepleri kent kimliğini etkilemektedir. Mimarı üsluba bağlı olarak kimlik oluşumunda tasarımcı önemli bir etkidir (İlgar, 2008).

Ancak, hızlı sanayileşme çabaları, kentlere olan göçler, kentlerin plansız ve düzensiz biçimde büyümeleri çoğu zaman tasarımcıların etkisini zayıflatmıştır. İletişim-ulaşım teknolojisinde büyük gelişmelerin körüklediği uluslararası kültür, lüks yaşam özelemleri ve özendirilen tüketim politikaları kentlerin kültürlerinin ve kimliklerinin hızla yitirilmesine sebep olmaktadır. Kentsel gelişmenin giderek standartlaştığı, kişiliksizleştiği bir süreçte, bir kentin diğerinden farklılığı hemen ayırt edilebilmelidir. Shaukland'a (1996) göre eski binaları olmayan bir kentte yeterince kimlik yoktur. Kimliksizliğin asıl nedeni, kişilerin kültürel köklerinden kopması ve kültürel yozlaşmanın yaşanmasıdır. Bu yozlaşmaya karşı ayakta durmayı başarmış ve gerçek kimliğini koruyabilmiş kentler belirleyici nitelikteki bileşenleri ile hiçbir zaman başka bir kentin aynısı olmamaktadır. Mekânsal organizasyon ve biçimsel dil içinde toplumsal farklılıklar gösteren bu kentlerin fotoğraflarına bakıldığında hangi kent olduğu hemen anlaşılabilir (Şahin, 2010).

Fotoğraflardan hangi kent olduğu anlaşılan kentsel kimliğini korumayı ve yaşatmayı başarmış kentlerden örnekler Şekil 1-3'de verilmektedir.

Şekil 1: Beypazarı, Ankara-Türkiye (URL-1, 2015)

Şekil 2: Amasya, Türkiye (URL-2, 2015).

Şekil 3: Amalfi, İtalya (URL-3, 2015).

Kent kimliği tanımlarına bakıldığında kültür ve coğrafya kavramları önemle vurgulanmaktadır. Bu özellikleri destekleyen sosyal ve ekonomik etmenler de bulunmaktadır. Toplumun geçmişten günümüze kadar şahit oldukları olaylar, yaşam tarzları, insanların birbirleriyle ve kentle kurdukları ilişkilerin niteliği, ihtiyaçları, mekânı tanımlamaları ve mekâna yükledikleri anlam, kentin ekonomisi, yerel yönetim şekli, politik kararlar, gelenek ve görenekleri kent kimliğini şekillendirmektedir (İlgar, 2008).

2.4. Kent Kimliği Faktörleri

Kentlerin özgün kimliklerini oluşturan nitelikler her kentte farklılık göstermektedir. Bu farklılığın temelinde kentlerin fiziksel, ekonomik ve sosyo-kültürel özelliklerinin farklı olması yatmaktadır (İlgar, 2008).

Kentlerin kimliğinden bahsedebilmek için sadece içinde yaşanan bir mekân ile yaşam için gerekli kazancın sağlandığı alanlar olmanın ötesinde başka anlamlar da barındırmalıdır.

Çünkü kişiler yaşadıkları yere değerler yüklediklerinde ve bu değerler için bazı fedakârlıklarda bulunmaya başladıklarında kendilerini o kente ait hissetmektedirler. Bu nedenle, fiziki çevre ile bu çevredeki yaşam tarzı bir bütün oluşturduğunda kentsel kimlikten söz edilebilir (Tekeli, 1991; Birlik, 2006).

Sonuç olarak, kentlerin sosyal, ekonomik ve fiziksel boyutlu, karmaşık özellikleri bulunduğundan, kimlikler sadece fiziksel oluşumlar olarak değerlendirilememektedir. Önemli olan toplumun mekâna yüklediği anlamın fiziksel çevreyle birlikte ele alınmasıdır. Çevre ve içinde yaşayanların yaşam tarzları, değişen ve gelişen ilişkileri, tecrübeleri, inanış biçimleri, gelenek görenekleri toplumun sosyo-kültürel yapısını şekillendirmektedir. Bireylerin toplum içerisindeki davranışlarını belirleyen bu faktörler kent kimliğinin oluşmasını sağlamaktadır (Güvenç, 1991).

Kent kimliği faktörleri fiziksel, sosyo-kültürel ve ekonomik kimlik faktörleri olarak ele alınmıştır (Tablo 2).

Tablo 2: Kent kimliği faktörleri.

Fiziksel Kimlik	Sosyo-Kültürel Kimlik	Ekonomik Kimlik
Doğal Çevre Kimliği	Tarihsel Yapı	Sanayi Kenti
Yapay Çevre Kimliği	Kültürel Yapı	Üniversite Kenti
Biçimsel Kimlik	Kurumsal Yapı	Turizm Kenti
	Demografik Yapı	Maden Kenti

2.4.1 Fiziksel Kimlik

Güley (2001) fiziksel çevreyi; bireylerin yaşadıkları ve kendilerinin varlıklarını, özelliklerini anlamlandırdıkları ortam olarak tanımlamaktadır. Fiziksel çevre; insan eylemlerinin ve karşılıklı iletişimlerin olduğu birbirinden ayrılamayan doğal ve yapay ortamlardan oluşan bir ilişkiler ağıdır (Erton, 1995).

Fiziksel kimlik, doğal çevre özellikleri, yapay çevre özellikleri ve biçimsel kimlik olmak üzere üç farklı grupta toplanabilmektedir. Doğal çevre özellikleri, kentsel yerleşimin oluşacağı bölgenin belirlenmesinde ve yerleşimin temel özelliklerinin tanımlanmasında etkili olmaktadır. Yapay çevre özellikleri ise insan eliyle oluşturulmuş yapma çevreler

olup, yerleşim ölçeğinde ve sembol olmuş elemanlar (kimlik kodları) ölçeğinde kent kimliğini etkilemektedir (Turan Altuğ, 2010). Biçimsel kimlik ise doğal şartların kısıtlamaları ve tasarımcının katılımıyla şekillenen geometrik formlarla biçimlendirilmiş kentlerde görülen kimlik ögesidir.

2.4.1.1 Doğal Çevre Kimliği

Doğal çevre, doğanın bir parçası olmasına rağmen, oluşumunda insan faktörünün etkili olmadığı çevredir. İnsan faktörü doğrudan etkili olmamakla birlikte, insan doğadan ayrı düşünülemez ve karşılıklı bir etkileşim vardır. Kentlerde doğal çevre yaratmak adına yapılan bazı fiziksel olaylar; bireylerin doğa üzerinde egemenlik kurma ve doğayı istedikleri gibi şekillendirme duygusunun ürünüdür.

Doğal çevre kaynaklı kimlik elemanları kentin sahip olduğu doğal çevre değerleriyle tanımlanmaktadır. Doğal çevre verilerini; topoğrafik durum, iklim koşulları, su ögesi, bitki örtüsü, jeolojik durum ve genel konum oluşturmaktadır. Bu etmenlerin değişkenliği kentleri farklılaştırmakta ve kent kimliğinin oluşmasını sağlamaktadır (Önem ve Kılınçaslan, 2005).

- Coğrafi Konum: Kentlerin dünya üzerindeki konumlarının farklı olması her kentin coğrafi konumunu değişken kılmaktadır. Kentlerin birbirlerinden farklı olan matematiksel ve özel konumları kentlere kimlik kazandırmaktadır. İstanbul Boğazının iki kıtayı birbirine bağlaması ya da kanalları ile tanınan Venedik Kenti coğrafi konum özellikleriyle kimlik kazanan kentlere örnek verilebilmektedir (Şekil 4-5).

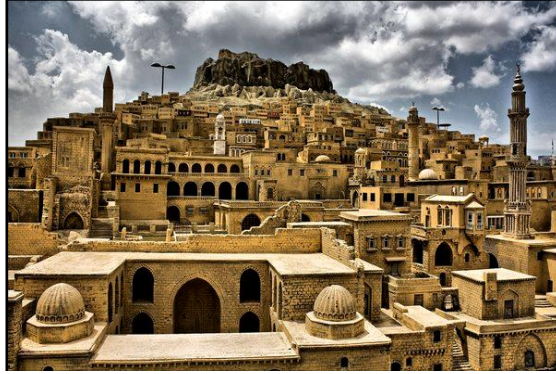

Şekil 4: Fiziksel kimlik, İstanbul-Türkiye (URL-4, 2015).

Şekil 5: Venedik, İtalya (URL-5, 2015).

- İklim: Yapıların formları iklim koşullarına uygun olarak tasarlanmaktadır. Bu kapsamda iklim dolaylı olarak kentin algılanmasına ve kimliğine etki etmektedir. Örneğin, sıcak ve soğuk kuşak iklim bölgeleri kapalı ve yoğun, ılıman kuşak iklim bölgeleri de açık ve az yoğun bir yapıya sahiptir. Yağış almayan bölgelerde düz çatılar, yağış alan bölgelerde de eğimli çatılar kullanılmaktadır (İlgar, 2008) (Şekil 6-7). Kent bütününe yayılan bu form görsel algıyı etkilemektedir.

Şekil 6: Mardin, Türkiye (URL-6, 2015).

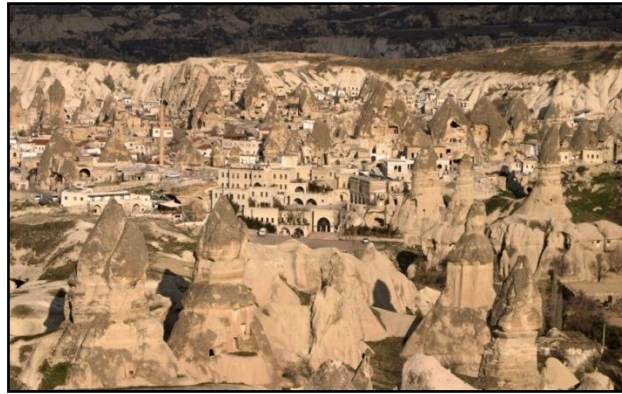

Şekil 7: Rize Çamlıhemşin, Türkiye (URL-7, 2015).

- Jeolojik Yapı: Kentte genel olarak kullanılan yapı malzemesini ve yapı boyutlarını etkilemektedir. Yapı boyutlarının farklılaşması kentin genel görünümünü etkileyerek o kente ait bir siluet oluşmasına neden olmakta, kentin karakterini ve siluetini kimliğin bir parçası haline getirmektedir.

Birlik'e (2006) göre bazı jeolojik oluşumlar; morfolojik özellikleriyle, görsel ve eğitsel açıdan buldukları yeri turistik çekim merkezi haline getirirken, bazıları da deprem, toprak kayması, kaya düşmesi, yanardağ patlaması, tsunami gibi doğal afetler sonucunda büyük hasarlara, hatta yokoluşa neden olabilmektedirler (Turan Altuğ, 2010).

Jeolojik yapı da kentin kimliğini etkilemektedir. Kapadokya, lav ve küllerin oluşturduğu yumuşak tabakaların, yağmur ve rüzgâr ile aşınmasıyla ortaya çıkan bir bölgedir. Bu coğrafi olaylar peribacalarını oluşturmuştur. Şekil 8'de görüldüğü gibi peribacaları; malzemesi, biçim ve boyutları ile kent dokusunda baskın bir öğedir. Yerleşimler peribacalarının etrafında ve içinde oluşmuştur. Bu durum jeolojik yapının, kentlerin özgün bir kimlik kazanması açısından doğrudan etkili olduğunu vurgulamaktadır (Diker, 2014). Manhattan yarımadasında da jeolojik yapı kentin kimliğini etkilemektedir. Kaya zemin üzerine yapılan yüksek katlı konutlar kentin kimliğini oluşturmaktadır (Şekil 9).

Şekil 8: Peri bacaları, Nevşehir-Türkiye (URL-8, 2015).

Şekil 9: Manhattan, New York-ABD (URL-9, 2015).

- Topoğrafya: Can'a (1999) göre kentlerin büyük ölçüde üzerine konumlandıkları toprak parçasının topoğrafik özelliklerinden etkilenerek biçimsel özellikler kazandıkları söylenebilmektedir. Karadeniz bölgesi sahil yerleşimleri ile bir yamaç yerleşimi olan Muğla ve Mardin gibi kentlerde topoğrafyanın egemenliği açıkça hissedilmektedir. Yüzeydeki farklılaşmaların tümü her kent için farklı formlar oluşmasını sağlamaktadır. Doğal olarak kent içinde var olan nehirler, dereler, sahiller ve tepeler kentin aldığı formu da şekillendirmektedir. Kent ile yüzey verileri kent kimliğinin özgünlüğünü artırmakta, algılanmasını kolaylaştırmaktadır (İlgar, 2008).

Aru'ya (1998) göre topoğrafyanın doku biçimine etkileri ova, vadi, yamaç ve tepe dokuları olmak üzere dört bölümde incelenmektedir. Bunun haricinde su kenarı yerleşmeleri de kentte gözlenen yerleşim dokularıdır. Genel bir sınıflama yapılacak olursa topoğrafik özelliklere göre kentler;

- Tepelerde Kurulan Kentler (Şekil 10),
- Eğimli Alanlarda Kurulan Kentler (Yamaç, Vadi, Semer) (Şekil 11),
- Düz Alanlarda Kurulan Kentler (Şekil 12),
- Su Kenarlarında Kurulan Kentler olmak üzere dört bölümde incelenmektedir (Diker, 2014) (Şekil 13).

Şekil 10: Tepeye kurulan kent, Monte Carlo-Fransa (URL-10, 2015).

Şekil 11: Yamaca kurulan kent, Mardin-Türkiye (URL-11, 2015).

Şekil 12: Düz alana kurulan kent, Amasya-Türkiye (URL-12, 2015).

Şekil 13: Su kenarına kurulan kent, La Spezia-İtalya (URL-13, 2015).

- Doğal Bitki Örtüsü: İklim koşullarına bağlı olarak gelişmekte olup ve kimliği etkilemektedir. Yeşil dokunun olması ve olmaması dışında farklı dokularda oluşu da kimlik üzerinde etkilidir. Kimi ağaçlarla ya da bitkilerle anılan kentler de vardır ki bunlara en güzel örneklerden biri Erguvanla anılan İstanbul, diğeri kordon boyunca uzanan palmyeleri ile İzmir'dir. Bitki örtüsü yapı ölçeğinde malzeme olarak kullanımı ile kentin kimliğini etkileyebilmektedir. Örneğin ormanlık bir bölgede, ahşap yapı malzemesinin kullanımı kentin kimliğini doğrudan etkileyebilmektedir. Afrika'da bulunan uzun otlar yapı malzemesi olarak kullanılıp o coğrafyaya özgü konut üretilmiştir. Bu durum doğa ile iç içe yaşayan yerli halkın, kendi coğrafyasının ona sunduklarını, kültürü çerçevesinde yorumlayıp, yapılanmış çevre ögesine dönüştürmesi bakımından çarpıcı bir örnektir (Göncü, 2007).

2.4.1.2 Yapay Çevre Kimliği

Fiziksel kimlik faktörlerinden bir diğeri olan yapay çevre kimliği Ocakçı'ya (1994) göre, kentlerde insan ihtiyaçlarından oluşan alanlar ile bu alanların birbirleriyle olan ilişkileriyle şekillenen, insanlar tarafından yapılan objeler oluşturmaktadır. Objeler negatif ve pozitif ögeler olarak ikiye ayrılmaktadır. Yapılar pozitif ögeleri, bunların tanımladığı dış mekânlar ise negatif ögeleri ifade etmektedir. Bunlar, binalar/yapılar, yollar, açık alanlar, meydanlar, donatılar, sembol olmuş elemanlar olarak tanımlanmaktadır. Bu elemanlar arasındaki ilişki ve kurulan uyum, kent kimliğinin oluşmasını sağlamaktadır (Şahin, 2010).

Yapay çevrede kentsel ya da kırsal alan ayrımı yapılmamaktadır. Yapay çevre; toplumun dönemsel olarak bilgi birikimlerini, teknolojik gelişmelerini, toplumun kültürünü ve ortak değerlerini yansıtmaktadır. Kentteki anıtlar, konutlar, yollar kısacası kentteki yapay yolla oluşturulmuş her şey yapay çevrenin ve toplum kültürünün bir parçasıdır (Keleş ve Harmancı, 1993).

Ocakçı'ya (1993) göre yapay çevre kimliğinin oluşumunda etkili olan faktörler:

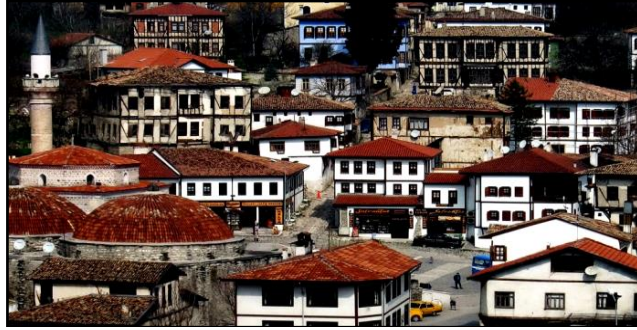
- Yer ve Konum Faktörü; yapay çevreden kaynaklanan kentsel elemanın doğal çevre elemanları ve diğeri yapay çevre elemanlarıyla ilişkileri açısından bulunduğu yer ve konum,

- Form ve Görüntü Faktörü; yapay çevreden kaynaklanan kentsel elemanın kontur, biçim, oran, strüktür, malzeme, doku, simgesel durum vb. açılardan oluşturduğu form ve görüntü,
- Anlam Faktörü; yapay çevreden kaynaklanan kentsel elemanın işlevsel önem, sembolik değerler vb. açılardan ifade ettiği anlam.

Bu faktörler her kent için farklı olmakta, her kentte farklı özelliklerle ön plana çıkmaktadır. Bu durum da kentlerin yapay çevre kimliğinin oluşmasını sağlamaktadır (Şekil 14-16).

Şekil 14: Yer ve konum faktörü örneği, İstanbul-Türkiye (URL-14, 2015).

Şekil 15: Form ve görüntü faktörü örneği, Safranbolu-Türkiye (URL-15, 2015).

Şekil 16: Anlam faktörü örneği, Çanakkale-Türkiye (URL-16, 2015).

Yapay çevre kimliğini oluşturan yerleşim ölçeğindeki ögeler ise binalar/yapılar, yollar, açık alanlar, meydanlar, sembol olmuş elemanlar olarak ele alınmıştır.

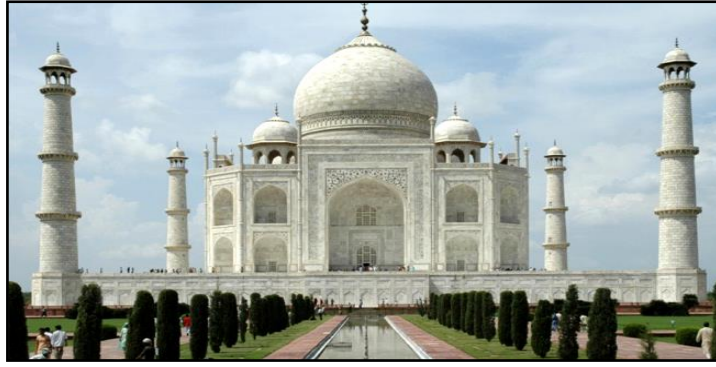
- Binalar/Yapılar: Eski çağlardan bu yana, insanoğlu; yağmur, çamur, sel, yırtıcı hayvan gibi doğanın olumsuz etkilerinden gelecek tehlikelere karşı, korunma ve barınma ihtiyacı doğrultusunda yaşayabileceği bir mekân aramış ve edinmiştir. Önceleri, göçebe hayatına bağlı olarak ağaçlar, mağaralar, çadırlar insanların sığınağı olmuş; ardından, yerleşik toplum düzenine geçiş ile sabit bir mekânda yaşamının önemi artmıştır. Zamanla, sanayileşme ile büyük kentler oluşmuş; bu kentler de kültürel bir gösterge olarak farklı amaçlara özgü binaları/yapıları oluşturmuştur. Binalar kentleri oluşturan temel ögeler olup tarihi, kültürel, ekonomik ve estetik değer taşımaktadır. Aynı zamanda binalar çevrelediği mekânlara nitelik kazandırmakta, kullanıcılarında hayranlık uyandırmakta ve mimarlığın sanatsal etkinliğini içermektedirler (Birlik, 2006).

Binalar/yapılar, görünümleri ile;

- Ait olduğu çağı (Ortaçağ, Rönesans vb.)
- Dünya görüşünü/yaşam biçimini (İslam kültürü, Hint kültürü vb.)
- Yönetim şeklini/siyasi rejimi (Totaliter düzen, demokratik düzen vb.)
- Ait oldukları toplumları (Osmanlı mimarisi, Japon mimarisi vb.)
- Sembolleri (Eyfel Kulesi, Sidney Opera Binası vb.),
- Tasarım ideolojisini/mimari akımı (Brütalist, Post Modernist vb.)
- Yaratıcılarının üsluplarını (Frank Owen Gehry, Tadao Ando vb.)
- Niteliği (özgün-sıradan, basit-abartılı vb.)
- Duruş ifadesini (statik, dinamik vb.)
- Kullanım amacını (konut, müze vb.)
- Kişileri/olayları [Mısır piramitleri (firavunlar için), Bağdat Köşkü (IV. Murat'ın Bağdat seferi için) vb.] yansıtırlar (Şahin, 2010) (Şekil 17-22).

Şekil 17: Duomo di Milano Katedrali, İtalya (URL-17, 2015).

Şekil 18: Tac Mahal, Hindistan (URL-18, 2015).

Şekil 19: Süleymaniye Cami, İstanbul-Türkiye (URL-19, 2015).

Şekil 20: Sidney Opera Binası, Sidney- Avustralya ve Eyfel Kulesi Paris-Fransa (URL-20, 2015).

Şekil 21: Guggenheim Müzesi, Bilbao-İspanya (URL-21, 2015).

Şekil 22: Piramitler, Kahire-Mısır (URL-22, 2015).

- Yollar: Kent içinde parça parça oluşarak bir bütünü tamamlayan öğelerdir. Ana akslar ve bu aksları destekleyen yan yollar ile kentsel mekânları birbirine bağlayan sistemdir. Böylece kentin kimliğinin okunmasını sağlamaktadırlar (Özer, 1998).

Lynch'e (1960) göre yollar, insanları yönlendiren hareket kanallarıdır. Kuban'a (2002) göre ise yapılara ulaşan ve yapıları birleştiren boşluklardır. Dolayısıyla yollar, sadece hareketlerin yer aldığı fiziksel alanlar değil; sosyal yaşamın da gerçekleştiği kamusal mekânlardır. Örneğin; korunma amacıyla şekillenmiş Ortaçağ kenti dar çıkmaz sokaklarıyla, gizemli yaşantısıyla ifade bulan İslam kenti organik yol ağıyla, güçlü araç teknolojisine teslim olmuş Kuzey Amerika caddeleri sürat yollarıyla hatırlanmaktadır (Kılıçarslan, 1995).

- Açık Alanlar: Can (1999) açık alanları; kent içinde insanların karşılıklı ilişkilerde bulunduğu, bilgi alışverişinin yapıldığı, kültürel olarak gelişimin sağlandığı mekânlar olarak ifade etmektedir. Kent topluma açık ve kişilere özel, yarı açık ve açık alanlardan oluşmaktadır. Krier (1979) ise açık alanları, insanlara isteyerek ya da istem dışı yönlendirmeler ile hareketlilik sağlayan, oturma, dinlenme, eğlenme gibi eylemleri barındıran mekânlar olarak tanımlamaktadır (Şahin, 2010) (Şekil 23).

Şekil 23: Central Park, New York-ABD (URL-23, 2015).

- Meydanlar: Kentsel yerleşimlerin en dikkat çekici öğelerinden olan meydanlar, Paul Zucker'a (1959) göre kentsel peyzajda psikolojik duraklama mekânlarıdır. Meydanlar; geçmişten beri ticari aktivitelerin yer aldığı, önemli günlerde toplantı, kutlama ve törenlerin yapıldığı, bireylerin çeşitli amaçlarla toplanarak aktiviteler gerçekleştirdiği alanlar olmuştur. Diğer kamusal dış mekânlarla birlikte, meydanlar; toplumsal yaşamın tüm yönleriyle sergilendiği ve yönlendirildiği sosyal iletişimin kurulduğu ortamlar olup kent yaşamının bir kesitini sunmakta, sosyo-kültürel yaşamı yansıtmakta ve her

kültürün kendine özgü yaşam biçiminin izlerini taşımaktadır (Özkan vd., 2003).

Kentliler tarafından çeşitli ihtiyaçlar kapsamında şekillenmiş eski kent meydanları, toplumların yaşam biçimleri, ticari aktiviteleri, kültürel faaliyetleri hakkında bilgi verirken kentlerin kimliğini de oluşturmaktadır (Soici ve Kılınçaslan, 2005).

Meydanlar; toplumun sosyo-kültürel, ekonomik ve politik yaşamına bağlı olarak değişim göstermektedir. Bu kapsamda meydanlardaki değişim, toplumların dönemsel olarak yaşadıkları deneyimlere bağlı olarak kent kimliğinin tanımlanmasında önem taşımaktadır (Küçükerbaş vd., 2004).

Francis ve Marcus (2001), kimlik öğeleri olarak ön planda yer alan kent meydanlarına; dünya genelinde öneme sahip, tarihi ve dini özellikleriyle de dikkat çeken St. Peter's Meydanı ve yüzyıllardır Roma'ya kuzeyden gelenlerin şehre giriş ve gidenlerin de çıkış noktası olan Piazza Del Popolo meydanlara örnek olarak vermektedir (Turan Altuğ, 2010) (Şekil 24-25).

Şekil 24: St. Peter's Meydanı, Vatikan-İtalya (URL-24, 2015).

Şekil 25: Piazza Del Popolo, Roma-İtalya (URL-25, 2015).

- Donatılar: Birlik (2006) donatı elemanlarını, açık alanlarda, yaşamı kolaylaştırmak adına insanların gereksinimlerini karşılamak için oluşturulmuş ve yetkili kurumlarca yerleştirilmiş işlevsel-sanatsal-simgesel değeri olan küçük ölçekli elemanlar olarak tanımlamaktadır. Aydınlatma, ulaşım, yönlendirme, güvenlik, iletişim, alışveriş, ticari, estetik, oturma-dinlenme-izleme, eğlenme, temizlik gibi amaçlarla kullanılmakta, sürekli mesaj iletmekte, ortam oluşturmakta ve kente dinamik bir özellik katmaktadır. Kalıcı ya da geçicidir.

Bu bağlamda kentsel donatı elemanları; kent ve kentli ile ilgili bir sonuç ürünüdür. Ulaşım araçlarından yön levhalarına, zemin kaplama malzemelerinden aydınlatma elemanlarına kadar kent mobilyası tanımına giren her ürünün o kente ait olması gerekmektedir. Bu aidiyet özgünlük ile sağlanmalıdır (Turan Altuğ, 2010).

- Sembol Olmuş Elemanlar: Yapay çevre özelinde sembol olmuş elemanların birey üzerindeki etkisi; form üstünlüğüne bağlı tek olma özelliğinden ve tarihselliğinden kaynaklanmaktadır (Uluğ, 1997). Bu elemanların taşıdıkları anlam ve özellikleri bakımından kent kimliği üzerinde etkisi olmakta ancak tek başlarına kentin kimliğini temsil edememektedirler (Şahin, 2010).

İçinde bulunduğu kentin kimliğini tek başına oluşturamazken; dikkat çekici özelliği sayesinde kentle özdeşleşen öğelerdir. İzmir’de Saat Kulesi, New York’ta Özgürlük Anıtı, Paris’te Eyfel Kulesi, Mısır’da Piramitler bu öğelere örnek olarak verilebilir (Turan Altuğ, 2010) (Şekil 26-27).

Şekil 26: Özgürlük Anıtı, New York-ABD (URL-26, 2015).

Şekil 27: Eyfel Kulesi, Paris-Fransa (URL-27, 2015).

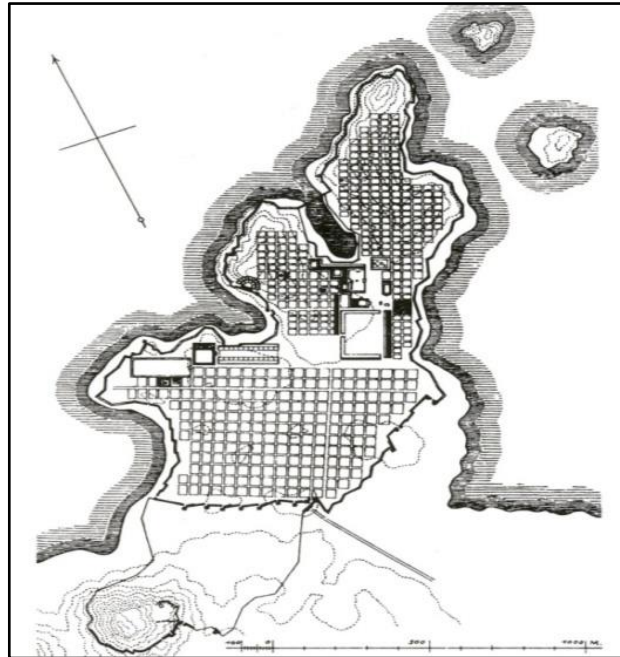
Kent kimliği faktörlerinden olan fiziksel kimliği oluşturan doğal çevre kimliği ve yapay çevre kimliği incelenerek her bir faktörün kent kimliği üzerindeki etkisi belirtilmiştir. Fiziksel kimliği oluşturan diğer bir öge de biçimsel kimliktir.

2.4.1.3 Biçimsel Kimlik

Kentler kuruluş aşamalarında, doğal şartların getirdiği zorunluluklarla ve/veya tasarımcıların katılımıyla oluşan geometrik kentsel formlarıyla biçimlenmiş olup bu biçim kentlere kimlik kazandırmıştır.

Çöl'e (1998) göre kentlerin biçimsel kimliği üç başlıkta incelenebilir;

- Biçimin önceden belirlendiği biçimsel kentler, geometrik ya da ızgara formlu kentlerdir. Bu kentlere, Rönesans ve Antik Çağ kentleri örnek verebilir (Şekil 28).
- Doğal şartların etkisiyle şekillenen biçimsel kentler, su kenarına ya da tepeye yerleşen ve bu doğal etmenlerle şekillenen kentlerdir. Su kenarına yerleşen Mezopotamya kentleri, Boğazın ve Yeşilirmak'ın iki kıyısında yer seçmiş İstanbul ile Amasya kentleri doğal şartlarından dolayı biçimsel kimlik kazanmış kentlerdir (Şekil 29).
- Bazı kentlerde ise biçimsel kimlik mekâna bağlı olarak şekillenmektedir. Özellikle mekânlar etrafında oluşan bu kentlere; İstanbul'un Tarihi Yarımada bölümü, Bursa kenti ve Almanya'nın Volterra kenti örnek verilebilir (Şekil 30).

Şekil 28: Milet Antik kenti, İzmir-Türkiye (URL-28, 2015).

Şekil 29: Biçimsel kimlik İstanbul-Türkiye (URL-29, 2015).

Şekil 30: Volterra-İtalya (URL-30, 2015).

2.4.2 Sosyo-Kültürel Kimlik

Toplum içinde yaşanan; tecrübe, davranış, fikir, inanışların bütünü toplumun sosyo-kültürel yapısını oluşturmaktadır (İlgar, 2008). Toplumun sosyo-kültürel özelliklerine göre gerçekleşen bireyin davranışları kent kimliğine yansımakta ve onu şekillendirmektedir. İnsanlar kente kendi sosyo-kültürel özelliklerine göre bir anlam yükler ve kentler de insanları sahip olduğu toplum kimliği ile biçimlendirmektedir. Bu durumda kişilerin kimliği, kentlerin kimliği ile özdeşleşmekte, daha sonra kişilere İstanbul'lu, Ankara'lı, İzmir'li denmektedir (Aktaş, 2009). Bireyler kimliğini çevre üzerinden yola çıkarak tanımlamakta, çevre ile kimliklerini bağdaştırmaktadır. Schulz'a (1979) göre çevre sadece

insanları yönlendiren mekânsal yapıya sahip değildir, aynı zamanda çevre insanların kimliğini de oluşturmaktadır. Yani kent insanı, insan da kenti etkilemektedir (Diker, 2014).

Kentsel kimlik faktörlerinden olan yapay çevrenin etkisiyle şekillenen kültür; geçmişle gelecek arasındaki devamlılığı sağlamakta, kentli olma bilincini, kentleşmeyi, yaşam kalitesini ve yaşam tarzını belirlemektedir (Güley, 2001).

Sonuç olarak, sosyo-kültürel yapının kentin kimlik ögesi olmasını sağlayan veriler; tarihsel yapı, demografik yapı, kültürel yapı ve kurumsal yapıdır. Bunların her biri ayrı bir kimlik elemanı olarak da kent kimliği kavramını etkilemektedir.

2.4.2.1 Tarihsel Kimlik

Varlıkların kendilerine özgü tarihsel geçmişleri bulunduğu gibi kentlerin de tarihsel geçmişi bulunmaktadır. Bu geçmişten elde edilen çeşitli ifade tarzları geleceğe taşınmakta ve bu kapsamda kentlerin tarihsel kimlikleri oluşmaktadır. Kentlerin kuruluş aşamasından bugüne kadar geçirdikleri zaman zarfında yaşanan fiziksel, ekonomik ve sosyo-kültürel olaylarla kentlerin tarihsel kimliği şekillenmektedir (Demirsoy, 2006).

Tarih, zamanın akışı içinde insanlara ait davranışların diyalektik gelişimiyle oluşan hareketli bir süreçtir (Özer, 1993). Bu süreç insanoğlunun gelişimiyle, ihtiyaç ve imkânlarının değişimiyle geçmişten günümüze izler taşıyarak gerçekleşmektedir. Bu izler kentin tarihsel kimliğini oluşturarak döneminin özelliklerini yansıtmaktadır.

Bir kentin tarihsel kimliğini anlayabilmek için kentlerin;

- Kuruluş nedenleri,
- Günümüze kadar getirdiği idari, sosyal, politik, dini, kültürel ve ekonomik yapılanması,
- Kentleşme oranları gibi faktörleri önemli olmaktadır (Çöl, 1998)

Kentlerin tarihsel kimliğine bakıldığında, öncelikle su kenarında yer seçildiği, orta çağ döneminde ise sosyal ve politik unsurların yer seçiminde etkili olduğu görülmektedir. Tarihsel kimliğin oluşmasında geçmişten günümüze kalan tarihi kent dokusu ve mimari öğeler gibi somut imgesel değerlerle birlikte bu imgesel değerlere uygarlıkların

yükledikleri anlam yoğunluklarının katkısı vardır. Tarihsel kimlik, uygarlıkların özelliklerini içinde yoğun şekilde barındıran somut ve soyut kent kimliği belirleyicisidir (Şahin, 2010).

Tarihsel kimlik konusunda Roma İmparatorluğunun, daha sonra Bizans İmparatorluğu son olarak da Osmanlı İmparatorluğu'nun başkenti olan İstanbul örnek olarak verilebilir. İstanbul'un tarihsel kimliği; Roma, Bizans ve Osmanlı İmparatorlukları döneminde yaşanan tüm ekonomik, sosyal, kültürel eylemlerle yoğrulması sonucu oluşmuştur. Aynı şekilde Amasra yerleşiminde de Roma dönemi eseri olan Küçük Kilise de tarihsel kimliğe örnek olarak verilebilir. Paris'teki Versay Saray'ı da birçok tarihsel sürece ev sahipliği yapmış olup, tarihsel kimliğe örnek oluşturmaktadır (Şekil 31-33).

Şekil 31: Topkapı Sarayı, Osmanlı dönemi eseri, İstanbul-Türkiye (URL-31, 2015).

Şekil 32: Amasra Küçük Kilise (Şapel) Roma dönemi eseri, Bartın-Türkiye.

Şekil 33: Versay Sarayı, Paris-Fransa (URL-32, 2015).

Sonuç olarak, kentler, tarihsel geçmişlerine paralel olarak kimlik kazanmaktadır. Tarihi mirasın gelecek kuşaklara sağlıklı bir şekilde iletilebilmesi, kültürel sürekliliğin sağlanabilmesi, o kentin tarihsel kimliğiyle mümkündür. Kentlerin düzenli gelişebilmesi için, tarihi ve kültürel mirasın sürdürülebilirliğinin sağlanarak modern dünyanın gereksinimlerine göre geliştirilmelidir (Şahin, 2010).

2.4.2.2 Demografik Yapı

Demografik yapıyı kentin nüfus hareketleri oluşturmaktadır. Bu hareketi toplumun ekonomisi ve toplumsal yapısı etkilemektedir.

Kentlerin kimliğinde etkili olan demografik yapı aşağıdaki fizyolojik bileşenleri bağlıdır:

- Nüfus büyüklüğü,
- Nüfus yoğunluğu,
- Nüfus artış oranı,
- Yaş grupları dağılımı,
- Çalışan nüfus oranı ve niteliği,
- Bağımlılık oranı,
- Doğum/ölüm oranı (Ocakçı, 1999).

Toplumun ekonomik ve kültürel yapısındaki değişim nüfus hareketlerini etkilemektedir. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte ölüm oranları azalmakta, sanayileşmeyle birlikte ise nüfus artmaktadır. Bu değişimler ışığında değişen nüfus kentlerin kimliklerinde de etkili olmaktadır (Çöl, 1998).

2.4.2.3 Kültürel Yapı

Kültür, her türlü, duygu, düşünce, dil, din, sanat ve yaşayış öğelerinin bütünüdür (Turan, 1990). Yerleşik düzendeki toplumların ekonomik, sosyal ve politik çerçevede beraber yaşama deneyimlerinin zaman içerisindeki birikimi kentsel kültürü oluşturmaktadır. Kentsel kültür farklı girdilerin birleşimi olduğundan homojen bir yapı göstermemektedir. Tatlıdil'e (1992) göre, kültür insanların davranışları ve yaşam biçimlerini anlamlı kılmaktadır. Farklı düşünce, davranış ve yaşam biçimlerinin bir arada yaşamasını sağlayan bağlayıcı bir güçtür. Kent kültürü olarak ifade edilen bu güç; kentlerin tarihsel süreçleri ve yaşam tarzları ile bireylerin bilgi birikimlerinin sentezidir (Can, 1999).

Kentte yaşayanların tarihsel süreçte kazandıkları tecrübeler, deneyimler, inanç yapıları, düşünce tarzları mekânın planlanmasında ve kimlik öğelerinin oluşmasında etkili olmaktadır. Örneğin Türkiye; geçmiş uygarlıkların getirdiği birikimler sonucu, hâlâ varlığını sürdüren geleneksel yaşam biçimi ve alışkanlıkları ile özellikle sanayileşmiş batılı ülkeler açısından son derece ilgi çekici, zengin kültürel özelliklere sahiptir. Halkoyunları, mutfağı, halıcılık, çinicilik, bakırcılık, altın ve gümüş işleri, deri giysiler, dokumacılık vb. el sanatları; yöresel ezgileri, zengin ritimleri olan halk müziği; hemen her bölgede ayrı özellikler gösteren sivil mimari geleneği, yapı sanatı gibi kültürel özellikler ülkemizin kimliğinin oluşumunu sağlamaktadır (Şahin, 2010) (Şekil 34).

Şekil 34: Türk kültür simgeleri (URL-33, 2015).

2.4.2.4 Kurumsal Yapı

Ocakçı'ya (1999) göre kurumsal yapı “kentlerin ve kentlerin yer aldığı ülkelerin;

- Politik, yönetsel ve hukuksal yapısı,
- Dini yapısı,
- Ekonomik yapı ve teknolojik düzeyi,
- Eğitim, sağlık, sosyal hizmetler yapısı” ve bu yapıyı oluşturan kurumsal ilişkileri ile oluşmaktadır. Ayrıca kentin sanat düzeyi de kurumsal yapıyı etkileyen faktörlerdendir. Dolayısıyla kurumsal yapı kentlerin sosyo-kültürel yapısına yansımakta ve kentin algılanmasında, kent kimliği oluşumunda etkili bir rol oynamaktadır (Şahin, 2010) (Şekil 35-37).

Şekil 35: Sosyalist kent planlamasının örneği, Stalin-Macaristan (URL-34, 2015).

Şekil 36: Teknolojinin güçlü olduğu ülkelere örnek, Tokyo-Japonya (URL-35, 2015).

Şekil 37: Dini yapıya örnek kent, Vatikan-İtalya (URL-36, 2015).

2.4.3 Ekonomik Kimlik

Kentlerin tarihsel süreçlerine bakıldığında dönemsel olarak çağın getirileri çerçevesinde değişen işlevler ve bu işlevlerin gereksinimi olan farklı mekânların kentlerde yer seçtiği görülmektedir. Sanayi, kentleşmenin ilk dönemlerinde kent içinde yer seçerken, zamanla kent merkezinin dönüşüm geçirmesiyle kent dışına taşınmıştır. Sanayileşme ile birlikte, sanayide çalışan insanların barınma ihtiyacını karşılamak üzere konut ile diğer sosyal ve teknik altyapı kullanımları bir araya getirilmiştir. Konut-işyeri bağlantısı kurulmuş ve kentler bu özelliklere göre planlanmıştır. Konut bireyin barınma özelliğinin yanında sosyo-kültürel ihtiyaçları için de fiziksel bir unsur olmuş, zamana bağlı olarak üretilen konutlar o döneme ait yaşam biçimlerini gösterdiğinden tarihsel özellikler taşıyan kültürel bir nitelik kazanmıştır. Ekonomik ihtiyaçlara ve kullanıcıların isteklerine göre farklı konut biçimleri gelişim göstermiştir (Can, 1999).

Tek tip fonksiyon ve iş alanının yoğunlaştığı kentlerde, kimlik işleve bağlı olarak oluşmaktadır. Türkiye’de örnek olarak aşağıdaki kentler verilebilir (Çöl, 1998):

- Sanayi Kenti: Kocaeli kenti sanayi kentine örnek olarak verilebilir. Kentin gelişimi, nüfus artışı sanayi sektörüne paralel olarak değişim göstermiştir. Kent formunu etkileyen bu durum kent kimliğinin oluşumunda da etkili olmuştur.
- Üniversite Kenti: Eskişehir kenti üniversite kentine örnek verilebilir. Anadolu Üniversitesi ve Osmangazi Üniversitesi ile birlikte kentin gelişmesinde ve ekonomisinde en belirgin sektör olarak eğitim sektörü ortaya çıkmıştır.

- Turizm Kenti: Antalya kenti turizm kentine örnek olarak verilebilir. Kentin kimliğini sahip olduğu doğa ve bu doğanın çektiği, dört mevsim gelen yerli ve yabancı ziyaretçiler oluşturmaktadır.
- Maden Kenti: Zonguldak kenti maden kentine örnek verilebilir. Kentte çalışanların baskın geçim kaynağı kömür madenidir. Bu sektör kentin ekonomik olarak gelişmesinde ve kentin kimliğinin oluşmasında etkili olmuştur (Şekil 38-39).

Şekil 38: Sanayi kenti, Kocaeli (URL-37, 2015).

Şekil 39: Turizm kenti Antalya (URL-38, 2015).

2.5 Kentsel İmaj

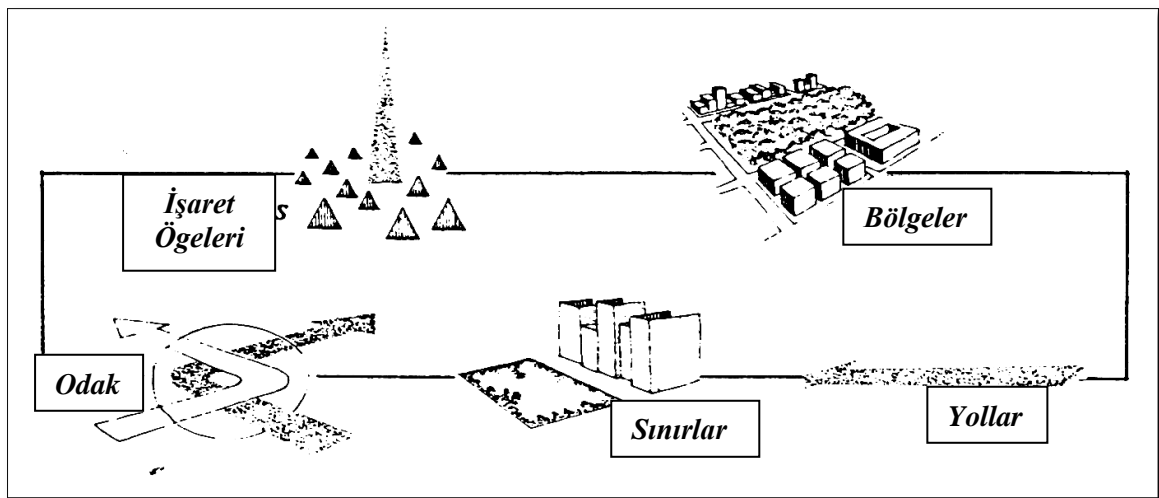
Günümüzde kent olgusu bir imaj ve tüketim alanına dönüşmüştür. Kentler kendilerini geliştirerek diğer kentlerle rekabet edebilir hale gelmişlerdir. Bu rekabet ortamında kentlerin tercih edilmesinde kent imajı önem taşımaktadır.

Bakan (2008) imajı “herhangi bir nesneye, olaya, duruma, etkinliğe, bireye, örgüte, kente ve ülkeye ilişkin zihinlerde oluşan resim, harita veya izlenimler” olarak tanımlamaktadır.

Lynch ise imajı “fiziksel çevrenin genelleştirilmiş bir zihinsel resmi, kişinin şematik bir çevre haritası veya modeli” olarak tanımlamaktadır. Bu çerçevede, bir yerin imajından bahsederken o yerin temsil ettiği çevreden bahsedilmektedir. İmajda geçmişten gelen tecrübeler ile günümüzdeki davranışlar, duygu ve düşünceler etkili olmaktadır.

Bir nesnenin üzerimizde bıraktığı etki olarak bahsedilen imaj kavramı aynı zamanda kentler ve kent mekânı içerisinde geçerlidir. Bir kentin görüntüsü, görüntünün bıraktığı izler ve tecrübeler o kentin imajını oluşturmaktadır. Bu noktadan hareketle nesne olarak kenti ele aldığımızda, kentin üzerimizde oluşturduğu etki, o kentin bizdeki imajını da oluşturmaktadır. Bu kapsamda kentten bize yansıyan; kentin silueti, yaşam tarzı, sokakları, meydanları, caddeleri, heykelleri, insanları ve mimarisi kent imajının oluşturulmasındaki en önemli unsurlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu unsurlar aynı zamanda kent kimliğinin de bileşenlerini oluşturmaktadır. Bu noktadan hareketle kentsel algılama ve kent imajında kimliğin esas belirleyici olduğu, kent imajının doğru bir şekilde algılanabilmesi için kent kimliğinin net ve yalın bir şekilde yansıtılması, sağlam temellere dayandırılması ve sürdürülebilir olması gerekmektedir (Özkan, 2014).

Kent imajının incelenmesinde yaygın olarak Kevin Lynch Kentsel İmaj Kuramı kullanılmaktadır. Kuramda 1960 yılında üç Amerikan şehrinin kent imgelerinin tespiti ve bu imgelerin okunabilirliği üzerine yoğunlaşmıştır. Lynch’e (1960) göre kent imajını oluşturan beş ana öge vardır (Şekil 40):

Şekil 40: Kent imajının oluşturan ögeler (Lynch, 1960).

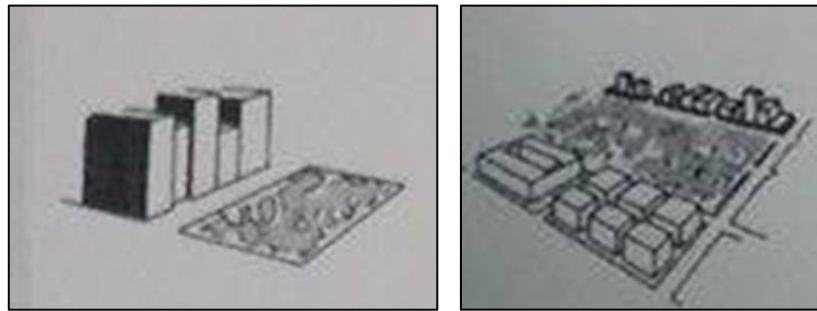
- “Yollar (paths), insanları yönlendiren hareket kanallarıdır.
- Sınırlar/kenarlar (edges), fiziksel sınırlamalardır.
- Bölgeler (districts), çeşitli etkinliklerin süreklilik kazandığı mekânlardır.
- Düğüm/odak noktaları (nodes), kesişim noktalarıdır.
- Referans noktaları/işaret öğeleri (landmarks), çevreyi simgeleyen etkili yapılardır”.

Yollar: Kentin algılanması ve tanımlanmasında etkin olan, çevresi ve mekânlar arasında ilişki kuran kanallardır. Günal (2008) yolları “bilişsel imajlardaki (cognitive image) temel öğeler ve insanların bu öğelerin içinden geçerek diğer imgesel öğelerle ilişki kurdukları kanallar” olarak tanımlamaktadır (Şekil 41).

Şekil 41: Kent imaj öğeleri: Yollar (Lynch, 1960).

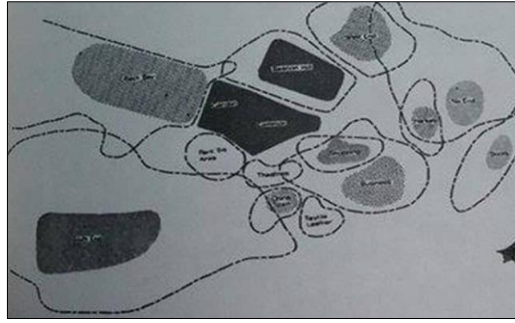
Sınırlar/kenarlar: Lynch (1960) sınırlar/kenarları “yönlendirme niteliği açısından yola benzeyen fakat yollar kadar baskın olmamakla birlikte hareket içeren çizgisel öğeler ve genellikle iki alan arasında kalan sınırlı, tanımlı alanlar” olarak tanımlamaktadır (Şekil 42).

Şekil 42: Kent imaj öğeleri: Sınırlar (Lynch, 1960).

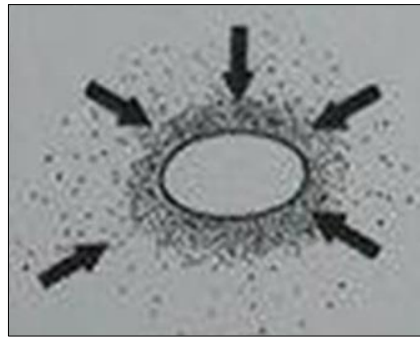
Bölgeler: Yollar ve sınırlara hatta diğer imaj bileşenlerine göre daha büyük kent parçalarını ifade etmektedirler. Lynch bölge kavramını ortak özelliklerine sahip, içten algılanabilir ve bazen de dışsal referans olarak kullanılabilen alanlar olarak tanımlamaktadır (Şekil 43).

Bölgeler; doku, alan, form, ayrıntı, sembol, yapı tipleri, kullanımlar, işlev, kentliler, topoğrafya gibi birçok fiziksel ögeye bağlı gelişebilmektedir. Ancak sadece fiziksel öğelere bağlı olarak da tanımlanmazlar. Bazen gürültü, ses, koku hatta karmaşıklık da bir bölgenin tanımlanmasında etkinlik gösterebilmektedir (Özkan, 2014).

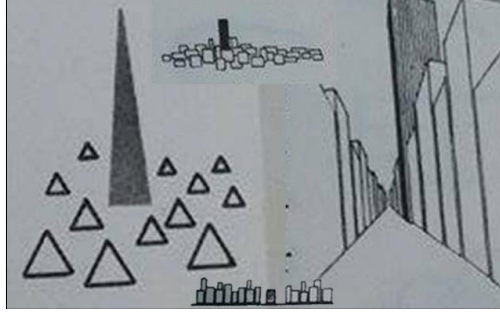
Şekil 43: Kent imaj öğeleri: Bölgeler (Lynch, 1960).

Düğüm/Odak Noktaları: Günal (2008) düğüm/odak noktalarını “şehrin stratejik odak ve yolculuk için kullanılan ana noktalar olup, kavşaklar, taşıma noktaları (duraklar) veya dikkati bir noktaya toplayan noktalar” olarak tanımlamaktadır (Şekil 44).

Şekil 44: Kent imaj öğeleri: Odak noktaları (Lynch, 1960).

Nirengi noktaları/işaret öğeleri: Kent içerisindeki çeşitli ölçeklere ve basit fiziksel unsurlara sahip referans noktaları olarak tanımlanmaktadır. Bir kentin kolay tanınmasını, hatırlanabilmesini ve kent içine yön kavramının yerleşmesini sağlamaktadırlar. Nirengi noktalarına Eyfel Kulesi, Galata Kulesi örnek verilebilir (Şekil 45).

Şekil 45: Kent imaj öğeleri: Nirengiler (Lynch, 1960).

Lynch'e (1960) göre kent imajını oluşturan beş ana bileşeni destekleyen etmenlerde bulunmaktadır. Bu etmenler; doku, doluluk-boşluk, cadde-sokak ilişkisi, kamusal mekânlar, ulaşım, yapı adası, cephe, kapalılık, okunabilirlik gibi kent imajını destekleyen elemanlar bulunmaktadır.

2.6 Sürdürülebilirlik Kavramı

Sürdürülebilirlik kavramı ilk olarak 1982 yılında Dünya Doğayı Koruma Birliği [International Union for Conservation of Nature and Natural Resources (IUCN)] tarafından kabul edilen Dünya Doğa Şartı belgesinde yer almıştır. Sürdürülebilirlik kavramının küresel anlamda ele alındığı Dünya Doğa Şartında “insanların etkileşim içerisinde bulunduğu ekosistem, organizmalar, kara, deniz ve atmosfer kaynaklarının optimum sürdürülebilirliğinin başarılabilecek biçimde yönetilmelerinin ve yönetilirken ekosistemler ile türlerin bütünlüğünü tehlikeye atmayacak biçimde yapılmasının gerektiği belirtilmiştir.

Tozar'a (2006) göre sürdürülebilirlik “bir toplumun, ekosistemin ya da sürekliliği olan her şeyin işlevini daimi olarak sürdürmesi, işlevin aksamasına, bölünmesine, kısıtlanmasına olanak vermeden, koruma kullanma dengesini sağlayarak tüketmeden ya da hayati nitelikteki ana kaynaklara aşırı yüklenmeden varlığını devam ettirmesi” olarak tanımlanmaktadır.

Sürdürülebilirlik değiştirilmez bir yaklaşım, yaratıcı bir süreç ve karar alma mekanizmasıdır. Gelişimin doğayı olumsuz etkilememesi gerekmektedir. Bu hassas dengeyi sağlamak adına doğal sermayenin korunması ve geliştirilmesine önem verilmelidir (Okumuş, 2011).

Brundtland Raporunda sürdürülebilirlik "Bugünün ihtiyaçlarını, gelecek kuşakların gereksinimlerini karşılama yeteneğinden ödün vermeden karşılamak" olarak tanımlanmaktadır (URL-40).

Diğer bir sürdürülebilirlik anlayışına göre ise nesiller elindeki ana kapitali harcamak yerine, bir önceki nesilden miras kalan kârla yaşamalıdır. Sürdürülebilirlik tüm yaşam kalitesini etkileyerek doğal kaynakların devamlılığını sağlamaktır (Büyükdoğan, 2008).

2.7 Mekânsal Peyzaj Yönetimi

Peyzaj yönetimi kavramı daha önceki yıllarda ele alınmakla beraber Avrupa Peyzaj Sözleşmesiyle (APS) asıl şeklini almıştır. APS’de peyzaj yönetimi; “sürdürülebilir kalkınma perspektifinden, bir peyzajın düzenli bakımını sosyal, ekonomik ve çevreyle ilgili süreçlerin yol açtığı değişiklikleri yönlendirecek ve uyumlaştıracak biçimde temin etmeye yönelik eylem” olarak tanımlanmaktadır (APS, 2003).

Anko (1999), peyzaj yönetimini; peyzajda yaşanan ekolojik, sosyal ve ekonomik süreçlerin meydana getirdiği değişiklikleri sürdürülebilir bir biçimde yönetmek ve bu süreçlere yol göstermek olarak tanımlamaktadır.

Giorgis (1995) peyzaj yönetimine ilişkin dört ilkeden söz etmiştir:

- Peyzaj çeşitliliğinin korunması,
- Biyolojik çeşitliliğin korunması,
- Dayanışmanın artması,
- Bölgesel kimliğe saygı ve estetikten keyif alma hakkı.

Serdaroğlu’na (2005) göre peyzaj yönetiminin temel nitelikleri:

- Peyzaj yönetimi farklı ölçeklerde uygulanabilir,
- Peyzaj yönetimi bütüncüdür,
- Peyzaj yönetimi ekosistem tabanlıdır,
- Peyzaj yönetimi ekosistem kaynaklarının sürdürülebilir kullanımına yöneliktir,

- Peyzaj yönetimi çok boyutlu ve diyaloga açık bir yaklaşıma sahiptir,
- Peyzaj yönetiminde insan unsuru çok önemlidir,
- Peyzaj yönetiminde mekânsal ve zamansal değişim hesaba katılır,
- Peyzaj yönetiminde göstergeler kullanılır,
- Peyzaj yönetimi çok aktörlü ve çok yönlü hedeflere sahiptir,
- Peyzaj yönetimi güncel/güvenilir veri ve ortak bir anlayış ışığında uygulanır,
- Peyzaj yönetimi bir sistem perspektifi içindedir.

2.8 Mekânsal Yönetim Planlaması Süreci ve Yasal Çerçeve

Lodge ve Terrace (2006) yönetim planını “alanı kullanan yerel halk ve ziyaretçilerinin ihtiyaçları çerçevesinde Dünya Mirası Alanının korunmasına yönelik stratejileri belirleyen, yasal açıdan hüküm verici bir belge olmamakla birlikte, alanın yönetimi ile ilgili kararlar hakkında bilgilendirme amaçlı tavsiye verici bir taslak” olarak tanımlamaktadır.

Bir başka tanıma göre ise tarihi çevre için yönetim planları; kentsel, kırsal, doğal ve arkeolojik sitler içinde yapılması planlanan iş ve işlemleri, alanın korunmasına yönelik kaynakları, uzmanları ve programları tanımlayan belgelerdir (Ahunbay, 2005).

Yönetim planlaması ise kaynakların belirlenmesi, değerlendirilmesi, hedeflerin ortaya konulması, uygulama ve izleme süreçlerini içeren bir çalışmadır. Plan üretimi ile son bulmayan sürekli olarak gözden geçirilen, planın güncelliğini koruduğunun test edildiği bir süreçtir. Planın ihtiyaçlara cevap verememesi durumunda revize edilen esnek ve dinamik bir yapıdadır (Thomas vd., 2003).

Bu tanımlara göre başarılı bir yönetim planı:

- Bir süreç olup plan üretimiyle son bulmamalı, uygulamalar ve sonrasında da devam etmelidir.
- Sadece bugünü değil geleceği de düşünmeli, farklı koşullara göre alternatif eylemleri içermeli, neden ve sonuçları test etmelidir.
- Problemlere çözüm bulmalı, fırsat ve tehditler üzerinde düşünmeli, katılımcı gruplar arasındaki fikir alışverişini sağlamalıdır.

- Sistematik bir yaklaşım sunmalı, analizlere dayalı kararlar ve öneriler üretmeli, bu eylemlerin mantığının anlaşılmasını sağlamalıdır.
- Değer yargıları içermeli, koruma alanlarının planlanmasında doğal kaynakların analizlerinin yanı sıra insanları ve fikirlerini de içeren katılımcı bir yapı sunmalıdır.
- Geniş bir perspektiften bakmalı, farklı fikir, öneri ve görüşlere açık olmalıdır.
- Devamlılık arz etmeli, hedeflere ulaşmak adına dinamik bir yapıda olmalı, zamanın ihtiyaçlarına adapte edilebilmelidir (Thomas vd., 2003).

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 10. maddesinde “yönetim alanı” ve 11. maddesinde “yönetim planı” kavramları yer almaktadır (URL-41, 2016). Bu çerçevede ilgili mevzuat yönetim planlarının “Dünya Miras Alanları” ile birlikte bütün sit alanları için hazırlanmasını gereklilik haline getirmiştir.

Yönetim alanlarının belirlenmesi ve yönetim planlarının yapılışı hakkında detaylı bilgi “*Alan Yönetimi ile Anıt Eser Kurulunun Kuruluş ve Görevleri İle Yönetim Alanlarının Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik*” (Ek-A) içeriğinde yer almaktadır. İlgili yönetmeliğin 1. maddesinde yönetmeliğin amacı belirtilmiş olup, koruma alanlarında yönetim planı hazırlanmasının gerekliliği vurgulanmıştır (URL-42, 2016).

İlgili yönetmeliğin Yönetim Planı başlıklı 7. maddesinde yönetim planı taslağının, alan başkanlığı eşgüdümünde ilgili meslek uzmanları ile danışmanların yer aldığı ekip tarafından hazırlanacağı belirtilmiştir. Ayrıca planların hazırlanmasından önce ve hazırlanma sürecinde ilgili kurum ve kuruluşların, yerel halkın, STK’ların, meslek odalarının, üniversitelerin, gerekli görülecek özel sektör temsilcilerinin ve alanda mülkiyet hakkı bulunanların katılımı ile bilgilendirme ve yönetim planı konularının belirlenmesi amacıyla tarafların katıldığı en az iki toplantı düzenlenmesi gerektiği belirtilmiştir.

Yönetim planının hazırlanması ise ilgili yönetmeliğin 9. maddesinde ise hazırlanacak yönetim planların ana bölümleri aşağıdaki süreçlerle tanımlanmış ve her bir süreç detaylıca açıklanmıştır:

- Mevcut durum tespiti
- Alan analizi

- Alanın vizyonunun belirlenmesi ve esas politikaların oluşumu
- Çalışma programı, zamanlama ve projelerin belirlenmesi
- İzleme, değerlendirme ve eğitim süreçlerinin tanımlanması.

2.9 Mekânsal Yönetim Planı Örnekleri

Bu bölümde yönetim planı örnekleri ele alınmıştır. Yönetim planlarının hazırlanması, UNESCO tarafından Dünya Miras Listesinde olan kentler için bir zorunluluk olmasıyla birlikte başlayan bir süreçtir. Bu kapsamda öncelikle UNESCO Dünya Miras Listesinde yer alan kentlerin yönetim planları incelenmiş olup, sonrasında da ülkemizde hazırlanmış olan yönetim planlarından bahsedilmiştir.

2.9.1. UNESCO Dünya Mirası Alanları Yönetim Planları

Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşme kapsamında buldukları ülke tarafından korunması garanti edilen ve üstün evrensel değere sahip olan kültürel ve doğal varlıklara dünya mirası denilmektedir. Sözleşme kapsamında Taraf Devletler, UNESCO Dünya Miras Listesine kaydedilmesi uygun olan varlıklara ilişkin envanterlerini (geçici liste) UNESCO Dünya Miras Merkezine iletmekle yükümlüdürler. UNESCO Dünya Miras Merkezince yayınlanan bu listede yer alan varlıklara ilişkin hazırlanan adaylık dosyaları Dünya Miras Komitesine sunulmaktadır. Geçici Listeler hazırlanırken varlıkların Dünya Miras Komitesince belirlenen kriterleri karşılama durumları ile mimari, tarihi, estetik ve kültürel, ekonomik, sosyal, sembolik ve felsefi özellikleri de dikkate alınmaktadır (URL-43).

Bir alanın Dünya Miras Listesine dâhil edilebilmesi için Dünya Miras Komitesi tarafından belirlenen olağanüstü evrensel değerini ölçen altı kültürel ve dört doğal ölçütten en az birini karşılması gerekmektedir. Bu ölçütler:

- “İnsanın yaratıcı dehasının üst düzeyde bir temsilcisi olması,
- Dünyanın bir kültür bölgesinde veya bir dönemde mimarlık veya teknoloji, anıtsal sanatlar, kent planlama veya peyzaj tasarımı alanlarında önemli gelişmelere ilişkin insani değer alışverişlerine tanıklık etmesi,

- Yaşayan veya yok olan bir kültür geleneğinin veya uygarlığın istisnai, ender rastlanan bir temsilcisi olması,
- İnsanlık tarihinin önemli bir aşamasını veya aşamalarını gösteren bir yapı tipinin, mimari veya teknolojik bütünü veya peyzajın istisnai bir örneği olması,
- Özellikle geri dönülmez bir değişimin etkisi altında hassaslaşmış olan çevre ile insan etkileşiminin veya bir kültürün/kültürlerin temsilcisi olan, geleneksel insan yerleşimi, arazi kullanımı veya deniz kullanımının istisnai bir örneği olması,
- İstisnai evrensel önem taşıyan sanatsal veya edebi eserler, inançlar, fikirler, yaşayan gelenekler ve olaylarla doğrudan veya dolaylı olarak ilgili olması (Komite bu ölçütün tercihen diğer ölçütler ile birlikte kullanılması gerektiğini kabul etmektedir.),
- Eşsiz doğal güzelliklere ve estetik öneme sahip alanları içermesi,
- Yaşamın kaydı, yer şekillerinin oluşumunda devam eden önemli jeolojik süreçler veya önemli jeomorfik veya fizyografik özellikler dâhil dünya tarihinin önemli aşamalarını temsil eden istisnai örnekler olması,
- Kara, tatlı su, kıyı ve deniz ekosistemleri ve hayvan-bitki topluluklarının evrim ve gelişiminde devam eden önemli ekolojik ve biyolojik süreçleri sunan istisnai örnekler olması,
- Bilim veya koruma açısından istisnai evrensel değere sahip tehlike altındaki türleri içeren yerler de dâhil, biyolojik çeşitliliğin yerinde korunması için en önemli ve dikkat çeken doğal habitatları içermesidir” (URL-43).

Amasra Kalesi “Ceneviz Ticaret Yolunda Akdeniz’den Karadeniz’e Kadar Kale ve Surlu Yerleşimleri” adıyla 15.04.2013 tarihinde UNESCO Dünya Miras Geçici Listesine eklenmiştir. Bu kapsamda Amasra kenti ile fiziki, sosyo-kültürel ve ekonomik olarak benzerlik gösteren ve UNESCO Dünya Miras Listesinde yer alan İtalya’nın Amalfi Kıyıları ile Portekiz’in Angra Do Heroismo kenti incelenmiş, bu kentlerin uyguladıkları peyzaj yönetim anlayışı Amasra kentine uyarlanmıştır.

2.9.1.1 İtalya-Amalfi Kıyıları ile Amasra Yerleşimlerinin Benzerlikleri

Amalfi Kıyıları İtalya'nın güneyinde Campania Bölgesinde Salerno ilinde bir kenttir. Amalfi'nin ülke içindeki yeri şekil 46'da verilmiştir.

Şekil 46: İtalya-Amalfi Kıyılarının ülke içindeki yeri (URL-44, 2016).

Öncelikle Amalfi kentinin örnek olarak seçilme nedenleri aşağıda verilmiş ve fotoğraflar ile benzerlikler desteklenmiştir:

- İki kentte kıyı kentidir ve limana sahiptir.
- İklim özellikleri denizin etkisiyle benzerlik göstermektedir.
- Demografik açıdan Amalfi'nin nüfusu 5.353 iken Amasra'nın nüfusu 15.341'dir.
- Tarihi kent dokusunun yoğunlaştığı alanlar morfolojik olarak eğimli arazilerdir.
- Konut tipolojileri 2-3 katlı yöresel mimariye uygun olarak seçilmiştir.
- İki kentte korunması gereken birçok farklı bitki türü ve hayvan türü yaşamaktadır.
- Birçok medeniyete ev sahipliği yapmış oldukları için, çeşitli kültürel ve dini yapılar bulunmakta olup mimari açıdan zenginlik göze çarpmaktadır.
- İki kentin de özgün mimarisi ve öne çıkan kale surları bulunmaktadır.

- İki kentin de peyzaj dokusu ve doluluk boşluk oranları benzerlik göstermektedir.
- Ekonomileri turizm odaklıdır. Ancak iki kentte de gelen turistlerin konaklama günleri 2-3 günle kısıtlıdır (Şekil 47-54).

Şekil 47: Amasra Uydu Görüntüsü-1 (2016).

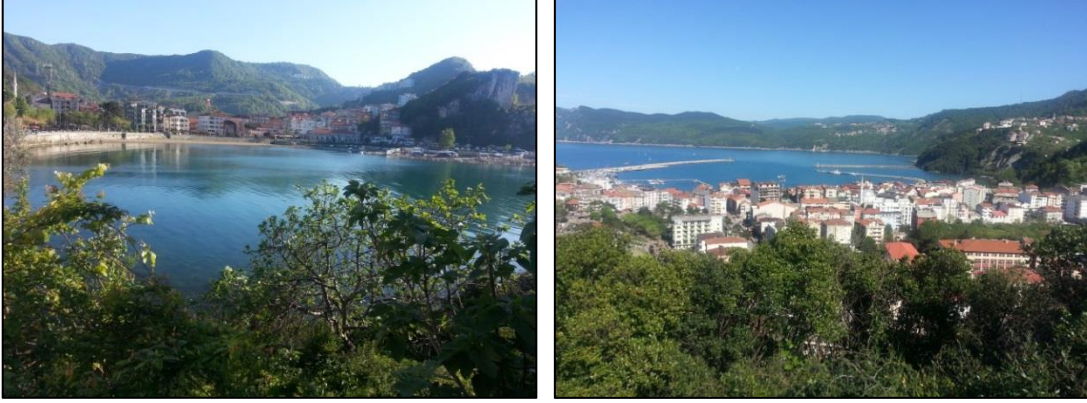
Şekil 48: Amalfi Uydu Görüntüsü (URL-45, 2016).

Şekil 49: Amasra Panoramik Fotoğrafı (2016).

Şekil 50: Amalfi Panoramik Fotoğrafi (URL-45, 2016).

Şekil 51: Amasra Fotoğrafları-1 (2016).

Şekil 52: Amasra Fotoğrafları-2 (2016).

Şekil 53: Amalfi Fotoğrafları-1 (URL-45, 2016).

Şekil 54: Amalfi Fotoğrafları-2 (URL-45, 2016).

2.9.1.2 İtalya Amalfi Kıyıları Yönetim Planı

İtalya'nın Amalfi Kıyıları eşsiz doğal ve kültürel değerleri ile tarihi süreçleri, topoğrafik yapısı ve sahip olduğu peyzaj öğeleri kapsamında 1997 yılında UNESCO Dünya Miras Listesine girmiştir. Erken Ortaçağ'dan beri insan toplulukları tarafından tercih edilen bir alan olmuştur. Geniş yaylaları ve yayla eteklerindeki mera alanları, bağ ve bahçeleriyle farklı arazi kullanımlarının bir arada ve uyum içinde olduğu bir alandır (URL-45, 2016).

Amalfi Kıyılarının UNESCO Miras Listesine girme ölçütleri aşağıda sıralanmıştır:

- “Dünyanın bir kültür bölgesinde veya bir dönemde mimarlık veya teknoloji, anıtsal sanatlar, kent planlama veya peyzaj tasarımı alanlarında önemli gelişmelere ilişkin insani değer alışverişlerine tanıklık etmesi,
- İnsanlık tarihinin önemli bir aşamasını veya aşamalarını gösteren bir yapı tipinin, mimari veya teknolojik bütünün veya peyzajın istisnai bir örneği olması,
- Özellikle geri dönülmez bir değişimin etkisi altında hassaslaşmış olan çevre ile insan etkileşiminin veya bir kültürün/kültürlerin temsilcisi olan, geleneksel insan yerleşimi, arazi kullanımı veya deniz kullanımının istisnai bir örneği olmasıdır” (URL-46, 2016).

Amalfi, 4. yüzyıldan beri bilinmesine karşılık 6. yüzyıl ortalarında Bizans egemenliğine girene değin önem taşımamıştır. 9. yüzyılın ilk İtalyan Denizci Cumhuriyetlerinden birisi olan Amalfi, Doğu ile yapılan ticarete Pisa, Cenova, Venedik ve Gaete'nın rakibi durumunda bulunmuştur. 1131'de Sicilya Kralı II. Ruggiero'nun Sicilya topraklarına kattığı

kent 1135 ve 1137'de Pizalılar tarafından yağmalanmıştır. Bu tarihten sonra önemini hızla yitirmeye başlamıştır. Ancak 1570 yılındaki Amalfi Denizcilik Yasası (Tavola Amalfitana) hazırlanarak bütün Akdeniz'de kabul görmüştür (URL-46, 2016).

Amalfi Kıyıları insanlık tarihi ve kültürü için önemli role sahip olması sebebiyle yüzyıllar boyunca muhafaza edilmiştir. Ekonomik gelişmeyle birlikte doğu ve batı mimari üsluplar kente getirilmiştir. Bu mimari üslup sanat eserlerinde ve katedrallerde görülmektedir. Ayrıca diğer bir sanatsal ve edebi özellikleri ise seramiklerdir. Yörede değerli taşların işlenmesi, ipek-yün dokuma, çanak çömlek yapımı, makarna yapımı vb. el sanatları da oldukça gelişmiştir.

Amalfi'nin köy ve kasabalarının mimarisi, katedralleri dikkat çekmektedir. Kıyıda yükselen dik yamaçlarda taş duvar ve zeytin, üzüm, narenciye bahçelerinin olduğu teraslar sık sık görülmektedir. İç yamaçlarda ise küçükbaş hayvancılık yaygın olmakla birlikte büyükbaş hayvan besiciliği de yapılmaktadır. Alanda birçok ağaç türü ile doğal rezerv alanları bulunmaktadır. Yaban hayat çeşitliliği konusunda da zengindir (URL-46, 2016).

Uzun yıllardır sistematik koruma planları bulunmaktadır ve kentin yönetim planı da yapılmıştır. Özgün peyzajı ve yerleşim zenginliği ile birlikte turist artışı olmaktadır.

Kültürel mirasın, çevre ve peyzaj değerlerinin korunması, peyzaj yönetim planları, kent planının hazırlanması konularında çalışmaları bulunmaktadır. Kent planlarının amacı çevreyi ve toprağı korumak, kentsel altyapıyı ve turizmi geliştirmektir. Kalkınma politikaları, kalkınma planları, yerel kaynak, koordinasyon, uygulama ve yönetim konularında çalışmalar yapılmaktadır (URL-46, 2016).

UNESCO Dünya Miras Listesindeki kentlerin periyodik olarak rapor hazırlayıp komiteye sunmaları gerekmektedir. Bu kapsamda 2006 ve 2014 yıllarında hazırlanan periyodik raporlar çerçevesinde alınan kararlar yönetim; koruma-planlama-yaşam kalitesi; erişilebilirlik; alanın öneminin ve değerinin algılanması; eğitim, bilinçlendirme ve katılım; tanıtım, turizm ve ziyaretçi yönetimi; risk yönetimi olmak üzere yedi başlık altında toplanarak aşağıdaki verilmektedir (Tablo 3):

Tablo 3: İtalya-Amalfi Kentinin 2006-2014 yılları periyodik raporu (URL-46, 2016).

	2006 Yılı Kararları	2014 Yılı Kararları
Yönetim	Tampon bir bölgenin tanımlanması	Tampon bölgenin hazırlandığı ancak Dünya Miras Merkezine gönderilmediği
	Alan yönetimi için bir plan koordinatörünün atanması	Dünya Mirasının korunmasına yönelik yasal düzenlemelerin yeterli olduğu ancak uygulama aşamalarının tanımlanması gerektiği
	2005 yılındaki yönetim planının tamamlanması ve 2006 yılında uygulanması	Dünya Miras özelliklerinin etkili yönetimi için bütçenin yeterli olduğu ancak yönetim ihtiyaçları için geliştirilmesi gerektiği
	Sürdürülebilir tarım politikalarının oluşturulması	Sürdürülebilir tarım politikalarının geliştirilmesi
	İzleme sisteminin kurulması	İzleme programlarının yönetimle doğrudan ilişkili olmadığı
		Ekipman, altyapı eksiklikleri olduğu ve bu eksikliklerin yönetim sürecini kısıtladığı
Koruma-Planlama- Yaşam Kalitesi	Alanın bütünlüğünün korunması için, yerel taleplerin gelişmesinin kontrol edilmesi	Dünya miras özelliklerinin korunmasına yönelik araştırmalarının yetersiz olduğu
	Yeni yapıların özgün mimariye uygun yapılması	Bölgede üretilen yapısal elementlerin kontrolünün yapılması
	Koruma kanunlarında gerekli düzenlemelerin yapılması ve olası etkilerinin düşünülmesi	Dünya miras özelliklerinin korunması ve yönetim programlarının geliştirilmesi için yerel uzman bulunduğu ancak teknik işlerin çoğunun dışarıdan sağlanan personellerle yapıldığı
	Plan koordinasyonunun ulusal ve yerel bazda sağlanması, planların denetlenerek fonların dağıtımı ve yatırımların optimize edilmesi	Dünya mirası özelliklerini korumak için göstergeler tanımlandığı ancak bunların izlenmesinin yeterli olmadığı

Tablo 3: (devam ediyor).

	2006 Yılı Kararları	2014 Yılı Kararları
Koruma-Planlama- Yaşam Kalitesi	Plan koordinasyonunun ulusal ve yerel bazda sağlanması, planların denetlenerek fonların dağıtımı ve yatırımların optimize edilmesi	Dünya mirası özelliklerini korumak için göstergeler tanımlandığı ancak bunların izlenmesinin yeterli olmadığı
	Ağaçlandırmanın artırılması	Ağaçlandırma çalışmalarının yapılması
	Su kaynaklarının niceliklerinin kontrol edilmesi	Su kaynaklarının niceliklerinin kontrol edilmesi
	Restorasyon projelerinin ve anıt/abidelerin artırılması, tarihi kentlerin korunması, altyapı çalışmalarının ve somut olmayan kültürel mirasın geliştirilmesi	Finansal kaynakların kamu kurumlarından sağlandığı, diğer kaynakların yetersiz olduğu
Erişilebilirlik	Kent merkezinden uzak alanlara anayol bağlantılarının yapılması	Tepelik alanlara doğru yönelmenin sağlanması için gerekli erişim sistemlerinin kurgulanması
	Otopark alanları ile araç trafiğine uygun koşullarda yol planlanması	
	Trafik yoğunluğu ve otopark sorununun azaltılması	
Alanın Öneminin ve Değerinin Algılanması	Anıtların, peyzajın, tarihsel süreçlerin, sanatın, kültürel mirasın geliştirilmesi için dışarıdan danışmanlık alınması	Dünya mirasının evrensel değerlerinin hâlâ korunduğu ancak kültürel ve ulusal bazı değerlerin korunamadığı
Eğitim-Bilinçlendirme ve Katılım	Halkın yetkilerinin geliştirilmesi, özellikle ulusal, bölgesel ve yerel bazda alan yönetiminde halkın yetkilendirilmesi,	Dünya miras özelliklerinin korunması, planlanması, yönetimi ve karar verme ile ilgili yeterli bilgi birikiminin olduğu ancak eksik kalan noktaların bulunduğu

Tablo 3: (devam ediyor).

	2006 Yılı Kararları	2014 Yılı Kararları
Eğitim-Bilinçlendirme ve Katılım	Ahşapla ilgili geleneksel kullanımların artırılması ve üretilen ürünlerin satışının desteklenmesine yönelik politikaların geliştirilmesi	Geleneksel ahşap kullanımların geliştirilmesi
	Ahşap yapıların geleneksel tekniklerle yapılması için halka yardım edilmesi	Geleneksel üretim tekniklerinin kullanılması için halkın geleneksel aktiviteler ve ahşap yapılar hakkında bilgilendirilmesi
	Kalifiye elemanların geleneksel tekniklerin tekrar tanıtması	Kalifiye elemanların geleneksel tekniklerin tekrar tanıtması
	Bölgede üretilenlerin kontrolünün yapılması	Yetiştirilen ürünlerin satışının desteklenmesine yönelik bir politika geliştirilmesi
	Dünya Mirası hakkında eğitimlerin yapılması	Konularla ilgili yeterli araştırmaların olduğu ancak yönetim ihtiyaçlarının ve yönetimin geliştirilmesinin doğrudan ele alınmadığı
	Dünya Mirası hakkında toplantılar, gösteriler, çalıştaylar, konferansların yapılması	Araştırma sonuçlarının yerel katılımcılar ve ulusal ajanslarla paylaşıldığı
	Yerel halkın her sürece katılımının sağlanması	Yerel halkın her sürece katılımının sağlanması
		Dünya miras özelliklerinin yönetimi ve değerlerle ilgili eğitim ve farkındalık programlarının yapılması
Tanıtım-Turizm ve Ziyaretçi Yönetimi	Turist sayısının artırılması ve insanların günlük ihtiyaçlarına ulaşımlarının sağlanması	Yıllık ziyaretçi dağılımının son iki yıldır durağan bir grafik çizmekte olduğu

Tablo 3: (devam ediyor).

	2006 Yılı Kararları	2014 Yılı Kararları
Tanıtım-Turizm ve Ziyaretçi Yönetimi	Ziyaretçiler için turizm ofisleri, tanıtım broşürleri, ziyaretçi kılavuzları, konaklama bilgilerini içerir kılavuzların bulunduğu ve geliştirilmesi	Dünya miras ambleminin ziyaretçilerin kolayca görebileceği yerlere yerleştirilmesi gerektiği
	Yazarların, medyanın, iş adamlarının konu hakkında farkındalık yaratmalarının sağlanması	Ziyaretçi talep ve istekleriyle turizm sektörünün geliştirilmesi gerektiği
		Ziyaretçi yönetim planının bulunduğu ancak geliştirilmesi gerektiği
Risk Yönetimi	Öncelikle şiddetli ırmakların su baskını riskinin azaltılarak villalara olan zararın azaltılması	Öncelikle şiddetli ırmakların su baskını riskinin azaltılarak villalara olan zararının azaltılması
	Kaliteli su kullanmak için ortak sistemlerin kurulması ve kanalizasyonların tekrar kullanılması sağlanmalı	Kaliteli su kullanmak için ortak sistemlerin kurulması ve kanalizasyonların tekrar kullanılması sağlanmalı
	Deniz ekosisteminin kontrol edilmesi ve kirlenici dış elementlerin tespit edilmesi	Deniz ekosisteminin kontrol edilmesi ve kirlenici dış elementlerin tespit edilmesi
	Risk değerlendirmesi, izleme, araştırma, arkeolojik araştırmalar, ulaşım çözümlerinin yapılması ve geliştirilmesi	

2.9.2.1 Portekiz Angra Do Heroismo ile Amasra Yerleşimlerinin Benzerlikleri

Angra do Heroismo Portekiz'in Portekiz'in Azor Özerk Bölgesinde Terceira Adasında yer alan bir kenttir. Angra do Heroismo'nun ülke içindeki yeri şekil 55'de verilmiştir.

Şekil 55: Portekiz-Angra do Heroísmo'nun ülke içindeki yeri (URL-47, 2016).

Portekiz Angra do Heroísmo ile Amasra yerleşiminin benzerlikleri aşağıda sıralanmıştır:

- İki kentin kuruluşları aynı döneme denk gelmektedir (Amasra 1460 yılında kurulmuş, Angra do Heroísmo ise 1478 yılında kurulmuştur.).
- İki kentte birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır (Amasra Fenike, Miletoslular, Kimerler, Lidyalılar, Makedonyalılara vb. ev sahipliği yapmış, Angra do Heroísmo ise Empire Outeiro, Empire Lameirinho District, Empire Sieuve Rua Conde de Meneses, Empire Lameirinho vb. ev sahipliği yapmıştır.).
- İki kentte kıyı kentidir ve limana sahiptir.
- İklim özellikleri denizin etkisiyle benzerlik göstermektedir.
- Demografik açıdan Angra do Heroísmo'nun nüfusu 35.402 iken Amasra'nın nüfusu 15.376'dır. Ancak Angra do Heroísmo'nun Dünya Mirası olan kısmının nüfusu Amasra nüfusuyla benzerlik göstermektedir.
- Morfolojik olarak az eğimli arazilerdir. Yeni yerleşimler daha çok düzlük alanda yer seçmişlerdir.
- Konut tipolojileri 2-3 katlı yöresel mimariye uygun olarak seçilmiştir.
- İki kentte de koruma altında olan ada ve yarımada oluşumları vardır.

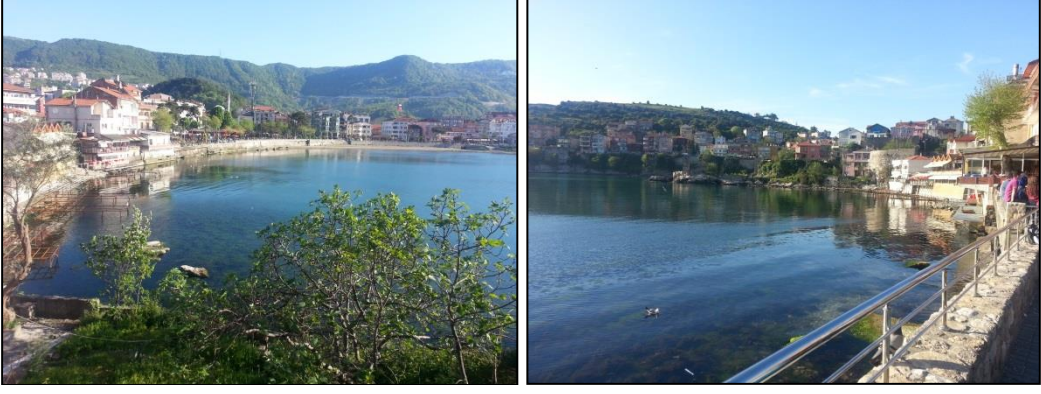
- İki kent de doğal felaketler yaşamış ve dönem dönem bu tehdit altındadırlar (Angra do Heroismo ve Amasra deprem, fırtına, rüzgâr, toprak kayması vb. doğal olaylara maruz kalmıştır.).
- Birçok medeniyete ev sahipliği yapmış oldukları için, çeşitli kültürel ve dini yapı bulunmakta mimari açıdan zenginlik göze çarpmaktadır.
- İki kentin de özgün mimarisi ile öne çıkan kale surları bulunmaktadır.
- İki kente de peyzaj dokusu ve doluluk boşluk oranları benzer orandadır.
- Ekonomileri turizm odaklıdır. Ancak iki kente de gelen turistlerin konaklama günleri 2-3 günle kısıtlıdır (Şekil 56-61).

Şekil 56: Amasra Uydu Görüntüsü-2 (2016).

Şekil 57: Angra Do Heroismo Uydu Görüntüsü (2016).

Şekil 58: Amasra Fotoğrafları-3 (2016).

Şekil 59: Amasra Fotoğrafları-4 (2016).

Şekil 60: Angra Do Heroismo Fotoğrafları-1 (URL-48, 2016).

Şekil 61: Angra Do Heroismo Fotoğrafları-2 (URL-48, 2016).

2.9.2.2 Portekiz Angra Do Heroismo Yönetim Planı

15. yüzyıldan 19. yüzyıla kadar zorunlu bir liman olan Angra do Heroismo kenti askeri mimarisiyle öne çıkmaktadır. Avrupa için önemli bir korunak ve Doğu ile Batı arasındaki bağlantı noktasıdır. İki doğal limanı, gezi güzergâhları ve Atlantik'teki en iyi barınak olması önemli özelliklerindedir. Rönesans dönemini yansıtan sivil ve dini yapıları kentleşmesinin önemli örnekleridir. 1980 yılında gerçekleşen deprem kentin büyük bir bölümünü yerle bir etmiştir. Deprem etkisi hâlâ kentte görülmektedir (URL-48, 2016).

Angra do Heroismo'nun UNESCO Miras Listesine girme ölçütleri aşağıda sıralanmıştır:

- “İnsanlık tarihinin önemli bir aşamasını veya aşamalarını gösteren bir yapı tipinin, mimari veya teknolojik bütünü veya peyzajın istisnai bir örneği olması,
- İstisnai evrensel önem taşıyan sanatsal veya edebi eserler, inançlar, fikirler, yaşayan gelenekler ve olaylarla doğrudan veya dolaylı olarak ilgili olmasıdır (Komite bu ölçütün tercihen diğer ölçütler ile birlikte kullanılması gerektiğini kabul etmektedir.)” (URL-46, 2016).

1984 yılında Dünya Miras Listesine alınan Angra do Heroismo için bir danışman sağlanmış, 1988 yılında ise korunma ve restorasyon işlemleri için UNESCO tarafından maddi yardım yapılmıştır (URL-46, 2016).

1998 yılında yapılan çalışmalar deniz ulaşım altyapısının geliştirilmesi çerçevesinde olmuştur. Bu kapsamda Belediyesi Marina projesi hazırlamıştır. Marina projesi Akdeniz Birleşmiş Milletler Çevre Programı [United Nations Environment Programme (UNEP)] Eylem Planı Koordinatörü tarafından incelenmiş, Uluslararası Anıtlar ve Sitler Konseyi [International Council on Monuments and Sites (ICOMOS)] sekreterliğine bir rapor olarak inceleme sonuçları iletilmiştir. ICOMOS tarafından 1995 yılında başlayan bu projenin denizaltı mirası olan tarihi batığı etkileyeceğinden ve kıyıda imar baskısını artıracığından endişe edilmiştir. Marinanın ekonomik olarak ihtiyaç olduğu ancak alternatif bir yer aranması önerilmiştir. Belediyesi ise bu projenin sualtı mirasını etkilemeyecek şekilde yüksek standartlarda yapıldığını belirtmiştir. Komite ise dünya miras değerleri üzerindeki marinanın etkisi konusunda kaygılarını dile getirerek en iyi çözümü bulmak adına ICOMOS Dünya Miras Komitesi ile Belediyenin görüşmelerini sürdürmesine ve gelişmeler hakkında periyodik bilgilendirmenin yapılmasına karar verilmiştir (URL-46, 2016).

1999 yılında yürütülen çalışmalar ise deniz ulaşım altyapısının yanında yönetim sistemleri/yönetim planları hazırlaması üzerine yürütülmüştür. Portekizli yetkililer tarafından marina projesi kapsamında koruyucu önlemler, planlama mekanizmaları hazırlanmıştır. Ayrıca dünya miras kentinin genel gelişimi ve korunmasına yönelik olarak alınan tedbirleri içeren bir rapor hazırlanması, farklı planlama ve düzenleme araçlarının kabulü için koordinasyon mekanizmalarının kurulması, marina alanının konumunun gerekçelerini içeren maddi bir raporun hazırlanması (alternatif yerleri içeren, tarihi, kültürel, kentsel ve teknik hususlar ile trafik akışı da dâhil olmak üzere marina altyapısının analizlerinin yer aldığı bir rapor), marina planının geliştirilmesine yönelik önerilerin getirilmesi (rıhtım, baraj, canlandırma, restorasyon çalışmaları, eski iskelenin hizmet yerlerinin düzenlenmesi gibi) sağlanmıştır. Bu belgeler ICOMOS komitesine sunulmuştur. ICOMOS uzmanı marina modellerini incelemek üzere Lizbon'daki Ulusal İnşaat Laboratuvarından yardım almıştır. Dünya Miras Komitesi marina, sahil ve genel kent planı bütünleşmesi için karar vermiştir (URL-46, 2016).

2000 yılında deniz ulaşım altyapısının yanında yönetim sistemleri/yönetim planları üzerine çalışmalar devam etmiştir. Kentte halkın katılımının benimsenmesi, marina, baraj ve altyapı hizmetlerinin geliştirilmesine yönelik modellerin hazırlanması üzerine raporlar hazırlanarak ICOMOS'a iletilmiştir. ICOMOS uzmanı, Dünya Miras Komitesi önerilerinin

olumlu sonuç verdiğini ve kentsel koruma, tarihi kent merkezi ve kentsel alan ile marina bütünleşmesinin sağlandığı bir dizi önlem alındığını görmüştür. Ayrıca kent için özel koruma planı hazırlanmasına karar verilmiştir (URL-46, 2016).

UNESCO Dünya Miras Listesindeki kentlerin periyodik olarak rapor hazırlayıp komiteye sunmaları gerekmektedir. Bu kapsamda 2006 ve 2014 yıllarında hazırlanan periyodik raporlar çerçevesinde alınan kararlar yönetim; koruma-planlama-yaşam kalitesi; erişilebilirlik; alanın öneminin ve değerinin algılanması; eğitim, bilinçlendirme ve katılım; tanıtım, turizm ve ziyaretçi yönetimi; risk yönetimi olmak üzere yedi başlık altında toplanarak aşağıdaki verilmektedir (Tablo 4):

Tablo 4: Portekiz-Angra do Heroismo Kentinin 2006-2014 yılları periyodik raporu (URL-46, 2016).

	2006 Yılı Kararları	2014 Yılı Kararları
Yönetim	Yönetim planının bulunmadığı ve 2006 yılı sonuna kadar tamamlanacağı	Dünya miras özelliği olan anıtları içine alan bir tampon bölge bulunmadığı
	Yönetim planının etkin bir şekilde uygulanmasının ve izlenmesinin Belediyece ve oluşturulan bir kurul tarafından sağlanması	Dünya mirasının korunmasına yönelik yasal düzenlemelerin yeterli olduğu ancak uygulama aşamalarının tanımlanması gerektiği
	Mali kaynağın, bölgesel yönetimlerden sağlanan fonlar ile dünya miras statüsünden kaynaklı fonlardan sağlandığı	Dünya mirasının yönetimi için yerel, bölgesel, ulusal, uluslararası koordinasyonun sağlandığı ancak geliştirilmesi gerektiği
	Yapılan çalışmaların izlenmesinin sağlanması gerektiği	Yönetim planlarının bulunduğu ancak belli bir kısmının uygulandığı
		Dünya Miras özelliklerinin etkili yönetimi için bütçenin yeterli olduğu ancak yönetim ihtiyaçları için geliştirilmesi gerektiği
		Tüm paydaşların yönetim sorumluluklarının belirlenmesi ve iş bölümünün yapılması gerektiği

Tablo 4: (devam ediyor).

	2006 Yılı Kararları	2014 Yılı Kararları
		Evrensel değerlerin anlaşılması ve yönetim ihtiyaçları ile ilgili, kapsamlı ve entegre bir izleme programı olduğu
Koruma-Planlama- Yaşam Kalitesi		Evrensel değerleri içeren korumaya yönelik yasal düzenlemelerin dünya miras özelliklerinin bütünlüğü ve geçerliği için yetersiz kaldığı
		Koruma çalışmaları için finansal kaynakların kamu kurumlarından sağlandığı ve diğer kaynaklardan yeterli katkının olmadığı
		Dünya miras özelliklerinin koruma ve yönetim programlarının geliştirilmesi için yerel uzman yetiştirilmesine yönelik kapasite geliştirme, plan ve programlarının bulunduğu ancak uygulanmadığı
		Dünya miras özelliklerinin korunması, planlanması, yönetimi ve karar verme ile ilgili yeterli bilgi birikiminin olduğu ancak bunların düzenli şekilde uygulanmasına yönelik bir planın bulunmadığı
Alanın Öneminin ve Değerinin Algılanması	Dünya mirasının farkındalığını sağlayıcı yeteri kadar işaret ve amblemlerin bulunmadığı	Dünya mirasının evrensel değerlerinin hâlâ korunduğu ve ulusal değerlerin bozulmadığı
Eğitim-Bilinçlendirme ve Katılım	Ziyaretçilerin, yerel toplulukların, yerel yetkililer ve işletmelerin dünya mirası hakkında yeterli bilince erişmelerinin sağlanması	Dünya miras özelliklerinin korunması için uzman yeterliliklerinin geliştirilmesi gerektiği

Tablo 4: (devam ediyor).

	2006 Yılı Kararları	2014 Yılı Kararları
Eğitim- Bilinçlendirme ve Katılım	Dünya mirası hakkında farkındalık sağlamak adına eğitim, toplantı, konferans, sempozyum gibi aktivitelerin düzenlenmesi	Çeşitli çalışmaların yapıldığı, bu kapsamda araştırma sonuçlarının yerel katılımcılar ve ulusal ajanslarla paylaşıldığı
		Dünya miras özelliklerinin yönetimi ilgili eğitim ve farkındalık programları yapılmasının gerektiği
Tanıtım-Turizm ve Ziyaretçi Yönetimi	Ziyaretçi istatistiklerinin olmadığı	Dünya miras özellikleri hakkında eğitim, bilgilendirme ve farkındalık çalışmalarının ziyaretçi merkezleri konusunda yetersiz kaldığı
	Özellikle dini yapılar için ziyaretçilerin geldiği, bu yapıların olduğu sokağın yayalaştırıldığı ve broşür, video gibi araçlarla turistlerin bilgilendirildiği	Ziyaretçi yönetim planının bulunduğu ancak geliştirilmesi gerektiği
		Ziyaretçi talep ve istekleriyle turizm sektörünün geliştirilmesi gerektiği
		Alana girişin ücretli olmadığı, gelen ziyaretçilerin turizm bilgi ofislerinden gerekli bilgilere ulaştıkları
Risk Yönetimi	1980 depreminde hasar gören yapıların tadilatının devam ettiği	
	Doğal afetler riski, hızlı artan nüfus yoğunluğu, alanın morfolojik özellikleri ve volkanik bir alan olması sebebiyle gerekli önlemlerin alınabilmesi için detaylı bir planlama çalışmasının yapılması	

Amalfi ve Angra do Heroismo ile ilgili hazırlanan periyodik raporlarda özellikle koruma, yönetim, tanıtım, eğitim, finansal kaynaklar, ziyaretçi yönetimi, katılım, izleme süreci konularına ağırlık verilmiştir. Bu konular kapsamında kentlerin mevcut durumları analiz edilerek gerekli önlemler alınmıştır. Söz konusu konuların Amasra yerleşimi için analiz edilmesinde ve yönetim planında gerekli eylemler ve stratejilerin oluşturulmasında bu kentlerin yönetim planları yol gösterici olmuştur.

2.9.2 Ülkemizdeki Yönetim Planları

Ülkemizde yönetim planları kavramı 27/11/2005 tarihli ve 26006 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Alan Yönetimi ile Anıt Eser Kurulunun Kuruluş ve Görevleri İle Yönetim Alanlarının Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” (Ek-A) ile birlikte gündeme gelmiştir. İlgili yönetmeliğin Kapsam başlıklı 2. maddesinde yönetmeliğin kapsamı belirtilmiş olup, koruma alanlarında yönetim planlarının yapılması, denetimi ve görev alacak kurul oluşumu bu yönetmeliğin içinde belirtilmiştir (URL-42, 2016).

Bu kapsamda ülkemizde yönetim planı hazırlanmış alanlar aşağıda verilmiştir:

- İstanbul Tarihi Yarımada Yönetim Planında 2011 yılında hazırlanmıştır. 1985 yılında UNESCO Dünya Miras Listesine kaydedilmiş olan İstanbul Tarihi Yarımada'nın 4 aşamada yönetim planı hazırlanmıştır:
  - Ekip kurulması, süreç tasarımı, içerik ve temel araştırmalar,
  - Vizyon, sorun, potansiyeller, hedef ve stratejilerin belirlenmesi,
  - Eylem planlarının hazırlanması,
  - Yönetim planının tüm paydaşlara sunumudur.
- Bursa (Hanlar Bölgesi ve Sultan Külliyesi) ve Cumalıkızık Yönetim Planı 2013 yılında hazırlanmıştır. Bursa ve Cumalıkızık Osmanlı Kentsel ve Kırsal yerleşimleri (13. yüzyıl-15. yüzyıl) adıyla 2000 yılında UNESCO Dünya Miras Geçici Listesine giren bu bölgenin asıl listeye girmesi amacıyla gerçekleştirilen çalışmalar ele alınmıştır. İki aşamalı arama toplantıları yapılmıştır. İlk aşamada; yüz altmış iki kişinin katılımıyla gerçekleşen arama

toplantılarında paydaşların alanlar hakkındaki düşüncelerini ve algılarını tespit etmek amacıyla aşağıdaki oturumlar gerçekleştirilmiştir:

- “Çevresel Düzen ve Yaşam Kalitesi
- Eğitim ve Bilinçlendirme
- Ekonomik Yapı
- Koruma ve Planlama
- Kültürel Yapı
- Acil Durum, Risk ve Afet Yönetimi
- Turizm ve Tanıtım
- Ulaşım ve Erişilebilirlik
- Yönetimsel Yapı”

İkinci arama toplantılarında ise aşağıda verilen sorulara cevap aranmıştır:

- Bölgeyi gelecekte etkileyecek eğilimler nelerdir?
- Bölgeyi gelecekte öne çıkaracak hedefler neler olabilir?
- Seçilen hedeflerin bölgenin genel zaafı ve güçlü tarafları ile ilişkisi nedir?
- Seçilen hedefler için etkili stratejiler neler olabilir?
- Bölge açısından doğru politikalar için öneriler nelerdir?

İkinci arama toplantıları sonunda ortaya çıkan veriler, yönetim planının hedeflerinin kesinleştirilmesini sağlamıştır. Eylemlerinin tanımlanmasında, stratejilerinin saptanmasında, misyon ve vizyonun belirlenmesinde önemli yönlendiriciler olmuştur. Daha sonra GZTF analizleri yapılmış, sonrasında vizyon, hedef, strateji ve politikalar belirlenmiş, taslak yönetim planı oluşturulmuştur. Paydaşlarla birlikte taslak plana nihai şekli verilmiştir. 2014 yılında ise UNESCO Dünya Miras Listesine girmiştir.

- Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzajı Alan Yönetim Planı 2014 yılında hazırlanmıştır. Hazırlama sürecinde iki adet çalıştay yapılmış, çalıştaylarda GZFT analizleri gerçekleştirilmiştir. Odak gruplar belirlenerek, odak grup görüşmeleri yapılmış, elde edilen veriler katılımcılar ile paylaşılmıştır. Odak grup toplantıları, beş ana başlık altında sekiz odak grup oluşturularak gerçekleştirilmiştir. Odak grup çalışmaları “Tarihi Mekân

Yönetimi ve Turizm”, “Genel Mekân Yönetimi”, “Hevsel Bahçeleri”, “Kültürel Miras (Somut Olmayan)”, “Toplumsal Yaşam (Eğitim-Sağlık-Rekreasyon-Kültür-Güvenlik konularında ve Kadın, Çocuk, Genç, Engelli)” ana başlıkları altında gerçekleştirilmiştir. Mahalle muhtarları ile de odak grup toplantısı yapılarak muhtarların görüş ve önerileri tespit edilmiştir. Bu kapsamda hazırlanan yönetim planı paydaşlarla birlikte değerlendirilerek son şeklini almıştır. Söz konusu alan 2015 yılında UNESCO Dünya Miras Listesine girmiştir.

- Mudurnu Kültürel Miras Alanı Yönetim Planının yapımı 2014-2018 yıllarını kapsamaktadır. UNESCO Dünya Miras Listesinde bulunmayan Mudurnu yerleşimi için hazırlanmış olan bu yönetim planı İpek Yolu temalı UNESCO Dünya Miras Listesi adaylığı için de ön bir çalışma niteliği taşımaktadır.

BÖLÜM 3

MATERYAL VE YÖNTEM

Çalışmanın ikinci bölümde, araştırma konusunun kavramsal altlığı oluşturularak literatür taramaları tamamlanmıştır. Bu çerçevede tezin yöntemi oluşturulmuş ve tez çalışmasının sistematığı belirlenmiştir. Bu bölümde ise çalışmanın materyal ve yöntemine yer verilmiştir.

3.1 Materyal

Bu araştırma, kent kimliği kavramı kapsamında örnek olarak ele alınan Amasra'nın kent kimliğinin sürdürülebilirliği için peyzaj yönetim modeli hazırlanması amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada kent kimliği, kent kimliği faktörleri, sürdürülebilirlik, peyzaj yönetimi ve yönetim planları kavramlarının tanımlarına, yönetimlerine ve uygulanmalarına yönelik yerli ve yabancı literatür, plan, broşür ve istatistiklerden yararlanılmıştır. Amasra kenti 2013 yılında Ceneviz Ticaret Yolunda Akdeniz'den Karadeniz'e Kadar Kale ve Surlu Yerleşimleriyle birlikte UNESCO Dünya Geçici Miras Listesinde yer almıştır. Bu kapsamda 08-10 Mayıs 2014 tarihleri arasında Amasra'da gerçekleştirilen "UNESCO Dünya Miras Yolunda Amasra" çalıştayına katılım sağlanmıştır. Amasra kenti ile fiziki, sosyo-kültürel ve ekonomik olarak benzerlik gösteren, UNESCO Dünya Miras Listesinde yer alan kentlere, kent kimliklerinin korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla benimsenen yönetim anlayışları hakkında elektronik posta gönderilerek bilgi talep edilmiştir.

Araştırmanın ana materyalini birincil ve ikincil kaynaklar oluşturmaktadır. Birincil kaynaklar arazi çalışmalarından elde edilen verilerdir. Araştırma ve çalışma alanı olarak Amasra tarihi kent merkezi ele alınmıştır. Kimliğin sürdürülebilirliğinin sınanması amacıyla, 2003-2009-2014 yıllarındaki google earth uydu görüntülerinden ve alanın tarihi fotoğraflarından yararlanılmıştır. İkincil kaynaklar ise konuyla ilgili olarak daha önceden yapılmış çalışmalar, kamu kurum ve kuruluşlarına ait veri, harita ve istatistiklerdir.

Araştırma alanından toplanan verilerin altlığını oluşturmakta kullanılan 19/01/2010 onay tarihli 1/1000 ölçekli hâlihazır harita ile 05/06/2014 onay tarihli Nazım İmar Planı ve Uygulama İmar Planı Amasra Belediyesinden temin edilmiştir.

Alanın bütüncül olarak ele alınması ve çevresiyle olan bağlantılarının görülebilmesi için Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca 20/09/2013 tarihinde onaylanan 1/25.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı (ÇDP) ile 19/07/2007 tarihinde onaylanan 1/100.000 ölçekli ÇDP, Doğal Sit Alanları verileri Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünden temin edilmiştir.

Alanda bulunan taşınmaz kültür varlıkları ile arkeolojik sitlere dair veriler İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü “Bartın Kültür Envanteri 2013” den temin edilmiştir. Ayrıca İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü tarafından 08-10 Mayıs 2014 tarihleri arasında gerçekleştirilen “UNESCO Dünya Miras Yolunda Amasra” çalışmayı kapsamında hazırlanan UNESCO Dünya Miras Yolunda Amasra Stratejik Eylem Planından yararlanılmıştır.

Alanın fiziksel, sosyo-kültürel ve ekonomik verileri Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Bartın Valiliği, Amasra Kaymakamlığı ile Amasra Belediyesi Nazım ve Uygulama İmar Planları Araştırma ve Açıklama Raporlarından temin edilmiştir.

Doğal ve kültürel yapıya ilişkin bazı verilerin oluşturulması, değerlendirilmesi görüntülenmesinde NETCAD 7.6 ve Photoshop programları kullanılmıştır.

Alana ait fotoğraflar ve alanın yakın çevresiyle ilgili çalışmalar, belediye, kaymakamlık, valilik, ildeki kamu kurum ve kuruluşlarının web sitelerinden ve alandan bizzat çekilen fotoğraflardan sağlanmıştır.

UNESCO Dünya Miras Listesinde yer alan İtalya-Amalfi Kıyıları ile Portekiz-Angra do Heroismo kentlerinin yönetim planları ile ülkemizde yönetim planı hazırlanmış olan İstanbul Tarihi Yarımada, Bursa (Hanlar Bölgesi ve Sultan Külliyesi) ve Cumalıkızık, Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzajı Alanı, Mudurnu Kültürel Miras Alanı Yönetim Planları materyal olarak kullanılmıştır.

Çalışmanın bir diğer materyali ise Amasra Belediyesi, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Bartın-Amasra Müze Müdürlüğü ile Amasra kentinde faaliyet gösteren ÇEKÜL Amasra

Temsilciliği, Amasra Kültür ve Dayanışma Derneği ve Amasra Geleneksel El Sanatları Dernekleriyle yapılan derin mlakatlardır. Her bir kurum için yetki alanları dâhilinde ayrı ayrı derin mülakat formları hazırlanmıştır. Amasra Belediyesi (Ek-B), İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü (Ek-C), Bartın-Amasra Müze Müdürlüğü (Ek-D), ÇEKÜL Amasra Temsilciliği (Ek-E), Amasra Kültür ve Dayanışma Derneği (Ek-F) ve Amasra Geleneksel El Sanatları Derneğinin (Ek-G) derin mülakat formları ekte verilmiştir.

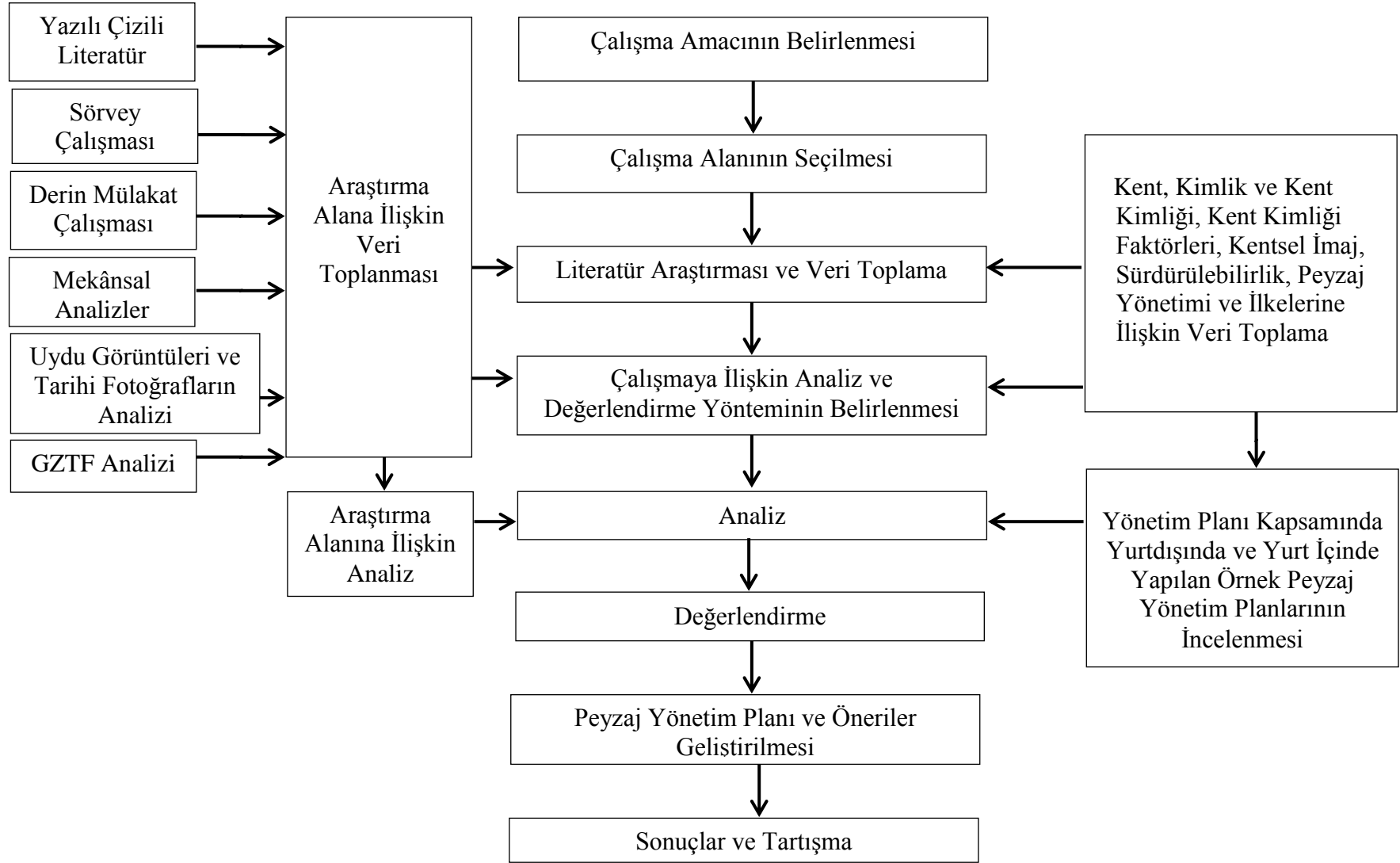
Tez, Türk Dil Kurumunun İmla Kılavuzuna uygun olarak yazılmıştır (TDK, 2016).

3.2 Yöntem

Çalışma kapsamında yerli ve yabancı literatür okumaları yapılarak yöntemler üzerine tartışılmıştır. Kent kimliği, sürdürülebilirlik, peyzaj yönetimi ve yönetim planları konularında dünyadaki ve ülkemizdeki anlayış ortaya konmuş, konuyu açıklayan kavramlar, tanımlar ve çalışmanın ana hatları belirlenmiştir. Amasra'nın kent kimliğinin sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla; çalışma alanına ve UNESCO Dünya Miras Listesi ile ülkemizde yönetim planı hazırlanmış yerleşimlere ilişkin yapılan çalışmalar, uygulamalar ve bunlara ait yöntemler incelenmiştir. İncelenen kaynaklar literatür taraması ve yönetim planı örnekleri bölümünde yer verilmiştir. Bu kapsamda çalışmanın yöntemine ilişkin akış şeması hazırlanmıştır (şekil 62).

Araştırma dört temel aşamada gerçekleştirilmiştir:

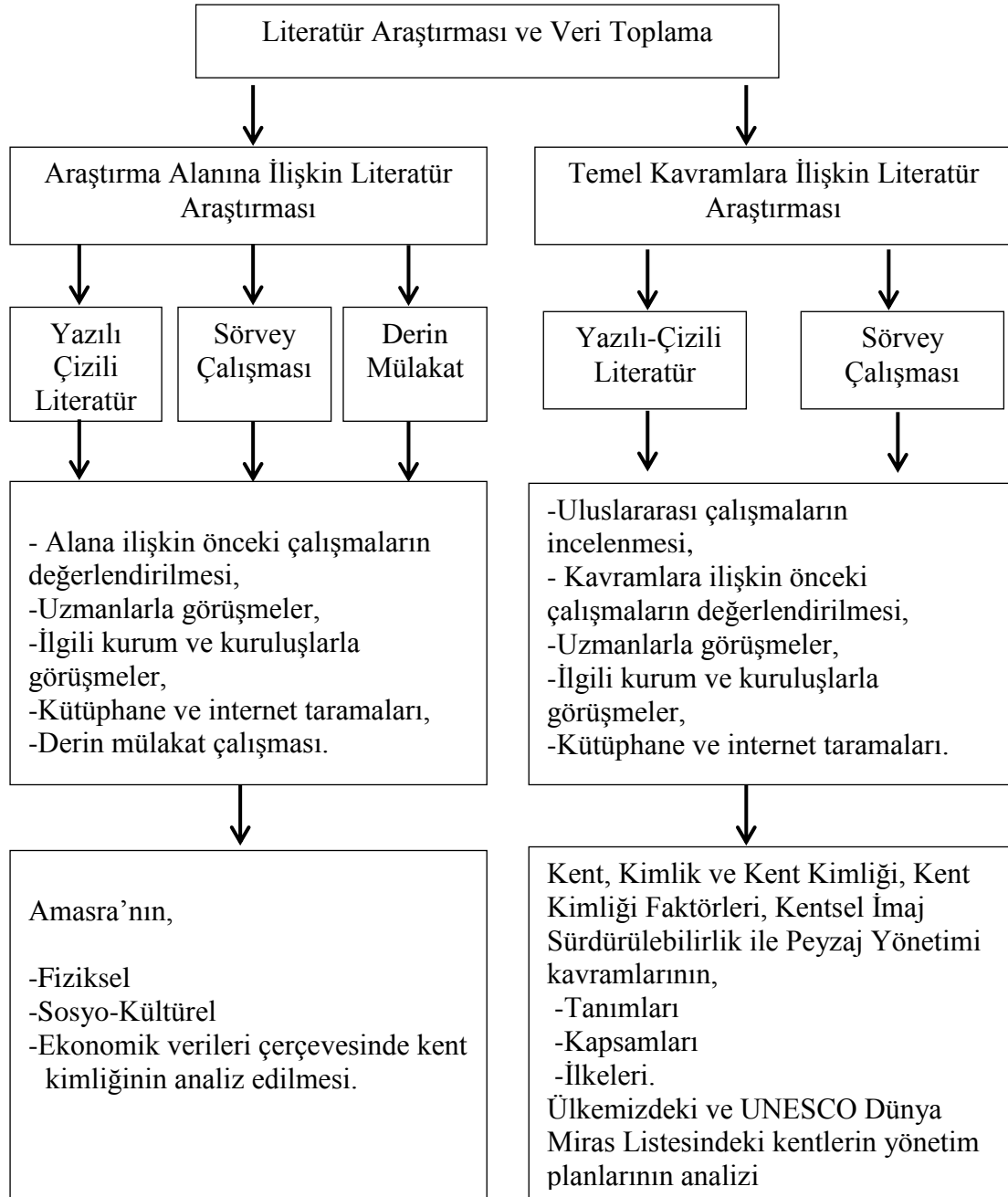
- Literatür araştırması ve veri toplama,
- rnek kentlerin yönetim anlayışlarının incelenmesi ve derin mülakat,
- Analiz,
- Peyzaj Yönetim Planı ve neriler Geliştirilmesine olarak sıralanabilir.

Şekil 62: Yönteme ilişkin genel akış şeması

3.2.1 Literatür Araştırması ve Veri Toplama

Bu aşamada yapılan çalışmalar aşağıda yer alan şekil 63’de verilmiştir:

Şekil 63: Literatür araştırması ve veri toplamaya ilişkin genel akış şeması

3.2.2 Kentlerin Yönetim Planlarının İncelenmesi ve Derin Mülakata İlişkin Yöntem

Amasra yerleşimiyle fiziksel, sosyo-kültürel ve ekonomik özellikleri bakımından benzerlik gösteren UNESCO Dünya Miras Listesinde yer alan İtalya-Amalfi Kıyıları ile Portekiz-Angra do Heroismo kenti ve ülkemizde yönetim planı hazırlanmış olan İstanbul Tarihi Yarımada Yönetim Planı, Bursa (Hanlar Bölgesi ve Sultan Külliyesi) ve Cumalıkızık Yönetim Planı, Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzajı Alan Yönetim Planı, Mudurnu Kültürel Miras Alanı Yönetim Planı incelenmiştir.

Amalfi Kıyıları ve Angra do Heroismo ile Amasra yerleşiminin benzerlikleri belirlenmiştir. Dünya ve ülkemizdeki yönetim planları incelenerek, bu planlardaki göstergeler çerçevesinde Amasra yönetim planı göstergeleri yönetim; koruma-planlama-yaşam kalitesi; erişilebilirlik; alanın öneminin ve değerinin algılanması; eğitim, bilinçlendirme ve katılım; tanıtım, turizm ve ziyaretçi yönetimi; risk yönetimi olmak üzere yedi başlıkta toplanmıştır.

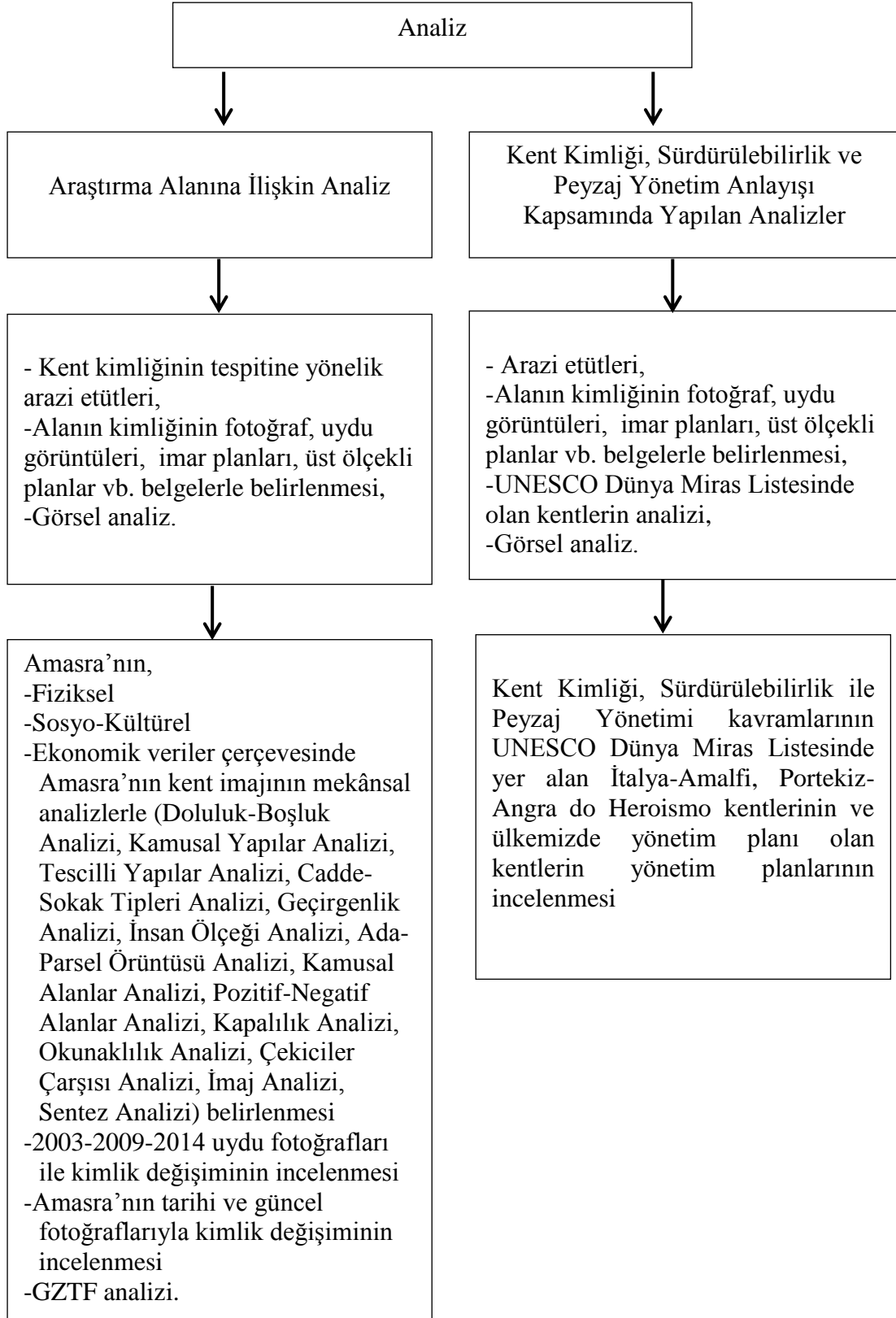
Ülkemizde hazırlanmış olan yönetim planlarında toplantılar düzenlenerek ve odak grup görüşmeleri yapılmış, kamu kurum ve kuruluşlarının yönetim planı sürecine katılımı sağlanarak halkın ihtiyaç ve beklentileri belirlenmiştir. Bu doğrultuda, çalışmamızda derin mülakat yöntemi kullanılmıştır. Derin mülakat formlarının hazırlanması aşamasında dünyadaki ve ülkemizdeki yönetim planlarından yararlanılmıştır. Belirlenen göstergeler çerçevesinde Amasra yerleşiminin problemleri, potansiyelleri kapsamında yerelde uygulamaların başında olan Amasra Belediyesi, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ve Bartın-Amasra Müze Müdürlüğü ve yerelin ihtiyaçlarını, taleplerini bilen kent kimliği üzerinde etkisi olan ÇEKÜL Amasra Temsilciliği, Amasra Kültür ve Dayanışma Derneği ve Amasra Geleneksel El Sanatları Derneklerinden konuyla ilgili/yetkili birer kişiyle derin mülakat yapılmıştır. Amasra Belediyesi (Ek-B), İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü (Ek-C), Bartın-Amasra Müze Müdürlüğü (Ek-D), ÇEKÜL Amasra Temsilciliği (Ek-E), Amasra Kültür ve Dayanışma Derneği (Ek-F) ve Amasra Geleneksel El Sanatları Derneklerinin (Ek-G) faaliyet alanına göre hazırlanan derin mülakat formları uygulanmıştır. Elde edilen veriler ışığında 41 adet hedef, 62 adet strateji ve 153 adet eylem belirlenmiştir.

Belirlenen hedef strateji ve eylemler arasındaki bağlantının takip edilebilmesi ve proje paketleri arasındaki mantıksal ilişkiyi somutlaştırmak adına İstanbul Tarihi Yarımada

Yönetim Planında kullanılan sade kod sistemi yönetim planımızda kullanılmıştır. Bu kod sistemi planın yedi temasını temsil eden roma rakamı ile (I, II, III, IV, V, VI, VII) başlamaktadır. Her temaya ilişkin hedefler, hedefi temsil eden “H” harfi ve kendi içinde sıralı hedef numarasından oluşmaktadır (Örnek; IIH2, IVH4, vb.). Aynı hedeflere bağlı stratejiler benzer bir biçimde stratejiyi temsil eden “S” harfi ve kendi içinde sıralı strateji numarasından oluşmaktadır (Örnek; IIH2S2, IVH4S3, vb.). Aynı stratejilere bağlı eylemler ise eylemi temsil eden “E” harfi ve kendi içinde sıralı eylem numarasından oluşmaktadır (Örnek; IIH2S2E1, IVH4S3E2, vb.) (URL-49, 2016).

3.2.3 Analiz

Bu aşamada yapılan çalışmalar aşağıda yer alan şekil 64’de verilmiştir:

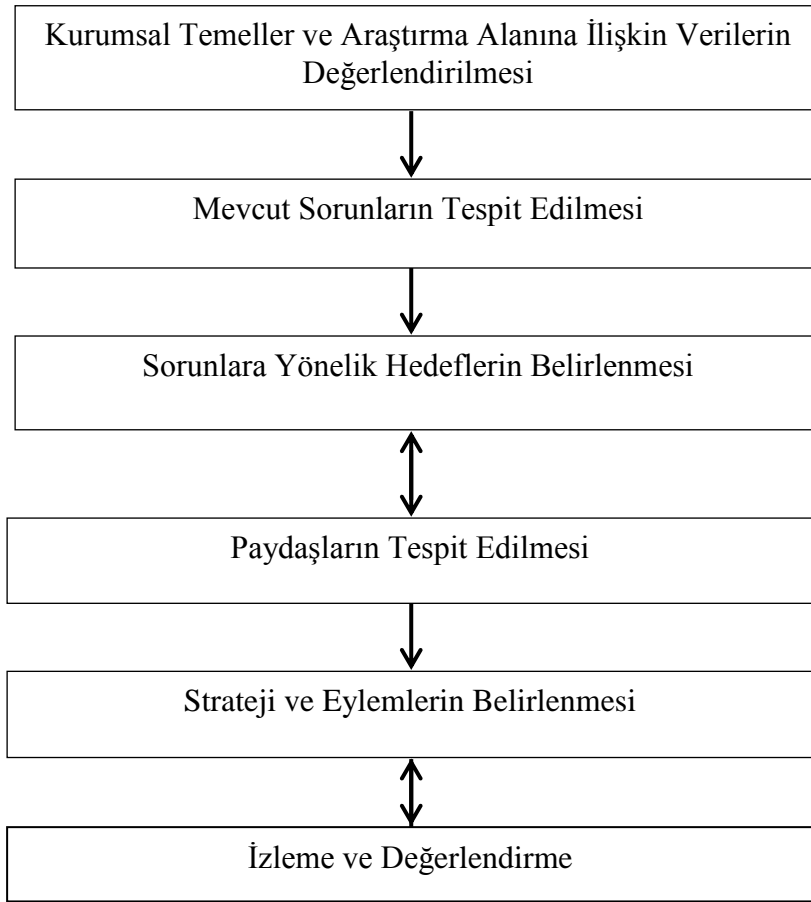

Şekil 64: Analiz çalışmasına ilişkin yöntemin akış şeması

3.2.4 Peyzaj Yönetim Planı ve Önerilerinin Geliştirilmesine İlişkin Yöntem

Amasra yerleşiminin kent kimliği incelenmiş; Amasra ile benzer özellikler gösteren UNESCO Dünya Miras Listesinde olan kentler ile ülkemizde yönetim planı hazırlanan kentlerin yönetim planları analiz edilmiş; çalışma alanının kent kimliği üzerinde karar alma ve uygulama aşamalarında yetkili olan kurum ve kuruluşlar ile derin mülakatlar yapılmıştır. Bu çalışmalar kapsamında Amasra kent kimliğinin sürdürülebilirliğine yönelik yönetim modeli hazırlanmıştır. Yönetim planı hazırlanma aşamasında yapılan çalışmalar şekil 65’de verilmiştir:

Şekil 65: Peyzaj yönetim planı ve önerilerinin geliştirilmesine ilişkin yöntemin akış şeması

BÖLÜM 4

ARAŞTIRMA ALANINA AİT BULGULAR

4.1 Amasra Kent Kimliği

Çalışmanın kuramsal temeli ikinci bölümü oluşturulmuştur. Bu bölümde ele alınan kent kimliği faktörleri olan fiziksel kimlik, sosyo-kültürel kimlik ve ekonomik kimlik Amasra kenti çerçevesinde irdelenmiştir.

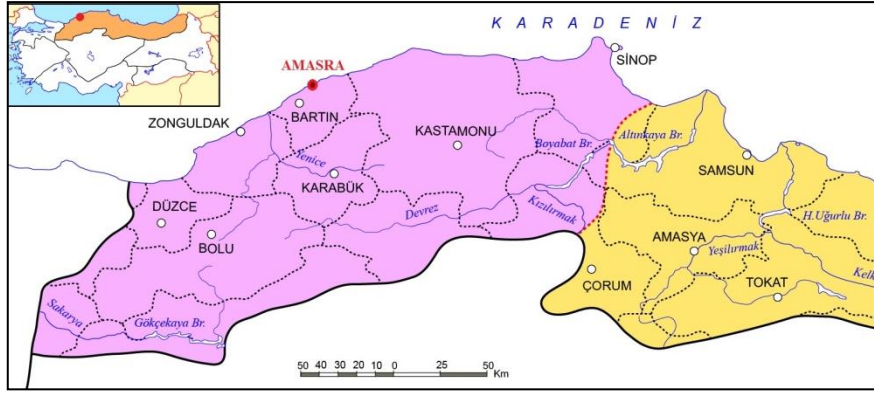
4.1.1 Amasra Kentinin Fiziksel Kimliği

Amasra yerleşiminin fiziksel kimliği, doğal çevre kimliği, yapay çevre kimliği ve biçimsel kimlik olarak üç başlıkta ele alınmıştır.

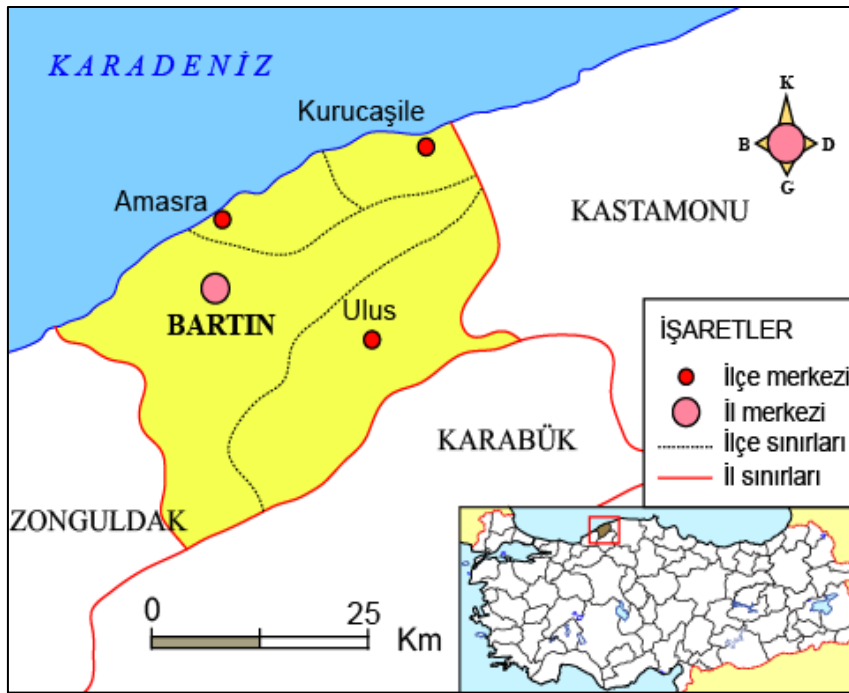
4.1.1.2 Amasra Kentinin Doğal Çevre Kimliği

Doğal çevre kimliğini coğrafi konum, iklim, rüzgâr, jeolojik yapı, topoğrafya ve doğal bitki örtüsü oluşturmaktadır. Bu kavramlar Amasra yerleşimi için aşağıda açıklanmıştır:

- Coğrafi Konum: Karadeniz Bölgesinin Batı Karadeniz Bölümünde bulunan Bartın İli, 32° 22' doğu boylamı, 41° 37' kuzey enlemi üzerinde, 2143 km²'lik yüzölçümüne sahiptir. Batıda Zonguldak, doğuda Kastamonu, doğu ve güneyde ise Karabük illeriyle komşudur. Bartın İlinde orman varlığı % 46, tarımsal alan % 35, çayır ve mera % 7, kültüre elverişsiz alanlar ve yerleşim merkezleri ise % 12'lik alan kaplamaktadır. Amasra İlçesi, Karadeniz Bölgesinin batısında Bartın iline bağlıdır. 41° 44' 42 kuzey enlemi ile 32° 23' 12 doğu boylamı üzerindedir (Türkoğlu, 2014). Amasra'nın ülke ve bölge içerisindeki yeri ve ilçe sınırları şekil 66-67'de verilmiştir.

Şekil 66: Amasra'nın ülke ve bölge içindeki yeri (URL-49, 2016).

Şekil 67: Amasra ilçesi idari sınırlar (URL-49, 2016).

Amasra ilçesi Boztepe, Zindan, Küçük Ada ve Tekke Tepesi adını taşıyan dört adanın zamanla birleşmesiyle oluşmuş düzlük ile bu düzlüğü çevreleyen tepeler ve eteklerinde kurulmuş bir yerleşimdir (Türkoğlu, 2014). Kuzeyini Karadeniz'in, güney ve güneybatısını Bartın ilinin, doğusunu Kurucuşile ilçesinin çevrelediği bir yarımadadır.

Şehirlerarası karayolu ulaşımı güneyde Safranbolu (Karabük)-Gerede (Bolu) E80 otoyolu ile E5 karayolu, batıda Çaycuma-Devrek (Zonguldak), Mengen-Yeniçağa (Bolu) karayolu ile sağlanmaktadır. Orta ve Doğu Karadeniz ile İç

Anadolu'ya açılma güneyde Safranbolu (Karabük), doğuda da Cide (Kastamonu) üzerinden sağlanmaktadır. Amasra Bartın'a 17 km, Zonguldak'a 86 km, Ankara'ya 278 km, İstanbul'a 419 km'dir (Türkoğlu, 2014) (Şekil 68-69).

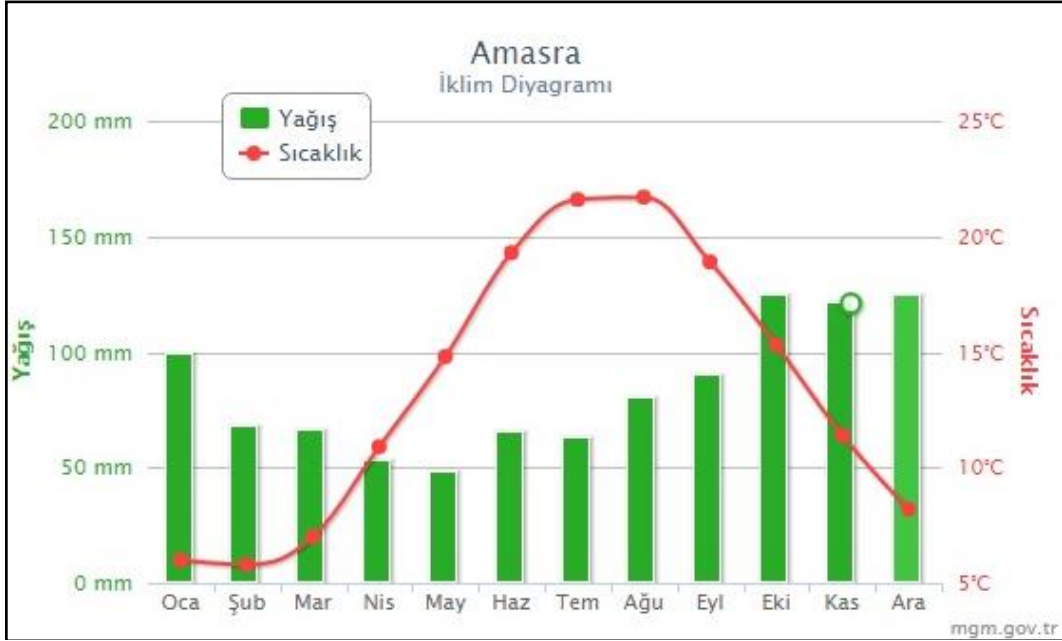
Şekil 68: Amasra'nın ulaşım ağındaki yeri (URL-47, 2016).

Şekil 69: Amasra'nın bölge ulaşım ağındaki yeri (URL-47, 2016).

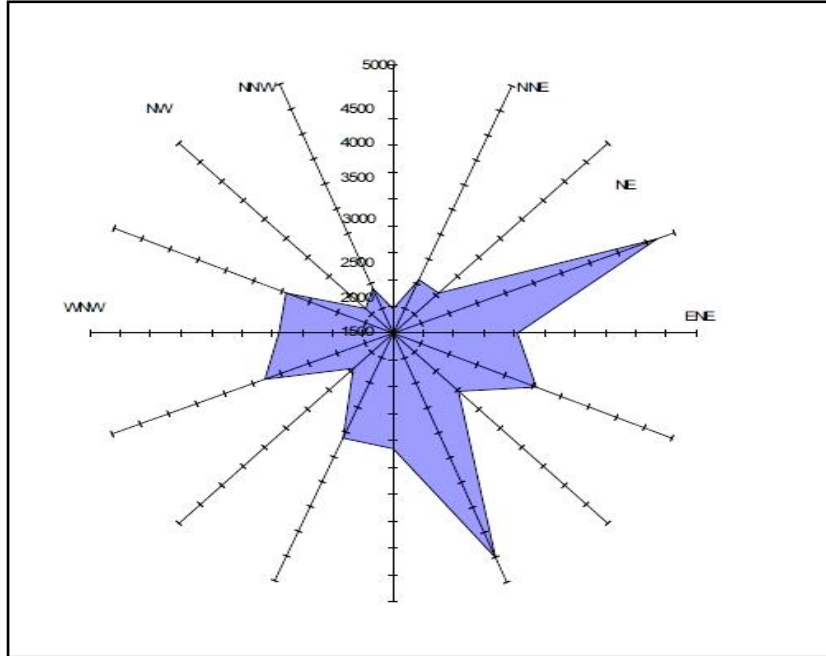
- İklim (Yağış ve Sıcaklık): Amasra'da yılın yaklaşık olarak 168 günü yağışlı, 25 günü sisli, 5 günü kırılgılı olmaktadır. Uzun yıllar aylık ortalama sıcaklıkların sıfır derecenin üzerinde hesaplanmasına rağmen en düşük sıcaklık $-8,4\text{ }^{\circ}\text{C}$ ve en yüksek sıcaklık $38,4\text{ }^{\circ}\text{C}$ olarak ölçülmüştür. Yağışın en

fazla görüldüğü ay ekim ayı iken en az görüldüğü ay ise mayıs ayıdır. Sonbahar ve kış aylarında en fazla yağış düşmektedir. Sıcaklık ise genel olarak sıfırın altına düşmemekte olup, bahar ve yaz aylarında sıcaklıklar artmaktadır (Şekil 70) (URL-50, 2016).

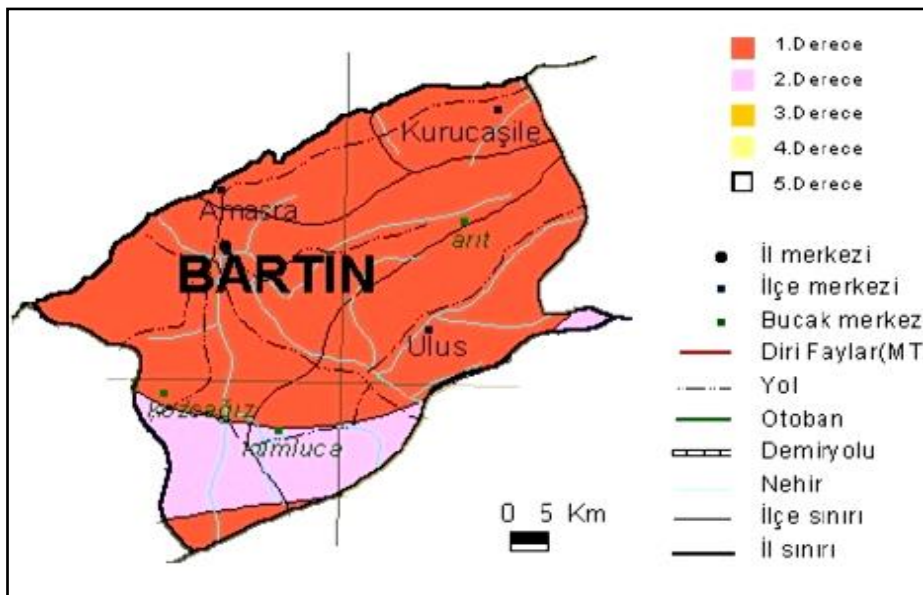
Şekil 70: Amasra ilçesi 2016 yılı iklim verileri (URL-50, 2016).

- Rüzgâr: Amasra meteoroloji istasyonunda ölçülen rüzgârların uzun yıllar ortalaması olarak hâkim yönü doğu-kuzeydoğu ve güney-güneydoğu yönündedir. Ancak batılı rüzgârların da etkili olduğu kayıt edilmiştir. Ölçümler mevsimsel olarak değerlendirildiğinde Aralık-Ocak-Şubat aylarında hâkim rüzgâr güney-güneydoğu yönünde olurken Mart-Nisan-Mayıs, Haziran-Temmuz-Ağustos dönemlerinde doğu- kuzeydoğu yönünde ve Eylül-Ekim-Kasım döneminde ise her iki yönden de olmaktadır. Mevsimsel dönemlerin hepsinde de batılı rüzgârların etkili olduğu görülmektedir (Şekil 71) (URL-50, 2016).

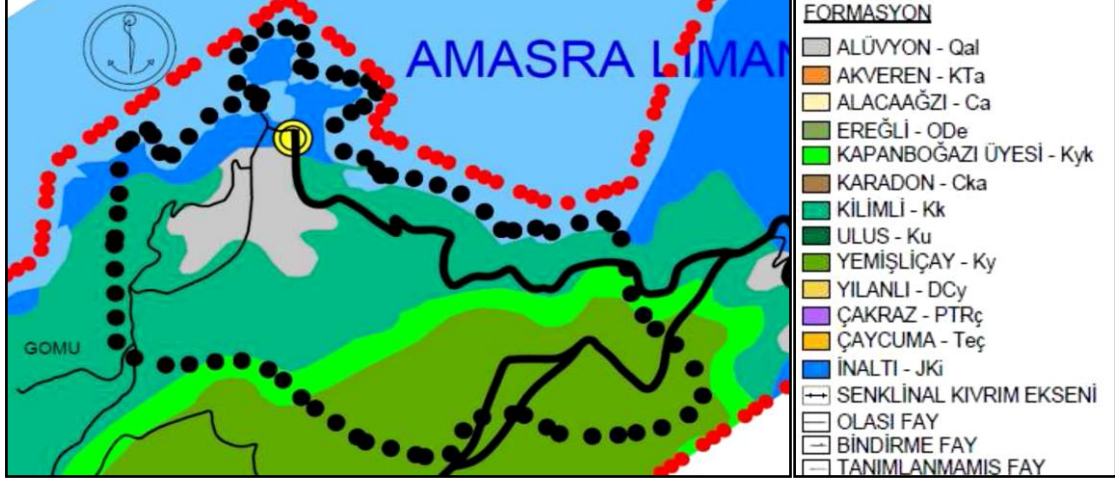
Şekil 71: Amasra Meteoroloji İstasyonu rüzgâr yönleri (URL-50, 2016).

- Jeolojik Yapı: Bartın ili ve çevresi, mülga Bayındırlık ve İskân Bakanlığı Afet İşleri Genel Müdürlüğü Deprem Araştırma Dairesince 1996 yılında hazırlanan “Türkiye Deprem Bölgeleri Haritası”na göre 1. Derece Deprem Bölgesinde yer almaktadır. Bartın ilinin 132 km güneyinden Kuzey Anadolu Fay Hattı, bu hattın tali fayı olan Amasra Fayı da ilin doğusundan geçmektedir (Şekil 72) (Türkoğlu, 2014).

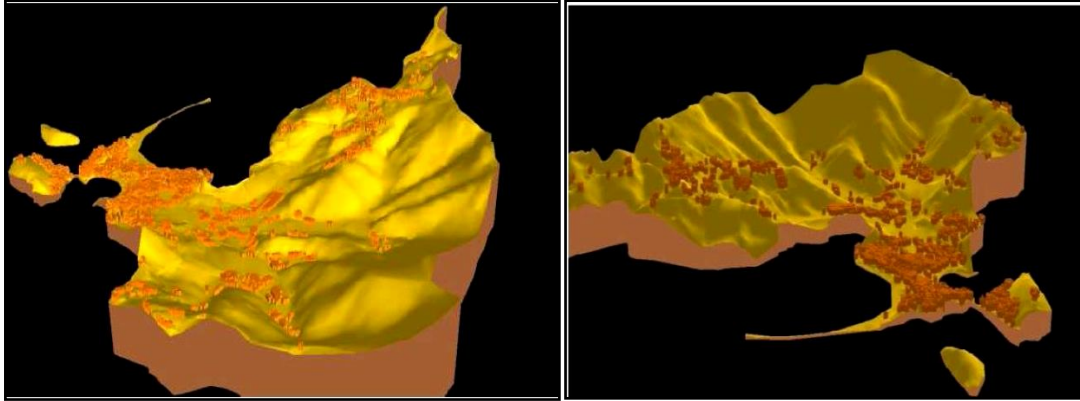

Şekil 72: Bartın ili ve çevresi deprem haritası (Türkoğlu, 2014).

- Topoğrafya: Amasra kentindeki yapıların oturacağı alanın geneli % 10-15 eğimli bir morfolojiye sahiptir. Alanının topoğrafik eğiminin geneli kuzey yönündedir (Şekil 73-74).

Şekil 73: Jeomorfolojik ve topoğrafik yapı (Türkoğlu, 2014).

Şekil 74: Jeomorfolojik yapı ve eğim yönü (Türkoğlu, 2014).

- Doğal Bitki Örtüsü: Amasra ilçesi Karadeniz İkliminin karakteristik özelliklerini göstermektedir. Yatgın (1996) tarafından yapılan flora çalışma sonucunda Amasra yöresinde 68 familyaya ait 265 adet bitki taksonu tespit edilmiştir. Dominant ve karakteristik türler olarak; *Carpinus betulus* L., *Castanea sativa* Mill., *Fagus oreintalis* L., *Ostrya carpinifolia* Scop., *Tilia argentea* Desf. türleri görülmüştür. Sahil şeridi florasında ise Akdeniz maki topluluğunda da görülen çalı türlerinden: *Arbutus unedo* L., *Cistus creticus* L., *Cistus salvifolius* L., *Erica arborea* L., *Juniperus oxycedrus*, *Laurus nobilis* L., *Myrtus communis* L., *Phillyrea latifolia* L., *Rosa canina* L. ve

Spartium junseum L. saptanmıştır. Amasra yöresinde yaygın olarak bulunan yapraklı orman vejetasyonunda ise; *Acer campestre* L., *Ulmus minor* Miller subsp. *minor*, *Quercus cerris* L. ve *Fraxinus angustifolia* Vahl. gibi ağaç türleri ile; *Cornus mas* L., *Cornus sanguinea* L., *Cotinus coggygria* Scop., *Crataegus monogyna* Jacq. subsp. *monogyna*, *Corylus avellana* L., *Laurocerasus officinalis* Roem., *Ligustrum vulgare* L., ve *Rhododendron ponticum* L.; gibi orman altı örtüsünde görülen çalı türleri de bulunmaktadır (Sarı, 2001 ; Yazgın, 1996'dan).

Doğal Çevre başlığı altında anlatılan tüm ögeler kentlerin kimliklerinin oluşmasında etkili olmaktadır. Kentlerde bulunan nehirler, dereler, denizler ve tepeler kentin formunu şekillendirmektedir. Kentler yeryüzü şekilleri ile ne kadar uyumlu olurlarsa, kentlerin kimlikleri de o kadar farklılaşır ve insanların algılamasını kolaylaştırmaktadır.

Amasra kentinin de deniz, orman örtüsü ve eğimli yapısıyla diğer kentlerden farklılaşan bir kimliği bulunmaktadır (Şekil 75).

Şekil 75: Amasra'nın fiziksel kimliği (2016).

4.1.1.2 Amasra Kentinin Yapay Çevre Kimliği

Yapay çevre; binalar/yapılar, yollar, açık alanlar, meydanlar, donatılar, sembol olmuş elemanlardan oluşmaktadır. Bu elemanların birbirleriyle ilişkisi ve uyumu kent kimliğinin

oluşmasında önemlidir. Amasra kentinde form ve görüntü yapay çevre açısından belirleyici faktördür.

Yapay çevre kimliğini oluşturan öğeleri Amasra kenti özelinde ele alırsak:

- Binalar/Yapılar: Amasra'nın ev sahipliği yaptığı birçok farklı kültürün etkisiyle çeşitlenmektedir. Konaklar, camiler, kiliseler, köprüler vb. yapılar bir arada görülmektedir. Bu çeşitlilik Amasra kentini diğer kentlerden ayırmakta ve bu yapılara bakıldığında o yapının hangi kente ait olduğu anlaşılabilir.
- Kuşkayası Yol Anıtı: İlçe merkezine 4 km uzaklıkta bulunan eser Roma İmparatoru tarafından M.S.41-54'te yaptırılmıştır. Yufka kabartma tekniği ile yapılmış olan eserde Romalıların gücünü göstermek adına kayalara oyulmuş kral heykeli, Roma hâkimiyet göstergesi kartal figürü ve iki kitabesi bulunmaktadır. Zaman içerisinde heykellerin baş kısmında tahribat oluşmuştur (Sakaoğlu, 1966) (Şekil 76).

Şekil 76: Kuşkayası yol anıtı (2016).

- Bedesten: Roma dönemi eseri olan bedestenin tam işlevi bilinmemekle birlikte tapınak, hamam ya da büyük bir çarşı olabileceği düşünülmektedir. Alanın çevresinde sütunlar, başlıklar gibi mimarı parçalar bulunmaktadır (Eyice, 1965) (Şekil 77).

Şekil 77: Bedesten (2016).

- Antik Tiyatro: Amasra-Bartın yolundaki mezarlığın kenarında yontulmuş taşlarla örülmüş kemer bulunmuş ve bu kemerin tiyatro kalıntısı olduğu eski resimlerden anlaşılmıştır. 19. yüzyıla kadar özgünlüğünü koruyan eser insanların etkisiyle tahrip edilmiş ve sahne ile kavea bölümleri tamamen yok olmuştur (Eyice, 1965)
- Kemerdere Köprüsü: Amasra'ya 2 km uzaklıkta Roma İmparatoru Cladius döneminde (M.S.41-54) yapılan tek gözlü Roma köprüsüdür. Amasra'yı Bartın'a bağlayan Roma yol ağının bir parçası olup, silik bir savaş kompozisyonudur. Abolla kuşamlı üç asker ile iki düşman askeri mızrakla savaşmaktadır. Eserin Romalılarla Pontusluların savaşlarını anlattığı düşünülmektedir (Sakaoğlu, 1966).
- Cenova Şatosu: Kalenin, iç kale olarak bilinen bölümüdür. Cenovalıların bir saray haline getirdiği kale içine, Büyük Liman tarafından basamaklı kaldırımlarla ulaşılan Cenova armalı ana kapıdan, kale içinde de yüksek bir burçla korunmaya alınmış şato kapısından girilmektedir. Kapıdaki armalarda Amasra'da egemen olmuş Cenova ailelerinin armaları bulunmaktadır (Türkoğlu, 2014) (Şekil 78).

Şekil 78: Cenova Şatosu (2016).

- Amasra Kalesi: Bizans dönemine ait olan kale, iki ana bölümden oluşmaktadır. Zindan Mahallesi'ni saran kale beş kapılıdır. Kalenin boyu kuş uçuşu 300 m, eni de 50 m'dir. Surların yüksekliği ise ortalama 17 metredir. Kalenin kuzeydoğu kesiminde Büyük Liman Kapısı, batısında Küçük Liman Kapısı, güneyinde Zindan Kapısı bulunmaktadır. Boztepe Adası ile Zindan Adasını birbirine bağlayan Sormagir Kalesinin kuzey ve güney surları ise 200 metredir. (Sakaoğlu, 1966) (Şekil 79).

Şekil 79: Amasra Kalesi (2016).

- Ethem Ağa Konağı: 1864 yılında Tarlaağzı köyüne gelerek kömür ocağı açmıştır. Ethem Ağa Küçük Liman karşısındaki arsaya üç katlı Türk Ampiri tarzında taş bina inşa etmiştir. Kemerli dış kapıdan ön taşlığa girilmektedir. Basık kemerli cümle kapısından da giriş katına ulaşılmaktadır. Bu katta, taşlık (geniş hol), mutfak, hamam ve yemek odası bulunmaktadır. L biçiminde olan üst ve orta kata ahşap merdivenle çıkılmakta olup, katlarda sofa, dört adet oda, tuvalet ve abdestlik bölümleri vardır (Türkoğlu, 2014) (Şekil 80).

Şekil 80: Ethem Ağa Konağı (2016).

- Küçük Kilise (Şapel): Dış duvarları dikkat çekici tuğla işçiliğine sahip Kilise 9. yüzyılda yapılmıştır. Bizans duvar resimleri yer almaktadır. Kilisenin mihrap kısmında İsa'nın göğe çıkış sahnesi tasvir edilmiş ve alt köşede ise göğe bakan Havariler bulunmaktadır (Sakaoğlu, 1966). 15. yüzyılda mescide dönüştürülmüş ve 1930 yılında ibadete kapatılmıştır. 2002 yılında restorasyonu yapılarak kültür ve sanat evi olarak kullanılmaktadır (Şekil 81).

Şekil 81: Küçük Kilise (Şapel) (2016).

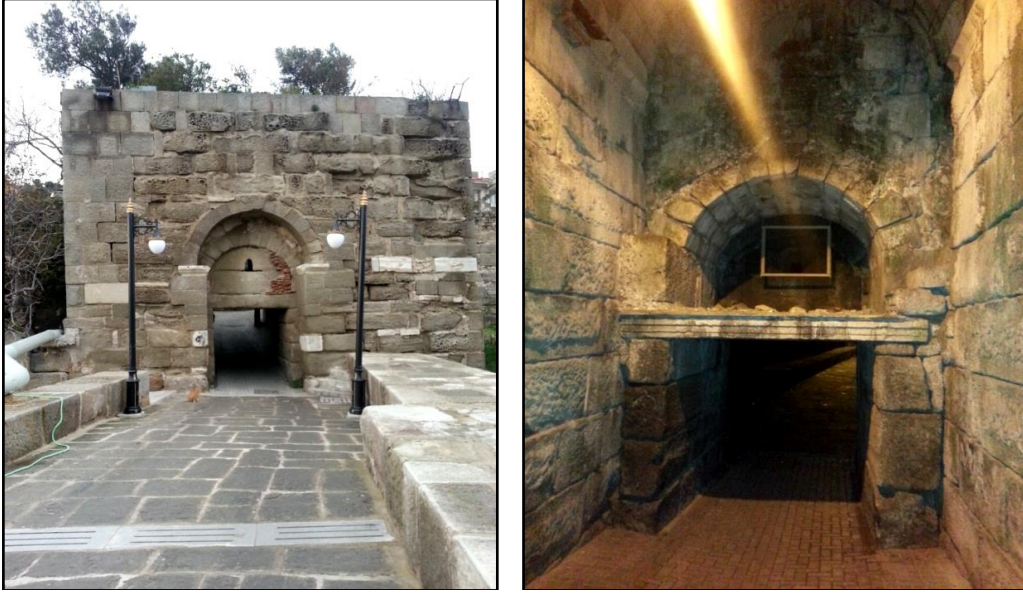
- Fatih Cami: 9. yüzyılda yapılmış bir Bizans kilisesidir. Kilisedeki tuğla işçiliğinin aynısı burada da görülmektedir. Amasra'nın Osmanlı

Egemenliğine girmesi ile camiye çevrilmiştir. İlk cemaat bölümü ile ambon çıkıntısı yapıya sonradan eklenmiştir (Eyice, 1965) (Şekil 82).

Şekil 82: Fatih Cami (2016).

- Horhor Dere Tüneli: Çevredeki dik tepelerin sızıntıları ve birkaç kaynaktan su toplayan dere Küçük Liman'a dökülmektedir. M.S. 115 yılında bu dere kapalı kanal içine alınmıştır. Uzunluğu hakkında net bir bilgi bulunmamakla birlikte eni 300 cm yüksekliği 150 cm'dir (Sakaoğlu, 1966).
- Kemere Köprüsü: Sormagir Mahallesi ile Boztepe-Zindan Mahallesi'ni birbirine bağlayan köprüdür. Eskiden köprünün altı çakıl taşları ile kaplanmıştır. Amasra deniz temizliği köprünün altındaki deniz akımıyla sağlanmıştır. Köprüye ulaşım iki ayrı ufak geçitten geçilerek sağlanmıştır (Eyice, 1965). Köprü Roma döneminde yapılmış olup, kenarları toprak kayması nedeni ile 2014 yılında restore edilmiştir (Şekil 83).

Şekil 83: Kemere Köprüsü (2016).

- Toprakaltı Galerileri: Roma dönemine ait olduğu tahmin edilmekte ve bazilika inşasının tipik özellikleri görülmektedir. 17 m'lik bir ana koridor ve bu koridora dikine bağlanmış 8,40 m uzunluğundaki iki tali dehlizle, ana koridorun sağında kalan iç içe iki küçük hücreden oluşmaktadır (Sakaoğlu, 1966).
- Oyma Mağaralar: Amasra dolaylarında birçok mağaranın bulunduğu bahsedilmekte olup, en önemli iki mağara Ayayorgi Tepesinin üzerindedir. Biri tepenin merkeze dönük kısmında, diğeri ise denize bakan sarp yüzeydedir. Dünya keşiflerinin inzivaya çekildikleri yerler olması sebebiyle Hristiyanlığın ilk yıllarında oyulduğu düşünülmektedir. Amasra Piskoposu Georgius'un inzivaya çekildiği yer olarak da bilinmektedir. Batı mağarasında bir, doğu mağarasında ise iki oyma sedir vardır. Mağaraların arasındaki alanda binlerce Hristiyan'ın mezarının bulunduğu söylenmektedir (Sakaoğlu, 1966).
- Akropol: Bedestenin güneybatısındaki yükselti Akropol olarak bilinmektedir. Bu tepiyi kuşatan surlardan ancak bir bölümü ayakta. Üzerinde ise eski temel kalıntıları ve mezar çukurları ortaya çıkarılmıştır (Eyice, 1965).

- **Direkli Kaya:** Küçük Liman'a 20 m kadar sokulan sarp ve küçük bir yarımadanın ucunda, örme bir sütun bulunmaktadır. Bu sütunun eski devirlerde limanı aydınlatmak için kullanılan bir meşalenin ayağı ya da merdivenleri ve ahşap kulübesi olan bir gözetleme kulesi olabileceği düşünülmektedir. Kullanılan malzeme ve teknik Bizans eseri olduğunu göstermektedir. 7 m yüksekliğindedir (Sakaoğlu, 1966) (Şekil 84).

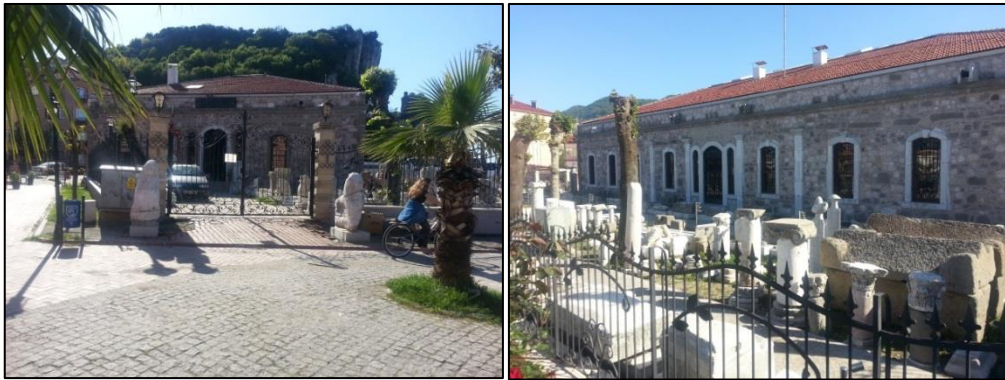
Şekil 84: Direkli Kaya (2016).

- **Osmanlı Hamamı:** Amasra'nın klasik Türk-Osmanlı üslubunda yegâne mimari eseri bu hamamdır. 17. yüzyılda Evliya Çelebi'nin de gördüğü ve bahsettiği bu hamam korunamamıştır. Soğukluk, ılıkılık, üç kurnalı yıkanma yeri bir orta kubbe ile iki yarım kubbe ile örtülüdür. Küçük ölçülerde olan hamam Amasra'da Türk sanatının tek örneğidir (Eyice, 1965).
- **Kaymakamlık Evi:** Bolu mutasarrıfı İsmail Kemal Bey tarafından Kaleiçi'nde İptidai Mektep olarak 1884 yılında yaptırılmıştır. Kaymakamlık lojmanı olarak kullanılan eser mimari açıdan önemli özelliklere sahiptir (Türkoğlu, 2014) (Şekil 85).

Şekil 85: Kaymakamlık Evi (2016).

- Amasra Müzesi: Amasra’da ilk müze 1955 yılında belediye binasının küçük bir odasında faaliyete geçirilmiştir. 1969 yılında eski ilkokul binasına taşınmıştır. Zamanla yeni bir müze ihtiyacının doğmasıyla, 1884’te Bolu Kaymakamı İsmail Kemal Bey tarafından başlanan, fakat yarım kalan Bahriye Mektebi 1975 yılında bakanlık tarafından satın alınarak, tamamlanmış ve 30.01.1982 tarihinde Amasra Müzesi faaliyete geçirilmiştir (Türkoğlu, 2014) (Şekil 86).

Şekil 86: Amasra Müzesi (2016).

- Yollar: Yönümüzü tayin etmemizi sağlayan yönlendirici elemanlardır. Yollar fiziksel alanlar olmakla beraber sosyal yaşama da imkân veren kamusal

mekânlardır. Amasra yerleşimi geleneksel dokunun etkisiyle oluşan dar ve çıkmaz sokakları ile kendine ait bir kimliğe sahiptir (Şekil 87).

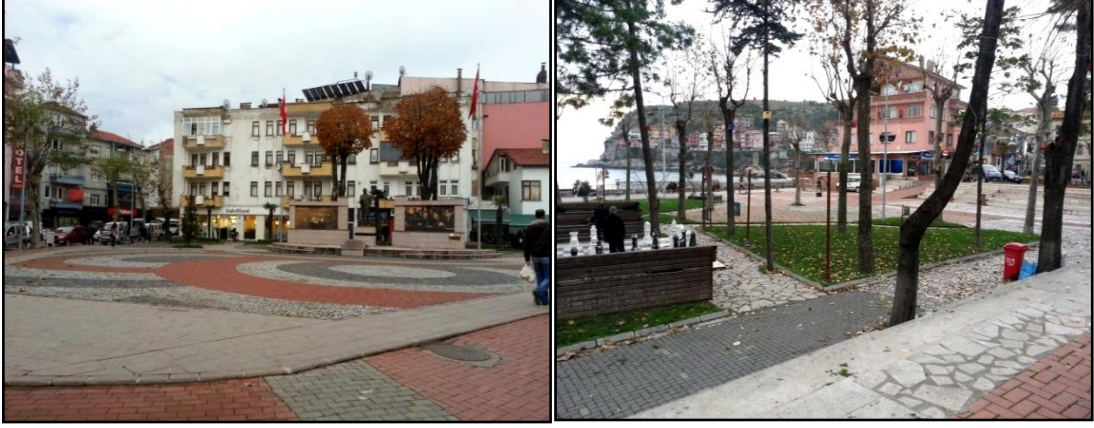
Şekil 87: Dar sokaklar (2015).

- Açık Alanlar: Yapay elemanlar ile peyzaj elemanlarının birleştiği kent için nefes alma alanları oluşturan öğelerdir. Amasra kentinde deniz ve doğayla birleşen açık alanlar halkın yoğun olarak kullandığı alanlardır (Şekil 88).

Şekil 88: Sefa Parkı ve oyun alanı (2015).

- Meydanlar: İnsanların toplanma yerleridir. Meydanların oluşmasında, fiziksel özellikler, sosyal davranışlar, kentin kültürü ve kentlilerin yaşam alışkanlıkları etkilidir. Meydanlar kentlerin önemli bileşenleridir ve kent kimliğinin oluşumunda etkilidir (Şekil 89).

Şekil 89: Amasra meydan örnekleri (2015).

- Donatılar: İnsanların gereksinimlerini karşılamak amacıyla açık alanların kullanılabilirliğini artırmak için aydınlatma, ulaşım, yönlendirme, güvenlik, iletişim, alışveriş, ticari, estetik, oturma, dinlenme, eğlenme, temizlik gibi amaçlarla kullanılan kente dinamik bir özellik katan kalıcı ya da geçici elemanlardır. Kent mobilyası tanımına giren her ürün o kent ile bütünleşmekte ve kent kimliğini oluşturmaktadır (Şekil 90-93).

Şekil 90: Bitki kasaları (2015).

Şekil 91: Heykel, aydınlatma ve kaldırım döşemesi (2015).

Şekil 92: Aydınlatmalar (2015).

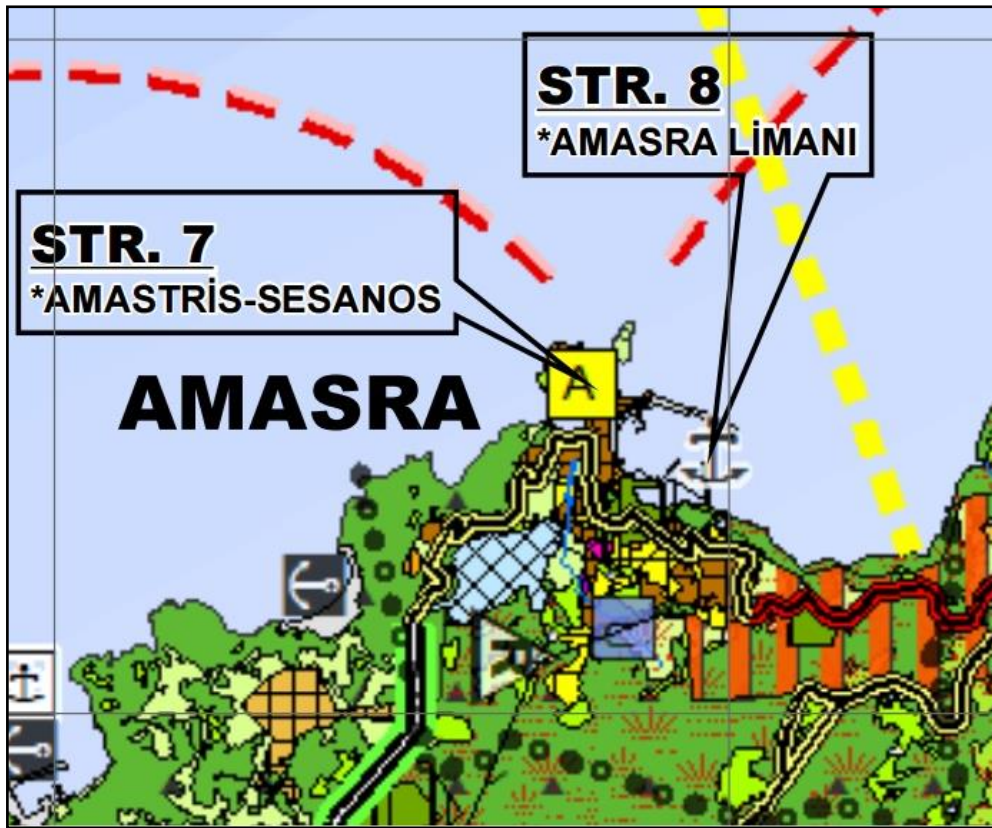

Şekil 93: Kaldırım döşemeleri (2015).

4.1.1.3 Amasra Kentinin Biçimsel Kimliği

Kentin biçimsel kimliği üzerinde kentte yer alan onaylı planlar etkilidir. Bu kapsamda Amasra kentinin yer aldığı planlar incelenmiştir.

- Zonguldak-Bartın-Karabük (ZBK) Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli ÇDP: 19.07.2007 tarihinde onaylanmıştır. ZBK bölgesini sosyal, ekonomik ve kültürel açıdan bir bütün olarak ele alan bu planda illerin ve ilçelerin çevresel, sosyal, ekonomik ve fiziksel gelişme senaryoları öngörülerek genel arazi kullanım kararları verilmektedir (Şekil 94).

Şekil 94: 1/100.000 Ölçekli ZBK Çevre Düzeni Planı (Lejantı Ek-H) (URL- 49, 2016).

Söz konusu ÇDP'nin V.5.2.2.Amasra başlıklı maddesinde (Ek-İ) Amasra'ya yönelik plan anlayışı ifade edilmiştir.

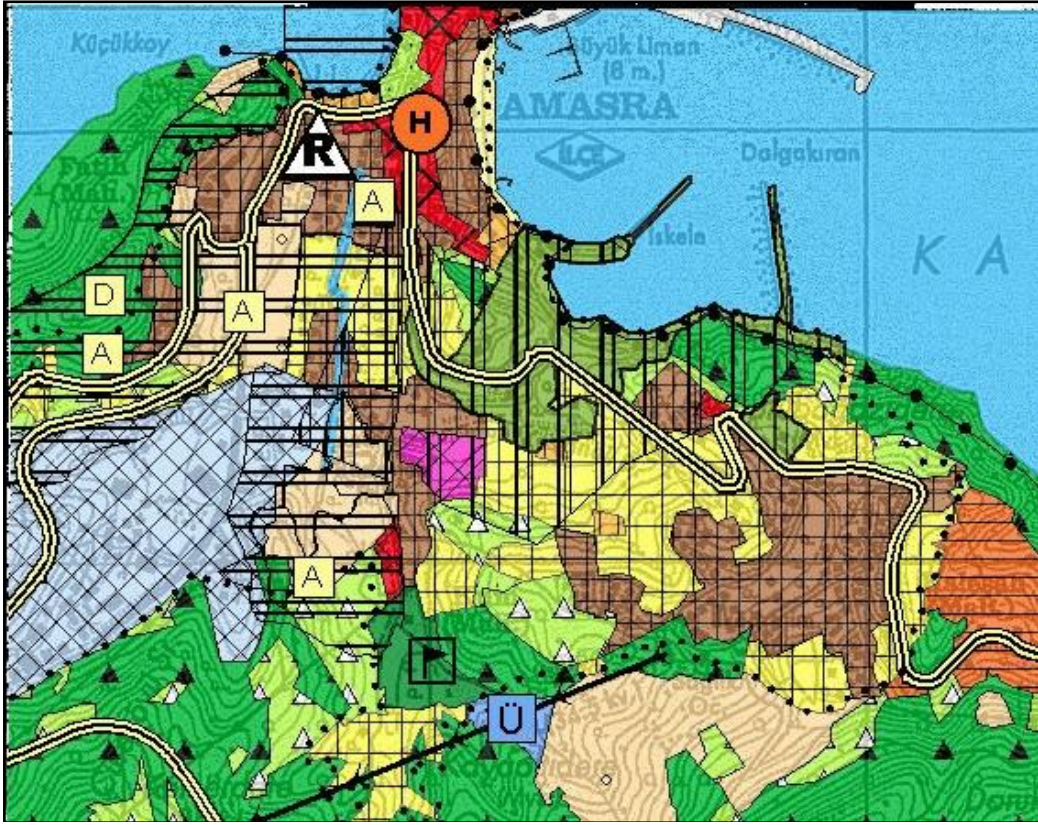
Aynı plan hükümlerinde tasman alanları [Madencilik faaliyetleri sebebiyle yeraltında oluşan boşluklardan dolayı, üst formasyonların oturması sonucu

yer yüzeyinde meydana gelen çöküntü (URL-50, 2016)] için yer alan hükümde (Ek-İ) Taşkömürü Yönetim Ana Planının hazırlanmasının gerekliliğine vurgu yapılmıştır.

VI.8.2. Turizm/Konaklama Koridorları başlıklı maddesinde (Ek-İ) ise Amasra turizm/konaklama koridorları içinde planlanmıştır.

Söz konusu planın VI.8.5. Kültürel/Tarihsel Çevre Koruma ve Kültür Turizmi (Strateji 7) başlıklı maddesinde Amasra'nın önemli bir antik kent olduğundan ve bu kimliğinin korunması için gerekli projelerin yapılmasının zorunluluğu ifade edilmiştir. Amasra Belediyesinin plan ve proje yapımı, onaması ve uygulama süreçlerinde teknik ve mali desteğe ihtiyaç duydukları belirtilmiştir. Yapılması planlanan projeler ve alınan kararlar Ek-İ'de verilmiştir.

- Bartın ve Bartın Kıyı Kesimi 1/25.000 Ölçekli ÇDP: 20.09.2013 tarihinde onaylanmıştır. Söz konusu planın amacı; 12/05/2009 ile değişikliği yapılan, 03/05/2012 tarihinde onaylanan ZBK Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli ÇDP'de belirlenmiş olan "Bartın ve Bartın Kıyı Kesimi Planlama Alt Bölgesindeki gelişmenin; "VI.1.5" maddesinde belirlenen plan hükümleri çerçevesinde, doğal ve kültürel değerler ile kentsel ve kırsal gelişmeler arasındaki koruma-kullanma dengesini sağlayarak sektörel gelişimin koordineli olarak sürdürülebilmesi ve bu çerçevede konut, sanayi, tarım, turizm, ulaşım gibi yerleşme ve arazi kullanım kararlarının belirlenmesidir." 1/100.000 ölçekli ÇDP kararları aynen korunarak detaylandırılmıştır (Şekil 95) (URL-51, 2016).

Şekil 95: Bartın ve Bartın Kıyı Kesimi 1/25000 Ölçekli ÇDP (Lejantı Ek-J) (URL-51, 2016).

➤ Koruma Amaçlı İmar Planı

Amasra'nın ilk imar planı 1970, ikinci imar planı 1986 yılında yapılmıştır. Koruma Amaçlı İmar Planı ise 1988 yılında yapılmış, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 01.04.1988 tarih ve 119 sayılı kararı ile uygun bulunmuştur.

Amasra Koruma Amaçlı İmar Planı Yönetmeliğinde yer alan hükümler, plan onama sınırı içinde yer alan tescilli yapılar dışında kalan, yenilenecek tüm yapılar için geçerlidir. Yönetmeliğin 22. maddesi ile plan içinde yapıların kat sayısı ikiden fazla olamaz, genel hükmü getirilmiştir. Ancak, bu maddenin aksine 34. madde ile plan içinde ve sit sınırı dışında yeni yapılaşmaların kat sayıları ve diğer koşulları plan üzerinde gösterilmiştir (Türkoğlu, 2014).

Bu planlama süreci Amasra kentinin biçimsel kimliği üzerinde oldukça etkili olmuştur. Bu sürecinin yanı sıra Amasra yerleşimi doğal şartların zorunluluğundan oluşan biçimsel kentlere örnek verilebilmektedir. Doğal şartların zorunluluğundan oluşan kentler genellikle su kenarında yerleşen ya da bir tepeye yerleşip yayılan kentlerdir. Amasra yerleşimi de Karadeniz'in, dağların ve ormanların şekillendirdiği doğal şartlarından dolayı biçimsel kimlik kazanmış kentlerdendir (Şekil 96).

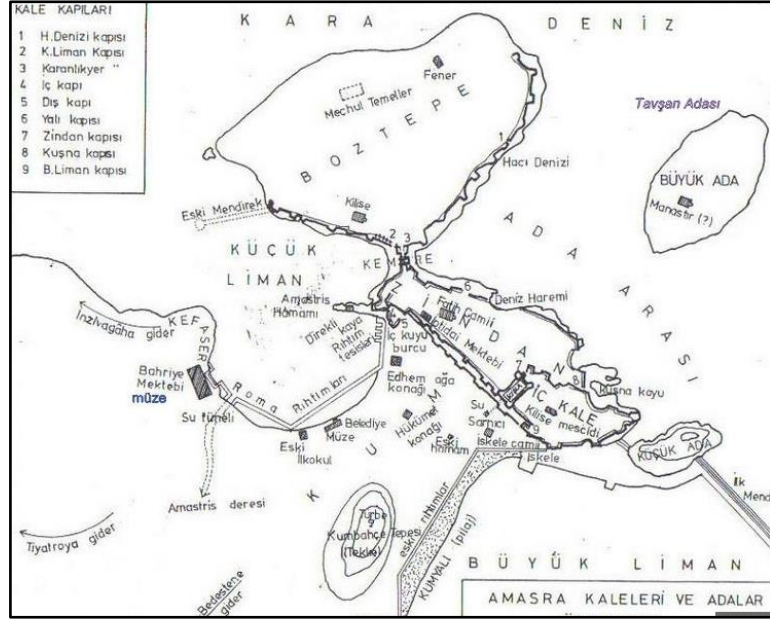
Şekil 96: Amasra'nın biçimsel kimliği (2016).

4.1.2 Amasra Kentinin Sosyo-Kültürel Kimliği

Amasra yerleşiminin sosyo-kültürel kimliği; tarihsel kimlik, demografik yapı ve kültürel yapı başlıkları altında incelenmiştir.

4.1.2.1 Amasra Kentinin Tarihsel Kimliği

Amasra'nın Sesamos adı ile kuruluşu Fenikelilerin M.Ö. XII. yüzyılda kıyılar boyunca koloniler kurmalarına denk gelmektedir. Fenikelilerden sonra M.Ö. VII. yüzyılda İyon kolonisi olarak bir site haline dönüşmüştür. Bu dönemde Batı Karadeniz'in önemli bir ticaret merkezi haline gelmiştir (Eyice, 1965) (Şekil 97).

Şekil 97: Amasra Krokisi (URL-53).

M.Ö. V. yüzyılda Lidya egemenliğine giren şehir 40 yıl Lidya egemenliğinde kalmıştır. Lidya ve Pers mücadeleleri sonucunda Amasra Pers yönetimine geçmiştir. Anadolu'da Pers istilasının olduğu bu dönemde İskender Anadolu'yu Perslerden arındırmış ve Sesamos'u da ele geçirmiştir. Persli bir prenses olan Amastris tarafından tekrar kurulan şehir, bahçe şehir anlayışıyla sayfiye yeri olarak kurulmuştur. Yapıların inşasında mimari üsluba önem verilmiştir. Akropolün etrafı surlarla çevrilmiş, deniz banyoları, iskeleler ve rıhtımlar bu dönemde yapılmıştır. Bu dönemde canlı bir ticari hayat ile şehir tarihinin en parlak dönemi yaşanmıştır (Sakaoğlu, 1966).

Amastris'ten sonra Pontus Krallığı'na bağlı kalan şehir M.Ö. 70'de kendisini İskender'in varisi sayan Roma hâkimiyetine girmiştir. Bir vilayetin merkezi haline gelen kent para çıkarma yetkisine sahip olmuş ve eski bayındırlığına hızla kavuşmaya çalışmıştır. Bu kapsamda yapılan işler aşağıda sıralanmıştır:

- Küçük Limanda bir dok inşa edilmiştir.
- Antrepo ve mahzenler yapılmış ve şehrin agorası limana yaklaşacak şekilde genişletilmiştir.
- Amastris Limanında küçük çaplı gemilerin yapılacağı bir tezgâh kurulmuştur.
- Meydan; eski agoranın güneye doğru devamı olacak şekilde Vilayet Meclisi Sarayını da içine alarak agoraya bir park ile bağlanmıştır.

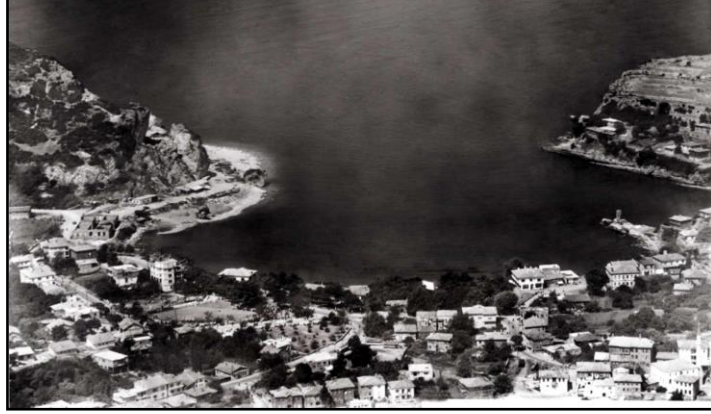
- Boztepe ve Zindan Adaları balıkçı, gemici, işçi ve çiftçi sınıfları tarafından iskân edilmiştir.
- Dördüncü Galya Lejyon birliği tarafından kale, köprü, yol ve bazilika yapılmıştır. Bazilika tuğla mimarisi ile inşa edilmiş ve çevresinde imparatorların, komutanların heykelleri yapılmıştır.
- Şehrin batı tarafında büyük bir tiyatro inşa edilmiştir.
- Yüksek noktalarda mermerden mabetler yapılmıştır.
- Kapalı kanallar, lağımlar ve örtülü yollar yapılmış olup, toprak altında bir ağ şekliyle tasarlanan lağım şehrin o günkü standartları hakkında bilgi vermektedir.
- Lağımlara paralel olarak toprak altında bodrum, mahzen, şaraphane ve yer altı geçitleri inşa edilmiştir.
- Kuşkayası mevkiinde özel şekilde yontulmuş kayanın üzerine Roma lejyonlarının sembolü olan heybetli bir kartala, o dönemin Valisi servetiyle kendi figürünü kabartma olarak oydurmuştur. Kabartmaların az yukarısında ise ilgili kitabeler yapılmıştır.
- Kuşkayasından kentin girişine kadar şeref güzergâhı yapılarak, kemerler altında ilerleyen cadde, ortasında bazilik bulunan geniş ve resmi meydana vararak son bulmuştur (Sakaoğlu, 1966).

Paflagonya'nın merkezi olan Amasra, 395 yılında Roma İmparatorluğunun Doğu ve Batı Roma olarak ayrılmasıyla Doğu Roma sınırlarında kalmıştır. Doğu Roma yönetiminde "Amastodos" adı ile anılan kentin, ticari fonksiyonları azalmış, dinsel bir merkez haline gelmiş ve tarihi eserler bu dönemde zararlar görmüştür (Bartın Valiliği, 2016)

1071 Malazgirt Savaşı sonrasında, Kutalmışoğlu Süleyman Şah önderliğinde başlayan fetihler Amasra'ya kadar uzanmıştır. Emir Kara Tigin tarafından kuşatılan şehir alınamamıştır. Ancak Bizans Garnizonu vergiye bağlanmıştır. Bizans'taki taht kavgaların merkezi haline gelen kent, Selçuklu hükümdarı Rükneddin'in Süleyman'la dostane ilişkiler kurması sonucunda ticaret yeniden canlanmıştır (Bartın Valiliği, 2016).

XIII. yüzyıldan itibaren İtalyan tüccarların Amasra'ya yerleştikleri ve burada ticari bir merkez kurdukları bilinmektedir. Fatih Sultan Mehmet'in 1460'da Amasra'yı fethedene kadar Ceneviz yönetiminde olan kentte canlı bir ticari hayat olduğu ve bu döneme ait pek

çok sanat eseri günümüze ulaştığı bilinmektedir. Amasra'nın Osmanlı tarafından fethinden önce Fatih kente tepeden bakarak, hayranlığını şöyle ifade etmiştir: “ Lala, Çeşm-i Cihan bu mudur ola?”. Fetihten sonra iki kilise camiye dönüştürülerek, bir kadı atanmış ve Fatih'in emriyle Eflani Kalesi halkı Amasra'ya yerleştirilmiştir. Osmanlı yönetimindeki kent, Bolu Sancak Beyliğine bağlı bir merkez olarak varlığını sürdürmüştür (Bartın Valiliği, 2016) (Şekil 98-99).

Şekil 98: Amasra'nın tarihi fotoğrafı (Türkoğlu, 2014).

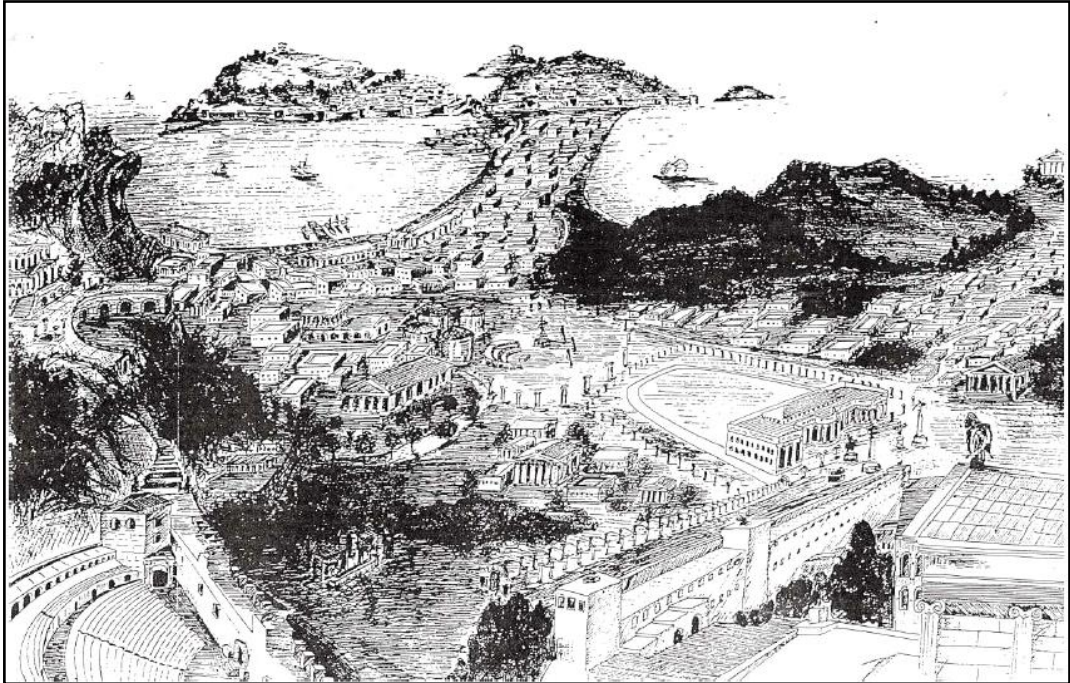
Şekil 99: Amasra kalesi surları (Türkoğlu, 2014).

Mondros Mütarekesinden sonra direniş örgütlerinin kurulması gerekli olmuştur. Bu kapsamda, Bartın'da da Kuva-yi Milliye Teşkilatı oluşturulmuştur. Fransızların Zonguldak'ı işgalinden sonra Amasra'yı da işgal edecekleri haberleri duyulmuştur. Amasralı ve Kurucaşileli gençlerin oluşturduğu kuvvet, bölgedeki eşkıyalık hareketlerine karşı mücadele vermiştir. Fransızlar Amasra'yı alamadan geri dönmüşlerdir. Kurtuluş mücadelesine Amasra maddi ve manevi olarak büyük ölçüde katkı sağlamıştır. Bu

dönemde; İstanbul'dan Ankara'ya geçişlerde, Rusya'dan gelen yardımların lojistiğinde ve sahillerin güvenliğinin sağlanmasında görevler almıştır.

Cumhuriyet ile birlikte girişilen büyük kalkınma hareketinin etkisi Amasra'ya kadar ulaşmıştır. Balkan harbi çıktığı için inşası durdurulan Büyük Liman Mendireği 1929 yılında bitirilmiştir. Yine aynı dönemlerde bir postane binası ve kız, erkek mektepleri birleştirilerek Küçük Liman'da modern bir eğitim öğretim sistemi uygulanmaya başlanmıştır (Sakaoğlu, 1966).

1920'li yılların sonları ile 1930'lu yıllarda dünyadaki ekonomik buhranla birlikte kömür ocaklarında üretimin kısılması, çekicilik ve gemiciliğin geçersiz hale gelmesi ile kent yoğun bir şekilde göç vermiştir. 1930 yılındaki Belediyeler Kanunu kapsamında 1901 yılında Amasra'nın ilk belediye teşkilatı kurulmuştur. Ancak Amasra'nın nüfusunun iki binin altına düşmesiyle belediye kapanmıştır. 19.06.1987 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinin kararıyla Amasra İlçe olmuştur. 28.08.1991 tarihinde ise Bartın'ın il olmasıyla Zonguldak'tan ayrılan Amasra Bartın'a bağlanmıştır (Şekil 100) (Bartın Valiliği, 2016).

Şekil 100: Amasra'nın tarihi yerleşimi (URL-51, 2015).

4.1.2.1 Amasra Kentinin Demografik Yapısı

TÜİK-2013 Adrese Dayalı Nüfus Sayımı verilerine göre Amasra İlçesinin toplam nüfusu 15.341 kişidir. İlçe merkezi nüfusu 6.640, belde ve köy nüfusu ise 8.701'dir. Nüfusun %56,7'si belde ve köylerde yaşamaktadır. Amasra İlçesi 2013 yılı nüfus verilerine göre Amasra'da 7.717 erkek nüfus, 7.624 kadın nüfus bulunmaktadır (TUİK, 2013).

4.1.2.3 Amasra Kentinin Kültürel Yapısı

Amasra'nın; Fenike, Millet, İyon, Lidya, Roma, Ceneviz gibi medeniyete ev sahipliği yapmasının etkisiyle kültürel olarak çeşitlilik görülmektedir. Özellikle Roma Döneminde yapılan yapılar günümüze kadar gelmiştir. Farklı medeniyetler, farklı inançlar, farklı mimari üsluplar Amasra yerleşiminin kültürel yapısına çeşitlilik katmıştır. Eski dönemlerde önemli bir liman olması kentte denizcilik konusunda ustaların yetişmesini sağlamıştır. Kentte yer alan orman dokusu ahşap ustalığını da doğurmuştur ve bu durum Ahilik geleneğinin oluşmasını sağlamıştır.

Amasra'da okur-yazarlık oranı % 95'in üzerindedir. Okuma-yazma bilenlerin eğitim durumları analiz edildiğinde ilköğretim mezunlarının oranının % 33.29, lise ve dengi okul mezunlarının oranının % 14.34 ve yüksekokul/fakülte mezunlarının oranının da % 8.48 olduğu görülmektedir. Evlenme oranının % 68.21, boşanma oranlarının ise %3.05 olduğu görülmektedir. Ancak hiç evlenmeyenlerin oranı %20.01'dir. Hane halkı büyüklüğü ilçe merkezinde 2.80, köylerde 3.23 ve ortalama olarak 3.03'dür. Ölüm oranlarına bakıldığında 45 yaş ve üzerinde ölüm oranının arttığı görülmektedir. Ancak ölümlerin %50'si 75 yaş ve üzerinde yaşlarda gerçekleşmektedir. 2013 yılı verileri kapsamında 1 adet intihar vakası olduğu görülmüştür (TUİK, 2013).

Gençlerin vakit geçirebilecekleri sinema, tiyatro bulunmamakta, spor tesisi ise az sayıda bulunmaktadır. Amasra Taş Kömürü İşletmesinin (ATİ) içinde yer alan sinema salonunda okullar çeşitli gösteriler düzenlemektedir. Aynı zamanda bu salon Halk Eğitim Müdürlüğü tarafından müzik, tiyatro ve folklor gibi gösterilerin sahnelenmesi için kullanılmaktadır. İki adet kütüphane bulunan kentte; biri Amasra Lisesinin okul kütüphanesi, diğeri ise Amasra Belediyesinin kütüphanesidir (Türkoğlu, 2014).

4.1.3 Amasra Kentinin Ekonomik Kimliği

Amasra ekonomisini; turizm başta olmak üzere taş kömürü üretimi, balıkçılık ve el sanatları oluşturmaktadır. 1930'lu yıllarda hasır işleri, şimşirden sepetler, mısır soymuğundan koltuk takımları, şapkalar, sepetler yapılmış, 1934-1938 yılları arasında sergiler, müsamereler ve konferanslar düzenlenmiştir. El sanatlarına yönelik olarak üretilen ahşap ürünler; koltuk ve sehpa takımları ile çeşitli süs eşyalarıdır. Mısır soymuğundan örülen zincirlerle sepetler, şapkalar, terlikler yapılmaktadır. Yapılan el işleri turistlerin beğenisine sunulmaktadır. Turizm 1940'lı yıllarda canlanmış, 1970 yılından sonra turizm iyice gelişmiştir. Otel ve pansiyonculuğun yanında son yıllarda ev pansiyonculuğu da artmıştır. Özellikle gastronomi amaçlı gelen turistler için balık restoranları ve kafeteryalar önem taşımaktadır. Ekonomik kimlikte turizm öne çıkmakla birlikte tarım ve hayvancılık da önemli bir geçim kaynağıdır (Türkoğlu, 2014).

4.1.3.1 Turizm

Ekonomik buhranla birlikte gemiciliğın ve çekiciliğın önemini yitirmesi işsizlik problemini doğurmuştur. Bu sebeple büyük şehirlere göç artmıştır. Amasra 1930'lı yıllarda devletin ileri gelenlerini ağırlamış ve bu ziyaretler Amasra'nın merak edilen bir yerleşim olmasını sağlamıştır. Amasra'nın büyük kentlere yakınlığı sanatçılar, yazarlar, politikacılar, gazeteciler ve bürokratlar tarafından sıkça ziyaret edilen bir yer olmasını sağlamıştır. 1955 yılında Küçük Limandaki eski bölge okulunun dersliğinin müze olarak kullanılmasıyla kentteki arkeolojik eserler burada sergilenmiştir. 1970'li yıllarda ülkemizin batı ve güney kıyılarında turizm yatırımlarının artmasıyla Amasra önemini yitirmiştir. Bu sebeple kent geçimini kömürden sağlamaya başlamıştır. 1987 yılında Amasra'nın ilçe olmasıyla yeni bir dönem başlamış ve Almanya'nın ünlü magazin dergisinde kentin fotoğraflarının yayımlanması Amasra'nın uluslararası platformda tanıtımını sağlamıştır. Amasra'nın sahip olduğu Roma, Bizans, Cenova ve Osmanlı dönemlerine ait tarihi, arkeolojik ve etnografik eserleri incelemek ve izlenimlerinin makaleleri aracılığıyla aktarmak amacıyla akademisyen ve arkeologlar tarafında tercih edilmiştir. 1990 ve 2000'li yıllara gelindiğinde Amasra turizmin yanı sıra hafta sonları kültür turları ile okul turlarının da sıklıkla geldiği bir mekân olmuştur. Artan ev pansiyonculuğunun yanında yeni oteller açılarak yatak

kapasitesi artırılmış, hizmet kalitesi iyileştirilmiştir. Geleneksel el sanatlarının sergilenip satıldığı “Çekiciler Çarşısı” ile ticari bir hayat oluşmuştur (Türkoğlu, 2014).

Bayram ve hafta sonu gibi tatil günlerinde kentin nüfusu 3-4 kat artmaktadır. Amasra'nın doğal ve kültürel yapısının yanı sıra “Gönderilmemiş Mektuplar” adlı sinema filmi ile “Gülbeyaz, Hayat Bilgisi, Fikrimin İnce Gülü” gibi dizi filmlerin bu kentte çekilmesi ile Akademi Türkiye Şarkı Yarışmasında birinci olan Barış Akarsu'nun da Amasralı olması ilçenin tanıtımına katkı sağlamıştır (Türkoğlu, 2014).

Kentler sahip oldukları egemen iktisadi faaliyetlere göre tanımlanmaktadır. Tanımlanan özellikler kapsamında, Amasra kenti turizm kenti olarak tanımlanabilmektedir. Doğal, tarihi ve kültürel yapısıyla yılın on iki ayı turist çeken bir turizm kentidir (Şekil 101).

Şekil 101: Turizm kenti Amasra (2016).

4.1.3.2 Balıkçılık

Denizin her türlü nimetinden yararlanan Amasra yerleşiminde balıkçılık önemli bir gelir kaynağıdır. Büyüklü küçüklü 150 teknenin bulunduğu ilçede turistlerin de lokantalarda tüketimine sunulan balıklar birçok ailenin geçimine katkı sağlamaktadır.

Bölgeyle özdeşleşen balık türü olan hamsi, Amasra ilçesinde en fazla avcılığı yapılan türdür. Yıllık ortalama 500 ton olan hamsi avlanmaktadır. Hamsinin (*Engraulis*

encrasicolus) yanı sıra istavrit (*Trachurus* sp.), mezgıt (*Merlangius euxmus*), barbunya (*Mullus barbatus*), lüfer (*Pomatomus saltatrix*), zargana (*Belone belone*), palamut (*Sarda sarda*) ve kalkan (*Psetta maxima*) da ekonomik olarak avcılığı yapılan türlerdir. Yapılan bu avcılık sadece Amasra yerleşiminin değil Bartın ilinin de büyük oranda balık ihtiyacını karşılamaktadır. Aynı zamanda yakın yerlere de balık nakli yapılmaktadır (Türkoğlu, 2014).

4.1.3.3 Denizcilik

Amasra Balıkçı Barınağı ve Tarlaağzı Balıkçı Barınağı olmak üzere ilçede iki adet balıkçı barınağı bulunmaktadır. Amasra Balıkçı Barınağının ana mendireği 605 m, tali mendireği 310 m ve yanaşma yeri uzunluğu ise 210 m'dir. Limanda balık avlamak amaçlı gemiler, yaz sezonunda gelen turistleri gezdirmek amaçlı günübirlik taşımacılık yapan yolcu motorları ile ticari yatlar yer almaktadır. 1999 yılına kadar limandan gemiler ile Kabotaj kapsamında kömür yükleme faaliyeti yapılırken günümüzde bu faaliyet gerçekleştirilmemektedir. Limana kayıtlı gemilerin sayısı 530 civarındadır. Bununla birlikte, Amasra limanına çeşitli yeterliklerde 2700 adet gemi adamı kayıtlıdır ve yaklaşık 1100 kişi faal olarak gemilerde çalışmaktadır (Türkoğlu, 2014).

Tarlaağzı Balıkçı Barınağı; 2005 yılında tamamlanan barınak Amasra ilçesine 4 km uzaklıktadır. Barınağın ana mendireği 570 m ve tali mendirekleri ise 310 m'dir. Barınağı yaygın olarak balık avlama gemileri, yatlar ve küçük tonajlı deniz araçları kullanmaktadır. Balıkçı Barınağının işletimi Su Ürünleri Kooperatifi tarafından sağlanmaktadır (Türkoğlu, 2014).

4.1.3.4. Madencilik

Amasra yerleşiminde çıkan madenler üç başlıkta ele alınmıştır. Bu başlıklar; taşkömürü, mermer ve metan gazıdır.

- Taşkömürü: Ülkemizin taşkömürü rezervi 1.33 milyar tondur. Zonguldak ve Bartın illerinden bu rezervin % 99'u karşılanmaktadır. Amasra havzasında jeolojik rezervin 409 milyon tonu bulunmaktadır. 1848 yılında Amasra havzasında ilk üretim faaliyetlerine başlanmıştır. 1940 yılında ise bu

işletmeler devletleştirilerek 1953 yılında Ereğli Kömür İşletmesi Müessesesine devredilmiştir. Tarlaağzında ilk devlet sermayeli ocaklar işletmeye açılarak Zonguldak Kömür İşletmelerine 1981 yılında bağlanmıştır. Türkiye Taş Kömürü Kurumu Genel Müdürlüğü yönetim kurulu kararı ile 1983 yılında Amasra Taşkömürü İşletmesi haline dönüştürülmüştür (Türkoğlu, 2014).

- Mermer: İlçede zel bir şirket tarafından Yukarısal Köyü, Yrkler Mevkiinde işletilen bir mermer ocağı bulunmaktadır. Mermer kalitesi yüksek olup, yurt dışına pazarlanmaktadır. Toplam rezerv 100.000 m³, yıllık üretim 3.250 m³ tür (Türkoğlu, 2014).
- Metan Gazı: Havadan hafif, renksiz, kokusuz, yanıcı ve patlayıcı bir gaz olup; literatürde, denizsel oluşumlu (petrol kökenli) olanlar doğalgaz, karasal oluşumlu (kömür kökenli) olanlar metan gazı olarak tanımlanmaktadır. Taşkömürü içerisinde metan gazı bulunmaktadır. Hava ile metan gazının ocak içerisindeki karışımına grizu denilmektedir. Bu sebeple kömür ocaklarındaki grizu facialarına metan gazı patlamaları neden olmaktadır. Havada % 4,5-14 oranları arasında bulunması patlama için en elverişli ortamdır. Metan gazı yanıcı ve ısı verici (ekzotermik) bir gaz olduğundan üretildiğinde enerji elde edilmektedir. Metan gazı üretimi için yapılan metan sondajları kömür ocaklarının gazdan arındırılması sağlamaktadır. Türkiye Taşkömürü Kurumu ile özel sektör arasında metan gazı arama ve işletme sözleşmesi imzalanmıştır. Bu kapsamda Bostanlar köyünde özel sektör tarafından metan gazı araştırma amacıyla sondaj yeri belirlenmiştir. 2006 yılının Kasım ayı içinde derin gaz sondajına başlanması planlanmıştır. Sondaj ncesi yapılan araştırmalara göre sahada metan gazı varlığı kesindir ve üretime elverişlidir (Türkoğlu, 2014). Günümüzde de metan gazından enerji üretimi için çalışmalar devam etmektedir.

4.2 Amasra Kent İmajı

Lynch'in (1960) kent imajını oluşturan 5 ana ögesi (yollar, sınırlar/kenarlar, bölgeler, düğüm/odak noktaları, referans noktaları/işaret ögeleri) ve bu ögeleri destekleyen

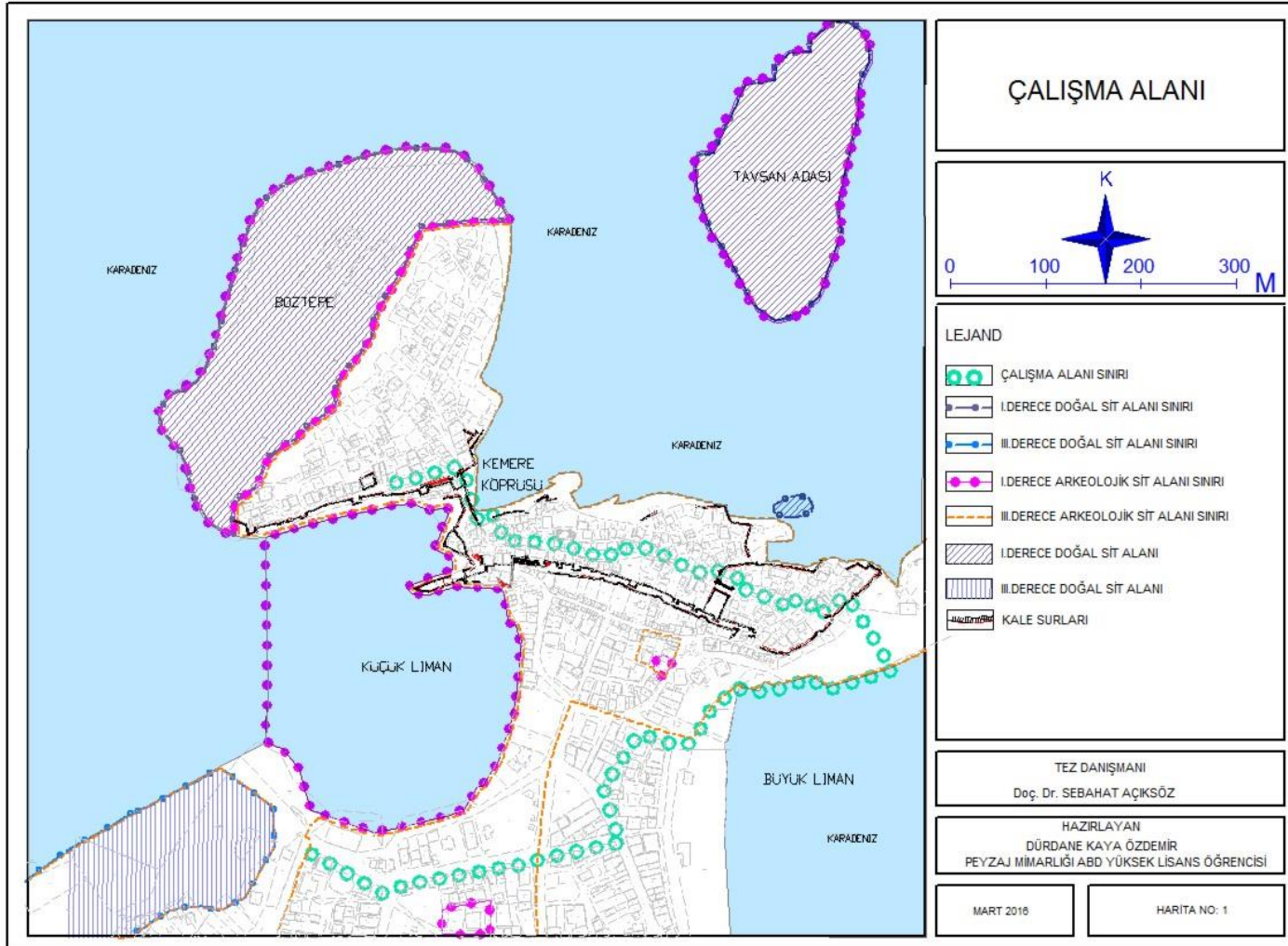

bileşenler kapsamında Amasra'nın kent imajına yönelik mevcut durumu analiz edilerek mekânsal veriler üretilmiştir. Çalışma alanı sınırı olarak Amasra'ya gelen ziyaretçiler ve kullanıcıların yoğun olarak kullandığı Küçük Liman ile Büyük Liman aksı ve Kemere Köprüsüne kadar olan alan alınmıştır (Şekil 102).

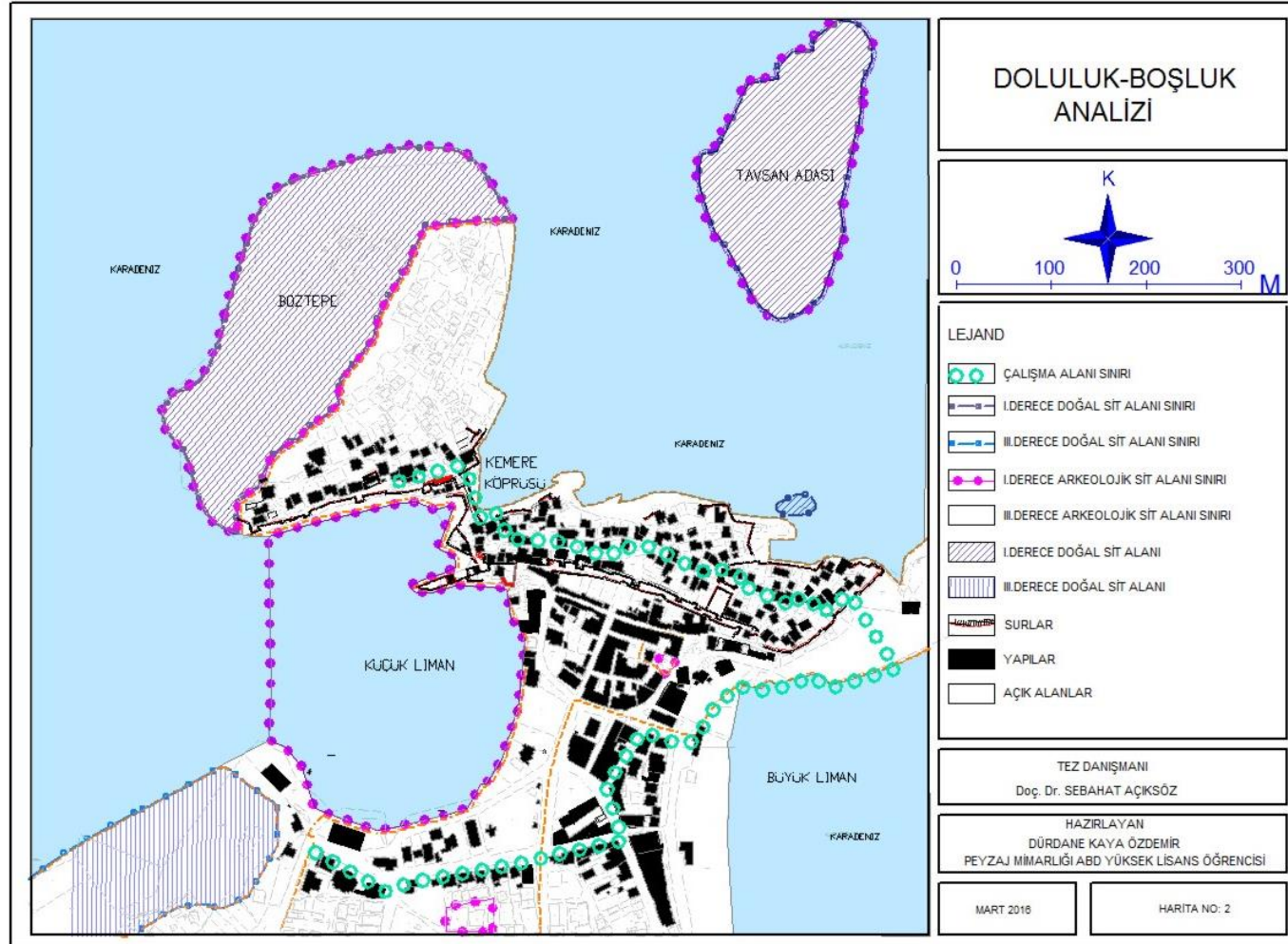
Amasra kent imajını incelemek üzere aşağıda verilen analizler gerçekleştirilmiştir:

- Doluluk-Boşluk Analizi: Çalışma alanı içindeki yapılar ve açık alanlar gösterilerek yerleşimin doluluk boşluk oranı analiz edilmiştir. Geleneksel dokunun hâkim olduğu alanda doluluk oranı yükündür. Küçük Liman ile Büyük Liman çevresinde ise rekreatif alanların ayrılmasıyla doluluk oranının azaldığı görülmüştür. Bu analiz çerçevesinde kent kimliğinin yapılaşma baskısı altında olduğu alanlar belirlenmiştir (Şekil 103).
- Kamusal Yapılar Analizi: Çalışma alanı içinde yer alan resmi ve dini tesisler belirlenerek günlük olarak yoğun kullanılan alanlar belirlenmiştir (Şekil 104).
- Tescilli Yapılar Analizi: Çalışma alanı içindeki tescilli yapılar belirlenerek ziyaretçilerin yoğun olarak tercih ettiği alanlar belirlenmiştir (Şekil 105).
- Cadde-Sokak Tipleri Analizi: Çalışma alanı içindeki ana ulaşım aksı ve alan içine dağıtım yapan yollar gösterilmiştir. Bu kapsamda, taşıt yoğunluğu olan alanlar belirlenmiştir (Şekil 106).
- Geçirgenlik Analizi: Çalışma alanı içindeki taşıt geçirgenliği, yaya geçirgenliği ve görsel geçirgenliği olan yerler gösterilmiştir. Kent kimliği açısından önemli bir girdi olan görsel geçirgenliğin olduğu alanlar belirlenmiştir (Şekil 107).
- İnsan Ölçeği Analizi: Çalışma alanı içindeki yapılar insan ölçeği olarak kabul edilen 1-3 katlı yapılar ve 3 kat üzeri yapılar belirlenerek gösterilmiştir. Bu analiz çerçevesinde, insan ölçeğinde olan yapıların bulunduğu alanların insan psikolojisi üzerindeki olumlu etkisiyle kent kimliğini etkilediği alanlar belirlenmiştir (Şekil 108).
- Ada Parsel Örüntüsü Analizi: Çalışma alanı içindeki geleneksel, ayrık nizamlı ve bitişik nizamlı yapıların yoğunlaştığı alanlar gösterilerek kent kimliğinin değişimi analiz edilmiştir (Şekil 109).

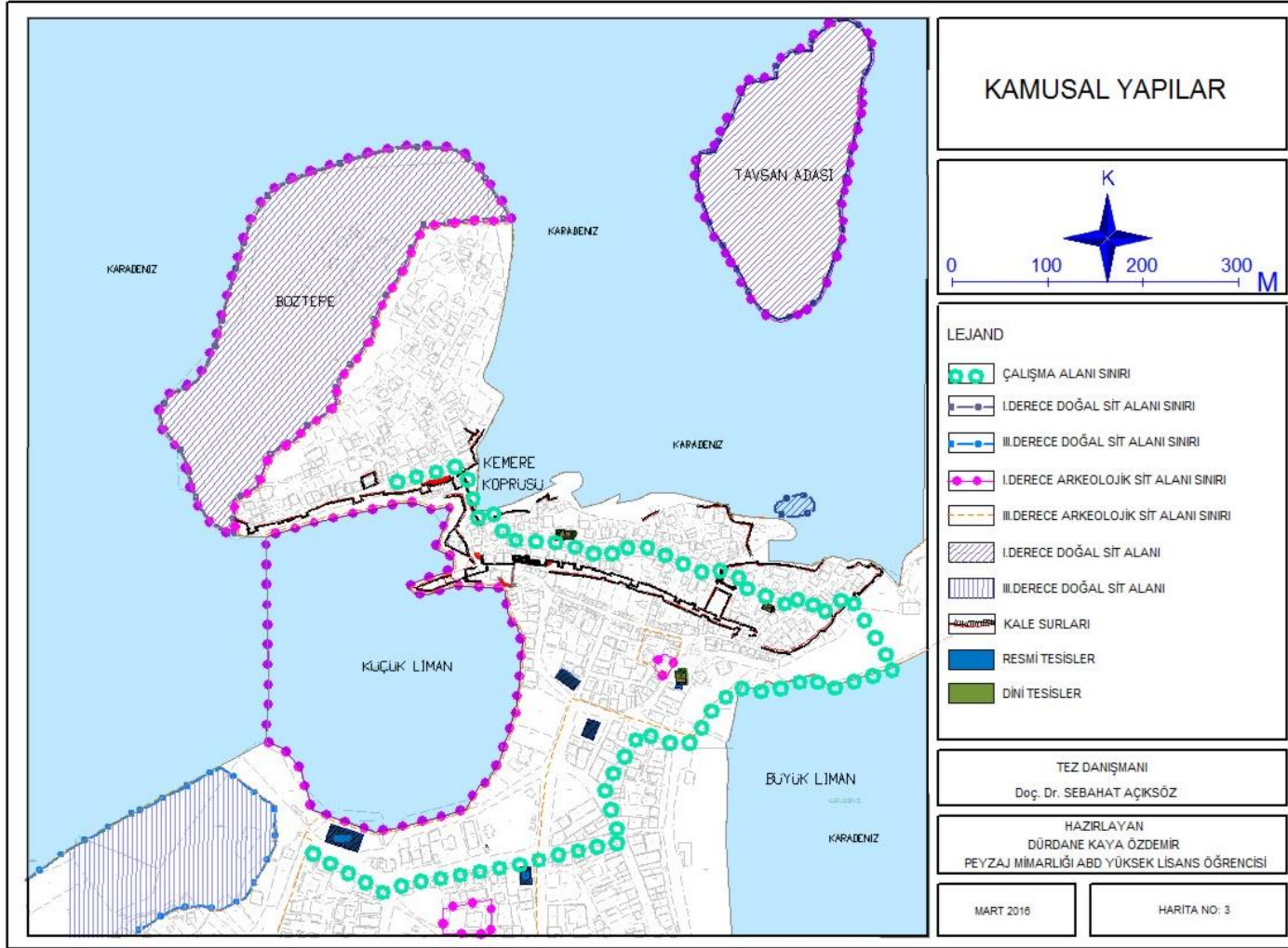
- Kamusal Alanlar Analizi: Çalışma alanı içindeki kamusal alanlar ile yarı kamusal-yarı özel alanlar gösterilmiştir. İnsanların daha yoğun kullandığı ve rahatlıkla dolaştığı alanlar belirlenmiştir (Şekil 110).
- Pozitif-Negatif Alanlar Analizi: Çalışma alanı içindeki yapısal öğelerin oluşturduğu tanımlı (pozitif) alanlar ile alanın net ifade edilemediği, sınırlayıcıların olmadığı tanımsız (negatif) alanlar gösterilmiştir (Şekil 111).
- Kapalılık Analizi: Çalışma alanı içindeki kütle etkisi yaratan yapı, özel peyzaj düzenlemeleri, vista, ana ulaşım aksı, alan içine dağıtım yapan yollar, duvar etkisi yaratan bina yüzeyleri ile surlar gösterilerek kent kimliği açısından önemli öğeler belirlenmiştir (Şekil 112).
- Okunaklılık Analizi: Çalışma alanının farklı özelliklerini gösteren ve alanın kimliğinin tanımlanmasında etkili olan geleneksel doku, akılda kanal mimari yapılar, peyzaj düzenlemesi, manzara, farklılaşan doku, işaret öğeleri, kesişim bölgeleri gösterilmiştir. Alanın tanımlanması sağlayan kent kimliği öğeleri belirtilmiştir (Şekil 113).
- Çekiciler Çarşısı Analizi: Çalışma alanı için önemli bir ticari aks olan çarşı detaylı olarak gösterilmiştir (Şekil 114).
- İmaj Analizi: Lynch'in (1960) kent imaj ögesi olarak tanımladığı yollar, kenarlar, bölgeler, düğüm/odak noktaları, işaret öğeleri gösterilerek Amasra yerleşiminin imaj analizi yapılmıştır (Şekil 115).
- Sentez Analizi: Yapılan her bir analizde çalışma alanı olumlu, olumsuz ve nötr alan olmak üzere üç gruba ayrılarak -1 (olumsuz), 0 (nötr) ve 1 (olumlu) puanla puanlanmıştır. Elde edilen puanlar sonucunda alanlar karşılaştırılarak yüksek puanlı (4,5,6 puan) alanlar kent kimliği açısından olumlu alanlar, düşük puanlı (-2,-1,0 puan) alanlar kent kimliği açısından olumsuz alanlar ve ortalama puanlı (1,2,3 puan) alanlar ise kent kimliği açısından nötr alanlar olarak belirlenmiştir. Sentez sonucunda; geleneksel dokunun hâkim olduğu Kaleiçi Mahallesi, Küçük Liman Bölgesinde peyzaj düzenlemesi olan alanlar ile Kaymakamlık ve çevresi kent kimliği açısından olumlu alanlar olarak gösterilmiştir. Yoğun ve çarpık yapılaşmanın olduğu alanın orta kısımları ise kent kimliği açısından olumsuz alanlar olarak belirlenmiştir. Doluluk boşluk oranları dengeli dağılan, yapılaşma baskısının kontrol altında olduğu alanlar ise kent kimliği açısından nötr alanlar olarak gösterilmiştir (Şekil 116).

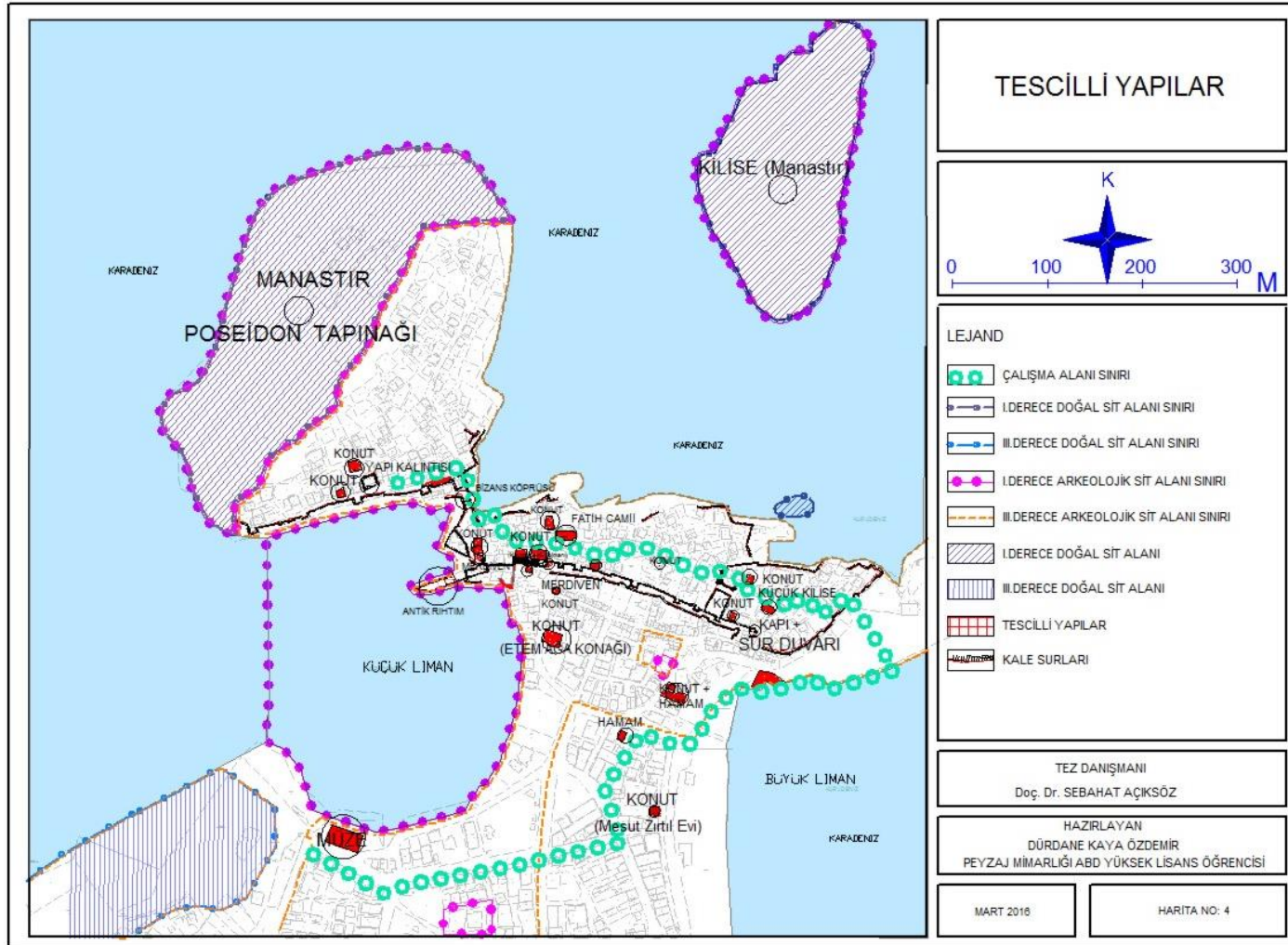
Şekil 102: Çalışma alanı (2016).

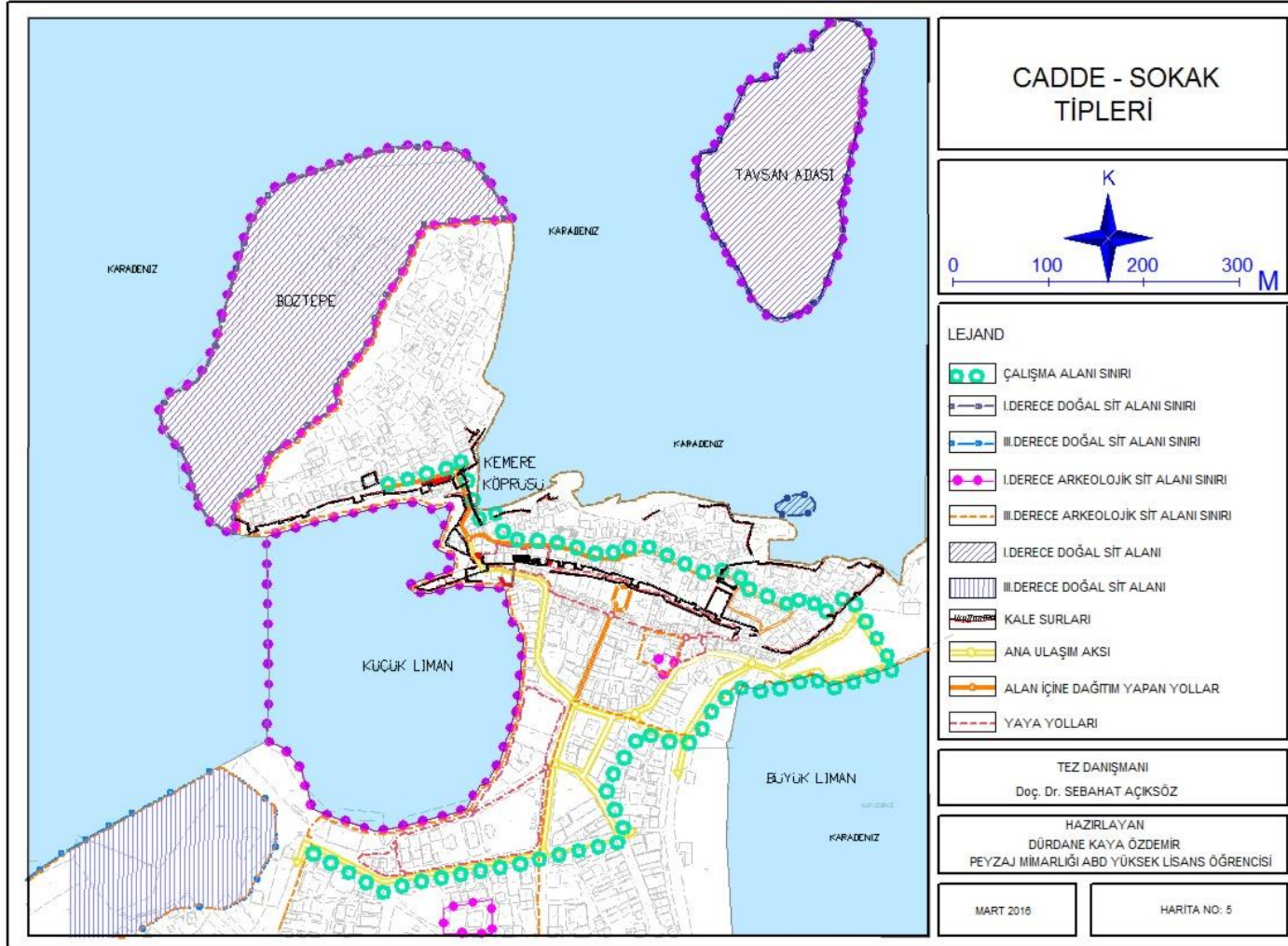
Şekil 103: Doluluk-boşluk analizi (2016).

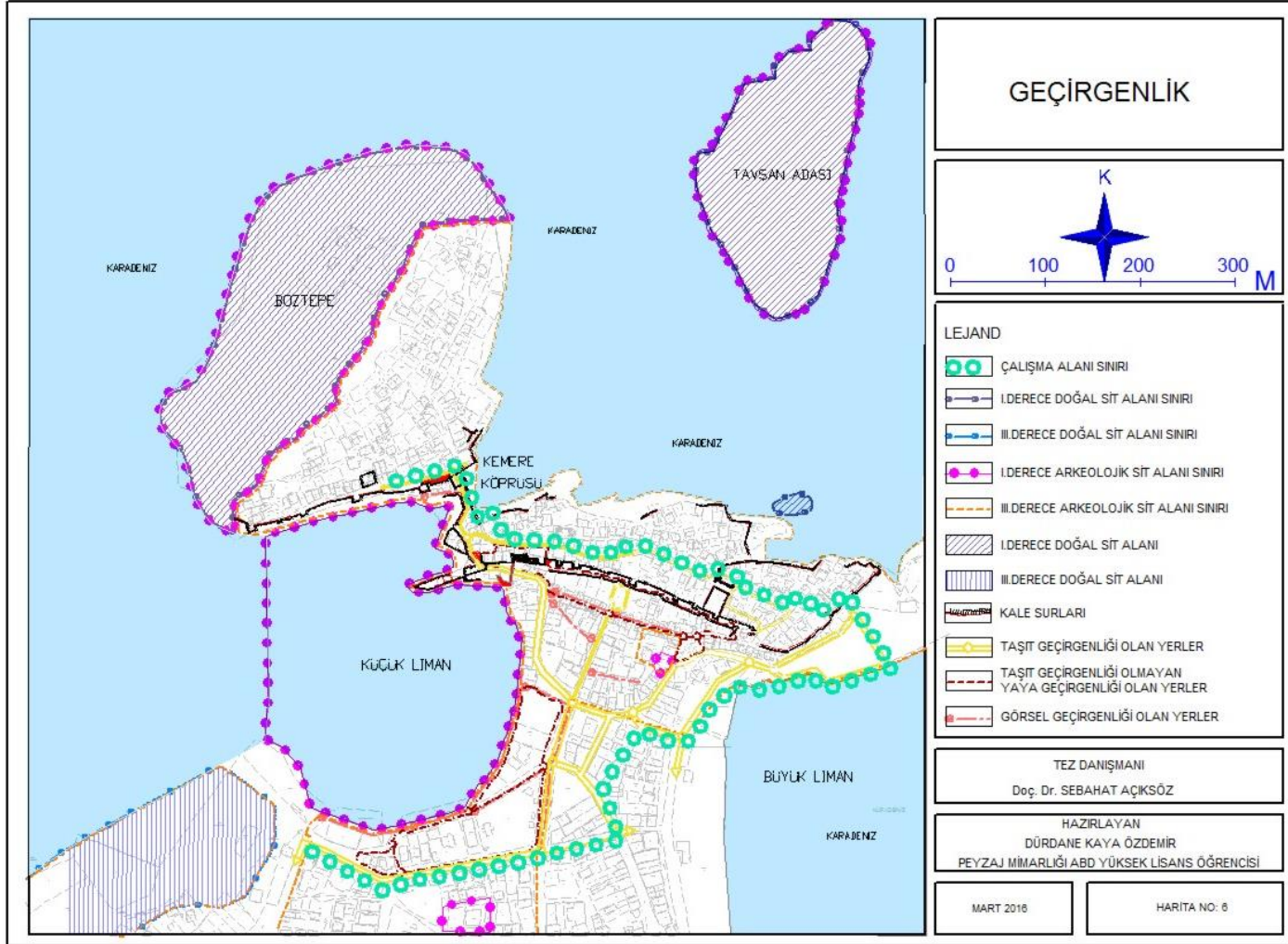
Şekil 104: Kamusal yapılar analizi (2016).

Şekil 105: Tescilli yapılar analizi (2016).

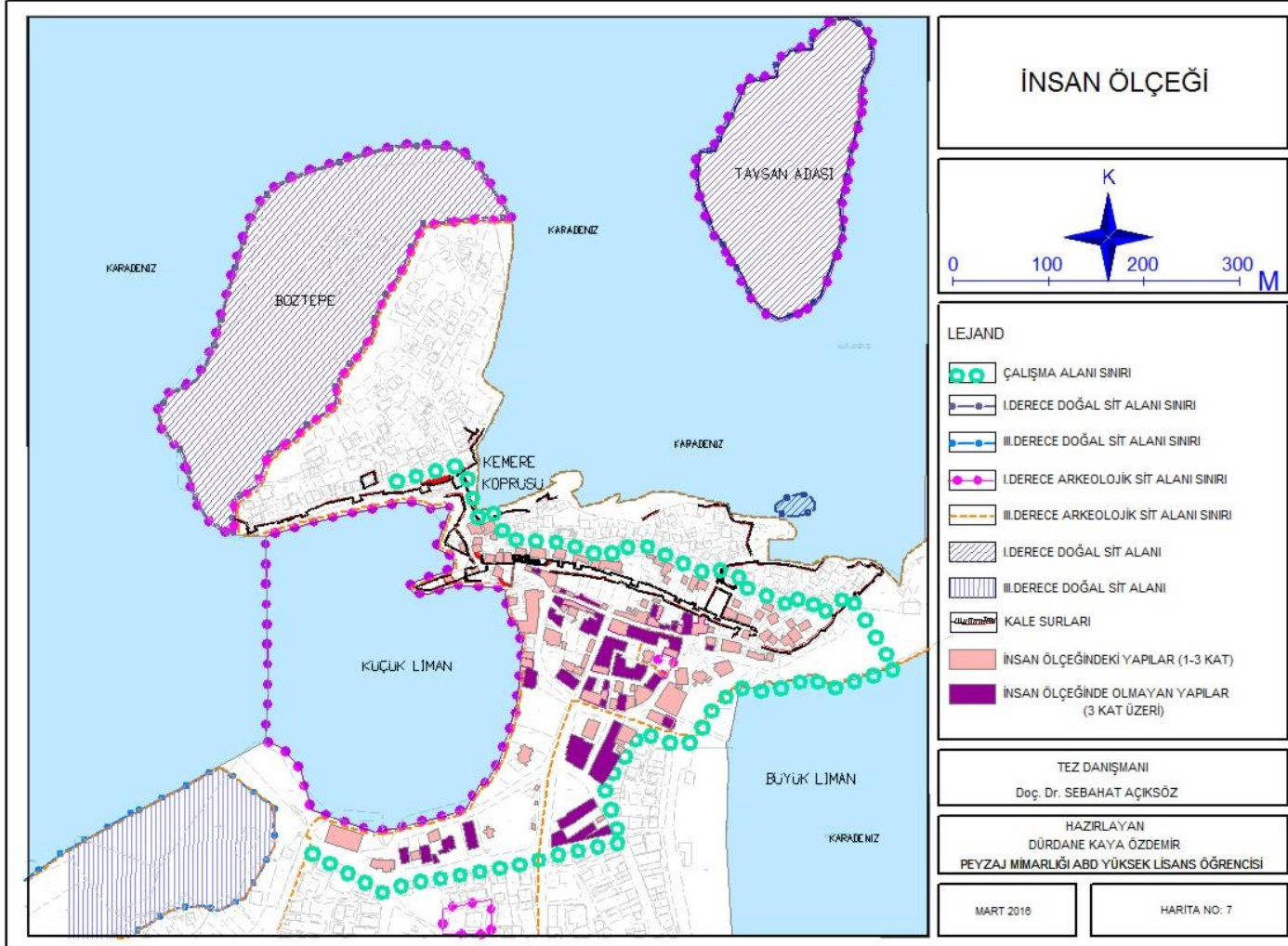

Şekil 106: Cadde-sokak tipleri analizi (2016).

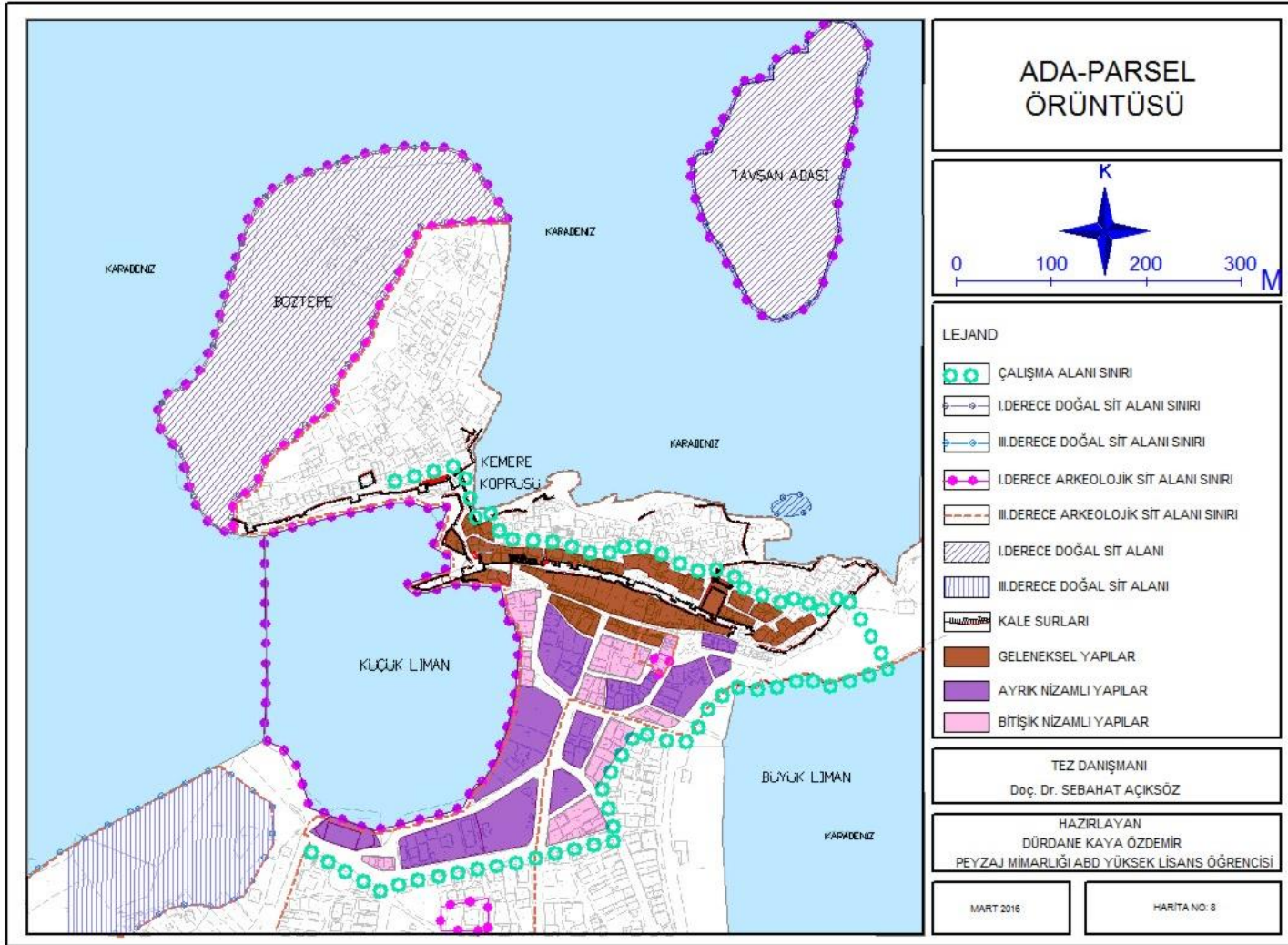

Şekil 107: Geçirgenlik analizi (2016).

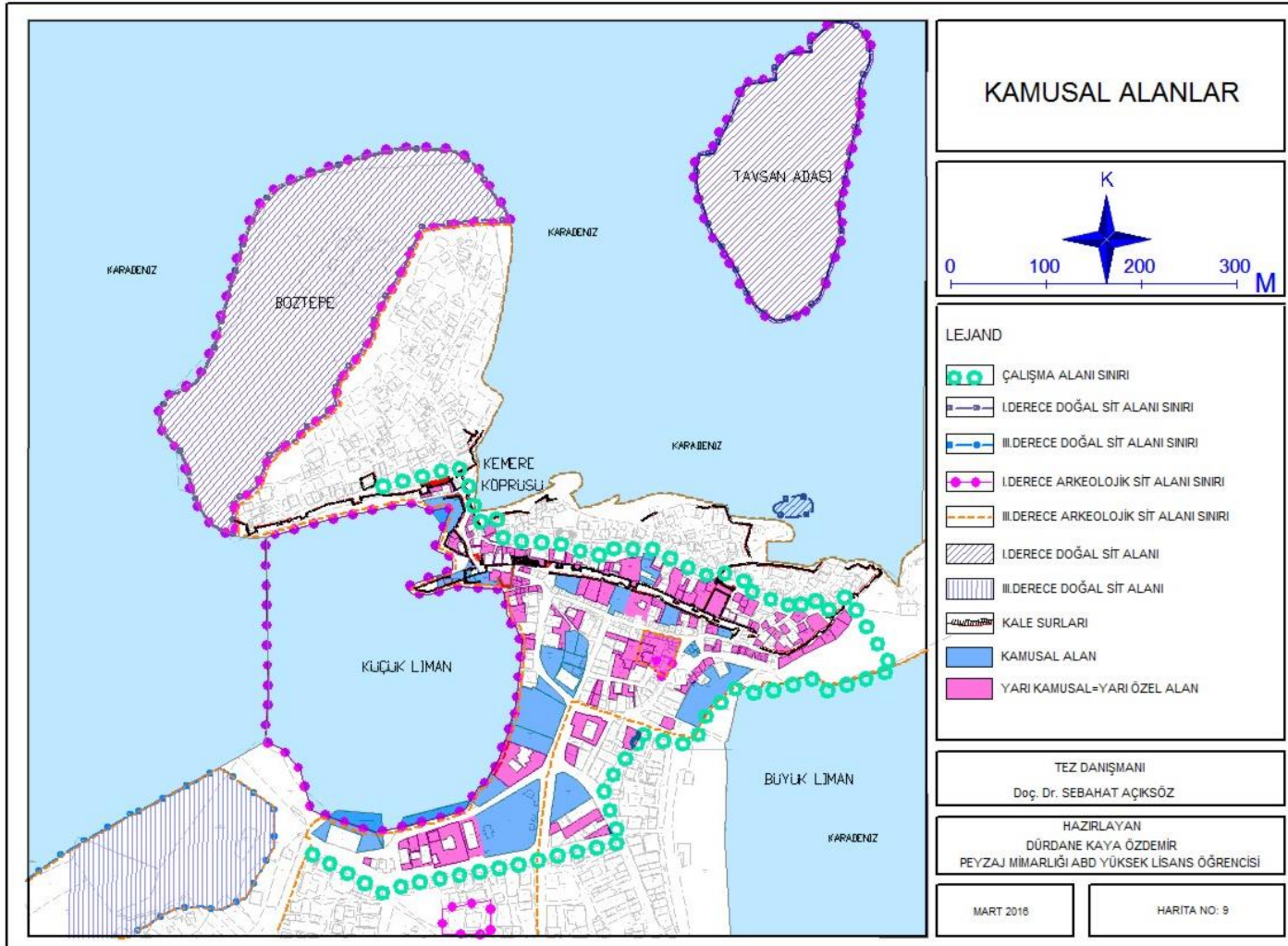

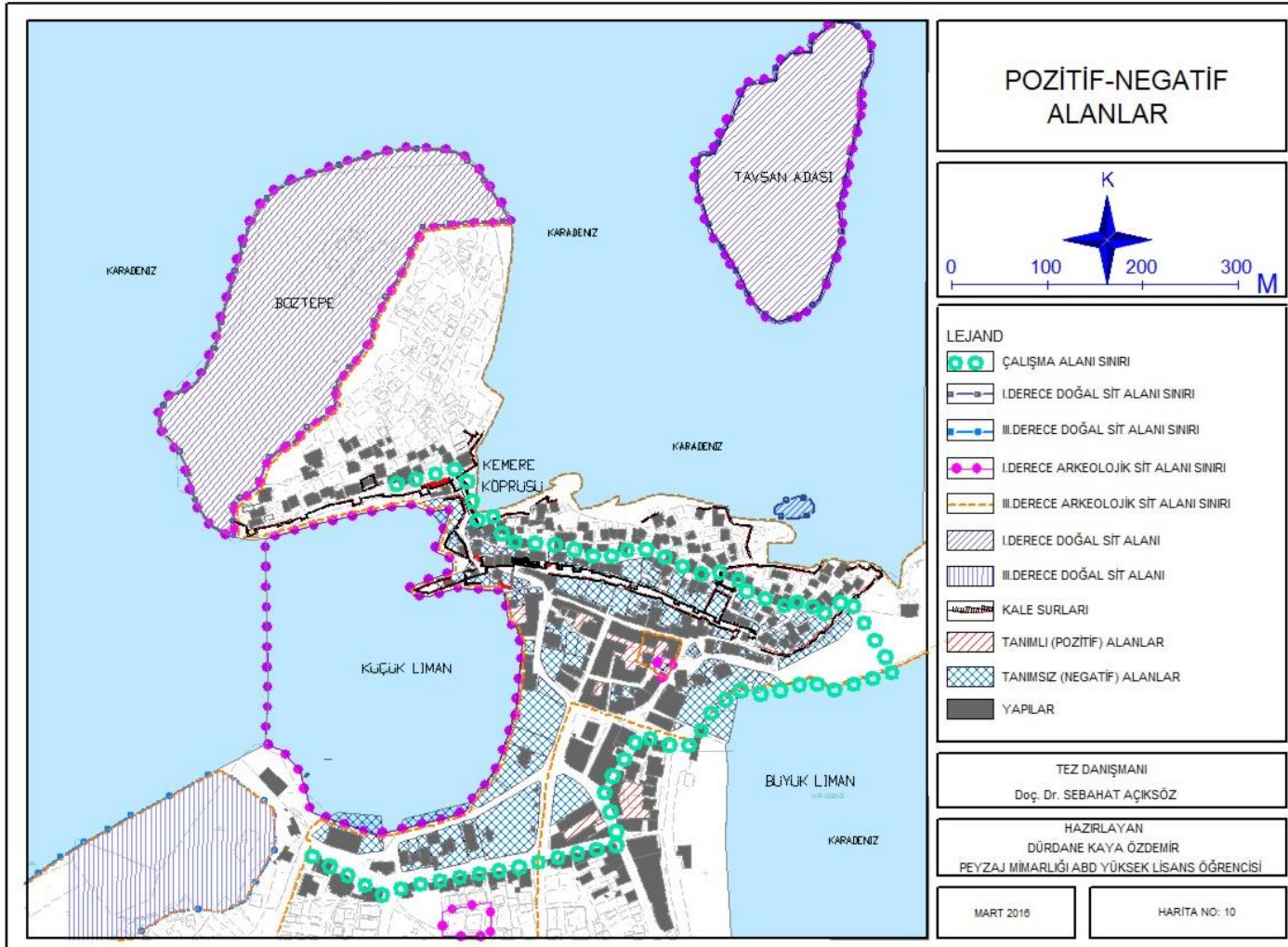
Şekil 108: İnsan ölçeği analizi (2016).

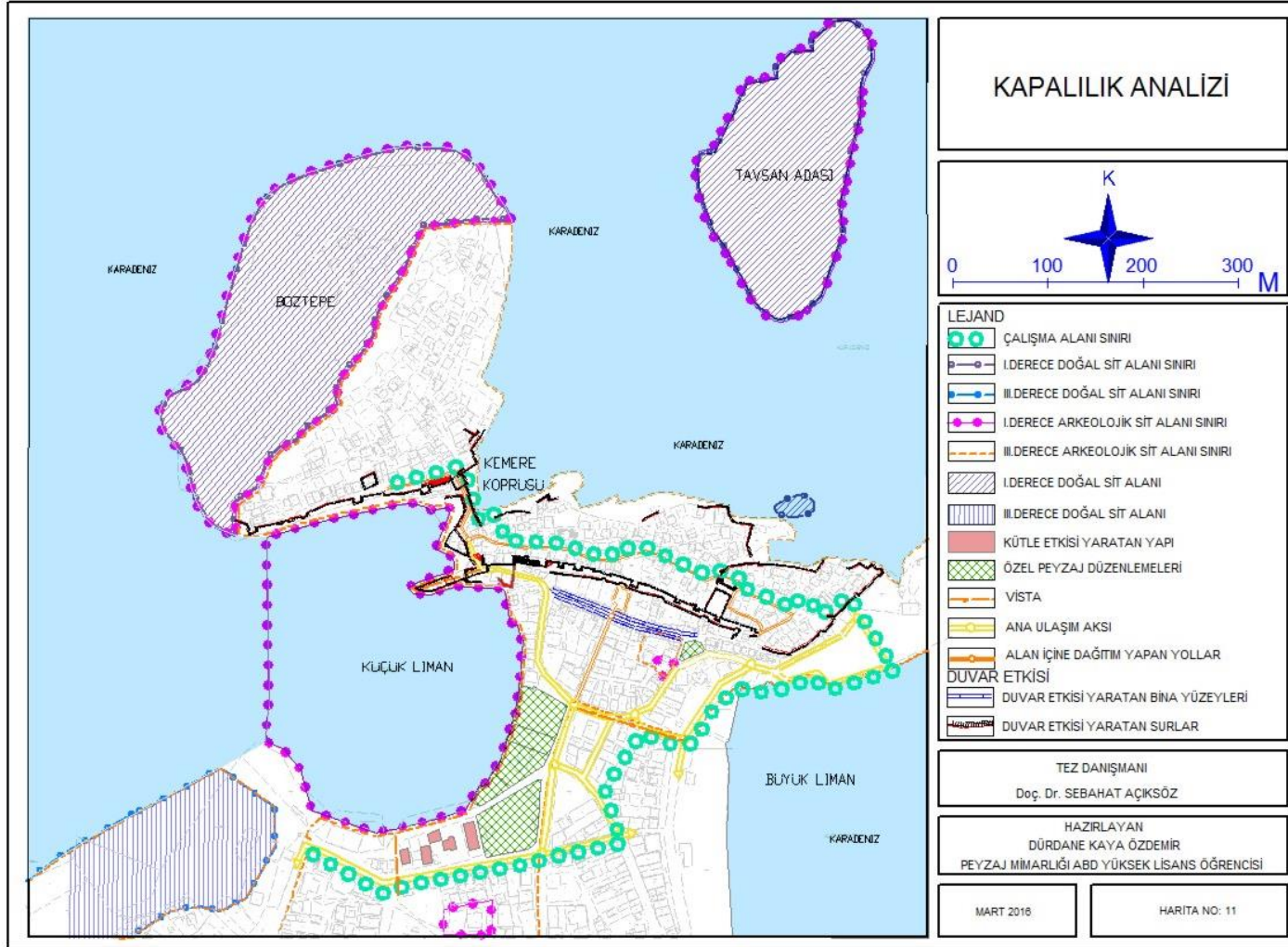
Şekil 109: Ada parsel örüntüsü analizi (2016).

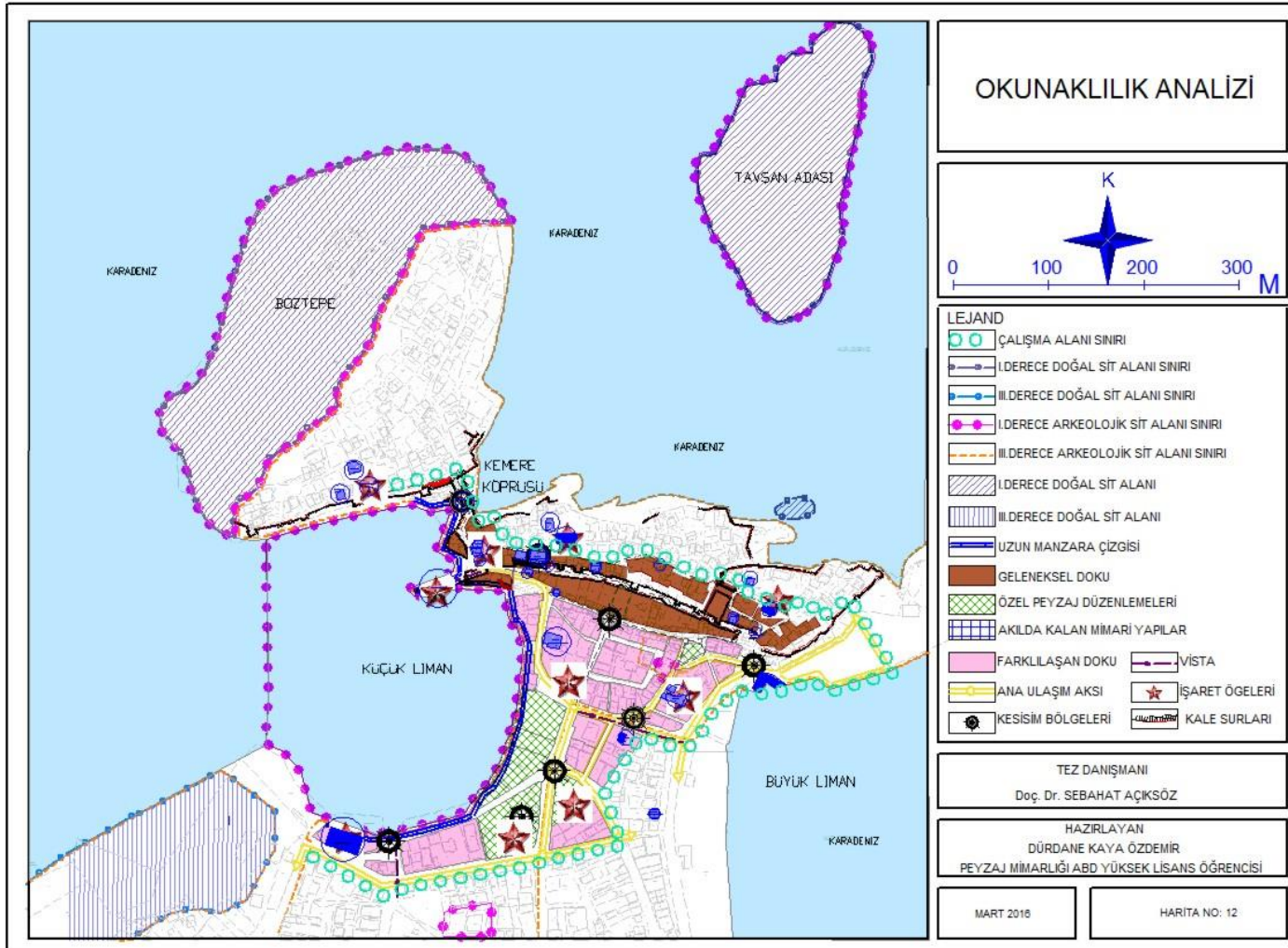
Şekil 110: Kamusal alanlar analizi (2016).

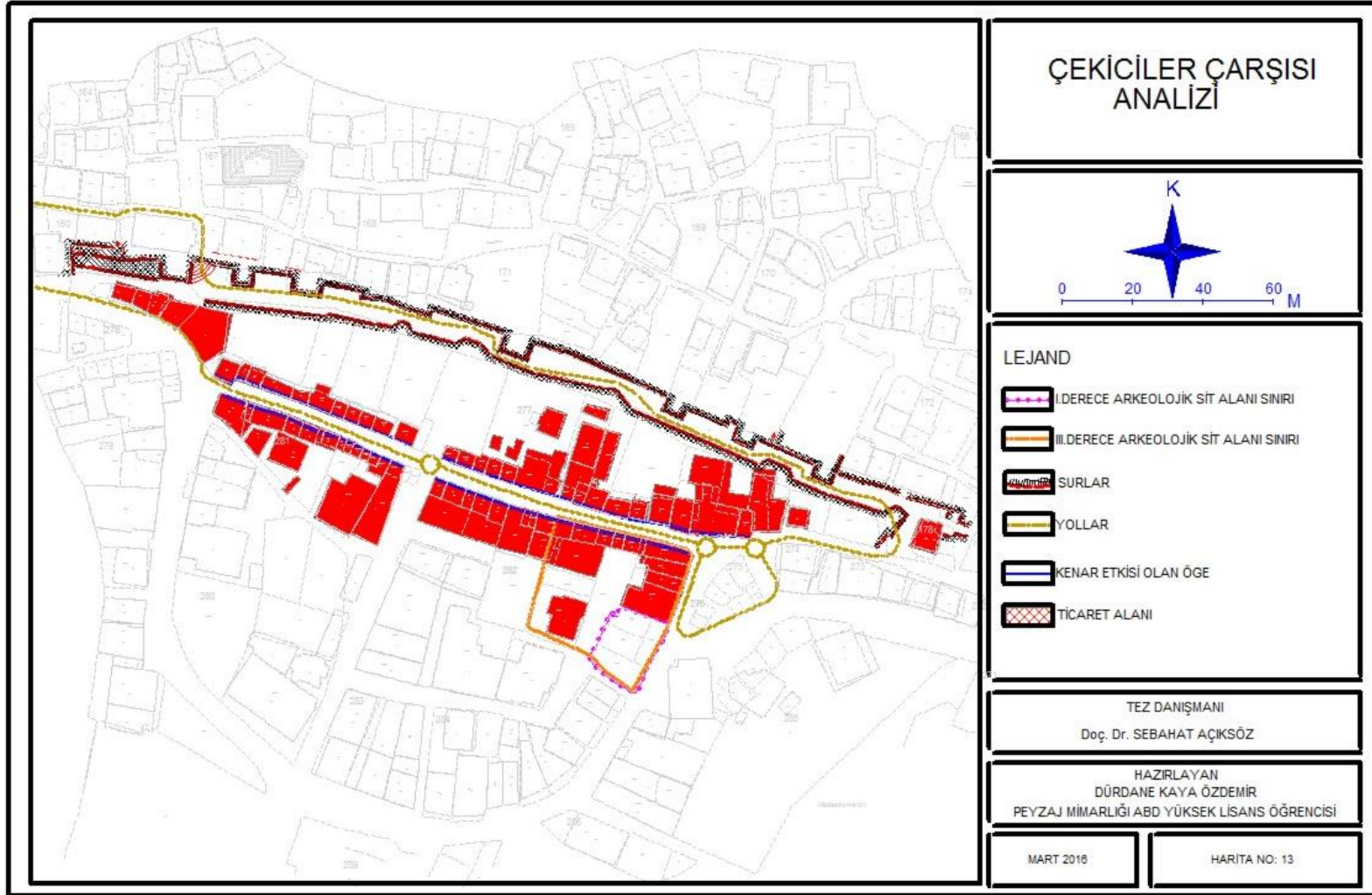
Şekil 111: Pozitif negatif alanlar analizi (2016).

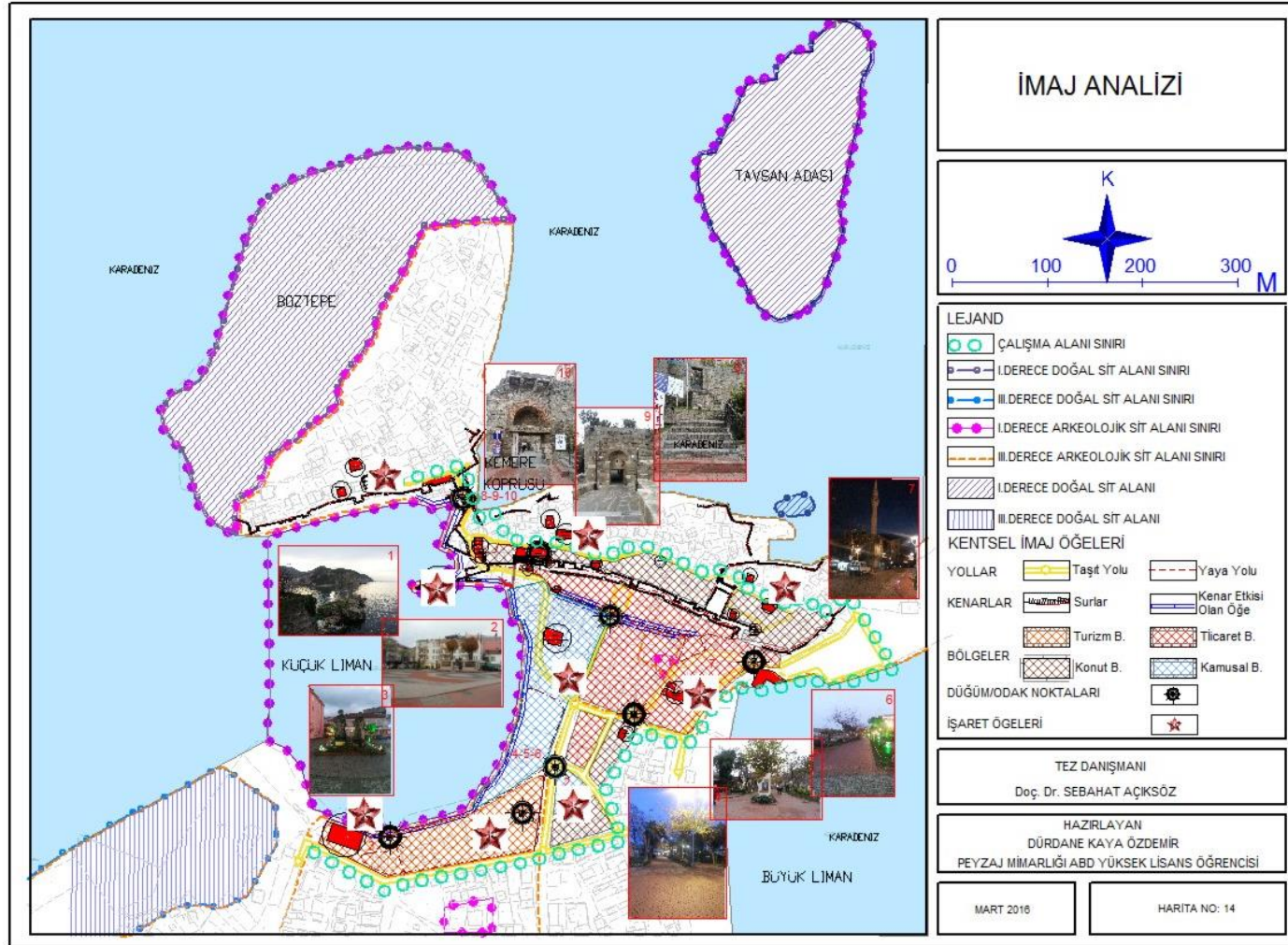
Şekil 112: Kapalılık analizi (2016).

Şekil 113: Okunaklılık analizi (2016).

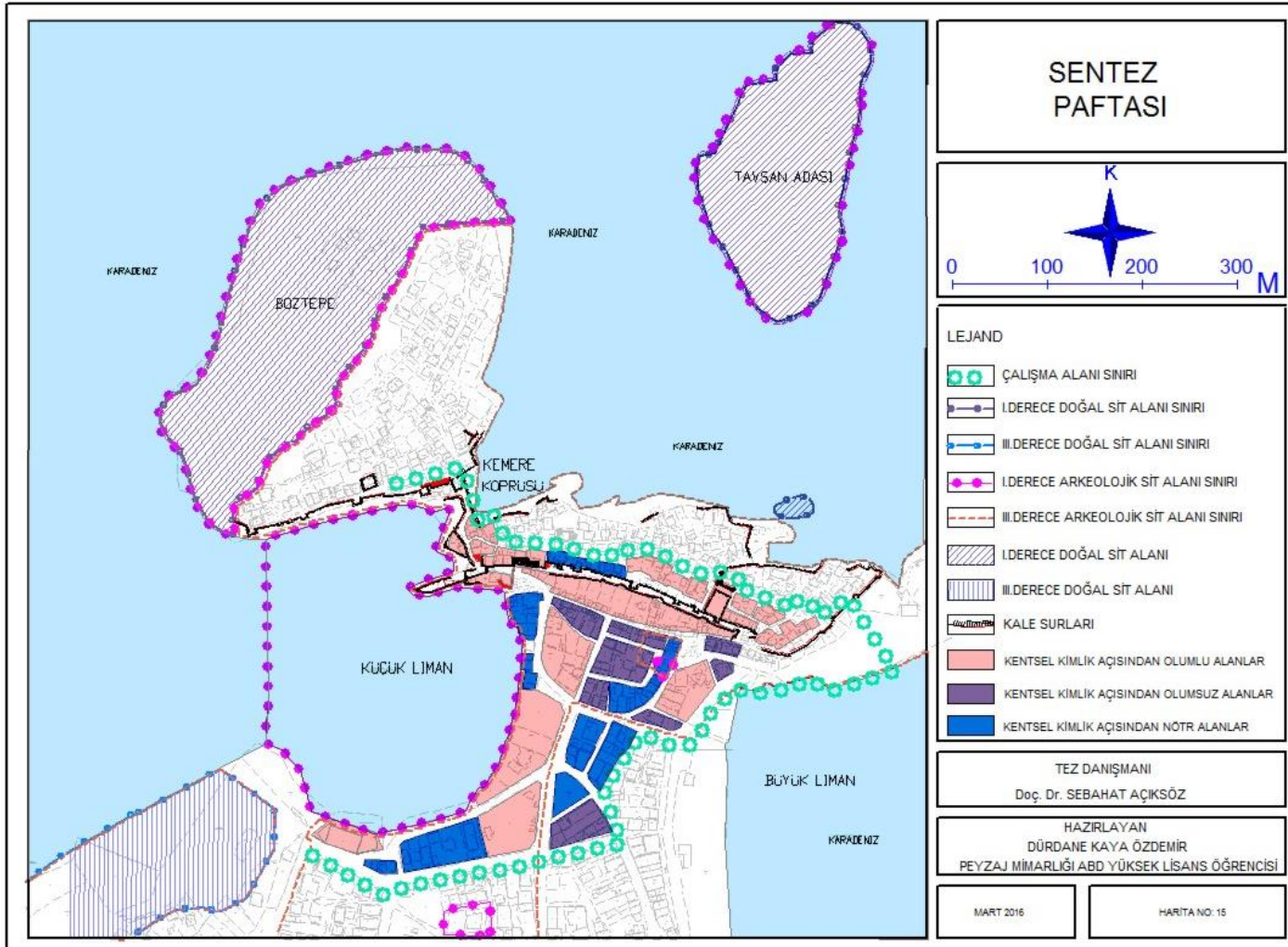

Şekil 114: Çekiciler çarşısı analizi (2016).

Şekil 115: İmaj analizi (2016).

Şekil 116: Sentez Analizi (2016).

4.3 Uydu Görüntüleriyle Amasra

Amasra'nın kent kimliğinin maruz kaldığı yapılaşma baskısının analiz edilmesi için Google Earth uydu fotoğrafları incelenmiştir. Amasra'nın en eski Google Earth uydu görüntüsü 2003 yılına rastlamaktadır. 2003 yılından sonra 2009-2010-2011-2012-2013 ve 2014 yılına ait uydu görüntüleri bulunmaktadır. Bu kapsamda 2003-2009 ve 2014 yıllarına ait uydu görüntüleri ele alınarak yapılaşma baskısı altındaki alanlar incelenmiştir. Çalışma alanı sınırlarını içeren 2003 yılındaki uydu görüntüsü şekil 117'de gösterilmiştir.

Çalışma alanı sınırlarını kapsayan 2003 yılındaki uydu görüntüsü ile 2009 yılındaki uydu görüntüsünü karşılaştırdığımızda alanının güneyine doğru Fatih ve Kum Mahallelerinde yapılaşmanın arttığı görülmekte olup bu alanlar şekil 118'de kırmızı renkle gösterilmiştir. Alanının kuzeyinde yer alan Kaleiçi Mahallesi eski yerleşimlerin olduğu bir alandır. Doluluk oranının yüksek olduğu bu alanda yeni yapı yapılmamıştır.

Çalışma alanı sınırlarını kapsayan 2009 yılındaki uydu görüntüsü ile 2014 yılındaki uydu görüntüsünü de karşılaştığımızda alanının güneyine doğru Fatih ve Kum Mahallelerinde yapılaşmanın arttığı görülmüştür ve yapılaşmanın arttığı alanlar şekil 119'da kırmızı renkle gösterilmiştir.

Doğal eşikler nedeniyle sınırlı bir yapılaşma alanı olması ve inşaat kazılarında arkeolojik eserlerin bulunması nedeniyle yapılaşma baskısı az görülmektedir.

Şekil 117: Amasra'nın 2003 yılına ait uydu görüntüsü (2016).

Şekil 118: Amasra'nın 2009 yılına ait uydu görüntüsü (2016).

Şekil 119: Amasra'nın 2014 yılına ait uydu görüntüsü (2016).

4.4 Tarihi Fotoğraflarla Amasra

Çalışma kapsamında yapılan literatür taraması ve derin mülakatlar sırasında görüşülen kişilerden elde edilen fotoğraflar aracılığıyla Amasra'nın geçmişteki hali ile günümüzdeki hali kıyaslanarak değişimler incelenmiştir. Ancak fotoğrafların tarihi olması ve çekim yıllarının belirlenememesi sınırlayıcı bir unsur olarak karşımıza çıkmıştır. Tarihi fotoğrafların çekildiği yerlere gidilerek yenileri çekilmiştir.

Boztepe'den çekilen tarihi fotoğraflarda (Şekil 120-121) Kaleiçi Mahallesiindeki yapı yoğunluğunun günümüzdeki gibi olduğu ancak Küçük Limana doğru yoğunluğun azaldığı görülmektedir. Boztepe'den çekilen güncel fotoğrafta ise (Şekil 122) Küçük Limana doğru olan aksta yoğunluğunun arttığı ve yeşil dokunun da yapılaşma baskısıyla azaldığı görülmektedir.

AMASRA

Şekil 120: Boztepe'den tarihi Amasra fotoğrafı -1(Çoban, 2016).

Şekil 121: Boztepe'den tarihi Amasra fotoğrafı-2 (Çoban, 2016).

Şekil 122: Boztepeden 2016 yılı Amasra fotoğrafı (2016).

Küçük tepeden çekilen tarihi fotoğrafta (Şekil 123) Boztepe'nin yapı yoğunluğunun az olduğu görülmektedir. Ancak Kum Mahallesi'nin doluluk ve boşluk oranının dengeli olduğu, yeşil dokunun varlığı dikkat çekmektedir. Küçük tepeden çekilen güncel Amasra fotoğrafında (Şekil 124) ise yapı yoğunluğunun arttığı, yeşil dokunun azaldığı görülmektedir.

Şekil 123: Küçük Tepeden tarihi Amasra fotoğrafı (Çoban, 2016).

Şekil 124: Küçük Tepeden 2016 yılı Amasra fotoğrafı (2016).

Boztepe'den çekilen fotoğrafta (Şekil 125) Direkli Kaya çevresinin az yoğunluklu yapı alanları olduğu görülmekte iken günümüzdeki halinde (Şekil 126) yüksek yapı yoğunluğu ile yeşil dokunun yapılaşma baskısıyla azaldığı görülmektedir.

Şekil 125: Boztepe'den Direkli Kaya ve çevresinin tarihi fotoğrafı (Çoban, 2016).

Şekil 126: Boztepe'den Direkli Kaya ve çevresinin 2016 yılı fotoğrafı (2016).

Büyük Liman ve çevresine ait olan tarihi fotoğrafta (Şekil 127) doluluk boşluk oranının dengede olduğu ancak güncel fotoğrafta (Şekil 128) ise yapı yoğunluğunun arttığı yeşil dokunun azaldığı görülmektedir.

Şekil 127: Büyük Liman ve çevresinin tarihi fotoğrafı (Çoban, 2016).

Şekil 128: Büyük Liman ve çevresinin 2016 yılı fotoğrafı (2016).

Kaleşah mahallesinden çekilen tarihi fotoğrafta (Şekil 129) az katlı yapılar ile yeşil dokunun birbiriyle entegre olduğu bir alan görülmekte iken günümüzdeki halinde (Şekil 130) yeşil dokunun yok denilecek kadar az olduğu ve az katlı konutların yerlerine yüksek katlı konutların yapıldığı görülmektedir.

Şekil 129: Kaleşah Mahallesinden tarihi Amasra fotoğrafı (Çoban, 2016).

Şekil 130: Kaleşah Mahallesinden 2016 yılı Amasra fotoğrafı (2016).

Amasra plajının 1960'lı yıllardaki fotoğrafında (Şekil 131) çekek yerleriyle, kumsalıyla Amasra sakin bir sahil kasabası portresi görünümündedir. Amasra plajının güncel fotoğrafında (Şekil 132) ise yapı yoğunluğunun arttığı, taşıt yolunun açıldığı görülmektedir.

Şekil 131: Amasra plajının 1960'lı yıllardaki fotoğrafı (Çoban, 2016).

Şekil 132: Amasra plajının 2016 yılı fotoğrafı (2016).

Amasra plajının tarihi fotoğrafında (Şekil 133) plaj çevresinde yapılaşmanın az olduğu, kale surlarının tahrip olmadığı görülmekte iken; güncel fotoğrafta (Şekil 134) plajda yapılaşma baskısının arttığı, kale surlarının tahrip olduğu ve yeşil yoğunluğunun azaldığı görülmektedir.

Şekil 133: Amasra plajının tarihi fotoğrafı (Çoban, 2016).

Şekil 134: Amasra plajının 2016 yılı fotoğrafı-2 (2016).

Amasra Kalesinin tarihi fotoğrafında (Şekil 135) surların tahrip olmadığı görülmektedir. Ancak güncel fotoğrafında (Şekil 136) kale surlarının bazı bölümlerinin tahrip olduğu, yeşil dokunun surları sararak surların fark edilirliliğini azalttığı görülmektedir.

Şekil 135: Amasra Kalesinin tarihi fotoğrafı (Çoban, 2016).

Şekil 136: Amasra Kalesinin 2016 yılı fotoğrafı (2016).

Küçük Limanın 1953 yılındaki fotoğrafında (Şekil 137) doğal yapısının aynen korunduğu görülmekte iken günümüzdeki halinde ise (Şekil 138) kazı ve dolgu ile alana müdahale edildiği ve yapılaşmaların arttığı görülmektedir.

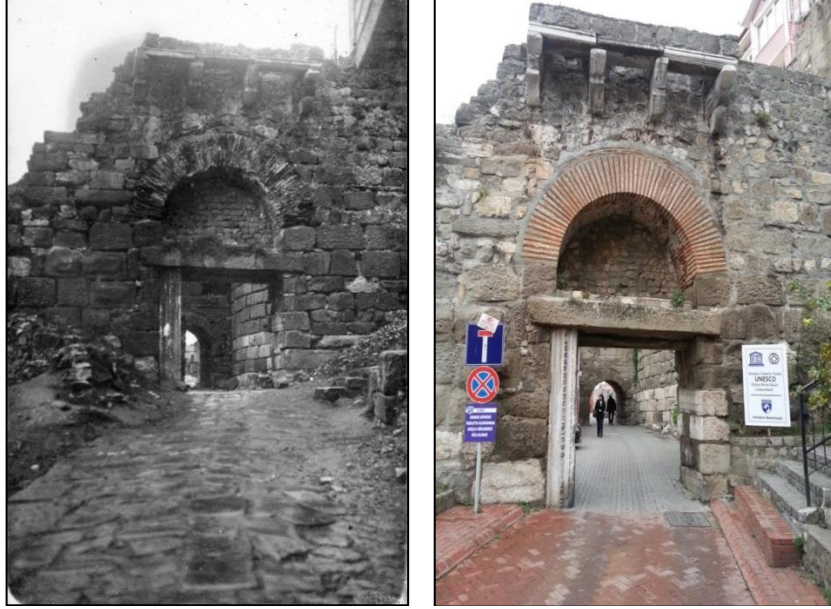

Şekil 137: Küçük Limanının 1953 yılındaki fotoğrafı (Çoban, 2016).

Şekil 138: Küçük Limanının 2016 yılı fotoğrafı (2016).

Kemere köprüsündeki kale kapısı aynen korunmaya çalışılmıştır. Ancak doğal ve yapay etkilerle zarar gören kısımları aslına uygun olarak 2014 yılında restore edilmiştir (Şekil 139).

Şekil 139: Kemere Köprüsündeki kale kapısının tarihi (Çoban, 2016) ve 2016 yılı fotoğrafı (2016).

Kilisenin zamanla eskiyen kısımları için restorasyon yapılarak sürdürülebilirliği sağlanmaktadır (Şekil 140).

Şekil 140: Kilisenin tarihi (Çoban, 2016) ve 2016 yılı fotoğrafı (2016).

4.5 Dünyadaki ve Ülkemizdeki Kentlerin Yönetim Planlarının Amasra Kentine Uygulanması

Amasra yerleşimiyle fiziksel, sosyo-kültürel açıdan benzerlik gösteren İtalya-Amalfi Kıyıları ile Portekiz-Angra do Heroismo kentlerinin yönetim planları ile ülkemizde yönetim planları olan kentlerin yönetim planları incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda elde edilen veriler yönetim; koruma-planlama-yaşam kalitesi; erişilebilirlik; alanın öneminin ve değerinin algılanması; eğitim, bilinçlendirme ve katılım; tanıtım, turizm ve ziyaretçi yönetimi; risk yönetimi olmak üzere yedi ana başlıkta altında aşağıda verilmiştir (Tablo 5):

Tablo 5: Amalfi ve Angra do Heroismo yönetim planlarından elde edilen sonuçlar.

Yönetim	Plan koordinasyonunun sağlanması için kurumlar arası eşgüdüm üst düzeyde olmalıdır.
Koruma-Planlama- Yaşam Kalitesi	Öncelikli olarak koruma ve kullanma dengesinin sağlanması konusuna önem verilmelidir.
	Koruma kanunlarında gerekli düzenlemelerin yapılması hedeflenmektedir.
	Doğal kaynakların sürdürülebilirliği amaçlanmaktadır.
Erişilebilirlik	Engelsiz kent anlayışının ve yaya-bisiklet kullanımının yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.
	Araç kullanımını azaltıcı önlemler alınması ve otopark çözümleri getirilmesi hedeflenmektedir.
Alanın Öneminin ve Değerinin Algılanması	Alanın öneminin ve değerinin algılanması için kaynaklar hazırlanarak Ulusal ve Uluslar platformlarında tanıtımının yapılarak farkındalığın artırılması gerekmektedir.
Eğitim-Bilinçlendirme ve Katılım	Yerel halkın her sürece aktif olarak katılımı sağlanmalıdır.
	Yerel teknikler ile özgün malzeme kullanılarak uzman kişiler tarafından restorasyon çalışmaları yapılmalıdır.
	Dünya Mirasının korunması konusunda araştırma ve çalışmalar teşvik edilmektedir.
	Finansal kaynak sağlamak için halkın gönüllü ve yarı zamanlı olarak çalışması teşvik edilmeli kamu kurumları gereken desteği sağlamalıdır.
Tanıtım-Turizm ve Ziyaretçi Yönetimi	Ziyaretçi yönetimi sağlanmalı, ziyaretçi yönetim planları hazırlanmalıdır.
	Tanıtım, eğitim, farkındalık konularına önem verilmektedir.
	Kalifiye eleman yetiştirilmesi amacıyla toplantılar yapılmalı, kurslar açılmalı, eğitimler verilmelidir.
Risk Yönetimi	Risk yönetimi için önlemler alınmalı ve risk yönetim planları hazırlanmalıdır

4.6 Derin Mülakat

Yönetim planı kapsamında belirlenen yedi ana başlık çerçevesinde, Amasra Belediyesi (Ek-B), İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü (Ek-C), Bartın-Amasra Müze Müdürlüğü (Ek-D), ÇEKÜL Amasra Temsilciliği (Ek-E), Amasra Kültür ve Dayanışma Derneği (Ek-F) ve Amasra Geleneksel El Sanatları Derneklerine (Ek-G), yönelik her bir kurum için yetki alanları dâhilinde ayrı ayrı derin mülakat formları hazırlanmıştır. Yapılan derin mülakatlar sonucunda aşağıda verilen sonuçlara ulaşılmıştır (Tablo 6):

Tablo 6: Derin mülakattan elde edilen sonuçlar.

Yönetim	Kurumlar arasında eşgüdüm eksikliğinin bulunduğu
Koruma-Planlama- Yaşam Kalitesi	Kültür ve tabiat varlıklarının korunması konusunda yeterli özenin gösterilemediği
	Restorasyon çalışmaları için uzman bulmakta sıkıntı yaşandığı ve finansal kaynak bulunamadığı
	Sosyo-kültürel özelliklerin geliştirilmesi
	Yaşam kalitesini artırıcı önlemlerin alınması
Erişilebilirlik	Taşıt yoğunluğunun azaltılması ve otopark sorununun çözülmesi
	Engelsiz kent anlayışının oluşturulması
Alanın Öneminin ve Değerinin Algılanması	Alanın öneminin ve değerinin algılanması için kaynaklar hazırlanarak Ulusal ve Uluslar platformlarda tanıtımının yapılarak farkındalığın artırılması
Eğitim-Bilinçlendirme ve Katılım	Halkın tüm süreçlere aktif olarak katılmadığı
	Geleneksel el sanatları, ahşap ustalığı vb. usta-çırak ilişkisinin geliştirilmesinin gerektiği ve unutulmaya yüz tutan Ahilik geleneğinin gün yüzüne çıkarılması
Tanıtım-Turizm ve Ziyaretçi Yönetimi	Tanıtım ve bilgilendirmenin eksik olduğu
	Kalifiye eleman, rehber eksikliğinin olduğu
	Ziyaretçi yönetimine yönelik çalışmanın olmadığı
	Turizmin kalitesinin artırılması gerektiği
Risk Yönetimi	Olası afetlere yönelik risk yönetimi çalışmalarının yapılması

BÖLÜM 5

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu aşamasına kadar yapılan çalışmalar aşağıdaki gibi özetlenebilir;

- Yönetim planı hazırlanmış olan Dünya ve Ülkemizdeki örnekler incelenmiş; özellikle UNESCO Dünya Miras Listesinde yer alan İtalya-Amalfi Kıyıları ile Portekiz-Angra do Heroismo kentlerinin yönetim planları incelenmiş ve yönetim planında ele alınacak konular belirlenmiştir,
- Amasra yerleşiminin kent kimliğini oluşturan ögeler; fiziksel kimlik, sosyo-kültürel kimlik, ekonomik kimlik başlıkları kapsamında incelenmiş,
- Kent imajına yönelik mekânsal analizler (Doluluk-Boşluk, Kamusal Yapılar, Tescilli Yapılar, Cadde-Sokak Tipleri, Geçirgenlik, İnsan Ölçeği, Ada-Parsel Örüntüsü, Kamusal Alanlar, Pozitif-Negatif Alanlar, Kapalılık, Okunaklılık, Çekiciler Çarşısı, İmaj Analizi ve Sentez Analizleri) yapılmış,
- Çalışma alanının 2003-2009-2014 yıllarını kapsayan uydu görüntüleri çerçevesinde, kent kimliğinin yapılaşma baskısı altında olan alanları belirlenmiş,
- İlgili kurum ve kuruluşlardan elde edilen tarihi fotoğraflar ile aynı alanların güncel fotoğrafları çekilerek karşılaştırma yapılarak kent kimliğinin değişimi analiz edilmiş;
- Yönetim Planı göstergelerini belirleyebilmek adına yerleşim üzerinde doğrudan etkisi olan kurum ve kuruluşlar ile o bölgede yaşayan halkın ihtiyaç ve beklentilerini dile getirecek STK'larla derin mülakatlar yapılmıştır.

Bu çalışmalar kapsamında Amasra yerleşiminin kent kimliğinin sürdürülebilirliğine yönetim planı hazırlanması aşamasına gelinmiştir. Yönetim planı öncesinde Amasra'nın kent kimliğini oluşturan doğal ve kültürel mirasın korunması ve gelecek nesillere aktarılması açısından mevcut durumun içerdiği güçlü ve zayıf yönler ile bu durumun doğurduğu fırsat ve tehditlerin analizinin yapılması gerekmektedir. Bu kapsamda Amasra kentinin GZTF analizi yapılmıştır (Tablo 7).

Tablo 7: Amasra kenti GZFT Analizi.

GÜÇLÜ YÖNLER	
Özgün Değer	Birçok medeniyete ev sahipliği yapmasından kaynaklı farklı mimari üslupları bir arada barındırması
	Doğal, tarihi ve arkeolojik değerlerin bir arada bulunması
	Surların kültürel peyzaj unsuru olması
Çok katmanlı ve Çeşitlilik Gösteren Somut ve Somut Olmayan Kültürel Yapı	Kaleiçi bölgesinde farklı dini inançlara ait ibadet yapılarının bir arada bulunması
	Nitelikli tescilli taşınmaz varlığı
	Tescilli sur ve tescilli yapı kalıntılarının bulunması
	Yeni arkeolojik kazı olanaklarının bulunması ve toprak altında ulaşılmayı bekleyen zenginliklerin olması
	Topoğrafyasının oluşturduğu özel kültürel peyzajın varlığı
	Müzecilik faaliyetlerinin olması
Sosyal ve Ekonomik Yapı İçindeki Öneminin Sürmesi	Doğal ve arkeolojik varlıklarla birlikte alternatif turizm olanaklarının sağlanabilmesi
	Alanın turizm güzergâhlarının çeşitlendirilmesine sunduğu katkı
	Balıkçılığın gelişmiş olması ve turizm gelirinе katkısı
	Kırsal faaliyetler, meyve-sebze yetiştiriciliği
	Geleneksel imalat ve el sanatlarının varlığı
	Ev hanımlarının üretkenliği (tel kırma vb.)
Kentsel Yapı	Koruma planlarının güncellenmekte olması
	Ulaşım açısından kolay ulaşılabilen bir noktada olması
	Tarihi dokuda halkın yaşıyor olması
	Alanın tamamının yürüyerek erişilebilir konumda olması
	Alanın topoğrafik yapısının motorlu taşıt dışındaki ulaşım türlerinin de rahatça kullanılmasına olanak sunması
	Güçlü sosyal doku ve samimi ilişkiler
	Yerel sivil toplum kuruluşlarının varlığı
	Alana yerel yönetimler ve yaşayan halk tarafından sahip çıkılıyor olması
Doğal Zenginlikler ve Ekolojik Çeşitlilik	Doğal koylara sahip olması
	Orman alanlarının varlığı
	Görsel peyzaj değerine sahip vista alanlarının bulunması,

Tablo 7: (devam ediyor).

ZAYIF YÖNLER	
İktisadi Yapıdan Kaynaklı ve Ekonomik Gelişme Odaklı Zayıf Yönler	Tarihi yapıların onarımında maddi kaynak ve mülkiyet sorunları
	Alanda konaklama tesisi yetersizliği
	Deniz sezonunun kısa olması ve ziyaretçilerin kısa süreli konaklamaları
	Hizmet sektöründe eğitimli personel eksikliği
	Turizmi destekleyecek altyapı yatırımlarının yetersizliği
	Kentin ortak bir turizm politikasının oluşmamış olması
	Tanıtım ve görünürlük faaliyetlerin yetersizliği
	Ziyaretçilere yönelik gerekli bilgilendirmeyi yapacak eğitimli kişilerin eksikliği ve yetersiz turistik faaliyetler
	Hedef kitlenin belirsizliği
Toplumsal Algı ve Sosyal Yapıdan Kaynaklı Zayıf Yönler	Yerel halkın yeterli tarih ve kültür bilgisine sahip olmamaları
	Tarihi dokuyu koruma konusunda eğitim yetersizliğinin bulunması ve bu sorunun yarattığı problemler
Alandaki Yönetimsel ve Kurumsal Zayıf Yönler	Kurumların ortak bir program ve yol haritasının bulunmaması
	Kurumlar arası eşgüdüm ve işbirliği sorunları
	Uygulamayı güçleştiren bürokratik yapı
	Kalifiye eleman yetersizliği
	Tarihi yapılarda bakımsızlık, yıpranma ve onarım ihtiyacı
	Tarihi dokuda uyumsuz müdahaleler ve görüntü kirliliği
	Tarihi dokuda yeterli onarım çalışmalarının yapılmaması
	Sosyo-kültürel proje eksikliği
Doğal Çevre ve Ekolojik Yapı İle İlgili Zayıf Yönler	Arkeolojik alanda bulunan kömür işletme tesislerinin varlığı
Kentsel Yapı	3. Derece arkeolojik sit alanı olan Boztepe ve Kaleiçi mahallelerinde kontrolsüz turizm ve konut alanları gelişimi ve ortaya çıkan çarpık yapılaşma
	Tescilli sur kenarlarında bulunan alanlarda bitişik ve çok katlı yapılaşmaların olması
	Tescilli surlarda gerekli temizlik çalışmalarının sağlanamaması
	Geleneksel dokunun etkisiyle dar sokakların bulunmasından dolayı çevre temizliği ve itfaiye hizmetlerinin sunumunda sorunlar yaşanması

Tablo 7: (devam ediyor).

Kentsel Yapı	Alandaki kentsel altyapı hizmetlerinin yaz aylarında turizm yoğunluğu nedeni ile yetersiz kalması
	Yoğun araç trafiğinin olması, ulaşım problemlerinin yaşanması ve otopark alanlarının yetersizliği
	Ruhsatsız yapı yoğunluğu
	Yapılarda genellikle uygulanan izinsiz çatı katı yapımı
	Sosyal donatı eksikliği
	Gece gündüz kullanıcısının farklı olması
FIRSATLAR	
Koruma	UNESCO Dünya Geçici Miras Listesinde Ceneviz Ticaret Yolu'nda Akdeniz'den Karadeniz'e Kadar Kale ve Surlu Yerleşimleri (2013) içinde yer alması
	Özellikle kadınların geleneksel el sanatları ürünlerini yapmaları ve tarımsal üretimde bulunmaları
	UNESCO adaylık sürecinin Amasra'nın korunması konusunda farkındalığın artması
	Koruma bilincinin gelişmesine UNESCO adaylık sürecinin katkı sağlaması
	Koruma (tarih-kültür) ve kullanma (turizm başta olmak üzere) dengesinin sağlanması ile ilgili bilincin gelişmeye başlaması
İktisadi Yapı	Kültür ve deniz turizmi aksında yer alması
	Alanda farklı sektörlerin gelişmiş olması sebebiyle yatırım oranlarının çeşitli olması
Kentsel, Tarihi/ Kültürel Yapının Bütünlüğü	Tarihi ile yaşayan bir kentin varlığı
	Çalışma alanının çevresinde doğal ve arkeolojik sit alanlarının bulunması
	Bölgenin doğal ve tarihi/kültürel değerlerinin bütüncül ele alınması
	Kentin önemli değeri olan doğal ve tarihi/kültürel değerlerin bütüncül bir yaklaşımla ele alınması ve yeni potansiyeller yaratması
	Büyük kentlerden (Ankara, İstanbul, vb.) ulaşımın kolay olması
Yönetimsel ve Kurumsal Yapı İle İlgili Fırsatlar	Kurumlar arası ortak çalışma kültürünün gelişmesi
	UNESCO adaylık sürecinin kent gündeminde yer almasının sağlanması
	Kültürel mirası koruyarak gelecek nesillere geliştirilerek aktaracak olanakların olması
Toplumsal	Halkın yeniliklere açık olması ve destek sağlaması

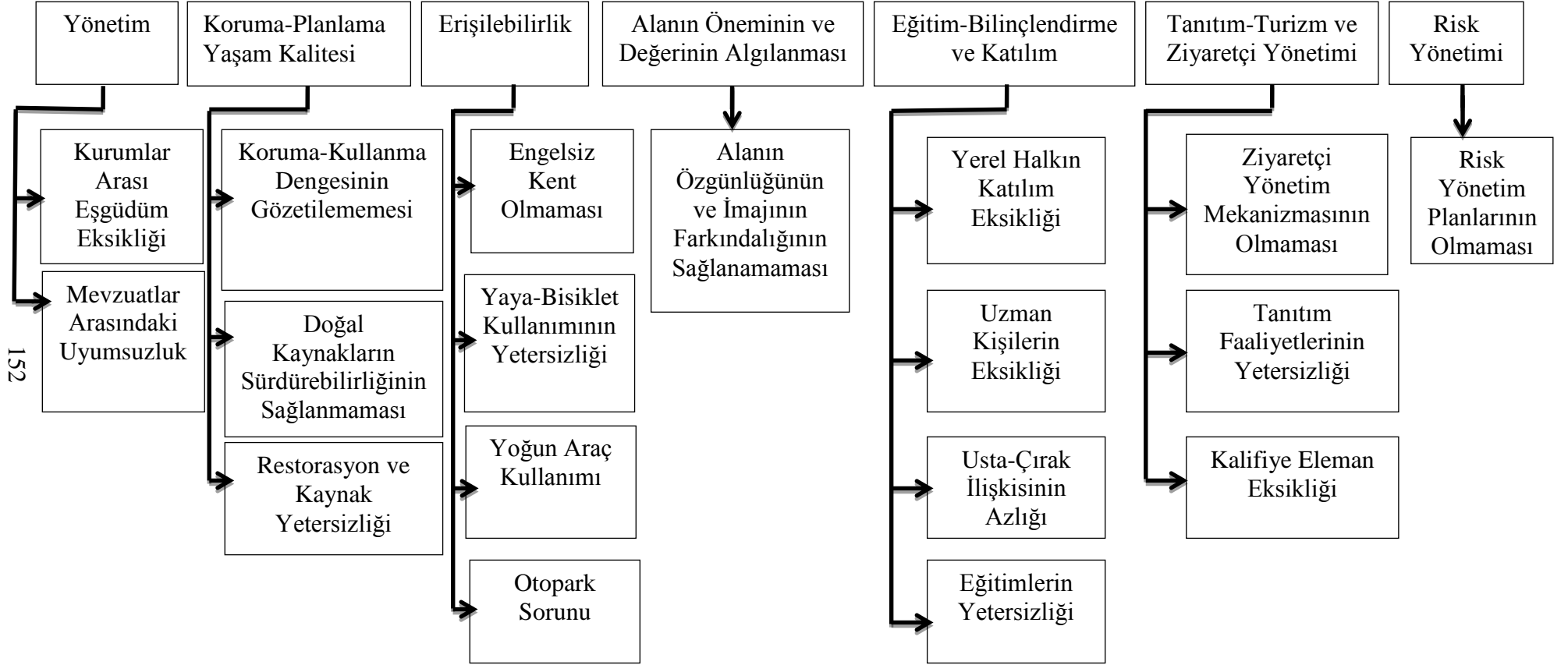
Tablo 7: (devam ediyor).

Algı ve Sosyal Yapı	Ekolojik yapının öneminin fark edilmesi ve korunması, sürdürülebilirliği için toplumun sürece katılması
	Koruma bilincini geliştirmeye açık bir sosyal yapının varlığı
Doğal Alanlar ve Ekolojik Yapı	Endemik türlerin yaşayabileceği bir alan olması
	Biyolojik çeşitlik açısından zengin bir alan olması
TEHDİTLER	
İktisadi Yapıdan Kaynaklı Tehditler	Somut olmayan kültürel miras özelliği olan Ahilik geleneğinin yitirmek üzere olması
	Turizmin yerel sosyal dokuya zarar vermesi ve ucuza mal edilmesi sebebiyle yerel özelliklere aykırı turistik ürünlerin üretilmesi
	Turizm odaklı bir gelişimin hedeflenmesi koruma konusunda problem yaratacağı ve halk üzerinde bir baskıya sebep olabileceği
Çevresel Tehditler	Doğal afetlerin olma ihtimali
	Amasra kentinde yapılması planlanan termik santral
	Yeni yapılan yolun biyolojik çeşitliliğe yönelik ortaya çıkardığı tehditler
	Çöp döküm alanlarının denize yakınlığı ve denize atıkların karışma ihtimali
Mekânsal Planlamadan Kaynaklı Tehditler	Çevrede yapılaşma baskısının artması ve tarihi dokunun risk altında olması
	Kıyı bandında yaşanan plan dışı işgaller
Sosyal ve Ekonomik Yapı Kaynaklı Tehditler	Alanda iyileştirme, sağlıklaştırma ve yeniden yapılandırma çalışmalarının yapılamamasından dolayı alanın tarihi kimliğinin kaybolma riski
Yönetimsel ve Kurumsal Yapı Kaynaklı Tehditler	Yerel ve merkezi yönetimin politika farklılıkları
	Kamu kurum ve kuruluşlarının, meslek odalarının ve sivil toplumun üzerinde ortaklaştığı ortak bir yol haritasının olmaması
	Alanın sahiplenilmesinde kurumlar arasında yaşanan eşgüdüm sorunları
	Turizm planı, ziyaretçi yönetim planı gibi düzenleyici planların eksikliği
	Turizme yönelik altyapı eksikliklerinin giderilmesi yönünde yeterli çalışmaların yapılmaması

Tablo 7: (devam ediyor).

	Limanının genişletilmesiyle artan deniz kirliliğinin azaltılmasına yönelik çalışmaların olmaması
Koruma Konusunda Ortaya Çıkan Tehditler	Tarihi dokunun yıpranması, yıkılması ve bozulmasına yönelik gerekli önlemlerin alınmaması
	Kurumların doğal peyzaj yerine yapılı bir çevreye odaklanması
	Uzman kişiler tarafından yapılmayan restorasyon çalışmalarının tarihi dokuda tahribe neden olması

Hazırlanacak olan yönetim planı kapsamında; Amasra yerleşimde mevcutta karşılaşılan problemler Şekil 141’de verilmiştir:

Şekil 141: Sorun ağacı.

5.1. Mekânsal Yönetim Planı

Dünya Miras Merkezi, Dünya Mirası olarak önerilen, ilan edilen ve Dünya Miras Listesine alınan alanlar için yönetim planının var olmasını zorunlu görmektedir. Bu sebep ile Amasra'nın UNESCO Geçici Miras Listesinde yer alması ve asil listeye girme durumu için bir yönetim planı hazırlama gerekliliği oluşmuştur. Bu çalışma kapsamında Amasra kentine ait mekânsal yönetim planı önerisi aşağıdaki ana ilkeler kapsamında hazırlanmıştır:

Kültürel Mirasa yönelik planlama ilke ve politikaları;

- Kültür mirasını geleceğe aktarmak için; ekolojik, ekonomik, sosyo-kültürel, toplumsal, mekânsal sürdürülebilirliğin ve gelişimin sağlanması,
- Kültür mirasının özgünlüğünün korunması ve kentsel yaşam-çevre kalitesinin yükseltilmesine katkıda bulunması,
- Kültürel mirasın toplumsal yaşamda yer almasının sağlanması (konut-turizm işlevleri arasında denge),
- Alanda çalışacak insanların özendirilerek Amasra'da ikamet etmelerinin sağlanması ve aidiyet duygusunun artırılması,
- Alanda geleneksel üretim yöntemlerinin ve el sanatlarının sürdürülmesi,
- Alan içinde taşıt trafiğinin sınırlandırılması, yayalaştırma yapılması ve lastik tekerlekli ulaşım araçlarının alandan uzaklaştırılması ve temiz enerjili ulaşımın sağlanması,
- “Su kenti” kimliğinin öne çıkarılmasıdır.

Koruma ve Kullanmaya yönelik planlama ilke ve politikaları;

- Alanın koruma çalışmalarının mekânsal bir bütün olarak ele alınması,
- Somut ve somut olmayan kültürel değerlerin (fiziksel yapılar ve barındırdıkları yaşam değerleri), ulusal ve uluslararası mevzuata uygun, sürdürülebilir koruma ve kullanımının sağlanması (Siluet, mahalle yaşantısı, geleneksel üretim, ulaşım),
- Koruma konusunda farkındalığın artırılması,
- Alanda kullanılan inşaat malzemelerinin alana özgün bir biçimde geliştirilmesi,
- Sağlık ve güvenlik koşullarının sağlanması,
- Aktif yaşlanma ve sağlıklı kentler vurgusunun öne çıkarılması,

- Yaya-bisiklet kullanımının artırılması,
- Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin ortadan kaldırılması,
- Engellilerin ihtiyaçlarının da göz önünde bulundurulduğu engelsiz kent anlayışının benimsenmesidir.

Planlama ve Katılıma yönelik planlama ilke ve politikaları;

- Şeffaf, açık ve katılımcı planlama yapılması,
- Planlama çalışmalarında aşırı yüklenme getirmeyen işlevlerin seçilmesi,
- Taşıma kapasitesini gözeterek kültür turizminin teşvik edilmesi,
- Planlama kararlarına ve öngörülen sürelerle sadık kalınması,
- Yönetim Planının sürekliliğini sağlayacak hukuki altyapının sağlanması,
- Planlamanın evrensel değerlerdeki hukuk normlarında insanların barınma, yaşam ve mülkiyet haklarına saygılı olunması,
- Koruma ve geliştirme süreçlerinde alanla ilgili tüm paydaşlar arası ve kurumlar arası eşgüdüm, iletişim ve sürekli katılımın sağlanması (Yetki ve sorumluluk sahibi kurumlar, kuruluşlar, uzman STK'lar ve meslek odaları, özel sektör, sivil toplum) ve kamu ile sorumluluk paylaşımı,
- Kullanıcıların (çalışanlar, ziyaretçiler, öğrenciler) ve sakinlerin katılımının sağlanması,
- Toplumsal bilinçlendirme programlarının geliştirilmesidir (URL-52, 2016).

Amasra'nın kent kimliğinin sürdürülebilirliğinin sağlanmasına yönelik yapılacak iş ve işlemlerin belirlenmesi, bu iş ve işlemleri gerçekleştirecek paydaşların saptanmasına yönelik hazırlanan mekânsal yönetim planı yedi başlıkta toplanmıştır:

- Yönetim (Yetki-Mevzuat-Organizasyon-Eşgüdüm-Katılım): Yönetim Planının başarıyla uygulanmasına yönelik alan yönetim yaklaşımı benimsenmeli, yerele bağlı kalınmalı ve Amasralı olma bilincine dayalı, sürdürülebilir bir örgütlenme mekanizması kurulmalıdır. Bu doğrultuda halkın tüm süreçlere katılımına yönelik çalışmalar yürütülmelidir.
- Koruma-Planlama-Yaşam Kalitesi: Tarihi dokunun onarımı ve kullanılması, yanlış kentleşme politikaların engellenmesi, çevre kirliliğinin giderilmesi,

nitelikli peyzaj planlama ve tasarımlarının yapılması, yaşam kalitesinin artırılmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

- Erişilebilirlik: Taşıt yoğunluğu azaltılarak yaya öncelikli ulaşım planlaması yapılmalı, bisiklet yolları tanımlanmalı, engellilerin rahatça her yere erişimi sağlanmalı ve otopark sorunu çözümlenmelidir.
- Alanın Öneminin ve Değerinin Algılanması: Doğal ve kültürel değerlerin ziyaretçiler tarafından algılanabilmesine yönelik aydınlatma, temizleme, yönlendirme gibi çalışmalar yapılarak alanın kimliğini oluşturan değerlerin farkındalığı sağlanmalıdır.
- Eğitim, Bilinçlendirme ve Katılım: Kamu kurum ve kuruluşları, turizm işletmeleri ile yerel halk kültürel miras konusunda bilgilendirilmeli ve turizm konusunda gerekli eğitimlere tabi tutulmalıdır.
- Tanıtım, Turizm ve Ziyaretçi Yönetimi: Tanıtımı ve görünürlüğü artırmaya yönelik çalışmalar yapılmalı, turizm hizmetleri modernize edilmeli ve geleneksel el sanatları geliştirilmeli ve çeşitlendirilmeli, ziyaretçi altyapısı kurulmalı ve alanın taşıma kapasitesi dikkate alınmalıdır.
- Risk Yönetimi: Doğal ve insan kaynaklı riskler tespit edilip; gerekli önlemler alınmalıdır (URL-52, 2016).

Bu başlıklar çerçevesinde hazırlanan mekânsal yönetim planında mevcut durum analiz edilmiş, hedefler, stratejiler ve eylemler belirlenerek bu iş ve işlemleri gerçekleştirecek sorumlu ve ilgili kurumlar saptanmıştır.

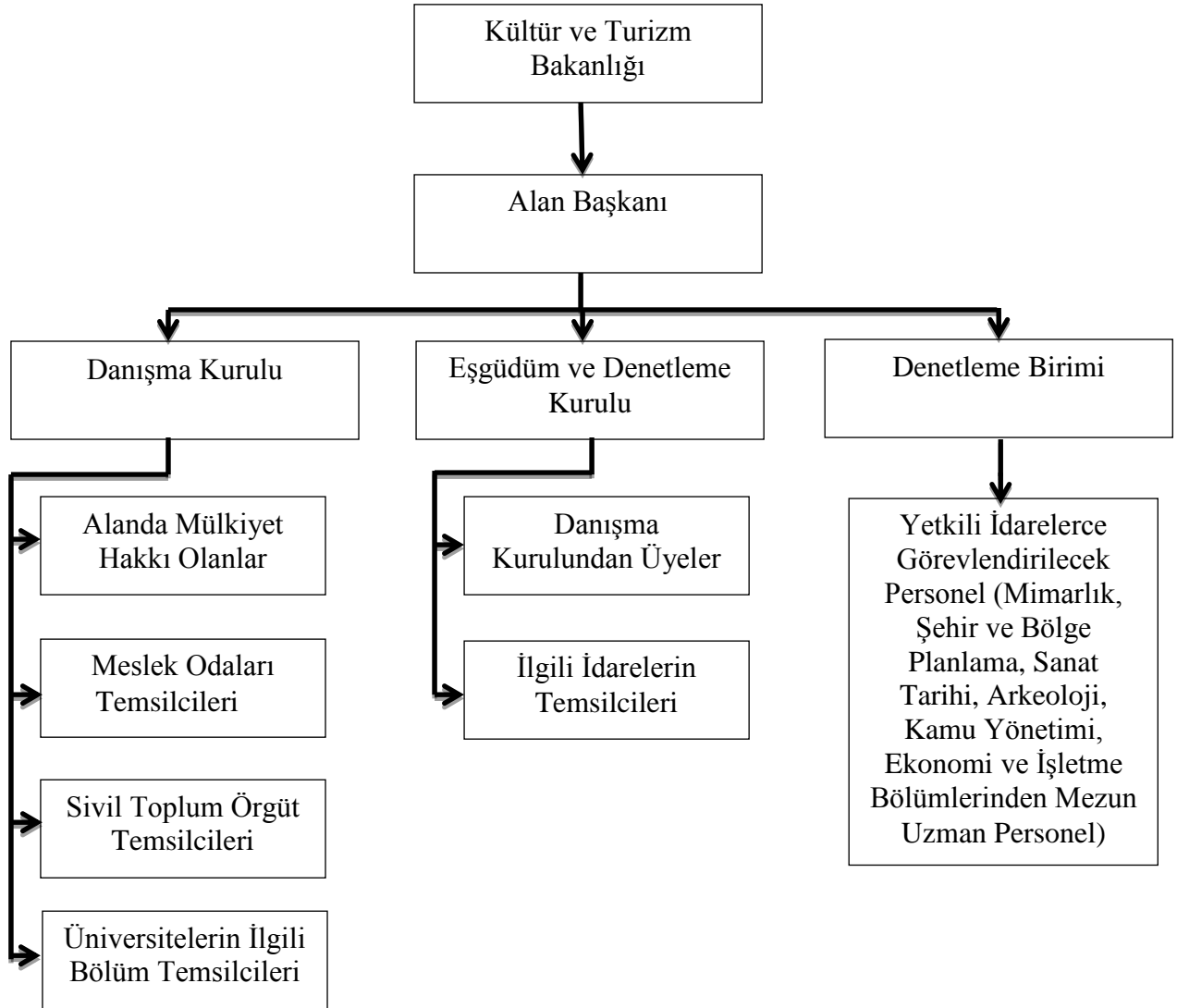
5.1.1 Yönetim (Yetki-Mevzuat-Organizasyon-Eşgüdüm-Katılım)

Mekânsal Yönetim Planında “Yönetim” başlığı altında hedefler, stratejiler, eylemler ve bu eylemlerin yürütülmesinde yetkili ve sorumlu olacak kurum ve kuruluşlar verilmiştir. Mekânsal Yönetim Planının hazırlanma, uygulanma, izlenme ve denetlenme süreçleri tanımlanmıştır.

MEVCUT: Alan Başkanlığı idari yapılanmasının olmaması

Ülkemizde alan başkanlığı idari yapılanması yeni bir oluşumdur. UNESCO Dünya Miras Listesindeki kentlerin yönetim planlarının hazırlanması gerekliliği üzerine oluşturulmuş bir

yapıdır. 27.11.2005 tarihli ve 26006 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Alan Yönetimi ile Anıt Eser Kurulunun Kuruluş ve Görevleri İle Yönetim Alanlarının Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 1. maddesinde (Ek-A) yönetmeliğin amacı belirtilmiştir (URL-42, 2016). Bu amaç doğrultusunda mekânsal yönetim planının hazırlanması, uygulanması ve denetiminin sağlanması kapsamında alan başkanlığı yapılanmasının oluşturulması gerekmektedir. Bu yapılanma Alan Başkanı, Danışma Kurulu, Eşgüdüm ve Denetleme Kurulu ile Denetim Biriminden oluşmaktadır. Denetim Biriminde yetkili idarelerce görevlendirilecek personel arasında Peyzaj Mimarlarının olmadığı görülmekte olup, çalışmanın kapsamı düşünüldüğünde Peyzaj Mimarların da süreçte yer alması gerekmektedir. Başkanlığı idari yapılanması Şekil 142’de verilmiştir:

Şekil 142: Alan Başkanlığı idari yapılanması.

IHI. HEDEF: Alan Başkanlığı idari yapılanmasının tamamlanması

Mekânsal yönetim planı hazırlanması sürecinde iş ve işlemlerin tek bir kurumdan düzenli ve kontrollü olarak sürdürülmesi amacıyla Alan Başkanlığı idari yapılanması oluşturulmalıdır. Alan Başkanlığı idari yapılanmasında gerekli altyapılar hazırlanarak etkin ve sürdürülebilir bir örgütlenme sistemi kurulmalıdır. Bu sistemin kurulması için gerekli donanımların temin edilmesi gerekmektedir. Alan Başkanlığı idari yapılanmasında Bartın Valiliği, Amasra Kaymakamlığı ve Amasra Belediyesi etkin rol oynamalıdır.

MEVCUT: UNESCO Dünya Geçici Miras Listesinde Amasra'nın yer alması

Amasra Kalesi "Ceneviz Ticaret Yolunda Akdeniz'den Karadeniz'e Kadar Kale ve Surlu Yerleşimleri" adıyla 15.04.2013 tarihinde UNESCO Dünya Miras Geçici Listesine eklenmiştir.

IH2. HEDEF: Amasra'nın geçici listeden asil UNESCO Dünya Miras Listesine girmesi

Dünya miras listesine seçilme ölçütlerinin çoğunu sağlayan Amasra'nın Kale ve Surlu Yerleşimlerin bütünü olarak geçici listeden asil listeye girmesi adına gerekli çalışmalar yapılarak, adaylık dosyası hazırlanmalıdır. Bu kapsamda; Amasra kentinin sahip olduğu değerlerin korunmasını ve sürdürülebilirliğini amaçlayan eylemlerin belirlendiği adaylık dosyası UNESCO'ya sunulmalıdır. Ayrıca yitirilme tehdidi altındaki Ahilik geleneğinin UNESCO Somut Olmayan Kültür Mirası listesine alınması için çalışmaların yapılması gerekmektedir. Bu çalışmaların yapılması aşamasında Alan Yönetimi Başkanlığı ve Amasra Belediyesi sorumlu kurumlar olmalıdır.

MEVCUT: Yönetim Planı Alanı sınırları içinde ilgili ve yetkili kurumların aynı konularda benzer projeler üretmeleri, yetkili olan kurumlar arasında eşgüdümün yeteri kadar sağlanamaması ve mevzuatları arasında uyumsuzlukların olması

Kamu kurum ve kuruluşlarıyla yapılan derin mülakat sonucunda yönetim planı hazırlanan alan içinde ilgili ve yetkili olan kurumlar arasında eşgüdümün yeterince sağlanamaması, benzer proje üretme ve kurum mevzuatları arasında uyumsuzluk problemiyle karşılaşıldığı

ifade edilmiştir. Bu durumun yerine kurumlar arası eşgüdümü Alan Başkanlığı sağlanarak daha kaliteli projeler üretilmelidir.

IH3. HEDEF: Yönetim Planının başarıyla uygulanması için alanda yetkili olan kurumlar arasında eşgüdümün artırılması

Yönetim planının uygulanması aşamasında kurumlar arası eşgüdümün artırılmasına yönelik ilgili ve yetkili kuruluşların yetki, sorumluk ve görev alanlarını net bir şekilde tanımlanarak; çakışma, benzerlik, uyumsuzluk ve eksiklikler giderilmelidir. Yönetim planının ilgili tüm kurumlar tarafından doğru anlaşılması ve benimsenmesi sağlanarak üç aylık periyodlarla toplantılar düzenlenmeli, ortak proje oluşturma kültürü oturtulmalı ve her kurumda yönetim planının uygulanma süreçlerini izleyici sistemler oluşturulmalıdır. Alana ait mevcut envanterin bulunabileceği ortak bir veri tabanı oluşturularak paydaşların farklı olmayan standart ve en doğru verilere erişimi sağlanmalıdır. Alan Başkanlığının yetkisinde Amasra Kaymakamlığı ile Amasra Belediyesi bu süreci birlikte yürütmelidir.

IH4. HEDEF: Yönetim Planı alanındaki ilgili tüm kurum ve kuruluşların bağlı oldukları mevzuat arasında eşgüdümün artırılması

Yönetim planı alanındaki ilgili kurum ve kuruluşların bağlı oldukları mevzuatlar arasındaki çakışma, benzerlik, farklılık, uyumsuzluk ve eksiklikler belirlenerek bunları giderici mevzuat önerilerinde bulunulmalıdır. Yapılan derin mülakatlarda da öne çıkan koruma konusundaki eksiklikleri azaltmaya yönelik olarak koruma konusunda mevzuat önerileri geliştirilmeli, çok paydaşlı bir süreç olması için katılım konusu da öneriler içinde yer almalıdır. Ayrıca Kaleiçi Mahallesi için bir mahalle yönetim modeli (halkın mahallenin yönetimi için alınacak her karar aşamasında aktif katılımının sağlanacağı bir sistem) oluşturulmasına ve kültürel mirasın yerel halk tarafından daha iyi algılanarak benimsenmesine yönelik gerekli olan yasal düzenlemeler önerilmelidir.

MEVCUT: Yönetim sürecinde halkın aktif katılımının olmaması

Derin mülakat kapsamında kamu kurumları halkın aktif katılım gösterdiğini söylerken STK'lar kendilerini de ilgilendiren konularda katılım gösteremediklerini belirtmişlerdir.

IH5. HEDEF: Yönetim Planında halkın etkin olarak planlama sürecine katılımının sağlanması

Hazırlanacak olan yönetim planının en önemli ayağını oluşturan halkın tüm karar aşamalarında aktif rol oynaması için belediye bünyesinde kent konseyi oluşturularak bu konseyin alt meclisleri ve çalışma grupları oluşturulmalıdır. Ekonomik olarak etkin olan kadınlara yönelik kadın üretici ve girişimcilere yönelik bir çalışma grubu ile Amasra kentini koruyarak gelecek nesillere bu mirası aktaracak olan gençlere yönelik de bir çalışma grubu oluşturulmalıdır. Amasra Belediyesi bu süreçte yürütücü kurum olacaktır.

Yönetim başlığı altında yer verilen tüm hususlar hedef, strateji, eylem, sorumlu kurum ve ilgili kurumlar Tablo 8’de verilmiş olup sorumluluğu yürütücü olacak kurum adı koyu renkle belirtilmiştir.

Tablo 8: Yönetim (Yetki -Mevzuat -Organizasyon -Eşgüdüm -Katılım) Eylem Planı (URL-54,URL-55, URL-56, URL-57; 2016).

1-Yönetim (Yetki -Mevzuat -Organizasyon -Eşgüdüm -Katılım) Eylem Planı Tablosu					
MEVCUT DURUM ANALİZİ	HEDEFLER	STRATEJİ	EYLEMLER	SORUMLU KURUMLAR	İLGİLİ KURUMLAR
*Alan Başkanlığı idari yapılanmasının olmaması	IH1. Alan Başkanlığı idari yapılanmasının tamamlanması	IH1S1. Alan Başkanlığı idari yapılanmasının ve altyapısının tamamlanarak etkin ve sürdürülebilir bir örgütlenme sisteminin kurulması	IH1S1E1. Alan Başkanlığının donanımını tamamlamak (Ofis mobilyası, internet donanımı, web sitesinin geliştirilmesi, ısıtma vb. altyapısı, sekreteryaya eleman istihdamı, sekreteryaya eğitim etkinlikleri)	Bartın Valiliği, Amasra Kaymakamlığı, Amasra Belediyesi, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü*	Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, İl Özel İdaresi, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Peyzaj Mimarları, Şehir Plancıları, Mimarlar Odası Bartın İl Temsilcilikleri, Amasra Kültür ve Turizm Derneği, Amasra Geleneksel El Sanatları Derneği, ÇEKÜL, Koruma Kurulu
* UNESCO Dünya Geçici Miras Listesinde Amasra'nın yer alması	IH2. Amasra'nın geçici listeden asil UNESCO Dünya Miras Listesine girmesi	IH2S1. Amasra'nın UNESCO Dünya Miras Listesine girmesi için asil adaylık dosyasının hazırlanması	IH2S1E1. Amasra kentinin sahip olduğu değerleri korunmak ve sürdürülebilirliği amaçlayan eylemlerin belirlendiği adaylık dosyası sunmak IH2S1E2. Amasra'daki Ahilik geleneğinin UNESCO Somut Olmayan Kültür Mirası listesine alınması için çalışmalar yapmak	Bartın Valiliği, Amasra Kaymakamlığı, Amasra Belediyesi, Alan Yönetimi Başkanlığı	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, İl Özel İdaresi, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Peyzaj Mimarları, Şehir Plancıları, Mimarlar Odası Bartın İl Temsilcilikleri,

* Sorumlu Kurumlar içindeki koyu renkle belirtilen kurumlar, ilgili konudaki çalışmalarını yürütecek olan kurumları ifade etmektedir.

Tablo 8: (devam ediyor).

1-Yönetim (Yetki -Mevzuat -Organizasyon -Eşgüdüm -Katılım) Eylem Planı Tablosu					
MEVCUT DURUM ANALİZİ	HEDEFLER	STRATEJİ	EYLEMLER	SORUMLU KURUMLAR	İLGİLİ KURUMLAR
					Amasra Kültür ve Turizm Derneği, Amasra Geleneksel El Sanatları Derneği, ÇEKÜL
*Yönetim Planı Alanı sınırları içinde ilgili ve yetkili kurumların aynı konularda benzer projeler üretmeleri *Yönetim Planı Alanı sınırları içinde yetkili olan kurumlar arasında eşgüdümün yeteri kadar sağlanamaması	IH3. Yönetim Planının başarıyla uygulanması için alanda yetkili olan kurumlar arasında eşgüdümün artırılması	IH3S1. Yönetim Planı sınırları içinde yetkili olan kurumların görev alanlarındaki çakışmaların/benzerlik/farklılık /uyumsuzluk/eksikliklerin giderilmesinin sağlanması	IH3S1E1. Yönetim Planı sınırları içinde ilgili ve yetkili kuruluşların yetki, sorumluluk ve görev alanlarında çakışmaları/ benzerlik/farklılık/uyumsuzluk/ eksiklikleri saptamak	Amasra Kaymakamlığı, Amasra Belediyesi, Alan Yönetimi Başkanlığı	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, İl Özel İdaresi
			IH3S1E2. Yönetim Planı sınırları içinde ilgili ve yetkili kuruluşların yetki, sorumluluk ve görev alanlarını bilinir kılmak	Amasra Kaymakamlığı, Amasra Belediyesi, Alan Yönetimi Başkanlığı	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, İl Özel İdaresi
		IH3S2. Yönetim Planının ilgili tüm kurumlar tarafından doğru şekilde anlaşılmasının ve benimsenmesinin ve ilgili kurum ve kuruluşların ortak konularda birlikte karar geliştirmelerinin sağlanması	IH3S2E1. İlgili kurum ve kuruluşları bir araya getirecek rutin/düzenli/programlı toplantılar düzenlemek IH3S2E2. Kurumlarda ortak proje üretme kültürünün oluşturulmasına yönelik program ve projeler geliştirmek	Amasra Kaymakamlığı, Amasra Belediyesi, Alan Yönetimi Başkanlığı	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, İl Özel İdaresi, Koruma Kurulu

Tablo 8: (devam ediyor).

1-Yönetim (Yetki -Mevzuat -Organizasyon -Eşgüdüm -Katılım) Eylem Planı Tablosu					
MEVCUT DURUM ANALİZİ	HEDEFLER	STRATEJİ	EYLEMLER	SORUMLU KURUMLAR	İLGİLİ KURUMLAR
			IH3S2E3. Her kurumda Yönetim Planı kararlarının uygulanmasını izleyecek sistemler kurmak		
*Yönetim Planı Alanı sınırları içinde ilgili ve yetkili kurumların aynı konularda benzer projeler üretmeleri	IH3. Yönetim Planının başarıyla uygulanması için alanda yetkili olan kurumlar arasında eşgüdümün artırılması	IH3S3. Yönetim Planının uygulama sürecinde izleme mekanizmalarının geliştirilmesi	IH3S3E1. Yönetim Planı Alanı içinde Alan Yönetimi Eşgüdüm ve Denetleme Kurulu oluşturmak	Alan Yönetimi Başkanlığı	Amasra Belediyesi
			IH3S3E2. Kurulun düzenli ve verimli çalışmasını sağlamak		
			IH3S3E2. Etkin izleme mekanizmalarını oluşturmak		
		IH3S4. İlgili kurum ve kuruluşlar tarafından kullanılacak etkin bir bilgi sisteminin sağlanması	IH3S4E1. Yönetim Planı Alanı ile ilgili mevcut envanter çalışmalarını standartlaştırmak, sayısallaştırmak, eksiklerini tamamlamak	Amasra Belediyesi, Alan Yönetimi Başkanlığı	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, İl Özel İdaresi Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Peyzaj Mimarları, Şehir Plancıları, Mimarlar Odası Bartın İl Temsilcilikleri, Amasra Kültür ve Turizm Derneği, Amasra Geleneksel El Sanatları Derneği, ÇEKÜL, Koruma Kurulu
IH3S4E2. Yönetim Planı Alanı ile ilgili sayısal veri tabanı ve izleme sistemi oluşturmak, paydaşların erişimini sağlamak					

Tablo 8: (devam ediyor).

1-Yönetim (Yetki -Mevzuat -Organizasyon -Eşgüdüm -Katılım) Eylem Planı Tablosu					
MEVCUT DURUM ANALİZİ	HEDEFLER	STRATEJİ	EYLEMLER	SORUMLU KURUMLAR	İLGİLİ KURUMLAR
*Yönetim Planı Alanı sınırları içinde yetkili olan kurumlar arasında eşgüdümün yeteri kadar sağlanamaması *Yönetim Planı Alanındaki ilgili ve yetkili kurumların mevzuatları arasında uyumsuzluklar olması	IH4. Yönetim Planı Alanındaki ilgili tüm kurum ve kuruluşların bağlı oldukları mevzuat arasında eşgüdümün sağlanması	IH4S1. Yönetim Planı Alanındaki ilgili tüm kurum ve kuruluşların bağlı oldukları mevzuatlar arasındaki çakışmaların/sorunların (benzerlik, farklılık, uyumsuzluk, eksiklik sorunlarının) giderilmesinin sağlanması	IH4S1E1. İlgili tüm mevzuatın irdelenerek sorunlarını, çakışmalarını ve eksikliklerini saptamak; eksiklikleri giderici mevzuat önerilerinde bulunmak	Amasra Belediyesi, Alan Yönetimi Başkanlığı	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, İl Özel İdaresi, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Peyzaj Mimarları, Şehir Plancıları, Mimarlar Odası Bartın İl Temsilcilikleri, Amasra Kültür ve Turizm Derneği, Amasra Geleneksel El Sanatları Derneği, ÇEKÜL, Koruma Kurulu
		IH4S2. Yönetim Planı Alanı ile ilgili koruma mevzuatındaki eksikliklerin/sorunların giderilmesinin ve gerektiği hallerde mevzuat önerileri geliştirilmesinin sağlanması	IH4S2E1. Katılım konusunun koruma mevzuatı içinde yer alması için öneriler geliştirmek IH4S2E2. İlgili kurum ve kuruluşların ortaklığına dayalı yeni bir mahalle yönetim modeli (Mahalle Koruma, Sağlıklaştırma eksenli) kurulması konusunda gerekli yasal düzenlemeleri önermek	Amasra Belediyesi, Alan Yönetimi Başkanlığı	Yerel Halk, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Peyzaj Mimarları, Şehir Plancıları, Mimarlar Odası Bartın İl Temsilcilikleri, Amasra Kültür ve Turizm Derneği, Amasra Geleneksel El Sanatları Derneği, ÇEKÜL

Tablo 8: (devam ediyor).

1-Yönetim (Yetki -Mevzuat -Organizasyon -Eşgüdüm -Katılım) Eylem Planı Tablosu					
MEVCUT DURUM ANALİZİ	HEDEFLER	STRATEJİ	EYLEMLER	SORUMLU KURUMLAR	İLGİLİ KURUMLAR
*Yönetim Planı Alanındaki ilgili ve yetkili kurumların mevzuatları arasında uyumsuzluklar olması	IH4. Yönetim Planı Alanındaki ilgili tüm kurum ve kuruluşların bağlı oldukları mevzuat arasında eşgüdümün sağlanması	IH4S2. Yönetim Planı Alanı ile ilgili koruma mevzuatındaki eksikliklerin/sorunların giderilmesinin ve gerektiği hallerde mevzuat önerileri geliştirilmesinin sağlanması	IH4S2E3. Kültürel mirasın yaşayanlar tarafından algılanması ve benimsenmesi için gereken yasal düzenlemeler için öneriler geliştirmek	Amasra Belediyesi, Alan Yönetimi Başkanlığı	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, İl Millî Eğitim Müdürlüğü
Yönetim sürecinde halkın aktif katılımının olmaması	IH5. Yönetim Planı alanındaki halkın etkin olarak planlama sürecine katılımının sağlanması	IH5S1. Kent konseyi ve bu konseye bağlı meclisler ile çalışma gruplarının kurulması	IH5S1E1. Kent konseyini kurmak	Amasra Belediyesi	Yerel Halk, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Peyzaj Mimarları, Şehir Plancıları, Mimarlar Odası Bartın İl Temsilcilikleri, Amasra Kültür ve Turizm Derneği, Amasra Geleneksel El Sanatları Derneği, ÇEKÜL
			IH5S1E2. Kadın üretici ve girişimcilere yönelik özel çalışma grubunu kurmak		
			IH5S1E3. Gençlere yönelik özel çalışma grubunu kurmak		

5.1.2 Koruma-Planlama-Yaşam Kalitesi

Yönetim Planında “Koruma, Planlama ve Yaşam Kalitesi” başlığı altında hedefler, stratejiler, eylemler ve bu eylemlerin yürütülmesinde yetkili ve sorumlu olacak kurum ve kuruluşlar verilmiştir. “Planlama-Koruma”, “Koruma-Restorasyon” ve “Yaşam Kalitesi” başlıkları olmak üzere üç başlıkta detaylandırılmıştır.

MEVCUT: Plan yapma, proje geliştirme yetkisine haiz kurumların fazla olması sebebiyle plan bütünlüğünün sağlanamaması kurgulanamaması, ulaşım planlaması ve projelerinin birbirleriyle entegre olmaması

Derin mülakat sonucunda ortaya çıkan bu problemin çözümü için plan yapma ve proje geliştirme konularında kurumların eşgüdümlü çalışmalar yürütmesi ve bağımsız uygulamaların önüne geçilerek plan bütünlüğü kapsamında çalışmalar gerçekleştirilmesi sağlanmalıdır. Arazi kullanımı, ulaşım planlaması birbirinden bağımsız düşünülmemelidir. Arazi kullanımına uygun olarak hazırlanacak olan ulaşım planları çerçevesinde ulaşım projeleri yapılmalıdır.

IIIH1. HEDEF: Planlama ve projelendirme çalışmalarında eşgüdümün sağlanarak plan bütünlüğünün kurgulanması

Planlama ve projelendirme süreçlerinin ilgili kurumların katılımıyla şeffaflık dâhilinde gerçekleştirilmesi için kurumların koruma ve planlamayla ilgili kurumsal strateji ve politikaları tartışılmalı ve bilgi paylaşımı yapma amacıyla rutin toplantılar düzenlenmelidir. Bu toplantılar raporlanarak Alan Başkanlığı web sitesinde yayınlanarak şeffaflık sağlanmalıdır. Ayrıca hazırlanacak olan ulaşım planında; koruma planı hedef, strateji ve plan kararlarına uyulmalıdır. Alan Yönetim Başkanlığı sorumlu kuruluş olarak bu hedefi gerçekleştirecektir.

MEVCUT: Planlama alanında kültür ve tabiat varlıklarının korunmasına yönelik bütüncül, sürdürülebilir sosyal ve ekonomik koruma, sağlıklılaştırma yaklaşımının yeterli olmaması ve sosyo-kültürel özelliklerin yeterince geliştirilememesi

Kamu kurumlarıyla yapılan derin mülakat sonucunda mali yetersizliklerden dolayı kültür ve tabiat varlıklarının korunmasına yönelik çalışmaların yapılamadığı belirtilmiştir. Sağlıklaştırma, yenileme vb. çalışmalar yapılamadığı için kültür ve tabiat varlıklarının sosyo-kültürel özelliklerini geliştirici çalışmalar yapılamamaktadır.

III2. HEDEF: Planlama alanındaki kültür ve tabiat varlıklarının fiziki, sosyal ve ekonomik çerçevede korunmasının ve sağlıklaştırılmasının sağlanması

İlgili kurum ve kuruluşlar; planlama alanındaki fiziki, sosyal ve ekonomik yapıyı bir bütün olarak ele almalı ve plan, proje üretilmesi teşvik edilmedir. Alanla ilgili hazırlanan üst ölçekli planların kültür ve tabiat varlıklarının, arkeolojik değerlerin, tarihi dokunun ve kent silüetinin sürdürülebilirliğine aykırı kararlar alınması engellenmelidir. Belediyesince kentsel tasarım rehberleri hazırlanarak, hazırlanacak projelerde bu rehberde uyulmalıdır. Tarihi dokuyla uyumsuz yapıların bu rehberde belirtilecek olan kütle ve cephe uygulamalarına göre yapılması sağlanmalıdır. Tarihi ve kültürel değeri olan yapılar araştırılmalı ve tespiti halinde tescil işlemi yapılmalıdır. Amasra Belediyesi, Alan Başkanlığı ve Koruma Kurulu birlikte çalışmalar yürüterek kent kimliğinin korunması sağlanmalıdır.

MEVCUT: Planlama alanında gerçekleştirilen planlama ve projelendirme çalışmalarında arkeolojik değerlerin yeterince korunamaması

Kamu kurumlarıyla gerçekleştirilen derin mülakatta arkeolojik değerlerin yeterince korunmadığı ifade edilmiştir. Geçmişte tecrübeli personel eksikliği ve denetimlerin yetersiz olması sebebiyle arkeolojik eserlerin yapıların altında kaldığı belirtilmiştir. Günümüzde ise denetimlerin artırıldığı her inşaa faaliyetinde gereken önlemlerin alındığı ifade edilmiştir.

III3. HEDEF: Alandaki arkeolojik değerlerin yaşatılmasını esas alan yaklaşımlarla planlama ve projelendirme çalışmalarının yapılması

Alanın sahip olduğu arkeolojik mirasın önemini herkes tarafından anlaşılması ve benimsenmesi sağlanmalıdır. Alandaki arkeolojik mirasın korunmasına ilişkin planlanmasının yapılması için araştırma ve uygulama rehberleri hazırlanmalıdır. Kontrollü

bir şekilde uygulamalar yapılmalıdır. Bu kapsamda İl Kültür ve Turizm Müdürlüğüne, Koruma Kuruluna ve Alan Başkanlığına oldukça önemli bir görev düşmektedir.

MEVCUT: Amasra'yı kapsayan veya ilgilendiren üst ölçekli stratejik, imar ve benzeri planlama çalışmalarının arasında uyumsuzlukların bulunması

Derin mülakat sonucunda elde edilen bilgiler ışığında üst ölçekli planlardan, alt ölçekli planlara geçiş aşamasında uyumsuzluklar ortaya çıktığı görülmüştür. Üst ölçekli plan kararlarını iyi anlayarak alt ölçek planların hazırlanması gerekmektedir.

III4. HEDEF: Amasra'yı kapsayan veya ilgilendiren üst ölçekli stratejik, imar ve benzeri planlama çalışmalarının Amasra Yönetim Alanı Vizyonu ile uyumunun sağlanması

Amasra İmar Planı ve Koruma Amaçlı İmar Planı çalışmaları 1/25.000 ölçekli ÇDP kapsamında tamamlanmalı ve uygulamalar bu plana göre yapılmalıdır. Bu planın hazırlanması ve doğru şekilde uygulanması aşamasında Amasra Belediyesi ve Koruma Kuruluna asıl iş düşmektedir.

MEVCUT: Koruma ve restorasyon çalışmalarının bilimsel ve teknik boyutunda eksikliklerin olması, restorasyon çalışmaları için kaynak yaratılmasında, uygulanmasında yetersizlikler ve yaşanan çakışmalar

Derin mülakat sırasında Amasra Belediyesi tarafından; koruma ve restorasyon konularında uzman eksikliği olduğunu ve restorasyon projelerine ayrılacak ödeneklerinin bulunmadığı ifade edilmiştir.

III5. HEDEF: Planlama alanında uluslararası ölçütlere uygun olarak yapılacak olan restorasyon projeleri ve uygulamalarıyla sivil mimarlık örneklerinin güçlendirilmesi

Koruma ve restorasyon uygulamaları yerele özgü olan malzeme ve teknik ile deneyimli uzmanlar tarafından yapılmalıdır. Uzman eksikliğini gidermek amacıyla özgün koruma ve restorasyon çalışmalarını gerçekleştirecek uzmanlar yetiştirmeye yönelik eğitim programları düzenlenmelidir. Uzmanların yanı sıra usta ve kalfa yetiştirmeye yönelik

eğitim programları hazırlanmalı ve katılımcılara sertifika verilmelidir. Restorasyon işlerinde çalışacak usta ve kalfalarda bu belge aranmalıdır. Restorasyon konusundaki teknolojik gelişmeleri takip edebilmek adına uluslararası toplantı ve çalıştaylara katılım sağlanmalıdır. Restorasyon uygulamalarının etkin denetimi ve bakım, onarım faaliyetlerinin sürdürülebilirliği sağlanmalıdır. Öncelikli eylem alanları olarak Kaleiçi Mahallesi ele alınmalıdır. Kaleiçi Mahallesinin 3 etap olarak koruma ve restorasyon projeleri yapılmalıdır. Bu projeler kapsamında ödenek için Amasra Kaymakamlığı ve İl Özel İdaresi mali destek sağlamalıdır. Süreci ise Amasra Belediyesi ile Alan Başkanlığı takip etmelidir.

MEVCUT: Doğal ve kültürel mirasın korunmasına yönelik bütüncül koruma anlayışının ve paylaşılan ortak bir görüş ve politikanın bulunmaması; sit alanlarında, koruma planlarının çok eski ve yetersiz olması, alanlarda gerçekçi ve uygulanabilir bir koruma planının yapılamamış olması; bütüncül bir koruma planı yapımı ile ilgili kurum ve kuruluşların ortak veri tabanının olmaması, birbirleri ile uyumlu standart verilere ulaşamaması; kentsel silüet kararlarının ve bilincinin oluşturulamaması, silüetin değişmeye başlaması

Amasra Belediyesiyle yapılan derin mülakat sonucunda doğal ve kültürel mirasın korunmasına yönelik bütüncül koruma anlayışını içeren bir koruma planı olmadığı, koruma planının eski ve ihtiyaçlara cevap vermediği belirtilmiştir. Yeni koruma planının hazırlandığı ancak Koruma Kurulunda inceleme aşamasında olduğu da eklenmiştir. Nitelikli bir koruma planı olmadığı için kent silüetini ve görsel peyzaj kalitesini korumaya yönelik plan kararları yetersiz kalmaktadır. Amasra Belediyesinin, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünün, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğünün, Bartın Üniversitesinin bu planlama sürecine dâhil olması ve ortak bir veri tabanı oluşturulması planlama için önem arz etmektedir.

III6. HEDEF: Tarihi çevrenin bütüncül olarak sürdürülebilir bir yaklaşımla korunması ve yaşatılması

Tarihi çevrenin ve kentsel peyzajın yeni yapılaşmalar ile tahrip edilmesini önlemek için maksimum yapı yüksekliği analizi yapılarak kent silüeti korunmalıdır. Alanla ilgili kurumların yürüttüğü çalışmalar interaktif harita üzerine periyodik olarak işlenmelidir.

Yıkılmış tescilli yapı parsellerine yönelik koruma amaçlı projeler üretilmelidir. Koruma Kurulu arşivlerinin dijitalleştirilmesi ve tescil fişlerinin güncellenmesi gerekmektedir. Bu kapsamda Amasra Belediyesi, Koruma Kurulu ve Alan Başkanlığı sorumlu kurumlardır.

MEVCUT: Alandaki kültür varlıklarının korunması için mali kaynak yaratılmaması ve yaratılan kaynakların da etkin kullanılmaması

Amasra Belediyesi tarafından; kültür varlıklarının korumasına yönelik mali kaynak yaratmada sıkıntı yaşadıkları derin mülakatta belirtilmiştir. İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ise tescilli yapıların restorasyonu kapsamında belli oranda destek sağladıklarını belirtmişlerdir. Ancak restorasyon çalışmasının tamamını karşılayamadıkları için vatandaşların destek talep etmedikleri bilgisine erişilmiştir.

III7. HEDEF: Yönetim Planı uygulama sürecinde yeterli kaynak sağlanması

Mali kaynak sıkıntısını azaltmaya yönelik kaynak araştırması yapılarak sağlanan kaynakların yönetimi ve verimli kullanılması sağlanmalıdır. İl Özel İdaresinin Katkı Fonundan eylem alanları, anıt eserler vb. değerler için destek sağlanmalıdır. Ancak bu fon yetersiz kalacağı için Avrupa Birliği Destekleri gibi uluslararası kaynaklar araştırılmalı ve yeni finansman modelleri geliştirilmelidir. Mülk sahipleri ile özel sektör; koruma, sağlıklılaştırma projelerine destek sağlamaları konusunda bilgilendirmek gerekmektedir. İl Özel İdaresine, Amasra Belediyesine ve Alan Başkanlığına finansman konusunda önemli iş düşmektedir.

MEVCUT: Alanda küçük imalat geleneğinin ve geleneksel el sanatlarının korunması için etkin politika ve uygulamaların olmaması

STK'larla yapılan derin mülakat sonucunda geleneksel üretimin (ahşap işçiliği, tel kırma vb.) azalmakta olduğu, az sayıda ustanın kaldığı ve çırak yetiştirilemediği belirtilmiştir. El sanatlarının devam ettiği ancak Çin Malı gibi ucuz hediyelik eşyaların çıkmasıyla birlikte el sanatlarına rağbetin azaldığı ifade edilmiştir.

III8. HEDEF: Küçük imalat geleneğinin ve el sanatlarının korunması amacıyla politika ve uygulama geliştirilmesi

Kamu kurum ve kuruluşları geleneksel üretimin canlanması için araştırma yapmaya, kaynak geliştirmeye ve proje üretmeye teşvik edilmelidir. Kaybolmuş ya da kaybolmaya yüz tutmuş geleneksel üretim tekniklerinin canlandırılması ve yeni teknolojik ürünlerle rekabet edilebilir olması sağlanmalıdır. Bu çerçevede özellikle STK'lara iş düşmektedir.

MEVCUT: Alanda yaşayanların toplumsal ihtiyaçlarının yeterince karşılanamaması ve koruma/kullanma dengesinin kurulamaması

Amasra Belediyesiyle yapılan görüşmeler sırasında alanda doğal ve kültürel koruma alanları olması sebebiyle sosyo-kültürel alan planlaması, ulaşım çözümlemesi gibi konularda zorlandıklarından ve mali açıdan da sıkıntıları olduğu için yeterli çalışmalar yapılamadığından bahsedilmiştir.

III9. HEDEF: Planlama ve koruma çalışmalarında alandaki hizmet sunumlarında koruma/yaşatma/yaşama dengesinin kurulması

Alanda yaşayanların ihtiyaç ve beklentilerinin belirlenmesi; yeşil dokuyu, park ve bahçeleri canlandırarak kentsel peyzaj kalitesinin artırılması; sürdürülebilir ve ekolojik enerji kaynaklarının ulaşım, aydınlatma, ısıtma gibi sistemlerde kullanılması ve bu yönde ARGE çalışmalarının yapılması; altyapı eksikliklerinin, çevre kirliliğinin, donatı eksikliklerinin giderilmesi; yaşlılar, engelliler, çocuklar için yaşam kalitesini artırıcı uygulamaların yapılması ve her yere engelsiz olarak erişimlerinin sağlanması gerekmektedir. Amasra Belediyesinin plan ve proje çalışmalarına bu hususları entegre etmesi gerekmektedir.

MEVCUT: Alanda çevre sorunlarının varlığı

Kurum ve kuruluşlarla yapılan derin mülakatta özellikle yaz aylarındaki çevre kirliliği herkesin ifade ettiği önemli bir sorundur. Yaz aylarında, bayram gibi tatillerde Amasra'nın taşıma kapasitesinin üzerinde ziyaretçi geldiği için çevre kirliliği yaşanmaktadır.

III10. HEDEF: Çevre sorunlarına neden olan faktörlerin denetim altına alınması

Çevre temizliğini sağlamaya yönelik olarak personel açığını azaltmak; çevre yönetim sisteminin hazırlanması ve bu sistemi izleyecek bir birimin oluşturulması: hava ve gürültü kirliliğini engelleme programlarının hazırlanması ve uygulamalarının izlenmesi; çevre sorunları hakkında yerel halka eğitimler düzenlenmesi gerekmektedir. Gerekli altyapının oluşturulması, uyarıcı levhaların olması ve temizlik ile denetimlerin artırılması gerekmektedir. Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü öncülüğünde, Bartın Valiliği, Amasra Belediyesi, Bartın Üniversitesi ile Alan Başkanlığı bu süreçte etkin rol oynayacaktır.

Koruma-Planlama-Yaşam Kalitesi başlığı altında yer verilen tüm hususlar hedef, strateji, eylem, sorumlu kurum ve ilgili kurumlar Tablo 9-11'de verilmiş olup sorumluluğu yürütücü olacak kurum adı koyu renkle belirtilmiştir.

Tablo 9: Koruma-Planlama-Yaşam Kalitesi Eylem Planı (Planlama-Koruma) (URL-54,URL-55, URL-56, URL-57; 2016).

2-Koruma-Planlama-Yaşam Kalitesi Eylem Planı Tablosu - (Planlama-Koruma)					
MEVCUT DURUM ANALİZİ	HEDEFLER	STRATEJİ	EYLEMLER	SORUMLU KURUMLAR	İLGİLİ KURUMLAR
* Plan yapma ve proje geliştirme yetkisine sahip birden çok kurum olması nedeniyle plan bütünlüğünün sağlanamaması ve birbirinden bağımsız uygulamalar yapılması * Arazi kullanım planlaması, ulaşım planlaması ve ulaşım projelerinin birbirleriyle entegre olması	IIIH1. Planlama ve projelendirme çalışmaları arasında eşgüdümün sağlanması ve plan bütünlüğünün oluşturulması	IIIH1S1. Planlama ve projelendirme süreçlerinin ilgili kurumlar arası katılımlı ve şeffaf süreçler içerisinde gerçekleştirilmesi	IIIH1S1E1. Planlama alanında planlamadan ve uygulamadan sorumlu kurum ve kuruluşların koruma ve planlama ile ilişkili kurumsal strateji ve politikalarını tartışmak ve planlama faaliyetleri hakkında bilgi paylaşımını sağlamak üzere periyodik çalışma toplantıları gerçekleştirmek	Alan Yönetimi Başkanlığı (veya Danışma Kurulu), bünyesinde oluşturulacak komisyon*	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, İl Özel İdaresi, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Peyzaj Mimarları, Şehir Plancıları, Mimarlar Odası Bartın İl Temsilcilikleri, Amasra Kültür ve Turizm Derneği, Amasra Geleneksel El Sanatları Derneği, ÇEKÜL
			IIIH1S1E2. Planlamadan ve uygulamadan sorumlu kurum ve kuruluşlar arasında düzenlenecek periyodik toplantıları raporlamak ve Alan Yönetimi Başkanlığı (veya Yönetim Planı) web sayfası üzerinden kamuoyu ile paylaşmak		
			IIIH1S1E3. Planlama alanında ulaşım planı ile koruma plan hedef, strateji ve plan kararları arasında uyum sağlamak		

* Sorumlu Kurumlar içindeki koyu renkle belirtilen kurumlar, ilgili konudaki çalışmalarını yürütecek olan kurumları ifade etmektedir.

Tablo 9: (devam ediyor).

2-Koruma-Planlama-Yaşam Kalitesi Eylem Planı Tablosu - (Planlama-Koruma)					
MEVCUT DURUM ANALİZİ	HEDEFLER	STRATEJİ	EYLEMLER	SORUMLU KURUMLAR	İLGİLİ KURUMLAR
* Planlama alanında kültür ve tabiat varlıklarının korunması ile bütünleştirilmiş, sürdürülebilir bir sosyal ve ekonomik koruma, sağlıklılaştırma yaklaşımının yeterli olmaması * Alandaki kültür ve tabiat varlıklarının sosyo-kültürel özelliklerin yeterince geliştirilememesi	IIIH2. Planlama alanındaki kültür ve tabiat varlıklarının fiziki, sosyal ve ekonomik boyutlarıyla birlikte korunmasının, sağlıklılaştırılmasının gerçekleştirilmesi	IIIH2S1. İlgili tüm kurum ve kuruluşların belirtilen boyutlarıyla araştırma yapmaya, kaynak geliştirmeye, proje üretmeye teşvik edilmesi	IIIH2S1E1. Planlama alanında fiziki, sosyal ve ekonomik yapıyı birlikte ele alan plan ve programlar hazırlamak	Amasra Belediyesi, Alan Yönetimi Başkanlığı, Koruma Kurulu	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, İl Özel İdaresi, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Peyzaj Mimarları, Şehir Plancıları, Mimarlar Odası Bartın İl Temsilcilikleri, Amasra Kültür ve Turizm Derneği, Amasra Geleneksel El Sanatları Derneği, ÇEKÜL
		IIIH2S2. Her ölçekteki planlama ve projelendirme çalışmalarının ve uygulamalarının alandaki kültür ve tabiat varlıklarının korunmasının ve alanın sosyo-kültürel imajına uygun olarak gerçekleştirilmesi	IIIH2S2E1. Alanla ilgili hazırlanan büyük ölçekli ve alanın tamamını etkileyecek tüm plan ve projelerin, alanın kültür ve tabiat varlıklarının, arkeolojik değerlerinin, tarihi dokusunun ve silüetinin sürdürülebilir korunmasına aykırı kararlar almamak	Amasra Belediyesi, Koruma Kurulu	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, İl Özel İdaresi, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Peyzaj Mimarları, Şehir Plancıları, Mimarlar Odası

Tablo 9: (devam ediyor).

2-Koruma-Planlama-Yaşam Kalitesi Eylem Planı Tablosu - (Planlama-Koruma)					
MEVCUT DURUM ANALİZİ	HEDEFLER	STRATEJİ	EYLEMLER	SORUMLU KURUMLAR	İLGİLİ KURUMLAR
* Planlama alanında kültür ve tabiat varlıklarının korunması ile bütünleştirilmiş, sürdürülebilir bir sosyal ve ekonomik koruma, sağlıklaştırma yaklaşımının yeterli olmaması * Alandaki kültür ve tabiat varlıklarının sosyo-kültürel özelliklerin yeterince geliştirilememesi	III2. Planlama alanındaki kültür ve tabiat varlıklarının fiziki, sosyal ve ekonomik boyutlarıyla birlikte korunmasının, sağlıklaştırılmasının gerçekleştirilmesi	III2S2. Her ölçekteki planlama ve projelendirme çalışmalarının ve uygulamalarının alandaki kültür ve tabiat varlıklarının korunmasına ve alanın sosyo-kültürel imajına uygun olarak gerçekleştirilmesi	III2S2E2. Mevcut uygulamalar, konuyla ilgili çalışma ve araştırmalar ve uluslararası koruma ilkeleri doğrultusunda alana özgü kentsel tasarım rehberi hazırlanarak, projelerde bu rehberin uygulanmasını sağlamak	Amasra Belediyesi, Koruma Kurulu	Bartın İl Temsilcilikleri, Amasra Kültür ve Turizm Derneği, Amasra Geleneksel El Sanatları Derneği, ÇEKÜL
			III2S2E3. Tarihi/kültürel değeri olan yapıların araştırılması ve uygun durumda olanların tescillenmesini sağlamak		İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, İl Özel İdaresi, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Peyzaj Mimarları, Şehir Plancıları, Mimarlar Odası
			III2S2E4. Tarihi dokuyla uyumsuz yeni yapıların olumsuz etkilerini gidermek için kütle ve cephelerinde gerekli müdahaleleri yapmak		Bartın İl Temsilcilikleri, Amasra Kültür ve Turizm Derneği, Amasra Geleneksel El Sanatları Derneği, ÇEKÜL

Tablo 9: (devam ediyor).

2-Koruma-Planlama-Yaşam Kalitesi Eylem Planı Tablosu - (Planlama-Koruma)					
MEVCUT DURUM ANALİZİ	HEDEFLER	STRATEJİ	EYLEMLER	SORUMLU KURUMLAR	İLGİLİ KURUMLAR
*Planlama alanında gerçekleştirilen planlama ve projelendirme çalışmalarında arkeolojik değerlerin yeterince korunamaması	İİH3. Planlama ve projelendirme çalışmalarında alandaki arkeolojik değerlerin yaşatılmasını esas alan yaklaşımların benimsenmesi	İİH3S1. Alanın sahip olduğu arkeolojik mirasın, üstün evrensel değerinin ilgili tüm kesimler tarafından anlaşılmasının ve benimsenmesinin sağlanması	İİH3S1E1. Alanda yer alan arkeolojik mirasın korunması ve planlanması için araştırma ve uygulama rehberi hazırlamak, bu rehber kapsamında uygulamaları yönetmek	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Alan Yönetimi Başkanlığı, Müze Müdürlüğü , Koruma Kurulu	Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Peyzaj Mimarları, Şehir Plancıları, Mimarlar Odası Bartın İl Temsilcilikleri, Amasra Kültür ve Turizm Derneği, Amasra Geleneksel El Sanatları Derneği, ÇEKÜL
*Amasra'yı kapsayan veya ilgilendiren üst ölçekli stratejik, imar ve benzeri planlama çalışmalarının arasında uyumsuzlukların bulunması	İİH4. Amasra'yı kapsayan veya ilgilendiren üst ölçekli stratejik, imar ve benzeri planlama çalışmalarının Amasra Yönetim Alanı Vizyonu ile uyumunun sağlanması	İİH4S1. Amasra İmar Planı ve Koruma Amaçlı İmar Planı çalışmalarının tamamlanması	İİH4S1E1. Üst ölçekli planlara uygun olarak hazırlanacak olan imar planlarının uygulanmasını sağlamak	Amasra Belediyesi , Koruma Kurulu	Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Müzesi Müdürlüğü

Tablo 10: Koruma-Planlama-Yaşam Kalitesi Eylem Planı (Koruma-Restorasyon) (URL-54,URL-55, URL-56, URL-57; 2016).

2-Koruma-Planlama-Yaşam Kalitesi Eylem Planı Tablosu - (Koruma-Restorasyon)					
MEVCUT DURUM ANALİZİ	HEDEFLER	STRATEJİ	EYLEMLER	SORUMLU KURUMLAR	İLGİLİ KURUMLAR
*Koruma ve restorasyon çalışmalarının bilimsel ve teknik boyutunda eksikliklerin olması *Restorasyon çalışmaları için kaynak yaratılmasında ve uygulanmasında yetersizlikler ve yaşanan çakışmalar	IIH5. Planlama alanında uluslararası ölçütler doğrultusunda yapılacak restorasyon projeleri ve uygulamalarıyla sivil mimarlık örneklerini içeren kültür varlıklarının güçlendirilerek yaşatılması	IIH5S1. Koruma plan, proje ve uygulamalarında uluslararası ve ulusal düzeyde kabul edilmiş koruma, planlama ve restorasyon ilkelerine uygunluğun sağlanması	IIH5S1E1. Özgün koruma ve restorasyon uygulamalarının koruma ve restorasyon uzmanları tarafından yapılmasını sağlamak	Alan Yönetimi Başkanlığı, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü	Amasra Belediyesi, Koruma Kurulu, Mimarlar Odası
			IIH5S1E2. Tüm restorasyon uygulamalarında özgün ve uyumlu malzeme ve tekniklerin kullanılmasını sağlamak		
		IIH5S2. Koruma ve restorasyon uygulamalarına ait etkin eğitim programlarının gerçekleştirilmesi ve bu programların yaygınlaştırılması	IIH5S2E1. Özgün koruma ve restorasyon uygulamalarını gerçekleştirilebilmek için restorasyon uzmanı yetiştirme programlarını desteklemek	Alan Yönetimi Başkanlığı, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü	Amasra Belediyesi, Koruma Kurulu, Mimarlar Odası
			IIH5S2E2. Restorasyon uygulamalarında teknolojik gelişmeleri ve deneyimleri paylaşmak amacıyla uluslararası periyodik toplantı ve çalıştay düzenlemek		
IIH5S2E3. Koruma konusunda kurum içi bilinçlendirmeye yönelik kapasite geliştirme programı gerçekleştirmek					
IIH5S3. Restorasyon uygulamalarında uygun teknoloji ile özgün ve doğru malzeme kullanımının sağlanması	IIH5S3E1. Restorasyon uygulamalarında görev almak üzere usta ve kalfa eğitimine yönelik programlar geliştirmek ve bu programlar aracılığıyla sertifikalar vermek	Alan Yönetimi Başkanlığı, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü	Amasra Belediyesi, Koruma Kurulu, Mimarlar Odası		

Tablo 10: (devam ediyor).

2-Koruma-Planlama-Yaşam Kalitesi Eylem Planı Tablosu - (Koruma-Restorasyon)					
MEVCUT DURUM ANALİZİ	HEDEFLER	STRATEJİ	EYLEMLER	SORUMLU KURUMLAR	İLGİLİ KURUMLAR
*Koruma ve restorasyon çalışmalarının bilimsel ve teknik boyutunda eksikliklerin olması *Restorasyon çalışmaları için kaynak yaratılmasında ve uygulanmasında yetersizlikler ve yaşanan çakışmalar	IIH5. Planlama alanında uluslararası ölçütler doğrultusunda yapılacak restorasyon projeleri ve uygulamalarıyla sivil mimarlık örneklerini içeren kültür varlığının güçlendirilerek yaşatılması		IIH5S3E2. Restorasyon uygulamalarında eğitim programına katılmış sertifikalı kişilerin görev almasını sağlamak IIH5S3E3. Restorasyon uygulamalarının etkin denetimini ve bakım, onarım faaliyetlerinin sürdürülebilirliğini sağlamak	Alan Yönetimi Başkanlığı, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü	Amasra Belediyesi, Koruma Kurulu, Mimarlar Odası
		IIH5S4. Alan bütününe ait öncelikli eylem alanlarını ortaya koyan etkin restorasyon programının geliştirilmesi	IIH5S4E1. Koruma ve restorasyona yönelik olarak belirlenen öncelikli eylem alanlarını, anıt eserleri ve diğer simgesel öğeleri ivedilikle projelendirmek ve uygulamaların etaplarını tanımlamak	Alan Yönetimi Başkanlığı, Amasra Belediyesi, İl Özel İdaresi	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Koruma Kurulu
		IIH5S5. İlgili kurum ve kuruluşların yatırım programlarının ortaklaştırılarak öncelikler ışığında kaynak yönetiminin sağlanması	IIH5S5E1. Belirlenen ve etaplanan uygulamalarla ilgili kurumların stratejik planlarında ve yatırım programlarında yer verilmesini ve restorasyon uygulamalarında kullanmak üzere kaynak ayrılmasını sağlamak	Alan Yönetimi Başkanlığı, Amasra Belediyesi, İl Özel İdaresi	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü
*Doğal ve kültürel mirasın korunmasına yönelik bütüncül koruma anlayışının ve paylaşılan ortak bir görüş ve politikanın bulunmaması	IIH6. Tarihi çevrenin bütüncül olarak sürdürülebilir bir yaklaşımla korunması ve yaşatılması	IIH6S1. Tarihi çevrenin koruma kullanma dengesinin sağlanmasına yönelik gerekli önlemlerin alınması ve periyodik çalışmaların yapılması	IIH6S1E1. Tarihi çevrenin kentsel peyzajının yeni yapılaşmalar ile tahrip edilmemesi için kent içi maksimum yapı yüksekliği analizinin yapılmasını sağlamak	Alan Yönetimi Başkanlığı, Amasra Belediyesi, Koruma Kurulu	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

Tablo 10: (devam ediyor).

2-Koruma-Planlama-Yaşam Kalitesi Eylem Planı Tablosu - (Koruma-Restorasyon)					
MEVCUT DURUM ANALİZİ	HEDEFLER	STRATEJİ	EYLEMLER	SORUMLU KURUMLAR	İLGİLİ KURUMLAR
* Sit alanlarında, koruma planlarının çok eski ve yetersiz olması, alanlarda gerçekçi ve uygulanabilir bir koruma planının yapılamamış olması *Bütüncül bir koruma planı yapımı ile ilgili kurum ve kuruluşların ortak veri tabanının olmaması, birbirleri ile uyumlu standart verilere ulaşılamaması *Kentsel siluet kararlarının ve bilincinin oluşturulamaması, siluetin değişmeye başlaması	İİH6.Tarihi çevrenin bütüncül olarak sürdürülebilir bir yaklaşımla korunması ve yaşatılması	İİH6S1. Tarihi çevrenin koruma kullanma dengesinin sağlanmasına yönelik gerekli önlemlerin alınması ve periyodik çalışmaların yapılması	İİH6S1E2.Kurumlarca alanlarda yürütülen her türlü uygulama çalışmasının interaktif harita üzerinde aylık, üç aylık, altı aylık çalışma programlarına göre işlenmesi için CBS veri tabanlı sistem kurmak İİH6S1E3.Yönetim alanında yıkılmış tescilli bina parsellerinde koruma amaçlı projeler üretmek İİH6S1E4.Koruma Kurulu arşivini dijitalleştirilmek ve tescil fişlerini güncellenmek	Alan Yönetimi Başkanlığı, Amasra Belediyesi, Koruma Kurulu	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü
*Alanın tüm kültür varlıklarının etkin olarak korunması için mali kaynak yaratılamaması ve yaratılan kaynakların verimli olarak kullanılamaması	İİH7. Yönetim Planı uygulama sürecinde yeterli kaynak sağlanması	İİH7S1. Yönetim Planı uygulama sürecinde kaynak araştırması yapılması ve sağlanan kaynakların yönetiminin etkinleştirilmesi ve verimli kullanımının sağlanması	İİH7S1E1. İl Özel İdaresince işletilen Katkı Fonunun öncelikli eylem alanları, anıt eserler ve diğer simgesel öğeler için kullanılmasını sağlamak	Alan Yönetimi Başkanlığı, Amasra Belediyesi, İl Özel İdaresi	Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları

Tablo 10: (devam ediyor).

2-Koruma-Planlama-Yaşam Kalitesi Eylem Planı Tablosu - (Koruma-Restorasyon)					
MEVCUT DURUM ANALİZİ	HEDEFLER	STRATEJİ	EYLEMLER	SORUMLU KURUMLAR	İLGİLİ KURUMLAR
*Alanın tüm kültür varlıklarının etkin olarak korunması için mali kaynak yaratılmaması ve yaratılan kaynakların verimli olarak kullanılmaması	IIH7. Yönetim Planı uygulama sürecinde yeterli kaynak sağlanması	IIH7S1. Yönetim Planı uygulama sürecinde kaynak araştırması yapılması ve sağlanan kaynakların yönetiminin etkinleştirilmesi ve verimli kullanımının sağlanması	IIH7S1E2. Uluslararası yeni kaynakları araştırmak ve alana aktarılmasını sağlamak	Alan Yönetimi Başkanlığı, Amasra Belediyesi, İl Özel İdaresi	Bartın Valiliği, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü
			IIH7S1E3. Koruma ve sağlıklılaştırma uygulamalarına yönelik uygun finansman modellerini geliştirmek		
			IIH7S1E4. Mülk sahiplerini ve özel sektörü koruma ve sağlıklılaştırma yatırımları yapmaya teşvik etmek, kaynakların etkin ve verimli kullanılmasına yönlendirmek		
Alanda küçük imalat geleneğinin ve geleneksel el sanatlarının korunması için etkin politika ve uygulamaların olmaması	IIH8. Küçük imalat ve el sanatlarının geleneksel olarak korunması için etkin politika ve uygulamalar geliştirilmesi	IIH8S1. Konu ile ilgili tüm kurum ve kuruluşların araştırma yapmaya, kaynak geliştirmeye, proje üretmeye teşvik edilmesi	IIH8S1E1. Kayıp olan üretim tekniklerini üretim biçimleriyle ve kendi mekânsal ortamlarında canlandırmak	Alan Yönetimi Başkanlığı, Amasra Belediyesi, Amasra Kültür ve Turizm Derneği, Amasra Geleneksel El Sanatları Derneği, ÇEKÜL	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü
			IIH8S1E2. Geleneksel üretimlerin rekabet edebilir olmasını sağlamak ve değerini artırmak		

Tablo 11: Koruma-Planlama-Yaşam Kalitesi Eylem Planı (Yaşam Kalitesi) (URL-54,URL-55, URL-56, URL-57; 2016).

2-Koruma-Planlama-Yaşam Kalitesi Eylem Planı Tablosu - (Yaşam Kalitesi)					
MEVCUT DURUM ANALİZİ	HEDEFLER	STRATEJİ	EYLEMLER	SORUMLU KURUMLAR	İLGİLİ KURUMLAR
*Alanda yaşayanların yaşamsal gereksinmelerinin yeterince karşılanamaması koruma/kullanma dengesinin kurulamaması	IIH9. Planlama ve koruma çalışmalarında alandaki hizmet sunumlarında koruma/yaşatma/yaşama dengesinin kurulması	IIH9S1. Alanda yaşayanların ihtiyaçlarının ve beklentilerinin ulusal ve uluslararası ölçütler doğrultusunda karşılanması, hizmet sunumunun etkinliğinin artırılması	IIH9S1E1. Alanda mevcut kentsel hizmetlerin ve donatımların yeterliliğini araştırmak	Bartın Valiliği, Alan Yönetimi Başkanlığı, Amasra Belediyesi, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü	Mahalle Muhtarları, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Peyzaj Mimarları, Şehir Plancıları, Mimarlar Odası Bartın İl Temsilcilikleri, Amasra Kültür ve Turizm Derneği, Amasra Geleneksel El Sanatları Derneği, ÇEKÜL
			IIH9S1E2. Koruma ile sosyo-ekonomik ve yaşamsal ihtiyaçlar dengesi üzerine araştırmalar yapmak, mümkün olan eksik donatımların tamamlanmasını sağlamak		
			IIH9S1E3. Alanın geleneksel yeşil dokusunu, park ve bahçelerini canlandırarak kentsel peyzaj kalitesini yükseltmek	Alan Yönetimi Başkanlığı, Amasra Belediyesi	
			IIH9S1E4. Sürdürülebilir ve ekolojik enerji kaynaklarının ulaşım, ısıtma, aydınlatma vb. sistemlerde kullanımı için çalışmaların yapılması ve bu yönde yapılacak ARGE çalışmalarını desteklenmek		

Tablo 11: (devam ediyor).

2-Koruma-Planlama-Yaşam Kalitesi Eylem Planı Tablosu - (Yaşam Kalitesi)					
MEVCUT DURUM ANALİZİ	HEDEFLER	STRATEJİ	EYLEMLER	SORUMLU KURUMLAR	İLGİLİ KURUMLAR
*Alanda yaşayanların yaşamsal gereksinmelerinin yeterince karşılanamaması koruma/kullanma dengesinin kurulamaması	IIH9. Planlama ve koruma çalışmalarında alandaki hizmet sunumlarında koruma/yaşatma/yaşama dengesinin kurulması	IIH9S1. Alanda yaşayanların ihtiyaçlarının ve beklentilerinin ulusal ve uluslararası ölçütler doğrultusunda karşılanması, hizmet sunumunun etkinliğinin artırılması	IIH9S1E5. Sürekli ve etkin denetim mekanizmasının oluşturulması için öneriler geliştirmek, alana özel sağlıklı kent parametrelerinin belirlenerek takibini yapmak	Alan Yönetimi Başkanlığı, Amasra Belediyesi	El Sanatları Derneği, ÇEKÜL
			IIH9S1E6. Yönetim Alanında alt yapı sorunlarının, çevre kirliliğinin ve donatı eksikliklerinin (kent mobilyaları, sağlık kabini, güvenlik, bebek bakım ünitesi, WC vb.) tespit edilerek bunların giderilmesi için kurumlar arası eşgüdümü sağlamak		Mahalle Muhtarları, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Peyzaj Mimarları, Şehir Plancıları, Mimarlar Odası Bartın İl Temsilcilikleri, Amasra Kültür ve Turizm Derneği, Amasra Geleneksel El Sanatları Derneği, ÇEKÜL, Bartın Kadın Dayanışma Derneği
*Alanda çevre sorunlarının varlığı	IIH10. Çevre sorunlarına neden olan faktörlerin denetim altına alınması	IIH10S1. Çevre yönetiminin sağlanması	IIH10S2E1. Yaşlılar, kadınlar engelliler ve çocukların yaşam kalitesinin yükseltilmesi, toplumsal eşitsizliğin ortadan kaldırılması	Bartın Valiliği, Alan Yönetimi Başkanlığı, Amasra Belediyesi, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü	Mahalle Muhtarları,
			IIH10S1E1. Çevre temizliğinin sağlanmasını izlemek		

Tablo 11: (devam ediyor).

2-Koruma-Planlama-Yaşam Kalitesi Eylem Planı Tablosu - (Yaşam Kalitesi)					
MEVCUT DURUM ANALİZİ	HEDEFLER	STRATEJİ	EYLEMLER	SORUMLU KURUMLAR	İLGİLİ KURUMLAR
*Alanda çevre sorunlarının varlığı	IIH10. Çevre sorunlarına neden olan faktörlerin denetim altına alınması	IIH10S1. Çevre yönetiminin sağlanması	IIH10S1E3. Hava ve gürültü kirliliğini engelleme programlarını ve uygulamalarını izlemek	Bartın Valiliği, Alan Yönetimi Başkanlığı, Amasra Belediyesi, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü	Bartın Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölümü, Peyzaj Mimarları, Şehir Plancıları, Mimarlar Odası Bartın İl Temsilcilikleri, Amasra Kültür ve Turizm Derneği, Amasra Geleneksel El Sanatları Derneği, ÇEKÜL
			IIH10S1E4. Çevre sorunları hakkında öğrenciler başta olmak üzere yerel halkı bilgilendirmek		
			IIH10S1E5. Ziyaretçiler, kullanıcılar için özellikle yaz aylarında izleme denetleme mekanizmalarını artırmak, uyarıcı levhalar koymak, kentsel donatıların bakım/temizliğini yapmak		

5.1.3 Erişilebilirlik

Yönetim Planında “Erişilebilirlik” başlığı altında hedefler, stratejiler, eylemler ve bu eylemlerin yürütülmesinde yetkili ve sorumlu olacak kurum ve kuruluşlar verilmiştir.

MEVCUT: Ulaşım yatırımlarının projelendirilmesi aşamasında kültür mirasına etkilerinin yeterince araştırılmaması

Alanda çok fazla sayıda koruma alanının bulunduğu ve bu alanların farklı kurumların yetkisi altında olduğu için projelendirme aşamasında aksaklıklar ortaya çıktığı yapılan derin mülakatlarda ifade edilmiştir.

IIIH1. HEDEF: Doğal ve kültürel miras konusunda uzmanlara, karar vericilere ve teknik ekiplere yönelik bilgilendirme yapılmalı ve eğitim programları hazırlanmalıdır. Ulaşım ana planı yapılarak alanın erişilebilirliğe yönelik ana kararlar verilmelidir. Ulaşım ile ilgili interaktif kullanıcı sistemleri geliştirilmeli, yerli ve yabancı turistlere Bartın-Amasra arası ve Amasra içi için ön ödemeli-sürekli özel seyahat kartları oluşturulmalı ve bunların mevcut ulaşım sistemine entegre edilmesi sağlanmalıdır. Alanda taşıt yoğunluğunu azaltmaya yönelik sadece kamusal araçların kullanılması ve belli güzergâhta ring seferi düzenlenmesi önerilmelidir. Amasra Belediyesi, Bartın Üniversitesi, Alan Başkanlığı ve STK’lar bu süreçte etkin rol oynayacaklardır.

MEVCUT: Deniz ulaşımının yeterince kullanılmaması

Deniz ulaşım aracı olarak kullanılmamaktadır. Sadece turistleri gezdirmek için kullanılmaktadır. Ancak Amasra konumu itibarıyla yolcu gemileri için durak noktası olabilecek bir noktadadır.

IIIH2. HEDEF: Alanda deniz ulaşımının etkin kullanılması

Deniz ulaşımının kapasitesinin geliştirilerek kara ulaşımına entegre edilmesi gerekmektedir. Böylece deniz yoluyla Batı Karadeniz’e gelen turistler Amasra’dan karayoluyla yakın kentlere geçebilirler. Deniz ulaşım sistemi kurgulanarak; bekleme,

dinlenme, alışveriş, otopark gibi ihtiyaçlara yönelik alanlar ayrılmalıdır. Alan Başkanlığı ve Amasra Belediyesi deniz ulaşımının geliştirilmesini sağlayacak kurumlardır.

MEVCUT: Yaya ulaşımı düzenlemelerinin yetersiz olması ve bisiklet yollarının olmaması

Amasra Belediyesi ile yapılan görüşmelerde geleneksel dokunun yoğun olması sebebiyle yolların dar olduğu ve yaya ile bisiklet kullanımına yönelik düzenlemelerin yetersiz olduğu ifade edilmiştir.

IIIH3. HEDEF: Alanda güvenli yaya ve bisiklet dolaşım olanaklarının artırılması

Alanda araç trafiği kısıtlanmalı, yaya ve bisiklet ulaşım güzergâhları hazırlanarak karayolu toplu taşıma sistemi, deniz ulaşım sistemi ve otopark alanlarıyla entegre edilmelidir. Amasra Belediyesi erişilebilirlik çalışmaları kapsamında bu projeleri gerçekleştirmelidir.

MEVCUT: Alanda otopark alanlarının yetersiz olması, yol kenarlarına araç park edilmesi suretiyle yolların daraltılması

Kurum ve kuruluşlarla yapılan görüşmelerde özellikle hafta sonları, bayram tatilleri, yaz aylarında otopark sıkıntısı çekildiğini belirtilmiştir.

IIIH4. HEDEF: Alandaki araç parkı yönetiminde otopark politikasının uygulanması

Alandaki otopark sorununu ulaşım sistemine getirilecek kısıtlamalar ile çözmek gerekmektedir. Bu kapsamda alana araç girişleri kısıtlanmalı, turist otobüslerinin indirme-bindirme noktalarının ve sürelerinin hesaplanması, yoğunluk oluşturmayacak şekilde çözümler üretilmesi, ticari yük araçlarının alana giriş-çıkış saatleri 22.00-06.00 arasında olacak şekilde düzenlenmesi önerilmektedir. Bu süreçler Amasra Belediyesi kontrolünde yürütülmelidir.

Erişilebilirlik başlığı altında yer verilen tüm hususlar hedef, strateji, eylem, sorumlu kurum ve ilgili kurumlar Tablo 12’de verilmiş olup sorumluluğu yürütücü olacak kurum adı koyu renkle belirtilmiştir.

Tablo 12: Erişilebilirlik Eylem Planı (URL-54,URL-55, URL-56, URL-57; 2016).

3-Erişilebilirlik Eylem Planı Tablosu					
MEVCUT DURUM ANALİZİ	HEDEFLER	STRATEJİ	EYLEMLER	SORUMLU KURUMLAR	İLGİLİ KURUMLAR
*Ulaşım yatırımlarının projelendirilmesi aşamasında kültür mirasına etkilerinin yeterince araştırılmaması	IIIH1. Ulaşım planlamasında alanın kültür ve tabiat varlıklarının dikkate alınmasının sağlanması	IIIH1S1. Ulaşım planlaması yapan uzmanlar ve karar vericilerin kültür mirası konularında bilgilendirilmelerinin sağlanması	IIIH1S1E1. Kültürel miras konularında uzmanlar, karar vericiler ve teknik ekiplere yönelik bilgilendirme yapmak ve eğitim programları hazırlamak	Alan Yönetimi Başkanlığı, Amasra Belediyesi *, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Peyzaj Mimarları, Şehir Plancıları, Mimarlar Odası Bartın İl Temsilcilikleri, Amasra Kültür ve Turizm Derneği, Amasra Geleneksel El Sanatları Derneği, ÇEKÜL	Ulaştırma, Haberleşme Denizcilik Bakanlığı
			IIIH1S1E2. Ulaşım ana planında yönetim alanına erişilebilirliğin ana kararlarını belirlemek		
			IIIH1S1E3. Ulaşım ile ilgili interaktif kullanıcı sistemini geliştirmek		
			IIIH1S1E4. Yerli ve yabancı turistlere yönelik ön ödemeli-sürekli özel seyahat kartlarının oluşturmak ve bunları mevcut ulaşım sistemine entegre etmek		
			IIIH1S1E5. Alanda özel tasarlanmış "kamu araçlarını" kullanılmak, tespit edilen güzergâhlardan kamusal alanlara ring seferleri düzenlemek		
*Deniz ulaşımının yeterince kullanılmaması	IIIH2. Alanda deniz ulaşımının etkin kullanılması	IIIH2S1. Deniz ulaşımı ve yönetiminde yeni çözümlerin uygulanması	IIIH2S1E1. Deniz ulaşımının kapasitesini geliştirmek ve yaygın kullanımını sağlamak	Alan Yönetimi Başkanlığı, Amasra Belediyesi	
			IIIH2S1E1. Deniz ulaşımını kara ulaşımıyla entegre etmek	Amasra Belediyesi	

* Sorumlu Kurumlar içindeki koyu renkle belirtilen kurumlar, ilgili konudaki çalışmalarını yürütecek olan kurumları ifade etmektedir.

Tablo 12: (devam ediyor).

3-Erişilebilirlik Eylem Planı Tablosu					
MEVCUT DURUM ANALİZİ	HEDEFLER	STRATEJİ	EYLEMLER	SORUMLU KURUMLAR	İLGİLİ KURUMLAR
*Deniz ulaşımının yeterince kullanılmaması	IIIH2. Alanda deniz ulaşımının etkin kullanılması	IIIH2S1. Deniz ulaşımı ve yönetiminde yeni çözümlerin uygulanması	IIIH2S1E2. Deniz ulaşımı için gerekli iskelenin yapılarak özel otomobil sahipleri için park olanaklarının etkin yönetimini sağlamak	Amasra Belediyesi	Ulaştırma, Haberleşme Denizcilik Bakanlığı
*Yaya ulaşımı düzenlemelerinin yetersiz olması *Bisiklet yollarının olmaması	IIIH3. Alanda güvenli yaya ve bisiklet dolaşım olanaklarının artırılması	IIIH3S1. Yaya ve bisiklet ulaşım sisteminin ve peyzaj düzenlemelerinin karayolu toplu taşıma sistemi, deniz ulaşımı ve otopark alanları ile bütünleştirilmesinin sağlanması	IIIH3S1E1. Alanda araç trafiğini sınırlandırarak, yaya ve bisiklet ulaşım güzergâhlarını düzenlemek	Amasra Belediyesi	Trafik Şube Müdürlüğü, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü
*Alanda otopark alanlarının yetersiz olması, yolların otopark olarak kullanılması	IIIH4. Alandaki araç parkı yönetiminde otopark politikasının uygulanması	IIIH4S1. Alanda otopark alanlarının ulaşım sistemine getirilen kısıtlamalarla birlikte çözümlenmesi	IIIH4S1E1. Planlama Alanına araç girişini kısıtlamak IIIH4S1E2. Turist otobüslerinin indirme-bindirme noktalarını belirlenmek ve projelendirilmek IIIH4S1E3. Ticari yük taşıtlarının kültürel miras alanlarına giriş-çıkış saatlerini 22:00 ile 06:00 saatleri arasında kaydırmak	Amasra Belediyesi	Trafik Şube Müdürlüğü

5.1.4 Alanın Öneminin ve Değerinin Algılanması

Yönetim Planında “Alanın Öneminin ve Değerinin Algılanması” başlığı altında hedefler, stratejiler, eylemler ve bu eylemlerin yürütülmesinde yetkili ve sorumlu olacak kurum ve kuruluşlar verilmiştir. Görsel Bütünlük” ve “İmajın Güçlendirilmesi” alt başlıklarında ise konu detaylandırılmıştır.

MEVCUT: Planlama alanında yüksek yoğunluklu, niteliksiz, boş ve denetimsiz yapıların yer alması; çevrenin ve yapıların bakımsız, aydınlatmaların yetersiz olması gibi nedenlerle, ziyaretçilerin miras alanlarını ve önemli odak noktalarını algılamalarının zorlaşması; yanlış algılar edinilmesi

Kurum ve kuruluşlarla yapılan görüşmeler sonucunda doğal ve kültürel değerlerin bakım onarım gibi ihtiyaçlarının karşılanması konusunda sıkıntılar yaşandığı belirtilmiştir. Özellikle doğal ve kültürel eşikler nedeniyle sınırlı yapılaşma alanı olduğundan doğal ve kültürel değerlerin yapılaşma baskısına maruz kaldığı görülmüştür.

IVH1. HEDEF: GÖRSEL BÜTÜNLÜK

Alanın görsel bütünlüğünün geliştirilmesi, tarihi karakterinin korunması, iyileştirilmesi ve ön plana çıkarılması

Alanın öneminin ve değerinin algılanmasını zayıflatan tüm unsurların belirlenerek bu unsurların engellenmesine yönelik tedbirler alınmalıdır. Koruma amaçlı imar planında; alanın değerinin algılanmasını zayıflatan yüksek yoğunluklu, niteliksiz yapılardan arındırma ve boş yapıları işlev yükleme konuları hakkında plan kararları getirilmelidir. Alanda yer alan kültür varlıklarının bakım ve onarımları bir program dâhilinde yapılarak kentsel peyzaj kalitesi artırılmalıdır. Ayrıca alandaki tarihi ve kültür varlıklarının algılanmalarını olumsuz etkileyen, cephe eklentileri, reklam panoları, peyzaj düzenlemeleri, kent donatıları (kentsel mobilyalar, aydınlatma elemanları vb.) denetlenerek dokuya uygun öğeler seçilmelidir. Bu öğelerin geleneksel dokuya uygun olması için tasarım rehberleri hazırlanarak detayları orada belirtilmelidir. Amasra Belediyesi, Alan Başkanlığı ve Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü başta olmak üzere mekânsal planlama ile ilgili tüm eğitim birimlerinin birlikte çalışmasıyla bu hedeflere ulaşılabilecektir.

MEVCUT: Planlama alanının ziyaretçiler ve kullanıcılar tarafından algılanması için yazılı ve görsel, kolay anlaşılabilir ve ulaşılabilir yeterli dokümanın olmaması

Yapılan derin mülakat sonucunda; alana gelen ziyaretçilerin doğal ve kültürel değerlere ulaşmakta zorlandıkları ifade edilmiştir. Yönlendirici levhalar, bilgilendirici panolar gibi yazılı ve görsel öğelerin yetersiz olduğu görülmüştür.

IVH2. HEDEF: İMAJIN GÜÇLENDİRİLMESİ

Alanın imajı, karakteri, ayırt ediciliği ve estetik kalitesinin tanınması, korunması, geliştirilmesi

Alanın imajını oluşturan beş ana öge (bölgeler, yollar, sınır ögeleri, odak noktaları ile işaret ögeleri) bulgular bölümünde yapılan mekânsal analizler ile belirlenmiştir. Bu ögelerin öne çıkması için gerekli araştırma ve projelendirme çalışmaları yapılmalıdır. Alanın ziyaretçiler tarafından algılanmasını artırmak için yapılan araştırma sonuçları basılı ve dijital olarak dağıtılmalıdır. Arastanın yeniden canlandırılarak tarihi kimliğini taşıyacak şekilde cephe düzenlemeleri ile kentsel donatılar yapılmalıdır. Gezi güzergâhları belirlenerek ziyaretçilerin bu güzergâhları takip edebilmelerine yönelik yönlendirme işaretlerinin olması gerekmektedir. Ziyaretçilerin dinlenecekleri, denizi izleyebilecekleri, zaman zaman düzenlenen etkinlikleri izleyebilecekleri çok işlevli bir meydan düzenlemesi yapılmalıdır. Kentin geleneksel dokusunun görselliğini olumsuz etkileyen altyapı elemanlarının düzenlenmesi gerekmektedir. Kent girişi düzenlenerek ziyarete gelenlerin kent hakkında heyecan duyması sağlanmalı ve otopark-karşılama üniteleri ile servis araç durakları oluşturulmalıdır. Araç yoğunluğunun azaltılmasına yönelik erişim kısıtlanmalı, yaya ve bisiklet yolları oluşturulmalı, kent içinde toplu taşıma ile ring seferleri düzenlenmelidir. Alanın arkeolojik olarak çok fazla eser barındırması sebebiyle bu eserlerin sergileneceği arkeopark [Kurulduğu yerin tarihi, doğal, kültürel varlıklarını, insanlık tarihinin değişik dönemlerini gözler önüne seren arkeolojik yerleşmelerin görsellik ve uygulamanın ağırlıkta olduğu bir sunuşla bireylerin bilgiye ulaştırması sağlayan oluşumdur (URL-56, 2016).] oluşturulmalı ayrıca kentin tarihi ve kültürel yapısını gösterebilmek adına tescilli bir yapı müze eve çevrilerek misafirlerin ziyaretine açılmalıdır. Osmanlı hamamının da bakım ve onarımı yapılarak kullanıcılara açılmalıdır. Bu işler kapsamında Amasra Belediyesi ve Alan Başkanlığı aktif rol almalıdırlar.

Alanın Öneminin ve Değerinin Algılanması başlığı altında yer verilen tüm hususlar hedef, strateji, eylem, sorumlu kurum ve ilgili kurumlar Tablo 13’de verilmiş olup sorumluluğu yürütücü olacak kurum adı koyu renkle belirtilmiştir.

Tablo 13: Alanın Öneminin ve Değerinin Algılanması Eylem Planı (URL-54,URL-55, URL-56, URL-57; 2016).

4- Alanın Öneminin ve Değerinin Algılanması Eylem Planı Tablosu					
MEVCUT DURUM ANALİZİ	HEDEFLER	STRATEJİ	EYLEMLER	SORUMLU KURUMLAR	İLGİLİ KURUMLAR
*Planlama alanında - Yüksek yoğunluklu, niteliksiz, boş ve denetimsiz yapıların yer alması, - Çevrenin ve yapıların bakımsız, aydınlatmaların yetersiz olması gibi nedenlerle, ziyaretçilerin miras alanlarını ve önemli odak noktalarını algılamalarının zorlaşması, yanlış algılar edinmeleri	IVH1. GÖRSEL BÜTÜNLÜK Alanın görsel bütünlüğünün yeniden geliştirilmesi, tarihi karakterinin korunması, iyileştirilmesi ve ön plana çıkarılması	IVH1S1. Alanın öneminin ve değerinin algılanmasını zayıflatan tüm unsurların ortadan kaldırılması	IVH1S1E1. Mevcut durum ve koruma planı kararlarını irdeleyerek, alanın algılanmasını zayıflatan, yüksek yoğunluklu, niteliksiz yapılardan arındırmak, boş yapıları kullanılabilir hale getirmek	Amasra Belediyesi*, Alan Yönetimi Başkanlığı	Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, İl Özel İdaresi, Koruma Kurulu, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü
		IVH1S2. Alanda kentsel çevre kalitesinin artırılması	IVH1S2E1. Alanda yer alan kültür varlıklarının kapsamlı ve sürdürülebilir bir programla bakım ve onarımlarını yapmak, peyzaj planlama ve tasarımını gerçekleştirmek IVH1S2E2. Alanda, tarihi çevrenin ve kültür varlıklarının algılanmalarını olumsuz etkileyen cephe eklentilerini, reklam panolarını, peyzaj düzenlemelerini, kentsel donatıları denetlemek, olumlu uygulamaları desteklemek		
		IVH1S3. Ziyaretçiler ve kullanıcılar açısından alandaki sınır öğeleri ve odak noktalarının daha algılanır hale getirilmesi	IVH1S3E1. Alanda yeni yapılanmalar, yeni cephe, reklam, peyzaj, kent mobilyaları, aydınlatma vb. unsurların tasarımı için tasarım rehberi geliştirmek		

* Sorumlu Kurumlar içindeki koyu renkle belirtilen kurumlar, ilgili konudaki çalışmalarını yürütecek olan kurumları ifade etmektedir.

Tablo 13: (devam ediyor).

4-Alanın Öneminin ve Değerinin Algılanması Eylem Planı Tablosu					
MEVCUT DURUM ANALİZİ	HEDEFLER	STRATEJİ	EYLEMLER	SORUMLU KURUMLAR	İLGİLİ KURUMLAR
*Planlama alanının ziyaretçiler ve kullanıcılar tarafından algılanması için yazılı ve görsel, kolay anlaşılabilir ve ulaşılabilir yeterli dokümanın olmaması	IVH2.İMAJIN GÜÇLENDİRİLMESİ Alanın imajı, karakteri, ayırt ediciliği ve estetik kalitesinin tanınması, korunması, geliştirilmesi	IVH2S1. Ulusal ve uluslararası düzlemde alanın imajının güçlendirilmesi ve tanınırlığının artırılması	IVH2S1E1. Farklı doku ve bölgeler, yollar, sınır öğeleri ve odak noktaları ile işaret öğelerini ortaya çıkarmak üzere araştırma ve çalışmalar yapmak, yapılan çalışmaların uygulamasını desteklemek	Amasra Belediyesi, Alan Yönetimi Başkanlığı	Bartın Valiliği, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Peyzaj Mimarları
			IVH2S1E2. Alanın ziyaretçiler ve kullanıcılar tarafından algılanması için yapılan araştırmaların sonuçlarını basılı ve dijital olarak yaymak		
			IVH2S1E3. Arastanın peyzaj öğeleri ve dükkânların onarımı ve cephe düzenlemeleri ile bir bütün olarak düzenlemek		
			IVH2S1E4. Uyumsuz kentsel donatılar kaldırılarak özgün dokuyla daha uyumlu döşemeleri yaygınlaştırmak		
			IVH2S1E5. Gezi güzergâhlarına bağlı olarak panoramik seyir terasları ve önemli bakı noktaları düzenlemek		
			IVH2S1E6. Meydanları düzenleyerek ve çeşitli işlevler yüklemek		

Tablo 13: (devam ediyor).

4-Alanın Öneminin ve Değerinin Algılanması Eylem Planı Tablosu					
MEVCUT DURUM ANALİZİ	HEDEFLER	STRATEJİ	EYLEMLER	SORUMLU KURUMLAR	İLGİLİ KURUMLAR
*Planlama alanının ziyaretçiler ve kullanıcılar tarafından algılanması için yazılı ve görsel, kolay anlaşılabilir ve ulaşılabilir yeterli dokümanın olmaması	IVH2.İMAJIN GÜÇLENDİRİLMESİ Alanın imajı, karakteri, ayırt ediciliği ve estetik kalitesinin tanınması, korunması, geliştirilmesi	IVH2S1. Ulusal ve uluslararası düzlemde alanın imajının güçlendirilmesi ve tanınırlığının artırılması	IVH2S1E7. Elektrik kablolarını yeraltına almak	Amasra Belediyesi, Alan Yönetimi Başkanlığı	Bartın Valiliği, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Peyzaj Mimarları
			IVH2S1E8. Kent girişinin düzenlenerek otopark-karşılama birimleri ve servis aracı (shuttle) durakları oluşturmak		
			IVH2S1E9. Otopark sistemini ve araç trafiğini düzenlemek (erişim kısıtlaması, trafik sakinleştirme, duraklar, bisiklet, servis araçları vb. alternatif modlar)		
			IVH2S1E10. Arkeopark oluşturularak açık hava düzenlemelerini geliştirmek ve ücretli ziyaretçi kullanımına açmak		
			IVH2S1E11. Kale surlarını, kent içindeki arkeolojik eserleri düzenlemek		
			IVH2S1E12. Tarihi ve kültürel yapıya uygun olarak seçilecek bir yapıyı müze ev olarak düzenlemek		
			IVH2S1E13. Osmanlı hamamının onarımını yapmak ve işlevlendirmek		

5.1.5 Eğitim, Bilinçlendirme ve Katılım

Yönetim Planında “Eğitim, Bilinçlendirme ve Katılım” başlığı altında hedefler, stratejiler, eylemler ve bu eylemlerin yürütülmesinde yetkili ve sorumlu olacak kurum ve kuruluşlar verilmiştir. “Eğitim ve Bilinçlendirme” ve “Katılım” başlıkları olmak üzere iki başlıkta detaylandırılmıştır.

MEVCUT: Alandaki karar verici ve uygulayıcı kurumlarda çalışanların doğal ve kültürel miras ve bu mirasın korunması ile ilgili bilgi birikimlerinin yeterli olmaması

Derin mülakatlardan elde edilen bilgiler doğrultusunda; alanda karar vermeye yetkili kurumların birbirlerinin mevzuatı hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları görülmüştür. Mevzuatlar arasındaki uyumsuzluklar doğal ve kültürel mirasın korunması aşamasında sorunlar yaratmaktadır.

VH1. HEDEF: Alanda kamu kurumlarında çalışanların doğal ve kültürel miras konusundaki bilgi altyapılarının geliştirilmesi

Alanda yetkili olan kamu kurum ve kuruluşları yöneticileri, çalışanları, öğretmenler ve diğer meslek dallarında çalışan personellerin bilgilendirilmesi amacıyla bir eğitim birimi kurulmalı ve düzenli olarak eğitimler gerçekleştirilmelidir. Bu kapsamda Alan Başkanlığı İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından bu hedef gerçekleştirilecektir.

MEVCUT: Alanda yaşayanların, çalışanların kültür mirası konusundaki bilgi birikiminin yeterli olmaması

Amasra Belediyesi ve STK’lar ile yapılan görüşmeler sonucunda halkın kültür mirası konusunda duyarlı oldukları ancak bilgi eksikliği sebebiyle yanlış uygulamalar yapıldığı ifade edilmiştir.

VH2. HEDEF: Alanda yaşayanların, çalışanların ve kullanıcıların kültür mirası konusundaki bilgi altyapılarının geliştirilmesi

Her ilgi grubuna yönelik kültürel miras hakkında eğitimler düzenlenmelidir. İlk ve orta öğretim gruplarına yönelik kültürel miras hakkında bilgi altyapısını geliştirici eğitim programları hazırlanmalı, tanıtım gezileri, kompozisyon-fotoğraf yarışmaları düzenlenmelidir. Kültürel mirasın korunması konusunda ise her yaş grubuna yönelik konferans, seminer düzenlenmeli, müze ve sergiler desteklenmeli, tanıtım gezileri yapılmalıdır. Görsel ve yazılı materyaller hazırlanarak eğitimler desteklenmelidir. Bu kapsamda Alan Başkanlığı ile İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü sorumlu kurumlar olacaktır.

MEVCUT: Kültür varlıklarının sürdürülebilirliğini sağlayacak geleneksel yapı ustalarının, taş ve ahşap ustalarının sayılarının azalması geleneksel üretimde usta-çırak ilişkisinin zayıflaması

Amasra Belediyesi ve STK'lar ile yapılan görüşmeler sonucunda geleneksel üretim yapan ustaların sayısının oldukça azaldığı ve çırak yetiştiriciliğinin tükenmek üzere olduğu belirtilmiştir.

VH3. HEDEF: Alanda soyut miras olan geleneksel üretimin canlandırılması

Kültür varlıklarının bakım ve onarım çalışmalarında geleneksel yapım tekniklerinin kullanılması zorunlu olmalı; bu konuda bilgili ve tecrübeli ustaların eğitim vereceği programlar hazırlanmalı ve geleneksel üretimin sürdürülebilirliğini sağlamak için sektörel gelişim sağlanmalıdır. Bu süreçte Alan Başkanlığı, Ticaret ve Sanayi Odası ile STK'lar aktif rol oynayacaklardır.

MEVCUT: Koruma, planlama ve uygulama süreçlerinde tüm paydaşlar arasında etkin ve sürdürülebilir katılım mekanizmalarının kurulmamış olması, yasalarla güvence altına alınmamış olması

Amasra Belediyesiyle yapılan görüşme sonucunda koruma, planlama süreçlerine ilgili paydaşların yeterince katılım sağlamadığı ifade edilmiştir. STK'lar ise bu süreçlerden bilgileri olmadıklarını belirtmişlerdir. Katılım mekanizmalarının yasal olarak bir zorunluluk olmaması sebebiyle katılım istenilen düzeyde olmamaktadır.

VH4. HEDEF: Koruma, planlama ve uygulama süreçlerinde tüm paydaşların eşit ve şeffaf katılımının sağlanması

Kültürel miras ile ilgili tüm paydaşların koruma, planlama ve uygulama süreçlerinde katılımlarının sağlanmasına yönelik düzenli olarak eğitim programları uygulanmalıdır. Bu eğitim programları Alan Başkanlığı ve Amasra Belediyesi tarafından hazırlanmalıdır.

VH5. HEDEF: Yönetim Planının başarıyla uygulanması için alan ile ilgili tüm paydaşların sürece etkin katılımlarının sağlanması

Tüm paydaşlara yönetim planı hakkında düzenli olarak bilgilendirme yapılmak üzere bilgilendirme ofisleri kurulmalı, web sayfaları hazırlanmalı ve yayınlar yapılmalıdır. Ayrıca alanda yetkili olan kurumlarda görev yapan personellere yönelik yönetim planı hakkında eğitim programları hazırlanmalıdır. Alan Başkanlığı ve Amasra Belediyesi bu kapsamda sorumlu kurumlardır.

MEVCUT: Katılımın ölçülmesi ve değerlendirilmesi ile ilgili sistemlerin olmaması

Derin mülakatlarda, halkın karar alma vb. süreçlere katılmadığı belirtilmiştir. Ayrıca katılım olması durumunda da katılımcı sayısının ölçülemediği ve bu ölçümün yapılacağı bir sistemin bulunmadığı belirtilmiştir.

VH6. HEDEF: Katılımın ölçülmesi ve değerlendirilmesi ile ilgili bir sistemin kurulması

Katılımın sürdürülebilirliğinin sağlanması için bir birim kurulmalı ve birimin prensipleri belirlenmeli, “*Katılım Sözleşmesi*”, “*Katılım Beyanı*” gibi denetlemeye yönelik belgeler hazırlanmalı, katılım konusunda uluslararası çalışmalara katılım sağlanmalı ve katılım mekanizmalarının geliştirilmesi için uzman çalışmaları desteklenmelidir. Bu kapsamda Amasra Belediyesi ve Alan Başkanlığı aktif rol oynayacaktır.

Eğitim, Bilinçlendirme ve Katılım başlığı altında yer verilen tüm hususlar hedef, strateji, eylem, sorumlu kurum ve ilgili kurumlar Tablo 14’de verilmiş olup sorumluluğu yürütücü olacak kurum adı koyu renkle belirtilmiştir.

Tablo 14: Eğitim, Bilinçlendirme ve Katılım Eylem Planı (URL-54,URL-55, URL-56, URL-57; 2016).

5-Eğitim, Bilinçlendirme ve Katılım Eylem Planı Tablosu					
MEVCUT DURUM ANALİZİ	HEDEFLER	STRATEJİ	EYLEMLER	SORUMLU KURUMLAR	İLGİLİ KURUMLAR
*Alanda karar verici ve uygulamacı kurumlarda çalışanların doğal ve kültürel miras ve bu mirasın korunması ile ilgili bilgi birikimlerinin yeterli olmaması	VH1. Alanda kamu kurumlarında çalışanların doğal ve kültürel miras konusundaki bilgi altyapılarının geliştirilmesi	VH1S1. Kamu kurumu yöneticilerinin, çalışanların ve öğretmenlerin kültür mirası konusunda sistematik olarak bilgilendirilmesi	VH1S1E1. Kamu kurumu yöneticilerini, çalışanlarını ve öğretmenlerini kültür mirası konusunda bilgilendirmek üzere bir eğitim birimi kurmak, bilgilendirme programları hazırlamak	Alan Yönetimi Başkanlığı, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü* , İl Milli Eğitim Müdürlüğü	Amasra Belediyesi, Peyzaj Mimarları, Şehir Plancıları, Mimarlar Odası Bartın İl Temsilcilikleri, Amasra Kültür ve Turizm Derneği, Amasra Geleneksel El Sanatları Derneği, ÇEKÜL
*Alanda yaşayanların, çalışanların kültür mirası konusundaki bilgi birikiminin yeterli olmaması	VH2. Alanda yaşayanların, çalışanların ve kullanıcıların kültür mirası konusundaki bilgi altyapılarının geliştirilmesi	VH2S1. Her ilgi grubunun ait olduğu grubun özelliklerinin (yaş, cinsiyet, eğitim, kültür vb.) gerektirdiği düzeyde kültürel miras ve koruma konularında bilgilendirilmesi	VH2S1E1. İlk ve orta öğrenimde kültürel miras konusundaki bilgi altyapısının güçlendirilmesi için eğitim programları hazırlamak, tanıtım gezileri, kompozisyon ve fotoğraf yarışmaları düzenlemek VH2S1E2. Kültürel miras ve korunması konusunda alanda yaşayan her yaş ve cinsiyet grubu için eğitim programları oluşturmak, konferans, seminer, müze ve sergileri desteklemek, tanıtım gezileri düzenlemek	Alan Yönetimi Başkanlığı, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Halk Eğitim Merkezleri, Muhtarlıklar, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Peyzaj Mimarları, Şehir Plancıları, Mimarlar Odası Bartın İl Temsilcilikleri, Amasra Kültür ve Turizm Derneği,

* Sorumlu Kurumlar içindeki koyu renkle belirtilen kurumlar, ilgili konudaki çalışmalarını yürütecek olan kurumları ifade etmektedir.

Tablo 14: (devam ediyor).

5-Eğitim, Bilinçlendirme ve Katılım Eylem Planı Tablosu					
MEVCUT DURUM ANALİZİ	HEDEFLER	STRATEJİ	EYLEMLER	SORUMLU KURUMLAR	İLGİLİ KURUMLAR
			VH2S1E3. Kültür mirası konusunda her yaş grubuna uygun görsel ve yazılı materyal üretmek ve dağıtmak	Alan Yönetimi Başkanlığı, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Amasra Geleneksel El Sanatları Derneği, ÇEKÜL
Kültür varlıklarının sürdürülebilirliğini sağlayacak geleneksel yapı ustalarının taş/ahşap ustalarının sayılarının azalması geleneksel üretimde usta-çırak eğitiminin zayıflaması	VH3. Alanda soyut miras olarak geleneksel üretimin canlandırılması	VH3S1. Kültür varlıklarının bakım ve onarımları için geleneksel yapım tekniklerinin yeniden canlandırılması	VH3S1E1. Alanda kültür varlıklarının sürdürülebilirliğini sağlamak üzere geleneksel sanatlar ve zanaatlarda yapı ustaları yetiştirmek, ustalar için eğitim programları düzenlemek	Alan Yönetimi Başkanlığı, Ticaret ve Sanayi Odası, Amasra Kültür ve Turizm Derneği, Amasra Geleneksel El Sanatları Derneği, ÇEKÜL	İl Milli Eğitim Müdürlüğü, İl Özel İdaresi, Halk Eğitim Merkezleri, Muhtarlıklar,
		VH3S2. Geleneksel üretim sektörlerinde usta-çırak ilişkisinin tekrar canlandırılması	VH3S2E1. Alanda geleneksel üretiminin sürdürülebilirliğini sağlamak üzere sektörleri güçlendirici araştırmalar yapmak		
*Koruma, planlama ve uygulama süreçlerinde tüm paydaşlar arasında etkin ve sürdürülebilir katılım mekanizmalarının kurulmamış olması, yasalarla güvence altına alınmamış olması	VH4. Koruma, planlama ve uygulama süreçlerinde tüm paydaşların eşit ve şeffaf katılımının sağlanması	VH4S1. Katılımda eşitlik, şeffaflık ve sürdürülebilirlik ilkelerinin uygulanmasının sağlanması	VH4S1E1. Alandaki kültür mirası ile ilgili tüm paydaşlara katılım yöntemleri konusunda sistematik ve sürekli eğitim programı uygulamak	Alan Yönetimi Başkanlığı, Amasra Belediyesi	Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Peyzaj Mimarları, Şehir Plancıları, Mimarlar Odası Bartın İl Temsilcilikleri, Amasra Kültür ve Turizm Derneği, Amasra Geleneksel El Sanatları Derneği, ÇEKÜL, Mahalle Muhtarlıkları

Tablo 14: (devam ediyor).

5-Eğitim, Bilinçlendirme ve Katılım Eylem Planı Tablosu					
MEVCUT DURUM ANALİZİ	HEDEFLER	STRATEJİ	EYLEMLER	SORUMLU KURUMLAR	İLGİLİ KURUMLAR
*Koruma, planlama ve uygulama süreçlerinde tüm paydaşlar arasında etkin ve sürdürülebilir katılım mekanizmalarının kurulmamış olması, yasalarla güvence altına alınmamış olması	VH5. Yönetim Planının başarıyla uygulanması için alan ile ilgili tüm paydaşların sürece etkin katılımlarının sağlanması	VH5S1. Tüm paydaşların Yönetim Planı hakkındaki bilgisinin ve farkındalığının artırılması	VH5S1E1. Tüm paydaşları Yönetim Planı hakkında bilgilendirmek üzere bilgilendirme ofisleri kurmak, web sayfası düzenlemek, yayınlar yapmak	Alan Yönetimi Başkanlığı, Amasra Belediyesi	Amasra Belediyesi, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Peyzaj Mimarları, Şehir Plancıları, Mimarlar Odası Bartın İl Temsilcilikleri, Amasra Kültür ve Turizm Derneği, Amasra Geleneksel El Sanatları Derneği, ÇEKÜL
			VH5S1E2. Alan ile ilgili kurumlarda görev yapan yöneticiler ve çalışanlar için Yönetim Planı ve alanını konu alan eğitim programları geliştirmek ve yürütmek		
*Katılımın ölçülmesi ve değerlendirilmesi ile ilgili sistemlerin olmaması	VH6. Katılımın ölçülmesi ve değerlendirilmesi ile ilgili bir sistemin kurulması	VH6S1. Katılımın uzman eşliğinde ve gerçek paydaşlar ile birlikte gerçekleştirilmesi ve sürekliliğinin sağlanması	VH6S1E1. Katılımın sürdürülebilirliğini sağlayacak birimi kurmak ve prensiplerini oluşturmak	Alan Yönetimi Başkanlığı, Amasra Belediyesi	Amasra Belediyesi, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Peyzaj Mimarları, Şehir Plancıları, Mimarlar Odası Bartın İl Temsilcilikleri, Amasra Kültür ve Turizm Derneği, Amasra Geleneksel El Sanatları Derneği, ÇEKÜL
			VH6S1E2. “Katılım sözleşmesi”, “katılım beyanı” gibi ölçme ve denetleme belgelerini hazırlamak ve uygulamak		
			VH6S1E3. Eğitim faaliyetlerini destekleyecek uluslararası atölye çalışmaları yapmak		
			VH6S1E4. Katılım mekanizmalarının geliştirilmesi ile ilgili yapılacak araştırmalarını ve uzman çalışmalarını desteklemek		

5.1.6 Tanıtım, Turizm ve Ziyaretçi Yönetimi

Yönetim Planında “Tanıtım, Turizm ve Ziyaretçi Yönetimi” başlığı altında hedefler, stratejiler, eylemler ve bu eylemlerin yürütülmesinde yetkili ve sorumlu olacak kurum ve kuruluşlar verilmiştir.

MEVCUT: Alanda turizm sektörünün geleceğine ilişkin plan kararlarının olmaması

Amasra Belediyesi ve İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ile yapılan derin mülakatlar sonucunda Amasra kenti özelinde turizmi geliştirmeye yönelik plan kararlarının olmadığı bilgisi edinilmiştir.

VIH1. HEDEF: Alternatif turizm ve kültür turizmiyle bütünleşen, sürdürülebilir bir turizm altyapısının geliştirilmesi

Amasra için koruma ve kullanma dengesinin ana ilke olarak benimsendiği turizm yönetim planı hazırlanarak; bu planın ilgili diğer planlarla da eşgüdümü sağlanmalıdır. Amasra Belediyesi bu konuda çalışmalar yürütmelidir.

MEVCUT: Ziyaretçilere tarihi ve kültürel değerlerin yeterince tanıtılmaması

Derin mülakatlarda, alanı ziyarete gelenlerin tarihi ve kültürel değerler hakkında bilgi alabilecekleri bir yerin olmadığı belirtilmiştir. Ziyaretçiler kendi bilgi ve araştırmaları sonucunda alanda gezinti yapabilmektedirler. Ziyaretçileri yönlendirecek bir tanıtım ofisi bulunmamaktadır.

VIH2. HEDEF: Alandaki tüm kültür varlıklarının ziyaretçiler için çekim merkezi haline getirilmesi

Amasra kentinde yer alan tüm koruma alanlarına yönelik Turizm Yönetim Planlarıyla ilişkili Ziyaretçi Yönetim Planları hazırlanmalıdır. Ziyaretçi, kapasiteleri hesaplanmalı ve tatil dönemleri için gerekli önlemler alınmalıdır. Alandaki tüm gezi güzergâhları belirlenerek gerekli altyapı düzenlemeleri yapılmalıdır. Alandaki kültürel miras ile alana özgü sosyo-kültürel aktiviteleri ön plana çıkaracak programlar oluşturulmalı, tarihi

yapıların kültür ve sanat amaçlı kullanımları teşvik edilmelidir. Müzeye olan ilgiyi artırmaya yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Tel kırma, boncuk işi gibi geleneksel el sanatlarının yoğunlaştığı alanlara ilgi artırılmalıdır. Bu alanlar gibi farklı çekim merkezleri belirlenerek yeni gezi güzergâhları oluşturulmalıdır. Amasra Belediyesi plan kararları, projeler ve uygulamalarıyla bu çalışmaları yapmalıdır.

MEVCUT: Ziyaretçinin alanda bulunan kültür mirasları hakkındaki bilgilere kolay ulaşamaması

Kurum ve kuruluşlarla yapılan görüşmeler sonucunda alanda yeteri kadar bilgilendirici, yönlendirici tabela, pano olmadığı, yazılı ve görsel olarak yayın eksikliği olduğu ifade edilmiştir.

VIH3. HEDEF: Ziyaretçilere kültür miras alanları ve eserleri hakkında kolay ulaşılabilir bilgi ortamının sağlanması

Alanda bilimsel olarak çalışmalar yürütülmesi teşvik edilmeli; kültürel miras, koruma, turizm ve ziyaretçi yönetimi arasındaki ilişkileri araştıran çalışmalara destek sağlanmalıdır. Uluslararası medyada yayınlanacak tanıtım ve belgesel filmler çekilmelidir. Anıt eserler, sivil mimarlık örnekleri ve diğer eserler hakkında bilgi verici yazılı ve görsel panolar oluşturulmalıdır. Tarihi yapıların tarihçeleri kitap haline getirilerek yayınlanmalı ve sanal ortamda da paylaşılmalıdır. Akıllı telefonlar, tabletler için alanın tanıtımına yönelik mobil uygulamalar hazırlanmalıdır. Amasra'nın yaşlılarından Amasra hikâyeleri dinlenerek bu hikâyelerden derleme yapılmalı; sanal ortamda ve kitap olarak yayınlanmalıdır. Amasra'nın gastronomisi araştırılarak yöresel yemekleri ve 20. yüzyıl başında çekilen fotoğrafları derlenerek prestij kitap şeklinde yayınlanmalıdır. Tarihsel süreçte rekreasyonel alanların kullanımına ve peyzajın değişimine ilişkin süreci analiz eden belgeler hazırlanmalıdır. Amasra Belediyesi, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ile Müze Müdürlüğü ortak çalışmasıyla ziyaretçilere yönelik bilgi ortamı sağlanmalıdır.

MEVCUT: Alandan çok fazla eser çıkması sebebiyle müze ve sergi alanlarının yetersizliği, eserlerin rahatça sergilenememesi

Müze Müdürlüğü ile yapılan görüşmede Müzenin tadilat yapılarak geliştirildiği, alan yetersizliğinin azaltıldığı ancak çok fazla eser olması sebebiyle daha büyük alanlara her zaman ihtiyaç duyulduğu ifade edilmiştir.

VIH4. HEDEF: Müze ile ilgili problemlerin çözümlenerek sürdürülebilir ziyaretçi kapasitesine ulaşmanın sağlanması

Amasra'nın büyük bir kesiminin arkeolojik alan olması sebebiyle çok fazla sayıda eser çıkmaktadır. Bu sebep ile mevcut müzenin kapasitesinin artırılmış olması kısa vadede bir çözüm sunabilir; ancak uzun vadede mevcut müzenin geliştirilmesi ve yeni müzelerin açılması gerekmektedir. Müzeler için müze yönetim planları hazırlanmalıdır. Arkeolojik kazıların geliştirilmesi ve açık hava müzelerinin oluşturulması gerekmektedir. Bu süreçte Amasra Belediyesi, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ile Müze Müdürlüğü aktif rol oynamalıdır.

MEVCUT: Alanda ziyaretçilerin rehberlik gereksinimlerinin yeterince sağlanamaması

Derin mülakatlarda Amasra kentinde eğitimli ve tecrübeli rehber sayısının 3-4 adet olduğu belirtilmiş olup, rehber yetersizliğinden bahsedilmiştir.

VIH5. HEDEF: Alanın kültürel kimliğine uygun rehberlik hizmetlerinin sağlanması

Amasra'nın kültürel kimliği hakkında gerekli bilgi birikimine sahip rehberler yetiştirilmesine yönelik özel kurslar ve seminerler düzenlenmelidir. Amasra'nın tanıtımını sağlayacak ve ziyaretçilerin sorularını yanıtlayabilecek, gereksinimlerine yönlendirecek Ziyaretçi Merkezleri kurulmalı, bu merkezlerde nitelikli personeller yer almalı ve bilgilendirme dokümanları geliştirilerek ziyaretçilere sunulmalıdır. İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü bu faaliyetleri yerine getirmelidir.

MEVCUT: Alanın özgün değerlerinin irdelenmesi yoluyla yerel halk tarafından da gerçekleştirilebilecek nitelikteki küçük ve orta ölçekli turizm girişimlerine yönelik yeterince destek sağlanmaması

Derin mülakat sonucunda yerel halk tarafından turizm girişimleri olduğu ancak destek olarak yeterli mali kaynağın olmadığı bilgisi edinilmiştir.

VIH6. HEDEF: Alandaki turizm altyapısının yerel kaynaklar kullanılarak güçlendirilmesi

Yerel halkın turizm ve turizm sektörünün getirileri hakkında bilgilendirilmeleri gerekmektedir. Yerel halkın turizm konusunda becerileri tespit edilerek girişimcileri destekleyen programlar hazırlanmalıdır. Özellikle yöresel ürünlerin, hediyelik eşyaların üretimi desteklenerek, pazarlanması sağlanmalıdır. Ahilik geleneğinin geliştirilerek UNESCO Somut Olmayan Kültür Mirası listesine girmesi sağlanmalıdır. Bu kapsamda İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü sorumlu kurum olacaktır.

MEVCUT: Alanda gerçekleştirilen turizm faaliyetlerinin verimliliğini artırmak üzere düzenli izleme ve değerlendirme faaliyetleri gerçekleştirilmemesi

İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ile yapılan görüşmeden Amasra'daki turizm faaliyetlerinin verimliliğini artırmaya yönelik olarak sistematik bir izleme ve değerlendirme mekanizmasının olmadığı öğrenilmiştir.

VIH7. HEDEF: Alanda sunulan turizm hizmetlerinin düzenli olarak denetlenmesi, değerlendirilmesi ve eksikliklerin giderilmesi

Turizm hizmetlerinin düzenli olarak performanslarının ölçülmesi ve değerlendirilmesi gerekmektedir. Değerlendirme sonuçları araştırmalara konu olmalı, bu araştırmalar desteklenmeli ve turizm sektörü geliştirilmelidir. Ayrıca alanı ziyaret eden farklı ziyaretçi profilleri incelenerek bu profillerin talep ve memnuniyetleri periyodik olarak ölçülmeli ve uygulamalarda bu veriler kullanılmalıdır. İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü bu iş ve işlemlerde aktif rol oynayacaktır.

Tanıtım, Turizm ve Ziyaretçi Yönetimi başlığı altında yer verilen tüm hususlar hedef, strateji, eylem, sorumlu kurum ve ilgili kurumlar Tablo 15'de verilmiş olup sorumluluğu yürütücü olacak kurum adı koyu renkle belirtilmiştir.

Tablo 15: Tanıtım, Turizm ve Ziyaretçi Yönetimi Eylem Planı (URL-54,URL-55, URL-56, URL-57; 2016).

6-Tanıtım, Turizm ve Ziyaretçi Yönetimi Eylem Planı Tablosu					
MEVCUT DURUM ANALİZİ	HEDEFLER	STRATEJİ	EYLEMLER	SORUMLU KURUMLAR	İLGİLİ KURUMLAR
*Alanda turizm sektörünün geleceğine ilişkin plan kararlarının olmaması	VIH1. Alternatif turizm ve kültür turizmiyle bütünleşen, sürdürülebilir bir turizm altyapısının geliştirilmesi	VIH1S1. Alan için koruma-kullanma dengesinin ana ilke olarak benimsendiği turizm yaklaşımının tüm planlarda ortaklaştırılması	VIH1S1E1. Alan için Turizm Yönetim Planı hazırlamak, bu planın alanla ilgili diğer planlarla eşgüdümünü sağlamak	Amasra Belediyesi*	İl Kültür Turizm Müdürlüğü, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Peyzaj Mimarları, Şehir Plancıları, Mimarlar Odası Bartın İl Temsilcilikleri, Amasra Kültür ve Turizm Derneği, Amasra Geleneksel El Sanatları Derneği, ÇEKÜL
*Ziyaretçilere tarihi ve kültürel değerlerin yeterince tanıtılmaması	VIH2. Alandaki tüm kültür varlıklarının ziyaretçiler için çekim merkezi haline getirilmesi	VIH2S1. Alandaki tüm koruma bölgeleri için ziyaretçi yönetiminin planlanması	VIH2S1E1. Alandaki tüm özellikli koruma bölgeleri için Turizm Yönetim Planı ile bağlantılı Ziyaretçi Yönetim Planlarını hazırlamak/hazırlatmak, ziyaretçi taşıma kapasitelerinin hesaplanmak ve gerekli önlemleri almak	Amasra Belediyesi	
			VIH2S1E2. Alan bütününde gezi güzergâhlarını tespit etmek ve altyapılarını geliştirmek, özellikle Kuş Kayasından Arkeolojik Alana olan tarihi yolu geliştirilmek		
		VIH2S2. Alanda yeni çekim merkezleri oluşturarak turizmde deneyim çeşitliliğinin artırılması	VIH2S2E1. Alandaki kültür mirası ile alana özgü sosyo-kültürel aktiviteleri ön plana çıkaran sürekliliği olan programlar oluşturmak	Amasra Belediyesi	
			VIH2S2E2. Tarihi yapıların kültür ve sanat amaçlı kullanımını teşvik etmek		
			VIH2S2E3. Alanda müzeyi kamu ve özel teşviklerle güçlendirerek ilgiyi artırmak		

* Sorumlu Kurumlar içindeki koyu renkle belirtilen kurumlar, ilgili konudaki çalışmalarını yürütecek olan kurumları ifade etmektedir.

Tablo 15: (devam ediyor).

6-Tanıtım, Turizm ve Ziyaretçi Yönetimi Eylem Planı Tablosu					
MEVCUT DURUM ANALİZİ	HEDEFLER	STRATEJİ	EYLEMLER	SORUMLU KURUMLAR	İLGİLİ KURUMLAR
*Ziyaretçilere tarihi ve kültürel değerlerin yeterince tanıtılmaması	VIH2. Alandaki tüm kültür varlıklarının ziyaretçiler için çekim merkezi haline getirilmesi	VIH2S2. Alanda yeni çekim merkezleri oluşturarak turizmde deneyim çeşitliliğinin artırılması	VIH2S2E4. Alanda yaratıcı endüstrileri destekleyerek, yaratıcı endüstrilerin kümelendiği alanlara yönelik ilgiyi artırmak (tel kırma, hediyelik eşya, takı tasarımı vb.) VIH2S2E5. Alandaki farklı çekim noktalarının entegrasyonunu sağlayacak gezi güzergâhları oluşturmak ve tanıtmak	Amasra Belediyesi	
*Ziyaretçinin alanda bulunan kültür mirasları hakkındaki bilgilere kolay ulaşamaması	VIH3. Ziyaretçilere kültür mirası alanları ve eserleri hakkında kolay ulaşılabilir bilgi ortamının sağlanması	VIH3S1. Alanın kamuoyuna yazılı ve görsel yayın ile tanıtılması	VIH3S1E1. Alanların bilimsel araştırma programlarını yapmak VIH3S1E2. Kültürel miras, koruma, turizm ve ziyaretçi yönetimi arasındaki ilişkileri araştıran araştırmaları desteklemek VIH3S1E3. Uluslararası medyada yayınlanacak tanıtım ve belgesel filmler çekmek VIH3S1E4. Alandaki anıt eserler, sivil mimarlık ve diğer eserler için bilgilendirme panoları oluşturmak VIH3S1E5. Tarihi yapıların tarihçelerinin derlenerek sanal ortamda ve kitap olarak yayınlamak, bilgileri tutarlı bir düzenle sunmak	Amasra Belediyesi, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Alan Yönetimi Başkanlığı, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Peyzaj Mimarları, Şehir Plancıları, Mimarlar Odası Bartın İl Temsilcilikleri, Amasra Kültür ve Turizm Derneği, Amasra Geleneksel El Sanatları Derneği, ÇEKÜL

Tablo 15: (devam ediyor).

6-Tanıtım, Turizm ve Ziyaretçi Yönetimi Eylem Planı Tablosu					
MEVCUT DURUM ANALİZİ	HEDEFLER	STRATEJİ	EYLEMLER	SORUMLU KURUMLAR	İLGİLİ KURUMLAR
*Ziyaretçinin alanda bulunan kültür mirasları hakkındaki bilgilere kolay ulaşamaması	VIH3. Ziyaretçilere kültür mirası alanları ve eserleri hakkında kolay ulaşılabilir bilgi ortamının sağlanması	VIH3S1. Alanın kamuoyuna yazılı ve görsel yayın ile tanıtılması	VIH3S1E6. Akıllı telefonlar için özellikle alanda gezerken kullanılabilecek tanıtım amaçlı mobil uygulamalar ve turizm danışma noktalarına konmak üzere videolar ve interaktif uygulamalar hazırlamak	Amasra Belediyesi, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü , Müze Müdürlüğü	Alan Yönetimi Başkanlığı, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Peyzaj Mimarları, Şehir Plancıları, Mimarlar Odası Bartın İl Temsilcilikleri, Amasra Kültür ve Turizm Derneği, Amasra Geleneksel El Sanatları Derneği, ÇEKÜL
			VIH3S1E7. Amasra'nın geçmişini bilen yaşlı vatandaşlardan Amasra hikayelerinin dinlenerek derlenmesi, sanal ortamda ve kitap olarak yayınlanmak		
			VIH3S1E8. Yöresel yemekler araştırılarak derlemek, sanal ortamda ve kitap olarak yayınlamak		
			VIH3S1E9. Amasra'ya ait 20. yüzyıl başında çekilmiş fotoğrafların derlenerek prestij kitap şeklinde yayınlamak		
*Alanda çok fazla eser çıkması sebebiyle müze ve sergi alanlarının yetersizliği, eserlerin rahatça sergilenememesi	VIH4. Müze ile ilgili problemlerin çözümlenerek sürdürülebilir ziyaretçi kapasitelerine ulaşmalarının sağlanması	VIH4S1. Mevcut müzelerin geliştirilmesi	VIH4S1E1. Her müze için "müze yönetim planı" hazırlatmak	Amasra Belediyesi, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Müze Müdürlüğü	Alan Yönetimi Başkanlığı, İl Özel İdaresi, Üniversiteler, Amasra Kültür ve Turizm Derneği, ÇEKÜL
VIH4S2. Sergilenemeyen eserler için yeni müzeler açılması	VIH4S2E1. Sergilenemeyen eserler için yeni konulu müzeler açmak				

Tablo 15: (devam ediyor).

6-Tanıtım, Turizm ve Ziyaretçi Yönetimi Eylem Planı Tablosu					
MEVCUT DURUM ANALİZİ	HEDEFLER	STRATEJİ	EYLEMLER	SORUMLU KURUMLAR	İLGİLİ KURUMLAR
*Alanda çok fazla eser çıkması sebebiyle müze ve sergi alanlarının yetersizliği, eserlerin rahatça sergilenememesi	VIH4. Müze ile ilgili problemlerin çözümlenerek sürdürülebilir ziyaretçi kapasitelerine ulaşmalarının sağlanması	VIH4S3. Arkeolojik kazıların geliştirilmesi ve açık hava müzelerinin oluşturulması	VIH4S3E1. Müze kuruluşlarını ve yönetimini kolaylaştırmak için yasal, yönetsel ve mali önlem almak	Amasra Belediyesi, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Müze Müdürlüğü	Alan Yönetimi Başkanlığı, İl Özel İdaresi, Üniversiteler, Amasra Kültür ve Turizm Derneği, ÇEKÜL
			VIH4S3E2. Arkeolojik müze alanlarının yasal, yönetsel ve kaynak sorunlarını çözmek		
*Alanda ziyaretçilerin rehberlik gereksinimlerinin yeterince sağlanamaması	VIH5. Alanın kültürel kimliğine uygun rehberlik hizmetlerinin sağlanması	VIH5S2. Ziyaretçilerin yöresel gereksinimlerinin karşılanması	VIH5S1E1. Rehberler için kültürel mirası tanıtan özel kurslar ve seminerler düzenlemek	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Alan Yönetimi Başkanlığı, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, ÇEKÜL Müzesi Müdürlüğü
			VIH5S2E1. Alanın tanıtımını sağlayacak ve ziyaretçilerin sorularını yanıtlayacak, gereksinimlerini yönlendirecek Ziyaretçi Merkezleri oluşturmak		
			VIH5S2E2. Mevcut bilgi merkezlerini Ziyaretçi Merkezi adı altında personel ve dağıtılan bilgilendirme dokümanları açısından geliştirmek ve sayılarını artırmak		
*Alanın özgün değerlerinin irdelenmesi yoluyla yerel halk tarafından da gerçekleştirilebilecek nitelikteki küçük ve orta	VIH6. Alandaki turizm altyapısının yerel kaynaklarda kullanılarak güçlendirilmesi	VIH6S1. Hizmet sektöründe çalışanların niteliğinin artırılması	VIH6S1E1. Turizm sektöründe çalışanlar için profesyonel sertifika programları oluşturmak	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Amasra Belediyesi, Amasra Kültür ve Turizm Derneği, Amasra Geleneksel El Sanatları Derneği
		VIH6S2. Yatak kapasitesinin niteliğinin geliştirilmesi	VIH6S2E1. Turizm işletmelerinin düzenli denetimlerinin yapılmasını sağlamak		

Tablo 15: (devam ediyor).

6-Tanıtım, Turizm ve Ziyaretçi Yönetimi Eylem Planı Tablosu					
MEVCUT DURUM ANALİZİ	HEDEFLER	STRATEJİ	EYLEMLER	SORUMLU KURUMLAR	İLGİLİ KURUMLAR
ölçekli turizm girişimlerine yönelik yeterince destek sağlanmaması	VIH6. Alandaki turizm altyapısının yerel kaynaklarda kullanılarak güçlendirilmesi	VIH6S2. Yatak kapasitesinin niteliğinin geliştirilmesi	VIH6S2E2. Nitelikli butik otel ve aile pansiyonculuğunu desteklemek	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Amasra Belediyesi, Amasra Kültür ve Turizm Derneği, Amasra Geleneksel El Sanatları Derneği
		VIH6S3. Yerel halkın kalkınmasında turizmin sağladığı olanakların geliştirilmesi Yöresel ve turistik ürünlerin geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi	VIH6S3E1. Turizmin ekonomik getirileri konusunda yerel halkın bilinçlenmesini sağlamak		
			VIH6S3E2. Yerel halkın turizm alanındaki becerilerini geliştirmek		
			VIH6S3E3. Yerel halkın turizm girişimlerini destekleyen programlar geliştirmek		
			VIH6S3E4. Hediyeelik eşya üretiminin ve pazarlamasının düzenlemek ve desteklemek		
			VIH6S3E5. Yöresel ürünlerin pazarlamasını desteklemek ve tescillemek		
			VIH6S3E6. Ahilik gelenekleriyle bağlantı kurmak		
*Alanda gerçekleştirilen turizm faaliyetlerinin verimliliğini artırmak üzere düzenli izleme ve değerlendirme faaliyetleri gerçekleştirilmemesi	VIH7. Alanda sunulan turizm hizmetlerinin düzenli olarak denetlenmesi, değerlendirilmesi ve eksikliklerin giderilmesi	VIH7S1. Turizm sektörünün performansının ölçülmesi ve sonuçların ilgili aktörlerin paylaşımına sunulması	VIH7S1E1. Düzenli aralıklarla turizm sektörünün performansını ölçmek ve değerlendirmek	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Amasra Kültür ve Turizm Derneği, Amasra Geleneksel El Sanatları Derneği
		VIH7S2. Ziyaretçilere yönelik araştırmalar yapılması	VIH7S2E1. Turizm sektörünün performans değerlendirmesini ve etkilerini konu alan araştırmaları teşvik etmek ve elde edilen		

Tablo 15: (devam ediyor).

6-Tanıtım, Turizm ve Ziyaretçi Yönetimi Eylem Planı Tablosu					
MEVCUT DURUM ANALİZİ	HEDEFLER	STRATEJİ	EYLEMLER	SORUMLU KURUMLAR	İLGİLİ KURUMLAR
*Alanda gerçekleştirilen turizm faaliyetlerinin verimliliğini artırmak üzere düzenli izleme ve değerlendirme faaliyetleri gerçekleştirilmemesi	VIH7. Alanda sunulan turizm hizmetlerinin düzenli olarak denetlenmesi, değerlendirilmesi ve eksikliklerin giderilmesi	VIH7S2. Ziyaretçilere yönelik araştırmalar yapılması	sonuçları ilgili aktörlerin bilgisine sunmak	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Amasra Kültür ve Turizm Derneği, Amasra Geleneksel El Sanatları Derneği
			VIH7S2E2. Farklı ziyaretçi profillerinin taleplerini ve ziyaretçi memnuniyetini düzenli aralıklarla ölçmek ve uygulamalara yansıtılmasını sağlamak		

5.1.7 Risk Yönetimi

Yönetim Planında “Risk Yönetimi” başlığı altında hedefler, stratejiler, eylemler ve bu eylemlerin yürütülmesinde yetkili ve sorumlu olacak kurum ve kuruluşlar verilmiştir.

MEVCUT: Planlama alanının deprem riskinin yüksek olduğu; 1.derece deprem kuşağında yer alması, heyelan, sıvılaşma potansiyeli gibi sorunlarla karşı karşıya olması, olası bir depremde hasarı artıracak olan bölgenin jeolojik yapısından kaynaklanan; zemin yapı uyumsuzluğu, heyelan riski, sıvılaşma potansiyeli, zemin büyütmesi vb. gibi sorunlar alanda deprem riskine karşı dayanıksızlığı artıran kaçak katlara, düşük yapı kalitesine, bitişik düzen yapılaşmaya, yüksek yapılara, düzensiz bina geometrisine sahip bir yapı stoku olması,

Alanın çok yoğun yapılaşmış ve dar sokaklardan oluşan dokuya sahip olmasının, afet ve risk durumlarında gerekli tahliye ve yardım müdahalelerine izin vermemesi,

Yapısal olarak yıpranmış olan kültür varlıklarının depreme karşı dayanıklılıklarının olmaması.

Kurum ve kuruluşlarla yapılan görüşmeler ve araştırmalar sonucunda Amasra kenti için sayılan risklerin olduğu tespit edilmiştir.

VIII1. HEDEF: Alandaki afet risklerinin azaltılması ve kaldırılmasının öncelikli konu olarak ele alınması

Alan Başkanlığı desteğiyle afetlere karşı güçlendirme konusu yönetim planı gündeminde sürekli yer almalı ve afetler konusunda CBS temelli tematik haritalar hazırlanarak veri tabanına aktarılmalı ve bu bilgiler ilgili kurumların erişimine açılmalıdır. Acil Eylem Planı hazırlanarak eğitim ve tanıtım faaliyetleri yaygınlaştırılmalı ve pilot bölge seçilerek eylem planı uygulanmalıdır. Bu çalışma kapsamında Amasra Belediyesi ile Alan Başkanlığı sorumlu kurumlardır.

VIII2. HEDEF: Tarihi dokudan kaynaklanan kısıtların minimize edilmesi

Plan kararlarıyla yoğunluklar azaltılması, ulaşım sistemi ve acil durum stoklarının sürekli izlenmesi gerekmektedir. Afet için afet lojistik planları yapılmalı, park ve açık alanlarda olası afetler için tahliye alanları düzenlenmeli ve mevcut dar yol şebekesini güvenli tahliye ve acil durum araç yolu olarak kullanılabilmesi için iyileştirilmelidir. Amasra Belediyesi, Alan Başkanlığı ve Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü gerekli çalışmaları yapacaktır.

MEVCUT: Ahşap binaların toplu bir doku oluşturduğu alanlarda sokakların darlığı sebebiyle ulaşılabilirliğin kısıtlı olması; yangın hidrandı sayısının yetersiz olması ve yangın riskinin yüksek olması

Amasra Belediyesi ile yapılan görüşmede sokakların dar olduğu ve yangın hidrandı sayısının yetersiz olduğu belirtilmiştir.

VIII3. HEDEF: Kültürel mirasın depreme karşı güçlendirilmesi ve korunmasının sağlanması

Deprem riski altındaki kültür miraslarının tespiti yapılarak, risk altındaki yapılar etaplandırma çerçevesinde güçlendirme çalışmaları yapılmalıdır. Güçlendirme çalışmaları için bütçeleme ve programlandırma yapılmalıdır. Restorasyon, güçlendirme vb. projeler için bütçeye sahip kurumların kaynaklarının 1 yıllık süreyle yönetim planı alanına aktarılması sağlanmalıdır. İl Özel İdaresi ve Alan Başkanlığı bu süreçleri gerçekleştirecektir.

VIII4. HEDEF: Kültürel mirasın yangına karşı güçlendirilmesi ve korunmasının sağlanması

Yangın risk haritaları hazırlanarak kültür mirasını korumak amacıyla düzenli olarak güncellemek ve gerekli önlemleri almak gereklidir. Yangın hidrandı artırılmalı; yangın riskine karşı olan riskler tespit edilerek, bu risklere karşı önlemler alınmalı; uygulama ve denetimden sorumlu kurumlar tanımlanmalı ve güvenlik altyapısını geliştirici sistemler kurulmalıdır.

Risk Yönetimi başlığı altında yer verilen tüm hususlar hedef, strateji, eylem, sorumlu kurum ve ilgili kurumlar Tablo 16’da verilmiş olup sorumluluğu yürütücü olacak kurum adı koyu renkle belirtilmiştir.

Tablo 16: Risk Yönetimi Eylem Planı (URL-54,URL-55, URL-56, URL-57; 2016).

7-Risk Yönetimi Eylem Planı Tablosu					
MEVCUT DURUM ANALİZİ	HEDEFLER	STRATEJİ	EYLEMLER	SORUMLU KURUMLAR	İLGİLİ KURUMLAR
*Planlama alanının; deprem riskinin yüksek olduğu 1.derece deprem kuşağında yer alması, heyelan, sıvılaşma potansiyeli gibi sorunlarla karşı karşıya olması, olası bir depremde hasarı artıracak olan bölgenin jeolojik yapısından kaynaklanan; zemin yapı uyumsuzluğu, heyelan riski, sıvılaşma potansiyeli, zemin büyütmesi vb. gibi sorunlar alanda deprem riskine karşı dayanıksızlığı artıran kaçak katlara, düşük yapı kalitesine, bitişik düzen yapılaşmaya, yüksek yapılara, düzensiz bina geometrisine sahip bir yapı stoku olması *Alanın çok yoğun yapılaşmış ve dar sokaklardan oluşan dokuya sahip olmasının,	VIII1. Alandaki afet risklerinin azaltılması ve kaldırılmasının öncelikli konu olarak ele alınması	VIII1S1. Yönetim Planı Alanı içinde olası afetlere özellikle depreme karşı güçlendirme çalışmalarının desteklenmesi	VIII1S1E1. Yönetim Planı Alanı içinde afetlere karşı güçlendirme çalışmalarını Alan Yönetimi Başkanlığının desteğiyle gündeme almak, sürekli gündemde tutmak	Alan Yönetimi Başkanlığı*, Amasra Belediyesi	Bartın Valiliği, İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü, İl Özel İdaresi
			VIII1S1E2. Deprem, yangın, taşkın ve sel tematik risk haritalarının CBS temelli hazırlanarak veri tabanına aktarılması ve ilgili kurumların erişimine açmak		
			VIII1S1E3. Yönetim Planı Alanının Acil Eylem Planını eğitim ve tanıtma faaliyetleri ile yaygınlaştırma ve pilot uygulamaların yapılmasını programlamak		
	VIII1S2E1. Alan ile ilgili tüm planlama çalışmalarında afet riski araştırma sonuçlarının değerlendirilmesini sağlamak				
	VIII2. Tarihi dokudan kaynaklanan kısıtların minimize edilmesi	VIII2S1. İmar planı kararlarıyla azaltılan yoğunlukların izlenmesi	VIII2S1E1. Ulaşım sistemi ve acil durum stoklarını sürekli izlemek	Alan Yönetimi Başkanlığı, Amasra Belediyesi	Bartın Valiliği, İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü, İl Özel İdaresi

* Sorumlu Kurumlar içindeki koyu renkle belirtilen kurumlar, ilgili konudaki çalışmalarını yürütecek olan kurumları ifade etmektedir.

Tablo 16: (devam ediyor).

7-Risk Yönetimi Eylem Planı Tablosu					
MEVCUT DURUM ANALİZİ	HEDEFLER	STRATEJİ	EYLEMLER	SORUMLU KURUMLAR	İLGİLİ KURUMLAR
afet ve risk durumlarında gerekli tahliye ve yardım müdahalelerine izin vermemesi *Strüktürel olarak yıpranmış olan kültür varlıklarının depreme karşı dayanıklılıklarının olmaması		VIII2S2. Afet, özellikle deprem riskleri açısından sorunlu bölgelerde yapı ve nüfus yoğunluğunun düşük tutulması	VIII2S1E2. Afet için afet lojistik planlaması yapılmasını sağlamak	Alan Yönetimi Başkanlığı, Amasra Belediyesi , Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü	Bartın Valiliği, İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü, İl Özel İdaresi
			VIII2S2E1. Park ve açık alanları güvenli tahliye alanı olarak düzenlemek, mevcut dar yol şebekesini güvenli tahliye ve acil durum araç yolu olarak kullanılabilmesi için iyileştirmek		
*Ahşap binaların toplu bir doku oluşturduğu alanlarda sokakların darlığı sebebiyle ulaşılabilirliğin kısıtlı olması *Yangın hidrandı sayısının yetersiz olması ve yangın riskinin yüksek olması	VIII3. Kültürel mirasın depreme karşı güçlendirilmesi ve korunmasının sağlanması	VIII3S1. Alanda; binaların sadece fiziksel özelliklerine göre değil, deprem parametrelerine de bağlı olarak bina durum analizlerinin yapılması	VIII3S1E1. Deprem riski altında bulunan kültür mirasını tespit etmek	Alan Yönetimi Başkanlığı , İl Özel İdaresi	Bartın Valiliği, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü
			VIII3S1E2. Önceliklerine göre risk altındaki kültür varlıklarını afetlere karşı güçlendirme faaliyetlerini etaplama, bütçe ve zaman programı oluşturmak		
			VIII3S1E3. Restorasyon, güçlendirme vb. projeler için bütçeye sahip olan kurumların kaynak kullanımının en az 1 yıl süre için Yönetim Planı Alanına tahsis edilmesini sağlamak	Alan Yönetimi Başkanlığı , Amasra Belediyesi	Bartın Valiliği, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü
	VIII4. Kültürel mirasın yangına karşı güçlendirilmesi ve korunmasının sağlanması	VIII4S1. Alanda yangın riskini azaltacak ve zamanında müdahale edilmesini sağlayacak düzenlemelerin yapılması	VIII4S1E1. Yangın risk haritasında tehlike altındaki kültür mirasını tanımlamak, belirli aralıklarla güncellemek, gerekli önlemlerin alınmasını sağlamak	Alan Yönetimi Başkanlığı , Amasra Belediyesi	Bartın Valiliği, İl Özel İdaresi, İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü

Tablo 16: (devam ediyor).

7-Risk Yönetimi Eylem Planı Tablosu					
MEVCUT DURUM ANALİZİ	HEDEFLER	STRATEJİ	EYLEMLER	SORUMLU KURUMLAR	İLGİLİ KURUMLAR
*Ahşap binaların toplu bir doku oluşturduğu alanlarda sokakların darlığı sebebiyle ulaşılabilirliğin kısıtlı olması *Yangın hidrandı sayısının yetersiz olması ve yangın riskinin yüksek olması	VIII4. Kültürel mirasın yangına karşı güçlendirilmesi ve korunmasının sağlanması	VIII4S1. Alanda yangın riskini azaltacak ve zamanında müdahale edilmesini sağlayacak düzenlemelerin yapılması	VIII4S1E2. Alandaki yangın hidrandı sayısının yeterli düzeye çıkarılmasını sağlamak	Alan Yönetimi Başkanlığı, Amasra Belediyesi	Bartın Valiliği, İl Özel İdaresi, İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü
			VIII4S1E3. Yangın riskine karşı riskli kullanımları tespit etmek		
			VIII4S1E4. Alanda yer almayacak faaliyetleri belirleyecek, ilgili önlemlerin ve uygulama-denetimden sorumlu olacak kurumları tanımlamak ve anında müdahale için görevlendirecek, güvenlik altyapısını geliştirecek bir sistemin kurulmasına öncülük etmek		

Sonuç olarak; bu çalışma kapsamında Amasra yerleşiminin kent kimliğinin sürdürülebilirliğinin sağlanması için yönetim planı hazırlanmıştır. Yönetim planı mevcut durumu analiz eden, bu analiz çerçevesinde ortaya çıkan problemlere yönelik hedefler, stratejiler belirleyen, stratejileri eylemlere döken ve eylemleri gerçekleştirecek sorumlu- ilgili kurumları belirleyen dinamik bir yapıdır. Yönetim planı genel kararlar üreten, sorumlu- ilgili kurumların bir araya gelerek bu kararları uygulama aşamasında detaya indirgeyeceği bir süreçtir. Çünkü eylemler uzmanlık isteyen ve konusunda uzman olan kişiler tarafından doğru şekilde uygulanacak kararlardır. Kurumlar arası eşgüdümün önemi bu kapsamda ortaya çıkmaktadır. Sorumlu- ilgili kurumlar periyodik toplantılar düzenleyerek yönetim planı kararlarını detaylandırarak, bir çalışma programı kapsamında uygulamalıdır. Yönetim planının uygulanması aşamasında; kurumlar arası koordinasyonu sağlamak ve yönetim planı doğrultusunda kararlar almak ve uygulamalar yapmak konularında Amasra Belediyesine önemli görev düşmektedir.

Çalışma alanında arkeolojik, doğal ve tarihi sitlerin bir arada olması sebebiyle, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğüne ve ilgili müdürlüğe bağlı Bartın-Amasra Müze Müdürlüğüne, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne ve ilgili müdürlüğe bağlı Tabiat Varlıkları Koruma Şube Müdürlüğüne söz konusu koruma alanlarının sürdürülebilirliğine yönelik çalışmalar yapılması kapsamında önemli roller düşmektedir. Ayrıca Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü ile kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan Şehir ve Bölge Plancılar, Peyzaj Mimarları ile Mimarlar yönetim planı uygulama süreçlerinde aktif olarak yer almalıdır. Yönetim planı Amasra yerleşiminin kent kimliğinin sürdürülebilirliğini ele alması sebebiyle multidisipliner bir süreç olmalıdır. Katılımcılığı ön gören bu çalışma yerel halka ve STK'lara süreçte aktif roller yüklemektedir. Kent ölçeğinde bütüncül bir yaklaşım benimsenmesi gerektiğinden; doğal ve yapay çevreyle ilgili tasarımlarda ve ekolojik uygulamalarda, koruma planları hazırlanma, yerel halkın ihtiyaç ve taleplerini göz önünde bulundurarak koruma-kullanma dengesi çerçevesinde plan kararları üretme aşamasında, yapı ölçeğinde ise geleneksel dokuya uygun uygulamalar yapılması kapsamında peyzaj mimarlarına, şehir ve bölge plancılarına ve mimarlara önemli görevler düşmektedir. Ayrıca Amasra'nın turizm kenti olması sebebiyle ziyaretçi yönetimi, turizm tesislerinin standardının artırılması, kalifiye eleman yetiştirilmesi gibi konularda Bartın Üniversitesi Meslek Yüksekokulu Turizm ve Otel İşletmeciliği ile Turizm ve Seyahat Hizmetleri Bölümlerine de görevler düşmektedir.

Günümüzde kentlerin kimliklerini yitirerek birbirine benzer kimliksiz kentlere dönüşmesi kent kimliğinin korunmasının önemini artırmıştır. Bu sebeple Amasra gibi doğal, kültürel, tarihi ve arkeolojik olarak değerlere sahip olan yerleşimlerin kimliklerinin korunması gerektiği, yapılaşma baskısı, rant vb. etmenler ile geri dönüşü olmayan tahribatlara yönelik önlemlerin alınması zorunluluğunu doğurmaktadır. Bu kapsamda; koruma alanlarına yönelik olarak ülkemizde son zamanlarda yaygınlaşmaya başlayan yönetim alanı, yönetim planı kavramları çerçevesinde tespitler ve uygulamalar yapılmalıdır. Yönetim alan sınırları belirlenmeli, tampon bölgeler tespit edilmeli ve yönetim planları hazırlanmalıdır. Yönetim planlarına göre uygulanması gerekli eylemler ve bu eylemleri gerçekleştirecek paydaşlar belirlenmelidir. Katılımcı bir süreci öngören bu sistem sayesinde kent kimliği maksimum faydayı ve minimum zararı görerek kent kimliği korunacaktır.

5.2.Amasra'nın Mekânsal Yönetim Planının Uygulanması

Hazırlanmış olan mekânsal yönetim planında belirlenen hedefler stratejiler ilgili ve sorumlu kuruluşlar tarafından uygulanmaya başlanıldığında Amasra yerleşiminin sahip olduğu fiziksel ve sosyo-kültürel değerler gelişecektir. Gelişen bu değerler, kentin farkındalığını artıracaktır. Gerekli önlemlerin alınmasıyla kentin kalitesi artacak, koruma-kullanma dengesi içinde düzenli ve planlı bir yerleşim olacaktır. Yönetim planına sadık kalınması koşuluyla UNESCO Dünya Geçici Miras Listesinden Kalıcı Listeye geçebilecek ve adı ülke sınırlarını aşacaktır. Bu durum için de tüm paydaşlar özveri içinde çalışmalı, yerel halk her sürece aktif katılım sağlamalıdır.

Tez çalışması sırasında kurumlar arası eşgüdüm eksikliği, finansal kaynak eksikliği, mevzuatlar arasındaki uyumsuzluklar karşımıza çıkan önemli sorunlardır. Önerilen modelin uygulanabilme şansı sorumlu-ilişkili kurumların üzerlerine düşen görev ve sorumlulukları özveriyle gerçekleştirmesiyle doğru orantılıdır. Ülkemizde yönetim planı hazırlanmış olan kentlerde uygulamalar devam etmektedir.

Bu çalışma; UNESCO Dünya Miras Listesine girmeye hazırlanan kentlerin adaylık dosyasının hazırlanması ve kent kimliğine ilişkin mekânsal analizlerinin yapılması ve konularında gerçekleştirilecek çalışmalara örnek teşkil edecektir.

Bu çalışmanın uygulanabilirliğine destek olması açısından; Amasra yerleşimin UNESCO Dünya Miras Listesine girme ölçütleri göz önünde bulundurularak geliştirilen mekânsal yönetim planındaki (yönetim, koruma-planlama-yaşam kalitesi; erişilebilirlik; alanın öneminin ve değerinin algılanması; eğitim-bilinçlendirme ve katılım; turizm-tanıtım ve ziyaretçi yönetimi; risk yönetimi) sorumlu-İlgili kurumlarla iş birliği içinde Üniversitelerin ilgili bölümlerince detaylı araştırmaların yapılmasına devam edilmesi önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Ahunbay, Z. (2005). Tarihi çevre yönetimi ve yönetim planları, *Tarihi Kentlerin Yönetimi Paneli*, TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi, s.35-50.
- Aktaş, İ. (2009). Kentlerin Kimliği. <http://www.haber7.com/yazarlar/ihsan-aktas/402431-kent-kimligi> (14 Haziran 2014).
- Alpaslan, Ö.A. ve Ortaççeşme, V. (2009). Side-Manavgat kıyı kesimi alan kullanımlarının kıyı planlaması ve yönetimine yönelik değerlendirilmesi. *Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 22 (2): 169-178.
- Anko, B. (1999). Environmental management of landscapes: landscape ecology. *Environmental Management in Practice Vol. 3*, Eds.: Nath, Bhaskar, Published by Routledge, London, pp.230-250.
- Aru, A.K. (1998). *Türk Kenti*. Yapı-Endüstri Merkezi Yayınları, İstanbul, 177 s.
- APS (2003). Avrupa Peyzaj Sözleşmesinin Onaylanmasını Uygun Bulduğuna Dair Kanun, Kanun No: 4881, Kabul tarihi: 10.06.2003 Resmi Gazete Tarihi: 2003-06-17, Resmi Gazete Sayısı: 2514.
- Ateşoğlu, A. ve Tunay, M. (2010). Bartın kıyı alanlarında bitki örtüsü değişim analizi. *Kastomonu Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 10 (1): 84-95.
- Bakan, Ö. (2008). “Kurumsal Kimlik ve İmaj” *Halkla İlişkiler İçinde*. Ed.; Kalender A, Fidan M; Tablet Yayınları, Konya.
- Banica, A. ve Istrate, M. (2012). Urban identities in peripheral spaces: the Carpathain small towns in Romania. *Analele Universitatii din Oradea_Seria Geografie*, 2/2012: 262-272.
- Bartın Valiliği (2015). <http://www.bartın.gov.tr/amasra> (10.04.2015).
- Bingül, A. (2004). Ankara'nın Farklı Mekânlarında Kent Kimliği. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 37–38–231 s.
- Birlik, S. (2006). Tarihi Çevrelerde Kentsel-Kimlik Değişiminin Esik Analizi: Trabzon'da Bir Deneme. Doktora Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, Trabzon.
- Blair, B. (2011). Study abroad and the city: Mapping urban identity. *CEA Global Education*.
- Böck, K., Muhar, S., Muhar, A. ve Polt, R. (2015). The ecosystem services concept: Gaps between science and practice in river landscape management. *GAIA*, 24 (1): 32-40.
- Bugatti, E. (2013). Urban identities and catastrophe: İzmir and Salonica at the end of The Ottoman Empire. *The Geographical Review*, 103 (4): 498-516.

- Büyükkeleşen, G. (2008). Edirne Kent Merkez ve Yakın Çevresi Rekreatif Kaynak Değerlerinin Sürdürülebilirlik Bağlamında Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Bartın.
- Can, N. (1999). Kent Kimliği. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı, Ankara.
- Canter, D., Jesuino, J.C., Soczka, L. ve Stephenson G. M. (1988). Environmental social psychology. *Urban Identity*, NATO ASI Series, Behavioural and Social Sciences-Vol. 45, London, pp.303-311.
- Cengiz, B. (2012). Local Residents' Perceptions of and Attitudes Toward Sustainable Tourism Planning and Management in Amasra (Turkey), *Landscape Planning*, Ed.; Özyavuz, M; ISBN: 978-953-51-0654-8.
- Çıracı, H., Turgut, S. ve Kerimoğlu, E. (2008). Sürdürülebilir turizm gelişimi için bir yönetim modeli önerisi: Frig Vadisi örneği. *İTÜ Dergisi/a Mimarlık, Planlama Tasarım*, 7 (2): 89-102.
- Çoban, H. (2016). Çevre ve Kültür Değerlerini Koruma ve Tanıtma Vakfı (ÇEKÜL) Amasra Temsilcisi Hüseyin Çoban Arşivi.
- Çorbacı, Ö.L. ve Var, M. (2011). Bartın-Amasra karayolunun peyzaj özelliklerinin peyzaj planlama açısından irdelenmesi ve sorunların giderilmesine çeşitli öneriler. *Bartın Orman Fakültesi Dergisi*, 13 (20): 23-27.
- Çöl, S. (1998). Kentlerimizde Kimlik Sorunu ve Günümüz Kentlerinin Kimlik Derecesini Ölçmek İçin Bir Yöntem Denemesi. Doktora Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Demirsoy, M.S. (2006). Kentsel Dönüşüm Projelerinin Kent Kimliği Üzerinde Etkisi Lübnan-Beyrut-Solidere Kentsel Dönüşüm Projesi Örnek Alan İncelemesi. Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı, İstanbul.
- Diker, M. (2014). Kent Kimliğinin Oluşmasında İbadet Yapılarının Yeri ve Önemi: Antakya Örneği. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı, İstanbul.
- Erkmen, B. (1990). Şehir Kimliği ve Şehir Mobilyası Üzerine. *Arredamento Dekorasyon, Boyut Yayın Grubu*, İstanbul, 17: 126-7.
- Erses, S.M. (1999). Kent Kimliği ve Kuruluşundan Günümüze Metropolleşme Süreci İçinde İstanbul'un Kimlik Analizi. Doktora Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Şehir ve Bölge Planlama Ana Bilim Dalı, İstanbul, 553 s.
- Ertan, M. (1995). Kent Kimliği: İznik ve Mudurnu Yerleşmeleri Örneği, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

- Eyice, S. (1965). *Küçük Amasra Tarihi ve Eski Eserleri Kılavuzu*, Milli Eğitim Bakanlığı Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü Yayınları: 1/19, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.
- Francis, C. and Marcus, C. C. (2001). *People Places: Design Guidelines for Urban Open Space*, John Wiley and Sons, New York, pp. 367.
- Giorgis, S. (1995). *Rural Landscapes in Europe: Principles for Creation and Management*. Vol.3. Planning and Management Series, Fransa.
- Göncü, N. (2007). Kent Ögelerinin Kent Kimliği Üzerindeki Etkileri. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Endüstri Ürünleri Tasarımı Anasanat Dalı, İstanbul.
- Gülersoy Zeren, N. ve Ayrancı, İ. (2011). Koruma Alanlarında Yönetim Planı, İTÜ Çevre ve Şehircilik Uygulama ve Araştırma Merkezi, Cenkler Matbaası, İstanbul.
- Güley, K. (2001). Kent Kimliği Değişim Sürecinin Gazimağusa Örneğinde İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Gültekin, P. (2010). Düzce Uğursuyu ve Aksu Havzaları Ekoturizm Potansiyelinin Belirlenmesi ve Peyzaj Yönetimi. Yüksek Lisans Tezi, Düzce Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Düzce.
- Günel F.E. (2008). Kent İmajı ve Kentsel Doku Bağlamında Çanakkale Kent Merkezinin İrdelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Gündüz, O. ve Taner, T. (2001). Küreselleşme sürecinde Türk Kentlerinin kimlik sorunları ve İzmir örneği. *1.Uluslar Arası Kentsel Tasarım Buluşması*, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.
- Güvenç, B. (1991). Kentlerin kimliği ve Antalya üzerine notlar, öneriler, örnekler. *Mimarlık Dergisi*, 1: 19–28.
- Ha, M. ve Wu, M. (2015). Simulating and evaluating best management practices for integrated landscape management scenarios in biofuel feedstock production. *Biofuels, Bioproducts, Biorefining*, 9: 709-721.
- Hacar, A. (2013). Arkeolojik alanların korunmasında planlamanın önemi: Güvercinkaya alan yönetim planı ve ilk uygulamalar. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15 (3): 395-417.
- Hançerlioğlu, O. (1995). *Düşünce Tarihi*. Remzi Kitabevi, Ankara.
- Kauko, T. (2015). Finding an apt strategy for (What we currently believe is) sustainable urban land use and area development. *Urbanism Architectura Constructi*, 6 (3): 11-34.

- Kawakami, M., Shen, Z.J., Pai, J.T., Gao ve Zhang, M. (2013). *Spatial Planning and Sustainable Devolepment: Approaches for Achieving Sustainable Urban Form in Asian Cities*, Germany.
- Kaya, E. (2011). *Sürdürülebilir Turizm Kapsamında Cunda (Alibey) Adası Turizm Yönetim Planı Modeli Önerisi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kaypak, Ş. (2010). Antakya'nın kent kimliği açısından irdelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(14): 373-392.
- Keleş, R. ve Harmancı, C. (1993). *Çevrebilim*. İmge Kitapevi, Ankara, 21 s.
- Kervankıran, İ. ve Eryılmaz, A.G. (2015). Milli parkların sürdürülebilir kullanımı ve yönetim planı önerisi: Isparta ili örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 34: 173-190.
- Kılınçaslan, T. (1995). Kentsel ulaşım mekânları ve çevre kalitesini etkileyen fiziksel öğeler. *Mimari ve Kentsel Çevrede Kalite Arayışları Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, İstanbul, s. 65-69.
- Koyuncu, A. (2013). Kimliğin inşasında kent: Konya örneği. *Akademik İncelemeler Dergisi*, 8(2): 155-179.
- Krier, R. (1979). *Urban Space*. Rizzoli International Publications Inc.
- Kuban, D. (2002). Kentsel korumayı korumak, *Yapı Dergisi*, 250: 125-130.
- Küçükerbaş, E.V., Özkan, M. B. ve Sönmez Türel, H., (2004). Seferihisar kent merkezi için bir meydan önerisi. *Dünden Yarına Seferihisar Sempozyumu*, İzmir, s. 99-108.
- İlgar, E. (2008). Kent Kimliği ve Kentsel Değişimin Kent Kimliği Boyutu Eskişehir Örneği. Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, Eskişehir.
- İzgi, U. (1999). *Mimarlıkta Süreç Kavramlar İlişkiler*. Birinci Baskı, İstanbul YEM Yayınları, İstanbul.
- Li, F., Liu, X., Dan, H., Wang, R., Yang, W., Li, D. ve Zhaqo D. (2009). Landscape and urban planning. *Measurement indicators and a evaluation approach for assessing urban sustainable development: A case study China's Jining City*, 9 (2009): 134-142.
- Lodge, B. ve Terrace, H. (2006). Durham Riverbanks Management Plan, Durham City Council, www.durhamcity.gov.uk/Pid/5142 - 26k, (30.03.2016).
- Lynch, K. (1960), *The Image of the City*. The Tecnology PresveHarvard University Pres, Cambridge.

- Mexi, A. ve Tudora, I. (2013). Political landscape and urban identity. *Bucharest's demolition and worldwide correspondences Scientific Papers, Serious B, Horticulture, Vol LVII*.
- Mumford, L. (1961). *The City in History: Its Origins, its Transformations and its Prospects*, Harcourt, Brace and World Inc., New York.
- Nyström, L. (1999). The importance of culture to urban environment, city and culture cultural processes and urban sustainability. *The Swedish Urban Environment Council*, ISBN: 91-7147-529-X, 11 – 19, pp.496.
- Ocakçı, M. (1993). Şehir kimliği ve çevre ilişkileri. *Türkiye'de 17. Dünya Şehircilik Günü Kolokyumu "Kent ve Çevre-Planlamaya Ekolojik Yaklaşım" Bildiriler Kitabı*, Bursa, s. 163-170.
- Ocakçı, M. (1994). *Şehir Kimliği ve Çevre İlişkileri*. İ.T.Ü., MF-ŞBPB- İstanbul, 6 s.
- Ocakçı, M. ve Southwort M. (1995). Elements of Urban Identity: The Case of The Beykoz District of İstanbul. Berkeley University of California, Ins. of Urban and Regional Development.
- Okumuş, G. (2011). Sürdürülebilir Kentsel Yenileme İçin Bir Yaklaşım: Çanakkale Fevzipaşa Mahallesi Örneği. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Önem, A.B. ve Kılınçaslan, İ. (2005). Haliç bölgesinde çevre algılama ve kentsel kimlik. İstanbul, *İTÜ Dergisi/a*, 4(1): 115-125.
- Örücü, Ö.K. (2014). Kent Ormanı Yönetim Planı, Isparta Örneği. Doktora Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Orman Mühendisliği Anabilim Dalı, İstanbul.
- Özbay, S. (2008), Doğa Koruma Alanlarında Planlama Çalışmaları ve Ayvalık Adaları Tabiat Parkı Yönetim Planı Modeli Önerisi. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, İstanbul.
- Özdemir, Ü. (2006). Amasra'da turizm ve çevresel etkileri. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 15: 33-52.
- Özer, B. (1993). *Yorumlar*. İkinci Baskı, YEM Yayınları, İstanbul.
- Özer, M. N. (1998). Planlı ve Tasarlı Yaşam Alanlarının Kent Kimliği Üzerindeki Etkileri, Antalya Örneği. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı, Ankara.
- Özkan M. B., Küçükerbaş, E. V. ve Altuğ, İ. (2003). Urla Cumhuriyet Meydanı örneğinde kent meydanlarımıza eleştirel yaklaşım. *Geçmişten Günümüze I. Urla Sempozyumu*, İzmir.

- Özkan Ö. (2014). İstanbul için üretilen kentsel projelerin İstanbul kent imajına etkileri. Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Öztürk, S. (2011). Devrekani Çayı Alt Havzası Örneğinde Havza Yönetim Planının Geliştirilmesi. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı, Ankara.
- Pazhuan, M., Zayyari K., Ghasemzadeh B. ve Qurbani, H. (2015). Urban identity and Iranian new towns. *Journal of Urban and Regional Analysis*, 7 (1): 83-100.
- Primdahl, J., Kristensen L.S. ve Busck, A.G. (2013). The farmer and landscape management: different roles, different policy approaches. *Geography Compass*, 7 (4): 300-314.
- Pusic, L. (2004). Sustainable development and urban identity: a sosyal context. *Spatium*, pp. 1-6.
- Püsküllüoğlu, A. (1971). *Öz Türkçe Sözlük*, Bilgi Yayınevi, İstanbul.
- Rosales, N. (2011). Towards the modeling of sustainability into urban planning: using indicators to build sustainable cities. *2011 International Conference on Green Buildings and Sustainable Cities*, Procedia Engineering 21(2011): 641-647.
- Sakaoğlu, N. (1966). *Çeşm-i Cihan Amasra*. Latin Matbaası, İstanbul.
- Sarı, Y. (2001). Amasra İlçesinin Doğal ve Kültürel Peyzaj Değerlerinin Sürdürülebilir Turizm Bağlamında İrdelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Zonguldak.
- Serdaroğlu, B. (2005). Avrupa Peyzaj Sözleşmesi Kapsamında Peyzaj Yönetimi Kavramının İrdelenmesi-Patara Örneği. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Ankara.
- Setten, G., Stenseke M. ve Moen, J. (2012). Ecosystem services and landscape management: three challenges and one plea. *International Journal of Biodiversity, Ecosystem Services and Management*, 8 (4): 305-312.
- Souici, B. ve Kılınçaslan, T. (2005). İletişim teknolojisindeki değişimin kent açık mekanına etkisi. *İTÜ Dergisi/a Mimarlık, Planlama, Tasarım*, İstanbul, 4(1): 97-106.
- Schulz Norberg, C. (1979). *Genius Loci: Towards a Phenomenology of Architecture*. Rizzoli International Publications Inc., New York, pp. 18-21.
- Suher, H. (1996). İmar planından-bölge planlama, sanayileşme, kentleşme, koruma gereği, kamu yararına geçiş. *İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Şehircilik Semineri*, İstanbul.

- Şahin, M.N. (2010). Kent Kimliği ve Değişim Sürecinin Kayseri Kenti Örneğinde İrdelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı, İstanbul.
- Tarnawska, K. and Rosiek, J. (2015). The Jessica Initiative: An instrument for urban sustainable development. Examples of urban regeneration in Silesia (Poland) and central Moravia (Czech Republic). *Comparative Economic Research*, 18 (2): 119-135.
- Tatlıdil, E. (1992). Kent sosyolojisi kuram ve kavramlar. *Sosyoloji Dergisi*, EÜ. Edebiyat Fakültesi Yayını: 3.
- Tekeli, İ. (1991). Bir kentin kimliği üzerine düşünceler. *Kent Planlaması Konuşmaları*, TMMOB Yayınları, Ankara.
- TDK (2016). <http://www.tdk.gov.tr/> (30.05.2016).
- Thomas, L., Middleton, J. and Phillips, A. (2003). *Guidelines for Management Planning of Protected Areas, World Commission on Protected Areas (WCPA)*, IUCN Gland, Switzerland and Cambridge, UK.
- Topçu, D.K. (2011). Kent kimliği üzerine bir araştırma: Konya Örneği. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8 (2): 1048-1072.
- Tozar, T. (2006). Doğal Kaynakların Sürdürülebilirliği İçin Geliştirilen Ekolojik Planlama Yöntemleri. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı, İstanbul, 138 s.
- TUİK (2013). Seçilmiş Göstergelerle Bartın 2013 <http://www.tuik.gov.tr/ilGostergeleri/iller/BARTIN.pdf> (29.05.2016).
- Tunay, M. ve Ateşoğlu, A. (2008). Çok zamanlı uydu görüntüleri ile Amasra ve yakın çevresine ait bitki örtüsü değişim analizi. *Bartın Orman Fakültesi Dergisi*, 10 (13): 71-80.
- Turan, Ş. (1990). *Türk kültür tarihi*. Bilgi Yayınevi, Ankara.
- Turan Altuğ, İ. (2010). Kentsel Tasarımda Fiziksel Kent Kimliği Kodlarının Oluşturulması İzmir Konak İlçesi. Doktora Tezi, Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, İzmir.
- Turgut, H., Özalp Yavuz, A. ve Erdoğan, A. (2012). Artvin ilinde doğal çevrenin kent kimliğine etkileri. *SDÜ Orman Fakültesi Dergisi*, 13: 172-180.
- Türkoğlu, B. (2014). Amasra (Bartın) Revizyon İmar Planı Araştırma Raporu, 2014. İstanbul.
- Uçkaç, L. (2006). Kentsel Tasarımın Kent Kimliği Üzerine Etkileri: Keçiören Örneği. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Ankara.

- Uluğ, M.M. (1997). Hakim mimarlık ideolojisi olarak mutlak mekan, *Mimarlık Dergisi*, s. 9-12.
- URL-1 (2015). http://www.neredekal.com/res/haber/hb_b_06192141_i-b.jpg, 18 Mayıs 2015.
- URL-2 (2015). <http://i-cias.com/e.o/slides/amasya01.jpg>, 18 Mayıs 2015.
- URL-3 (2015). <http://weshareinterests.com/wp-content/uploads/Amalfi-Coast-Campania-Italy.jpg>, 18 Mayıs 2015.
- URL-4 (2015). <http://agora.ex.nii.ac.jp/~kitamoto/research/da/images/istanbul.jpg,n20> Mayıs 2015.
- URL-5 (2015). <http://www.anatoliamed.com/wp-content/uploads/2015/03/venedik-italya-2.jpg>, 20 Mayıs 2015.
- URL-6 (2015). <http://www.aksoyyazilim.net/wp-content/uploads/2013/12/mardin11.jpg>, 20 Mayıs 2015.
- URL-7 (2015). <http://www.farmatur.com.tr/zigana2.jpg>, 20 Mayıs 2015.
- URL-8 (2015). http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/e5/G%C3%B6reme_Valley_in_Cappadocia_edit1.jpg, 20 Mayıs 2015.
- URL-9 (2015). http://www.hdwallpapers.in/walls/manhattan_skyline-wide.jpg, 20 Mayıs 2015.
- URL-10 (2015). http://i.milliyet.com.tr/GaleriHaber/2013/12/18/fft20_mf3886036.Jpeg, 20 Mayıs 2015.
- URL-11 (2015). <http://www.mardinliyim.com/images/ana-slayt/2b.jpg>, 20 Mayıs 2015.
- URL-12 (2015). http://www.karadenizgezi.net/amasya_image/amasya.jpg, 20 Mayıs 2015.
- URL-13 (2015). http://sun-surfer.com/photos/2012/08/Riomaggiore-La-Spezia_Italy.jpg, 20 Mayıs 2015.
- URL-14 (2015). <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/52/Halic.png>, 20 Mayıs 2015.
- URL-15 (2015). <https://celenlizade.files.wordpress.com/2012/08/safranbolu.jpg>, 20 Mayıs 2015.
- URL-16 (2015). <http://www.bildef.org/wp-content/uploads/2014/11/canakkale-4.jpg>, 20 Mayıs 2015.
- URL-17 (2015). http://www.tripand.com/foto/geo/duomo_di_milano_1165.jpg, 20 Mayıs 2015.

- URL-18 (2015).http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/74/Taj_Mahal,_Agra,_In_dia_edit2.jpg, 20 Mayıs 2015.
- URL-19 (2015).<http://muslimconditions.com/wpcontent/uploads/2014/12/suleymaniye3.jpg>, 20 Mayıs 2015.
- URL-20 (2015). <http://static.panoramio.com/photos/original/7790128.jpg>, 20 Mayıs 2015.
- URL-21 (2015). http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/d/de/Guggenheim_bilbao-jan05.jpg/250px-Guggenheim-bilbao-jan05.jpg, 20 Mayıs 2015.
- URL-22 (2015).<http://www.varbak.com/galeri/m%C4%B1s%C4%B1r-piramitlerib889.jpg>, 20 Mayıs 2015.
- URL-23 (2015).<https://res.cloudinary.com/roadtrippers/image/upload/v1430413567/secrets-of-central-park-everything-you-never-knew-about-new-york-citys-lush-oasis.jpg>, 20 Mayıs 2015.
- URL-24 (2015).https://intheknow7.files.wordpress.com/2012/07/45608st_peters_square_vatican_city.jpg, 20 Mayıs 2015.
- URL-25 (2015).<http://www.roma-o-matic.com/img/monumento/24-1.jpg>, 20 Mayıs 2015.
- URL-26 (2015).<http://www.haberdukkani.com/detay.php?id=5867>, 20 Mayıs 2015.
- URL-27 (2015).<http://www.ogrenbunu.com/sizinyazilariniz/eyfel-kulesi-hakkinda-bilinmeyenler-1.html>, 20 Mayıs 2015.
- URL-28 (2015). http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/ff/Miletos_stadsplan_400.jpg, 20 Mayıs 2015.
- URL-29 (2015).<http://www.bcekmece.bel.tr/trtr/Buyukcekmece/PublishingImages/bcek1.JPG>, 20 Mayıs 2015.
- URL-30 (2015). http://www.santalinaholiday.com/site/wpcontent/uploads/2013/10/volterra_panorama.jpg, 20 Mayıs 2015.
- URL-31 (2015).<http://ogezi.com/wp-content/uploads/2014/12/topkapi-sarayi.jpg>, 20 Mayıs 2015.
- URL-32 (2015). http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/a/a7/Versailles_Palace.jpg/280px-Versailles_Palace.jpg, 20 Mayıs 2015.
- URL-33 (2015). https://onsien.files.wordpress.com/2011/07/8_58helva_miniyatur.jpg, 20 Mayıs 2015.
- URL-34 (2015). <http://v3.arkitera.com/UserFiles/Image/File/spotlight/2008/DiktatorlukMimarlik/macaristan04.jpg>, 20 Mayıs 2015.

- URL-35 (2015). <http://www.japonya.info/images/japonya/japonya10.jpg>, 20 Mayıs 2015.
- URL-36 (2015).<http://aws-cdn.worldtravelguide.net/sites/default/files/newimages/753x320/st-peters-square-vatican-9494.jpg>, 20 Mayıs 2015.
- URL-37 (2015) http://www.41havadis.com/uploads/20140118085944_kocaeli-15bt-600x200.jpg, 20 Mayıs 2015.
- URL-38 (2015).http://images4.emlakjet.com/emlakhaber/2013/05/28/foto_galeri/l/antalya-turist-orani-1369742150.jpg, 20 Mayıs 2015.
- URL-40 (2016). http://www.mfa.gov.tr/dunya-surdurulebilir-kalkinmazirvesi_johannesburg_-26-agustos---4-eylul-2002_.tr.mfa, 22 Haziran 2016.
- URL-41 (2016). <http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Aspx?MevzuatKod=1.5.2863veMevzuatIliski=022> Haziran 2016.
- URL-42 (2016).<http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Aspx?MevzuatKod=7.5.9637veMevzuatIliski=0vesourceXmlSearch=alan%20y%C3%B6netimi>, 22 Haziran 2016.
- URL-43 (2016). <http://www.kulturvarliklari.gov.tr>, 28 Mayıs 2016.
- URL-44 (2016). <http://ulkeharitasi.blogspot.com.tr/2013/03/italya-haritas-buyuk-boyutlu-siyasi.html>, 07 Eylül 2016.
- URL-45 (2016). <https://tr.wikipedia.org/wiki/Amalfi>, 24 Mart 2016.
- URL-46 (2016). <http://whc.unesco.org/>, 29 Mart 2016.
- URL-47 (2016).http://tr.123rf.com/photo_47048378_portekiz-siyasi-haritas%C4%B1.html 07 Eylül 2016.
- URL-48 (2016). https://en.wikipedia.org/wiki/Angra_do_Hero%C3%ADsmo, 24 Nisan 2016.
- URL-49 (2016). <http://cografyaharita.com/>, 29 Mayıs 2016.
- URL-50 (2016). <http://www.mgm.gov.tr/iklim/iklim-siniflandirmalari.aspx?m=AMASRA>, 29 Mayıs 2016.
- URL-51 (2016). <https://www.csbgov.tr/turkce/index.php>, 29 Mayıs 2016.
- URL-52 (2016). <https://tr.wiktionary.org/wiki/tasman>, 29 Mayıs 2016.
- URL-53 (2015).http://wowturkey.com/t.php?p=/tr285/enginecl_Amasra_kroki.jpg, 27 Mayıs 2016.
- URL-54 (2016).İstanbul Tarihi Yarımada Yönetim Planı, 2011. <http://www.alanbaskanligi.gov.tr/>, 19 Şubat 2016.

- URL-55 (2016). Bursa (Hanlar Bölgesi ve Sultan Külliyesi) ve Cumalıkızık Yönetim Planı (2013-2018), 2013. <http://alanbaskanligi.bursa.bel.tr/>, 20 Ocak 2016.
- URL-56 (2016). Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzajı Alan Yönetim Planı, 2014. <http://diyarbakiralanyonetimi.org/>, 20 Ocak 2016.
- URL-57 (2016). Mudurnu Kültürel Miras Alanı Yönetim Planı (2014-2018), 2014. www.mudurnualanyonetimi.org/, 20 Nisan 2016.
- URL-58 (2016). <http://www.mardinmuzesi.gov.tr/mardinmuzesi/detay.asp?id=96vekategori=ARKEOPARK>, 07 Haziran 2016.
- Uzun, O. (2003). Düzce Asarsuyu Havzası Peyzaj Değerlendirmesi ve Yönetim Modelinin Geliştirilmesi. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Ankara.
- Varol, E. (2011). Sivrice Hazar Gölünde Kirlilik ve Etkilerinin Havza Yönetim Planı Kapsamında Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı, Ankara.
- Wirtz, M. and Volkmann, C. (2015). Do social business cities foster sustainable urban development. *Social Business*, 5 (2): 157-175.
- Yatkın, H. (1996). Amasra Yöresi Floristik Kompozisyonu. . Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Zonguldak.
- Yazıcı, E. (2007). Özel Çevre Koruma Bölgelerinde Turizm Baskısı ve Datça-Bozburun Özel Çevre Koruma Bölgesi İçin Turizm Yönetim Planı Önerisi. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, İstanbul.
- Yıldırım, B. (2014). Antik Liman Kenti Amasra'nın Koruma Sorunları ve Revitalizasyonu İçin Öneriler. Yüksek Lisans Tezi, Karabük Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Karabük.
- Zucker P. (1959). *Town and Square: From the Agora to the Village Green*. Published by Columbia University Press, New York.

EKLER

**EK A: ALAN YÖNETİMİ İLE ANIT ESER KURULUNUN KURULUŞ VE
GÖREVLERİ İLE YÖNETİM ALANLARININ BELİRLENMESİNE İLİŞKİN
USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK**

**ALAN YÖNETİMİ İLE ANIT ESER KURULUNUN KURULUŞ VE GÖREVLERİ
İLE YÖNETİM ALANLARININ BELİRLENMESİNE İLİŞKİN USUL VE
ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK
BİRİNCİ BÖLÜM**

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 — Bu Yönetmeliğin amacı; ören yerleri, sit alanları ve etkileşim sahaları ile bağlantı noktalarının kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum örgütlerinin koordinasyonunda sürdürülebilir bir yönetim planı çerçevesinde korunması ve değerlendirilmesini sağlamak, yönetim alanlarının belirlenmesi, geliştirilmesi, yönetim planlarının hazırlanması, onaylanması, uygulanması ve denetlenmesi ile alan yönetimini gerçekleştirmek üzere görev alacak danışma kurulu, alan başkanı, eşgüdüm ve denetleme kurulu, denetim birimi ve anıt eser kurulunun görev, yetki ve sorumluluklarının belirlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2 — Bu Yönetmelik; sit alanları, ören yerleri ve etkileşim sahaları ile bağlantı noktalarının yönetim alanlarının belirlenmesi, yönetim planlarının hazırlanması, onaylanması, uygulanması ve denetlenmesi ile alan yönetimini gerçekleştirmek üzere görev alacak danışma kurulu, alan başkanı, eşgüdüm ve denetleme kurulu, denetim birimi ve anıt eser kurulunun görev, yetki ve sorumluluklarının belirlenmesine ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

Madde 3 — Bu Yönetmelik; 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun Ek 2 nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 — Bu Yönetmelikte geçen;

Bakanlık: Kültür ve Turizm Bakanlığını,

Kanun: 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununu,

Genel Müdürlük: Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğünü,

Yetkili idare: Kanun ve bu Yönetmelik kapsamında Yönetim Alanı tespit etmeye yetkili Bakanlık veya ilgili belediyeyi,

Sivil toplum örgütleri: Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) temsilcileri, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) temsilcileri, Türkiye Barolar

Birliği temsilcileri, Türk Tabipleri Birliği temsilcileri, Esnaf ve Sanatkarlar Odası temsilcileri varsa konuyla ilgili dernek, vakıf ve üniversiteleri,

Etkileşim sahası: Sit bölgeleri ile bütünlük gösteren, yoğunluk ve yerleşme düzeninin sit bölgeleri ile uyum içinde oluşması ve gelişmesi öngörülen, sit alanını bütünleyen, etkileyen ya da ondan etkilenen ve sit alanı ile koruma amaçlı imar planına konu olmayan alanlar arasında geçiş sağlayan alanları,

Anıt eser: Kullanım durumu, konumu, fonksiyonu, ziyaretçi yoğunluğu ile tarihi ve sanatsal özellikleri de dikkate alınarak Bakanlıkça belirlenen taşınmaz kültür varlıklarını,

Anıt Eser Kurulu: Anıt eser niteliğindeki taşınmaz kültür varlıklarına münhasır olarak oluşturulan kurulu,

Kentsel sit alanı: Tarih öncesinden günümüze kadar gelen çeşitli medeniyetlerin ürünü olup, yaşadıkları devirlerin sosyal, ekonomik, mimari ve benzeri özelliklerini yansıtan kent ve kent kalıntılarının bulunduğu alanı,

Arkeolojik sit alanı: Kültür varlıklarının yoğun olarak bulunduğu sosyal yaşama konu olmuş veya önemli tarihi hadiselerin cereyan ettiği alanı,

Doğal sit alanı: Tespiti yapılmış tabiat özellikleri ile korunması gerekli alanı,

Danışma Kurulu: Alan yönetimine ilişkin yönetim plan taslağının karara bağlanması ve uygulanması konusunda önerilerde bulunmak amacıyla oluşturulan kurulu,

Eşgüdüm ve Denetleme Kurulu: Yönetim planını onaylamak ve uygulanmasını denetlemekle yetkili ve görevli kurulu,

Denetleme birimi: Gerek görülmesi halinde eşgüdüm ve denetleme kurulunun denetim görevini yürütmek üzere kurulacak birimi,

Öneri yönetim alanı: Alan yönetimlerinin yetki alanlarını belirlemek üzere önerilen alanı,

Yönetim alanı: Sit alanları, ören yerleri ve etkileşim sahalarının doğal bütünlüğü içerisinde etkin bir şekilde korunması, yaşatılması, değerlendirilmesi, belli bir vizyon ve tema etrafında geliştirilmesi, toplumun kültürel ve eğitsel ihtiyaçlarıyla buluşturulması amacıyla, plânlama ve koruma konusunda yetkili merkezî ve yerel idareler ile sivil toplum kuruluşları arasında eşgüdümü sağlamak için oluşturulan ve sınırları ilgili idarelerin görüşleri alınarak Bakanlıkça belirlenen yerlerdir.

Kültür varlığı: Tarih öncesi ve tarihi devirlere ait bilim, kültür, din ve güzel sanatlarla ilgili bulunan veya tarih öncesi ya da tarihi devirlerde sosyal yaşama konu olmuş

bilimsel ve kültürel açıdan özgün değer taşıyan yer üstünde, yer altında veya su altındaki bütün taşınır ve taşınmaz varlıkları ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Alan Yönetimine İlişkin Esaslar

Alan yönetiminin hedefleri

Madde 5 — Alan yönetiminin hedefleri şunlardır:

a) Alan sınırlarının tarihi, sosyal, kültürel, coğrafi, doğal, sanatsal bir bütünlük içerisinde etkileşim sahaları ve tarihi, kültürel, sosyal, coğrafi ve sanatsal nedenlerle ilişkili bulunduğu bağlantı noktalarının alanın korunması, geliştirilmesi ve değerlendirilmesi bakımından doğru tespit edilmesinin,

b) Koruma, erişim, sürdürülebilir ekonomik kalkınma ihtiyaçları ile yerel toplumun ilgisi arasında uygun bir denge oluşturmanın yollarının yönetim planı ile gösterilmesinin,

c) Alanın değerini artırarak uluslar arası bir seviyeye çıkarmak için genel stratejiler, yöntemler ve araçların geliştirilmesi, mali kaynakların belirlenmesi ve yaratılmasının,

d) Kültür turizmini geliştirmek amacıyla uluslar arası işbirliği ve paylaşımı yaratacak etkinlik ağının kurulmasının,

e) Belirli bir bölge içinde birbirleriyle ilişkilendirilerek sektör oluşturma potansiyeli bulunan sit alanlarında bölgesel kültür sistemlerinin gelişimi için uygulama planlarının yaratılmasının,

f) Yönetim alanlarının korunması ve değerlendirilmesinde kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum örgütleri, alanda mülkiyet hakkı bulunanlar, gönüllü kişi ve kuruluşlar ile yerel halkın işbirliğinin,

g) Sit alanları ve ören yerleri ile etkileşim sahalarının bakım, onarım, restorasyon, restitüsyon, teşhir, tanzim ve çevre düzenlemesi ile birlikte alan yönetim amaçları doğrultusunda uluslar arası koruma prensipleri ve sözleşme hükümleri çerçevesinde korunarak yaşatılmasının yanı sıra kullanım ve gelişim ilkelerinin ve sınırlarının belirlenmesinin,

h) Kültür varlıklarının yönetiminde, konservasyon alanında, tasarım ve uygulamada, uzmanlık ve ekipmanda yüksek standartların kullanılmasının sağlanmasıdır.

Yönetim alanının belirlenmesi

Madde 6 — Yönetim alanları yetkili idarece belirlenir. Yönetim alanlarının belirlenmesinde aşağıdaki hususlara uyulur:

a) Sit alanlarının, ören yerlerinin ve alanın etkileşim sahalarının ve bağlantı noktalarının araştırılması ve elde edilen verilerin değerlendirilmesi amacıyla etütler yapılır. Bu etüt sonuçlarına göre Kanun, bu Yönetmelik ve İlke Kararlarına uygun olarak öneri yönetim alanı sınırı belirlenir. Öneri yönetim alanının belirlenmesiyle ilgili olarak ilgili kurum ve kuruluşlar, meslek odaları, üniversiteler, sivil toplum örgütlerinin ve alanda mülkiyet hakkı bulunanların önerileri de değerlendirilir.

b) Öneri yönetim alanı sınırı, bu sınır dahilinde alanla ilgili hizmetine ihtiyaç duyulan ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına iletilir. Kuruluşlar öneri ve görüşlerini otuz gün içerisinde yetkili idareye iletir. Alanın planlanması ve korunması ile ilgili merkezi ve yerel idareler ile sivil toplum kuruluşları arasında eşgüdüm sağlamak ve görüşlerini almak üzere bir koordinasyon toplantısı düzenlenir.

c) İlgili sivil toplum örgütleri yönetim alanı belirlenmesi önerisiyle başvurduğu takdirde bu esaslar doğrultusunda teklif yetkili idarece değerlendirilir.

d) Bu çalışmalar sonucunda belirlenen nihai yönetim alanı sınırları yetkili idarece ilgili kurum ve kuruluşlara iletilir.

Yönetim planı

Madde 7 — Yönetim planı taslağı, yetkili idare tarafından atanan alan başkanının eşgüdümünde, alanın niteliğine bağlı olarak farklı meslek gruplarına mensup uzman ve danışmanlardan oluşturulacak bir ekip tarafından bu Yönetmelik esaslarına göre hazırlanır.

Yetkili idarece plan taslağının hazırlanması öncesinde ve hazırlanma sürecinde ilgili kurum ve kuruluşların, yerel halkın, ilgili sivil toplum örgütlerinin, meslek odalarının, üniversitelerin, gerekli görülecek özel sektör temsilcilerinin ve alanda mülkiyet hakkı bulunanların katılımı ile bilgilendirme ve yönetim planına veri oluşturacak konuların belirlenmesi amacıyla ilgili tarafların katıldığı asgari iki toplantı düzenlenir. Bu toplantılar halka, mahalli idarelerce panolara asılacak ilanlarla, diğerlerine yetkili idarece yazı ile duyurulur.

Yetki ve yöntem

Madde 8 — Yönetim alanı sınırları belirlenen sit alanları, ören yeri ve etkileşim sahalarına ilişkin yönetim planı taslağı;

a) Kentsel sitlerde ilgili belediyelerce,

b) Arkeolojik, doğal ve tarihi sit alanlarında Bakanlıkça,
c) İlgili belediyesi bulunmayan kentsel sit alanlarında Bakanlıkça,
d) Kentsel sit alanı ile diğer sit alanlarının birlikte bulunması halinde ilgili belediyesince,

e) Kentsel sit yönetim alanının sınırlarının birden fazla belediyeyi ilgilendirmesi halinde bu belediyelerin koordinasyonu ile Büyükşehir Belediye sınırları içinde olması halinde Büyükşehir Belediyesince, dışında olması halinde ilgili belediyelerin koordinasyonu ile Bakanlıkça

doğrudan hazırlanır veya ihale mevzuatında belirtilen usul ve esaslara göre ihale suretiyle hazırlattırılır.

Bakanlığın yönetim alanının belirlenmesi, yönetim planlarının hazırlanması ve alan yönetimi konusunda yapacağı çalışmalar Genel Müdürlükçe yürütülür.

Yönetim planının hazırlanması

Madde 9 — Yönetim alanına ilişkin hazırlanacak yönetim planının içeriği, aşağıda belirtilen ana bölümlerden oluşur:

a) Mevcut durum tespiti: Alanın yönetim, işlev ve koruma ihtiyaçlarının belirlenmesi, ilgili kurum ve kuruluşlarla bağlantı kurulması.

b) Alan analizi: Alanın öneminin belirlenmesi, sorunlarının tespiti, alanın taşıma kapasitesinin tespiti, işlevsel ve yönetsel analizinin yapılması.

c) Alanın vizyonunun belirlenmesi ve esas politikaların oluşumu: Yönetim planının, alanın geleceğe ait vizyonunu belirleyecek, işletme, yönetim, idari ve finansal modelleri içerecek, ulusal ve uluslararası platformda alanın sunumunu ve tanıtımını sağlayacak yönetim, koruma, kullanma, sunum ve tanıtım, ziyaretçi politika ve stratejilerinin belirlenmesi.

d) Çalışma programı, zamanlama ve projelerin belirlenmesi: Alan yönetiminde yer alacak kurum ve kişilerin görev tanımlarının yapılması ve bunların gerçekleştirilmesine ilişkin çalışma programlarının, bütçe analizlerinin hazırlanması ile finans kaynaklarının, belirlenmesi, kısa, orta ve uzun vadede yapılacak işlere ait bir eylem planının oluşturulması ve proje tanımlarının yapılması.

Eylem planı için kullanılacak tablo örneği aşağıdaki şekildedir.

KONULAR	Gereken Faaliyet	Sorumlu Kuruluş	Finans Kaynakları	Hedef Tarihi
Konu 1				
Konu 2				
Konu 3				

e) İzleme, değerlendirme ve eğitim süreçlerinin tanımlanması: Yönetim planının uygulamasının izlenmesi, değerlendirilmesi ve bu süreçte yer alacak tarafların eğitimine ilişkin programların hazırlanması.

Yönetim planı hazırlama ekibi

Madde 10 —Yönetim planlarının yetkili idarece hazırlanması veya hazırlattırılması hallerinde uzman bir danışman sorumluluğunda konusunda plan hazırlama ekibi kurulur. Kurulacak bu ekip, en az;

a) Kentsel sit alanları ve tarihi sit alanları için; üniversitelerin mimarlık, şehir ve bölge planlama, sanat tarihi, kamu yönetimi, işletme ve ekonomi bölümleri,

b) Arkeolojik sit alanları için; üniversitelerin mimarlık, şehir ve bölge planlama, sanat tarihi, arkeoloji, kamu yönetimi, işletme ve ekonomi bölümleri,

c) Doğal sit alanları için; üniversitelerin şehir ve bölge planlama, kamu yönetimi, işletme, çevre mühendisliği ile alanın doğal karakterine bağlı olarak orman mühendisliği, jeoloji/jeomorfoloji/jeoloji mühendisliği, ziraat mühendisliği, peyzaj mimarlığı, hidroloji, biyoloji, zooloji gibi bölümleri

mezunu uzmanlardan oluşur.

Alanın niteliğine göre sosyolog, antropolog, tarihçi, ekonomist, turizm işletmeciliği, reklamcı, halkla ilişkiler ve iletişim gibi meslek gruplarından uzmanlar ile yönetim planı konusunda uzman bir danışman ekibe dahil edilebilir.

Yönetim planının değerlendirilmesi

Madde 11 — Hazırlanan yönetim planı taslağı, bu Yönetmelik esaslarına göre kurulan danışma kurulunca değerlendirilir. Kurulun değerlendirme toplantısında alan başkanı da hazır bulunur.

Toplantı sonucunda danışma kurulunca önerilen ve karara bağlanan hususlar dikkate alınarak yönetim plan taslağına yetkili idarece son hali verilerek yönetim planı tasarısı oluşturulur.

Yönetim planının onaylanması

Madde 12 — Yönetim plan tasarısı incelenip mutabakata varmak suretiyle onaylanmak üzere yetkili idarece bu Yönetmelik esaslarına göre oluşturulan eşgüdüm ve denetleme kuruluna iletilir.

Eşgüdüm ve denetleme kurulu, planı inceler ve gerekirse plan hazırlama ekibine gerekli düzeltmeleri yaptırır. Yönetim planının kabul edilebilmesi için toplantıya katılan Kurul üyelerinin dörtte üçünün olumlu oyu gerekir. Onaylama işlemi, en geç altı ay içinde tamamlanır.

Yönetim planı onaylandıktan sonra yetkili idarece çoğaltılarak sorumlu kurum ve kuruluşlara iletilir. Yönetim planları alenidir. Bu aleniyeti sağlamak yetkili idarelerin görevidir.

Eşgüdüm ve denetleme kurulu kararlarına karşı süresi içinde idari yargıya itiraz edilebilir.

Yönetim planının uygulanması ve denetlenmesi

Madde 13 — Kamu kurum ve kuruluşları, belediyeler ile gerçek ve tüzel kişiler, eşgüdüm ve denetleme kurulunca onaylanan yönetim planına uymak zorundadırlar. Yetkili idareler, plan kapsamındaki hizmetlere öncelik vermek ve bu amaçla bütçelerine gerekli ödenekleri ayırmakla yükümlüdürler.

Yönetim planlarında tanımlanan görevlerin gerçekleştirilmesi sürecinde alan başkanı, uygulamadan sorumlu kurum ve kuruluşlar ile yetkili idare koordineli olarak çalışır.

Yönetim planıyla belirlenen yönetim tarafından, koruma, sunum, tanıtım ve ziyaretçi yönetimi stratejileri doğrultusunda denetim birimince alana yönelik yapılan çalışmaların yıllık performans değerlendirmeleri ve bir sonraki yılın çalışma programı ile bütçe taslağı yapılır. Bu değerlendirmeler sonucunda hazırlanacak raporlar eşgüdüm ve denetleme kurulunca değerlendirilir ve bir yıl sonraki çalışma programı ve bütçesi onaylanır. Yıllık incelemenin dışında denetim birimince beş yılda bir vizyon, amaçlar ve politikalar gözden geçirilerek eşgüdüm ve denetleme kurulunun değerlendirmesine sunulur.

Eşgüdüm ve denetleme kurulunca yönetim planının uygulanma sürecinde vizyon, amaç ve politikalarında denetleme birimi tarafından bir değişiklik önerilmesi halinde, öngörülen değişikliklere ilişkin yetkili idarece yönetim planı değişiklik taslağı hazırlanır ve danışma kurulunun görüşleri alınarak, eşgüdüm ve denetleme kurulunca onaylanır.

Yönetim planında tanımlanan çalışmaların projelendirme ve uygulanması sürecine teknik katkı sağlamak üzere yetkili idarelerce geçici proje ekipleri oluşturulabilir. Yönetim alanı kapsamındaki taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile sit alanlarında yönetim planı ile yapılması öngörülen çalışmalara ilişkin her türlü inşa ve fiziki müdahale ve fonksiyon değişiklikleri ile bunlara ait plan ve proje için Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun kararının alınması zorunludur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Alan Yönetimi Birimlerinin Kuruluş ve Görevleri

Alan Başkanı ve görevleri

Madde 14 — Alan başkanı, alanla ilgili daha önceden çalışmalarda bulunmuş, alanı yeterince tanıyan, alan hakkında belirli bir vizyon geliştirebilen, kültürel ve doğal miras yönetimi ile ilgili yeni yaklaşımlar hakkında bilgi sahibi, yönetim politikaları ve uygulamaları hakkında deneyimli, üniversitelerin mimarlık, şehir ve bölge planlama, arkeoloji, sanat tarihi, kamu yönetimi, işletme ve ekonomi bölümü mezunlarından kentsel sit alanlarında kurulacak alan yönetimlerinde ilgili belediye, kentsel sit dışındaki sit alanlarında ise Bakanlıkça atanır.

Bakanlıkça belirlenen alan başkanlığı görevini fiilen yürütenlere, Devlet memurları aylık katsayısının (20000) gösterge rakamı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı aşmamak kaydıyla alanın özelliğine göre Bakan tarafından belirlenecek miktarda, damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaksızın çalışmayı takip eden her ay başında Kültür Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü bütçesinden ödeme yapılır.

Alan yönetiminin sekretarya hizmetleri yetkili idare tarafından yürütülür. Yetkili idarelerce, alan yönetimi birimlerinin çalışmalarını yürütmek üzere uygun bir yer tahsis edilir. Bu iş için yeterli sayıda personel görevlendirilir ve bütçelerinden yeterli miktarda ödenek ayrılır.

Alan başkanı aşağıdaki görevleri yürütür:

a) Yönetim planının yıllık hedeflerinin gerçekleşmesi için yetkili idare ile birlikte çalışma programlarını belirlemek, kaynak araştırması yapmak,

b) Yıllık bütçe tekliflerini hazırlamak,

c) Alanın sunum, tanıtım, eğitim, bakım, onarım, güvenlik ve ziyaretçilerin ihtiyaçlarına yönelik hizmet ve ekipman alımı için her türlü sözleşme, şartname taslaklarını yetkili idare ile birlikte hazırlamak,

d) Alanın doğal ve kültürel kaynaklarının yönetimi için ilgili kurum ve kişilerle işbirliğini sağlamak,

e) Denetim birimince yıllık denetim raporlarının hazırlanması ve bu raporların eşgüdüm ve denetleme kuruluna sunulması için eşgüdümü sağlamak.

Danışma Kurulunun kuruluşu ve görevleri

Madde 15 — Danışma kurulu, alanda mülkiyet hakkı bulunanlar, meslek odaları temsilcileri, sivil toplum örgütleri temsilcileri, üniversitelerin ilgili bölüm temsilcilerinden, alan başkanı ve yetkili idarece tespit edilecek en az beş üyeden oluşur. Danışma kurulu kendi içinden bir başkan seçer.

Danışma kurulu yılda en az bir kez toplanır. Yetkili idare ile eşgüdüm ve denetleme kurulu gerekli gördüğünde danışma kurulunu olağanüstü toplantıya çağırabilir. Danışma kurulu toplantıları mahallinde yapılır.

Danışma kurulu, yönetim planı taslağını inceleyerek bu taslağın karara bağlanması ve uygulanması konusunda önerilerde bulunur.

Danışma kurulunda görüşülen tüm hususlar ve tavsiyeler, eşgüdüm ve denetleme kuruluna iletilmek üzere tutanağa bağlanır.

Eşgüdüm ve Denetleme Kurulu ve görevleri

Madde 16 — Eşgüdüm ve denetleme kurulu, alan başkanı, danışma kurulunca kendi içinden seçilecek iki üye ile yönetim planı taslağı kapsamında hizmetine ihtiyaç duyulan idarelerin birer temsilci olmak üzere en az beş kişiden oluşur. Alan başkanı, eşgüdüm ve denetleme kurulunun da başkanıdır.

Eşgüdüm ve denetleme kurulu yılda en az iki kere yetkili idarenin çağrısı ile toplanır. Kurul toplantısının gündemi denetleme birimi ile yetkili idare tarafından belirlenir.

Alan başkanının talebi üzerine veya yetkili idare gerekli gördüğü takdirde kurul, olağanüstü toplantıya çağırılabilir. Kurul salt çoğunlukla toplanır ve toplantıya katılan üyelerin en az dörtte üçünün oylarıyla karar alır. Eşgüdüm ve denetleme kurulu toplantıları mahallinde yapılır.

Eşgüdüm ve denetleme kurulu, yönetim planı taslağını inceleyerek altı ay içinde onaylar ve planın uygulanmasını denetler.

Denetim Birimi ve görevleri

Madde 17 — Eşgüdüm ve denetleme kurulunun denetim görevini yerine getirebilmesi amacıyla bir denetim birimi kurulabilir.

Denetim birimi, yönetim planlarının hazırlanması ve uygulanması sürecinde görev alan denetim elemanları ve üniversitelerin mimarlık, şehir ve bölge planlama, sanat

tarihi, arkeoloji, kamu yönetimi, ekonomi ve işletme bölümlerinden mezun uzman personel arasından yetkili idarelerce görevlendirilecek en az beş üyeden oluşur.

Denetim birimi, yönetim planlarının uygulamasını denetler. Yönetim planıyla belirlenen yönetim, koruma, sunum, tanıtım ve ziyaretçi yönetimi stratejileri doğrultusunda denetim birimince alana yönelik yapılan çalışmaların yıllık performans değerlendirmelerini yapar ve bir sonraki yılın çalışma programını hazırlayarak eşgüdüm ve denetleme kuruluna sunar.

Denetim birimi, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile üçüncü kişilerden yönetim planı ve uygulaması ile ilgili her türlü bilgi ve belgeyi istemeye yetkilidir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Anıt Eser Kurulunun Kuruluşu, Görevleri ve Çalışma Esasları

Anıt Eser Kurulunun kuruluşu

Madde 18 — Anıt eser niteliğindeki taşınmaz kültür varlıklarının korunması ve geliştirilmesi amacıyla o esere münhasır anıt eser kurulu kurulur. Kurul yönetimi oluşturulacak anıt eserler, anıt eser üzerinde tasarruf yetkisine sahip idarenin onayı alınarak Bakanlıkça belirlenir.

Anıt eser kurulu, anıt eserin bulunduğu bölgedeki üniversitelerin ilgili bölümlerinden en az bir öğretim üyesi, meslek odaları, sivil toplum kuruluşları ve yerel idarelerin temsilcileri ile eserin korunması ve geliştirilmesi için bağışta bulunanlar arasından Bakanlıkça uygun görülen kimseler ile bu eserler üzerinde tasarruf yetkisine sahip idarenin temsilcileri olmak üzere en az yedi kişiden oluşur.

Kurul üyelerinin görev süresi, göreve atandıkları tarihten itibaren beş yıldır. Süresi biten üye yeniden seçilebilir. Üyelerin herhangi bir şekilde üyelikten ayrılmaları halinde yerine kalan süreyi tamamlamak üzere aynı usulle üye seçilir.

Anıt eser kurulunun sekreteryaya hizmetleri, anıt eser üzerinde tasarruf yetkisine sahip idare tarafından yürütülür. Bakanlıkça veya anıt eser üzerinde tasarruf yetkisine sahip idarece, anıt eser kuruluna çalışmalarını yürütmek üzere uygun bir yer tahsis edilir. Bu iş için yeterli sayıda personel görevlendirilir ve bütçelerinden yeterli miktarda ödenek ayrılır.

Anıt Eser Kurulunun görevleri

Madde 19 — Kurul aşağıda belirtilen görevleri yerine getirir:

a) Anıt eser için mekansal, fiziksel ve tematik gelişim ve vizyon, eserin korunması ve geliştirilmesi, tanıtım ve teşhir gibi konuları kapsayan yıllık ve beş yıllık koruma ve geliştirme projesi hazırlar ve uygular.

- b) Eserin tanıtımını yapar.
- c) Eserin korunması ve geliştirilmesini sağlamak amacıyla bağış toplar.
- d) Eserin korunması ve geliştirilmesi için aynı, nakdi veya bedeni olarak yardımda bulunanlardan uygun gördüklerine onursal ödül verir.
- e) Eserin korunması ve geliştirilmesine ilişkin düzenli olarak rapor hazırlar ve bu raporları ilgili idarelere göndererek uygulanmasını sağlar.

Kurul Başkanı ve görevleri

Madde 20 — Anıt eser kuruluna, eser üzerinde tasarruf yetkisine sahip idarenin temsilcisi başkanlık eder.

Kurul başkanı aşağıda belirtilen görevleri yerine getirir:

- a) Eserin korunması, bakımı, onarımı, ziyaretçi yönetimi gibi faaliyetleri yürütür.
- b) Gerekğinde kurulu olağanüstü toplantıya çağırır.
- c) Kurul toplantılarını organize eder.
- d) İlgili idare ile gerçek ve tüzel kişiler arasında eşgüdüm sağlar.

Anıt Eser Kurulunun çalışma esasları

Madde 21 — Kurul yılda en az iki kere üye tam sayısının üçte ikisi ile toplanır. Kararlarını üye tamsayısının salt çoğunluğu ile alır.

Kurulun büro ve sekreteryaya hizmetleri anıt eser üzerinde tasarruf yetkisine sahip idarece yürütülür.

Eser üzerinde yapılacak her türlü fiziki müdahale kültür ve tabiat varlıklarını koruma bölge kurulunun izni ve denetiminde yapılır.

Anıt eser üzerinde tasarruf yetkisine sahip idare, kurul tarafından hazırlanan raporları değerlendirmeye almak zorundadır. Anıt eser üzerinde tasarruf yetkisine sahip idare, raporda yer alan hususlardan gerçekleştirilemeyecek olanları gerekçeleriyle birlikte kurula bildirir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Son hükümler

Yürürlük

Madde 22 — Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 23 — Bu Yönetmelik hükümlerini Kültür ve Turizm Bakanı yürütür.

EK B: AMASRA BELEDİYESİ DERİN MÜLAKAT FORMU

DERİN MÜLAKAT ANKET FORMU

Bu mülakat; Bartın Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Peyzaj Teknikleri Anabilim Dalı Başkanı Doç. Dr. Sebahat AÇIKSÖZ'ün Yüksek Lisans öğrencisi Dürdane KAYA ÖZDEMİR'in "Kent Kimliğinin Sürdürülebilirliği İçin Peyzaj Yönetim Anlayışı: Amasra Örneği" konulu yüksek lisans tez çalışması kapsamında yapılmaktadır. Derin mülakatın amacı, Amasra kent kimliğinin sürdürülebilirliğinin sağlanması için yönetim planı oluşturulmasında ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerinin alınması ve katkılarının sağlanmasıdır.

Araştırma bilimsel bir nitelik taşıdığından kişisel bilgiler kullanılmayacak ve kurumsal bilgiler gizli tutulacaktır.

Sorulara objektif ve samimi cevaplar vereceğinize inanıyorum. Katkılarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Kurum Adı:	Yetkilinin Ünvanı:
İletişim Adresi:	Tarih:

1-Yönetim (Yetki -Mevzuat -Organizasyon -Eşgüdüm -Katılım)

- 1) Amasra'nın UNESCO Geçici Miras Listesinde yer almasıyla birlikte yapılan çalışmalar nelerdir?

.....
.....
.....
.....

- 2) Yetki alanınız içerisinde ilgili ve yetkili kurumların benzer proje hazırlama durumları oluyor mu?

.....
.....
.....
.....

- 3) Yetki alanınız içerisinde ilgili ve yetkili kurumlar arasındaki eşgüdüm bulunmakta mıdır? Eşgüdümü hangi kurum sağlamaktadır?

.....
.....
.....
.....

- 4) Yetki alanınız içerisinde ilgili ve yetkili kurumların mevzuatları arasındaki uyum nasıl sağlanmaktadır?

.....
.....
.....
.....

- 5) Yönetim planı hazırlanması konusunda çalışmalarınız nelerdir?

.....
.....
.....

DERİN MÜLAKAT ANKET FORMU

6) Yönetim sürecinde halk hangi aşamalarda yer almaktadır?

7) Yönetim konusu hakkında eklemek istedikleriniz nelerdir?

2-Koruma-Planlama-Yaşam Kalitesi

1) Planlama ve projelendirme çalışmalarınız nelerdir? Bu çalışmaların uygulanmasından sorumlu kurumlar arası uyum nasıl sağlanmaktadır?

2) Kültür ve tabiat varlıklarının korunması, yaşatılması, sosyo-kültürel özelliklerinin geliştirilmesi için yapılan çalışmalar nelerdir?

3) Planlama ve projelendirme çalışmalarında arkeolojik değerlerin korunmasına yönelik ne tür çalışmalar yapılmaktadır?

4) Planlama çalışmaları aşamasında nelerle karşılaşmaktadır? Alt ölçekli planlar ile üst ölçekli planlar arası uyum nasıl sağlanmaktadır?

5) Gerçekleştirilen koruma ve restorasyon çalışmaları nelerdir? Bu çalışmaları gerçekleştiren ekip hangi meslek dallarından oluşmaktadır?

DERİN MÜLAKAT ANKET FORMU

6) Restorasyon çalışmaları için mali kaynak nereden sağlanmaktadır?

.....
.....
.....

7) Doğal ve kültürel mirasın korunmasına yönelik koruma anlayışınız ve politikalarınız nelerdir?

.....
.....
.....

8) Koruma amaçlı imar planınız ihtiyaçlara cevap verebilmekte midir?

.....
.....
.....

9) İlgili kurum ve kuruluşlar ile birlikte bütüncül bir koruma planı hazırlanmasına yönelik çalışmanız bulunmakta mıdır?

.....
.....
.....

10) İlgili kurum ve kuruluşlar ile birlikte oluşturulmuş ortak bir veri tabanı var mıdır?

.....
.....
.....

11) Kent silüetinin korunması ve kent(li) bilincinin oluşturulması konusundaki çalışmalarınız nelerdir?

.....
.....
.....

12) Küçük imalat geleneğinin ve geleneksel el sanatlarının korunması konusundaki çalışmalarınız nelerdir?

.....
.....
.....

13) Yerel halkın sosyo-kültürel ihtiyaçları nasıl karşılanmaktadır?

.....
.....

DERİN MÜLAKAT ANKET FORMU

.....
.....
.....
14) Belediyenizin çevre sorunları bazında geliştirdiği çözüm önerileriniz nelerdir?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
15) Koruma, planlama ve yaşam kalitesi konuları hakkında eklemek istedikleriniz nelerdir?

3-Erişilebilirlik

1) Ulaşım planlamasının doğal ve kültürel mirasa olası etkilerini nasıl minimize etmektesiniz?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
2) Deniz ulaşımı konusunda projeleriniz bulunmakta mıdır?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
3) Yaya ve bisiklet yolları ile otopark eksiklikleri konusundaki çalışmalarınız nelerdir?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
4) Erişilebilirlik konusu hakkında eklemek istedikleriniz nelerdir?

4-Alanın Öneminin ve Değerinin Algılanması

1) Yapılaşmaya yönelik planlama konusunda ne tür politikalarınız bulunmaktadır?

DERİN MÜLAKAT ANKET FORMU

.....
.....
.....
.....

- 2) Ziyaretçiler ve kullanıcılar tarafından doğal ve kültürel mirasın algılanarak erişilebilmesine yönelik çalışmalarınız nelerdir?

.....
.....
.....
.....

- 3) Alanın öneminin ve değerinin algılanması konuları hakkında eklemek istedikleriniz nelerdir?

.....
.....
.....
.....

5-Eğitim, Bilinçlendirme ve Katılım

- 1) Doğal ve kültürel mirasın korunmasına yönelik arşiv, veri tabanı gibi sistematik bir bilgi birikimi bulunmakta mıdır?

.....
.....
.....
.....

- 2) Geleneksel üretim konusunda usta ve çırak ilişkisi devam ediyor mu, bu ilişki sürdürülebilir özellik göstermekte midir?

.....
.....
.....
.....

- 3) Yerel halk, STK tarafından koruma, planlama ve uygulama süreçlerinde etkin bir katılım olmakta mıdır?

.....
.....
.....
.....

- 4) Eğitim, bilinçlendirme ve katılım konuları hakkında eklemek istedikleriniz nelerdir?

.....
.....
.....

.....
.....

6-Tanıtım, Turizm ve Ziyaretçi Yönetimi

1) Planlama kapsamında turizm sektörünün geleceğine ilişkin politikalarınız nelerdir?

.....
.....
.....
.....

2) Doğal ve kültürel değerlerin tanıtımını nasıl sağlamaktasınız?

.....
.....
.....

3) Ziyaretçiler alandaki doğal ve kültürel değerler hakkındaki bilgilere hangi yollarla ulaşmaktadırlar?

.....
.....
.....

4) Tanıtım, turizm ve ziyaretçi yönetimi konuları hakkında eklemek istedikleriniz nelerdir?

.....
.....
.....
.....

7-Risk Yönetimi

1) Olası bir afet durumunda nasıl bir müdahale politikanız bulunmaktadır?

.....
.....
.....
.....

2) Deprem riskine karşı aldığınız önlemler nelerdir?

.....
.....
.....
.....

3) Olası bir yangın durumunda ne tür önlemleriniz bulunmaktadır?

.....
.....

DERİN MÜLAKAT ANKET FORMU

.....
.....
.....
4) Risk yönetimi konusu hakkında eklemek istedikleriniz nelerdir?

.....
.....
.....
.....
.....

Ek C: İL KÜLTÜR VE TURİZM MÜDÜRLÜĞÜ DERİN MÜLAKAT FORMU

DERİN MÜLAKAT ANKET FORMU

Bu mülakat; Bartın Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Peyzaj Teknikleri Anabilim Dalı Başkanı Doç. Dr. Sebahat AÇIKSÖZ'ün Yüksek Lisans öğrencisi Dürdane KAYA ÖZDEMİR'in "Kent Kimliğinin Sürdürülebilirliği İçin Peyzaj Yönetim Anlayışı: Amasra Örneği" konulu yüksek lisans tez çalışması kapsamında yapılmaktadır. Derin mülakatın amacı, Amasra kent kimliğinin sürdürülebilirliğinin sağlanması için yönetim planı oluşturulmasında ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerinin alınması ve katkılarının sağlanmasıdır.

Araştırma bilimsel bir nitelik taşıdığından kişisel bilgiler kullanılmayacak ve kurumsal bilgiler gizli tutulacaktır.

Sorulara objektif ve samimi cevaplar vereceğinize inanıyorum. Katkılarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Kurum Adı:	Yetkilinin Ünvanı:
İletişim Adresi:	Tarih:

1-Yönetim (Yetki -Mevzuat -Organizasyon -Eşgüdüm -Katılım)

- 1) Amasra'nın UNESCO Geçici Miras Listesinde yer almasıyla birlikte yapılan çalışmalar nelerdir?

.....
.....
.....
.....

- 2) Yetki alanınız içerisinde ilgili ve yetkili kurumların benzer proje hazırlama durumları oluyor mu?

.....
.....
.....
.....

- 3) Yetki alanınız içerisinde ilgili ve yetkili kurumlar arasındaki eşgüdüm bulunmakta mıdır? Eşgüdümü hangi kurum sağlamaktadır?

.....
.....
.....
.....

- 4) Yetki alanınız içerisinde ilgili ve yetkili kurumların mevzuatları arasındaki uyum nasıl sağlanmaktadır?

.....
.....
.....
.....

DERİN MÜLAKAT ANKET FORMU

- 5) UNESCO Dünya Geçici Miras Listesinde yer alan Amasra'nın doğal ve kültürel mirasının yönetiminin sağlanması amacıyla alan başkanlığı idari yapılanması ve yönetim planı hazırlanması kapsamındaki çalışmalarınız nelerdir?

.....
.....
.....
.....
.....

- 6) Yönetim konusu hakkında eklemek istedikleriniz nelerdir?

.....
.....
.....
.....
.....

2-Koruma-Planlama-Yaşam Kalitesi

- 1) Kültür ve tabiat varlıklarının korunması, yaşatılması, sosyo-kültürel özelliklerinin geliştirilmesi için yapılan çalışmalar nelerdir?

.....
.....
.....
.....
.....

- 2) Planlama ve projelendirme çalışmalarında kültürel değerlerin korunmasına yönelik ne tür çalışmalar yapılmaktadır?

.....
.....
.....
.....
.....

- 3) Gerçekleştirilen koruma ve restorasyon çalışmaları nelerdir? Bu çalışmaları gerçekleştiren ekip hangi meslek dallarından oluşmaktadır?

.....
.....
.....
.....
.....

- 4) Restorasyon çalışmaları için mali kaynak nereden sağlanmaktadır?

.....
.....
.....
.....
.....

- 5) Doğal ve kültürel mirasın korunmasına yönelik koruma anlayışınız ve politikalarınız nelerdir?

.....
.....
.....
.....

DERİN MÜLAKAT ANKET FORMU

- .....
.....
- 6) Koruma amaçlı imar planını ihtiyaçlara cevap verebilmekte midir?
.....
.....
.....
.....
- 7) İlgili kurum ve kuruluşlar ile birlikte bütüncül bir koruma planı hazırlanmasına yönelik çalışmanız bulunmakta mıdır?
.....
.....
.....
.....
- 8) Kurum bazında tarihsel bir veri tabanınız bulunmakta mıdır? İlgili kurum ve kuruluşlar ile birlikte oluşturulmuş ortak bir veri tabanı var mıdır?
.....
.....
.....
.....
- 9) Kent silüetinin korunması ve kent(li) bilincinin oluşturulması konusundaki çalışmalarınız nelerdir?
.....
.....
.....
.....
- 10) Küçük imalat geleneğinin ve geleneksel el sanatlarının korunması konusundaki çalışmalarınız nelerdir?
.....
.....
.....
.....
- 11) Doğal ve kültürel mirasın maruz kaldığı sorunlar ve çözüm önerileriniz nelerdir?
.....
.....
.....
.....
- 12) Koruma, planlama ve yaşam kalitesi konuları hakkında eklemek istedikleriniz nelerdir?
.....
.....
.....
.....

3-Erişilebilirlik Eylem Planı Tablosu

- 1) Ulaşım planlamasının doğal ve kültürel mirasa olası etkilerini nasıl minimize etmektesiniz?

.....
.....
.....
.....
.....

- 2) Erişilebilirlik konusu hakkında eklemek istedikleriniz nelerdir?

.....
.....
.....
.....
.....

4-Alanın Öneminin ve Değerinin Algılanması Eylem Planı Tablosu

- 1) Kent kimliğinin, tarihi ve kültürel mirasın sürdürülebilirliği konusunda ne tür politikalarınız bulunmaktadır?

.....
.....
.....
.....
.....

- 2) Ziyaretçiler ve kullanıcılar tarafından doğal ve kültürel mirasın algılanarak erişilebilmesine yönelik çalışmalarınız nelerdir?

.....
.....
.....
.....
.....

- 3) Alanın öneminin ve değerinin algılanması konuları hakkında eklemek istedikleriniz nelerdir?

.....
.....
.....
.....
.....

5-Eğitim, Bilinçlendirme ve Katılım Eylem Planı Tablosu (Eğitim ve Bilinçlendirme)

- 1) Doğal ve kültürel mirasın korunmasına yönelik arşiv, veri tabanı gibi sistematik bir bilgi birikimi bulunmakta mıdır?

.....
.....
.....
.....
.....

DERİN MÜLAKAT ANKET FORMU

- 2) Geleneksel üretim konusunda usta ve çırak ilişkisi devam ediyor mu, bu ilişki sürdürülebilir özellik göstermekte midir?

.....
.....
.....
.....

- 3) Yerel halk, STK tarafından koruma, planlama ve uygulama süreçlerinde etkin bir katılım olmakta mıdır?

.....
.....
.....
.....

- 4) Eğitim, bilinçlendirme ve katılım konuları hakkında eklemek istedikleriniz nelerdir?

.....
.....
.....
.....

6-Tanıtım, Turizm ve Ziyaretçi Yönetici Eylem Planı Tablosu

- 1) Turizm sektörünün geleceğine ilişkin politikalarınız nelerdir?

.....
.....
.....
.....

- 2) Doğal ve kültürel değerlerin tanıtımını nasıl sağlamaktasınız?

.....
.....
.....
.....

- 3) Ziyaretçiler alandaki doğal ve kültürel değerler hakkındaki bilgilere nasıl ulaşmaktadırlar?

.....
.....
.....
.....

- 4) Turizmin gelişmesi için kalifiye eleman yetiştirilmesine yönelik politikalarınız nelerdir?

.....
.....
.....
.....

DERİN MÜLAKAT ANKET FORMU

- 5) Turizm kapasitesinin hesaplanması ve geliştirilmesine yönelik teşvikleriniz nelerdir?

.....
.....
.....
.....
.....

- 6) Tanıtım, turizm ve ziyaretçi yönetimi konuları hakkında eklemek istedikleriniz nelerdir?

.....
.....
.....
.....
.....

7-Risk Yönetimi Eylem Planı Tablosu

- 1) Olası bir afet durumunda tarihi ve kültürel mirasa yönelik nasıl bir müdahale politikanız bulunmaktadır?

.....
.....
.....
.....

- 2) Deprem riskine karşı tarihi ve kültürel mirasa yönelik aldığınız önlemler nelerdir?

.....
.....
.....
.....

- 3) Olası bir yangın durumunda tarihi ve kültürel mirasa yönelik ne tür önlemleriniz bulunmaktadır?

.....
.....
.....
.....

- 4) Risk yönetimi konusu hakkında eklemek istedikleriniz nelerdir?

.....
.....
.....
.....

EK D: BARTIN-AMASRA MÜZE MÜDÜRLÜĞÜ DERİN MÜLAKAT FORMU

DERİN MÜLAKAT ANKET FORMU

Bu mülakat; Bartın Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Peyzaj Teknikleri Anabilim Dalı Başkanı Doç. Dr. Sebahat AÇIKSÖZ'ün Yüksek Lisans öğrencisi Dürdane KAYA ÖZDEMİR'in "Kent Kimliğinin Sürdürülebilirliği İçin Peyzaj Yönetim Anlayışı: Amasra Örneği" konulu yüksek lisans tez çalışması kapsamında yapılmaktadır. Derin mülakatın amacı, Amasra kent kimliğinin sürdürülebilirliğinin sağlanması için yönetim planı oluşturulmasında ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerinin alınması ve katkılarının sağlanmasıdır.

Araştırma bilimsel bir nitelik taşıdığından kişisel bilgiler kullanılmayacak ve kurumsal bilgiler gizli tutulacaktır.

Sorulara objektif ve samimi cevaplar vereceğinize inanıyorum. Katkılarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Kurum Adı:	Yetkilinin Ünvanı:
İletişim Adresi:	Tarih:

1-Yönetim (Yetki -Mevzuat -Organizasyon -Eşgüdüm -Katılım)

- 1) Amasra'nın UNESCO Geçici Miras Listesinde yer almasıyla birlikte yapılan çalışmalar nelerdir?

.....
.....
.....
.....

- 2) Yetki alanınız içerisinde ilgili ve yetkili kurumlar arasındaki eşgüdüm bulunmakta mıdır? Eşgüdümü hangi kurum sağlamaktadır?

.....
.....
.....
.....

- 3) Yetki alanınız içerisinde ilgili ve yetkili kurumların mevzuatları arasındaki uyum nasıl sağlanmaktadır?

.....
.....
.....
.....

- 4) Yetki alanınız içerisinde ilgili ve yetkili kurumların benzer proje hazırlama durumları oluyor mu?

.....
.....
.....
.....

- 5) Yönetim konusu hakkında eklemek istedikleriniz nelerdir?

.....
.....
.....

2-Koruma-Planlama-Yaşam Kalitesi

- 1) Arkeolojik değerlerin korunması, yaşatılması, geliştirilmesi için yapılan çalışmalar nelerdir?

.....
.....
.....
.....

- 2) Planlama ve projelendirme çalışmalarında arkeolojik değerlerin korunmasına yönelik ne tür çalışmalar yapılmaktadır?

.....
.....
.....
.....

- 3) Koruma ve restorasyon çalışmalarındaki politikanız nedir?

.....
.....
.....
.....

- 4) Restorasyon çalışmaları için mali kaynak nereden sağlanmaktadır?

.....
.....
.....
.....

- 5) Arkeolojik değerlerin korunmasına yönelik koruma anlayışınız ve politikalarınız nelerdir?

.....
.....
.....
.....

- 6) Koruma amaçlı imar planı ihtiyaçlara cevap verebilmekte midir?

.....
.....
.....
.....

- 7) İlgili kurum ve kuruluşlar ile birlikte bütüncül bir koruma planı hazırlanmasına yönelik bir çalışmanız bulunmakta mıdır?

.....
.....
.....
.....

DERİN MÜLAKAT ANKET FORMU

- 8) Kurum bazında tarihsel bir veri tabanınız bulunmakta mıdır? İlgili kurum ve kuruluşlar ile birlikte oluşturulmuş ortak bir veri tabanı var mıdır?

.....
.....
.....
.....
.....

- 9) Arkeolojik değerlerin maruz kaldığı sorunlar ve çözüm önerileriniz nelerdir?

.....
.....
.....
.....
.....

- 10) Koruma, planlama ve yaşam kalitesi konuları hakkında eklemek istedikleriniz nelerdir?

.....
.....
.....
.....
.....

3-Erişilebilirlik Eylem Planı Tablosu

- 1) Arkeolojik değerlere ulaşım planlamasının olası etkilerini nasıl minimize etmektesiniz?

.....
.....
.....
.....
.....

- 2) Erişilebilirlik konusu hakkında eklemek istedikleriniz nelerdir?

.....
.....
.....
.....
.....

4-Alanın Öneminin ve Değerinin Algılanması Eylem Planı Tablosu

- 1) Arkeolojik değerlerin farkındalığının sağlanması için ne tür politikalarınız bulunmaktadır?

.....
.....
.....
.....
.....

- 2) Ziyaretçiler ve kullanıcılar tarafından doğal ve kültürel mirasın algılanarak erişilebilmesine yönelik çalışmalarınız nelerdir?

DERİN MÜLAKAT ANKET FORMU

- .....
.....
.....
.....
.....
.....
- 3) Alanın öneminin ve değerinin algılanması konuları hakkında eklemek istedikleriniz nelerdir?

5-Eğitim, Bilinçlendirme ve Katılım Eylem Planı Tablosu (Eğitim ve Bilinçlendirme)

- 1) Arkeolojik değerlerin korunmasına yönelik arşiv, veri tabanı gibi sistematik bir bilgi birikimi bulunmakta mıdır?

- .....
.....
.....
.....
.....
.....
- 2) Yerel halk, STK tarafından koruma, planlama ve uygulama süreçlerinde etkin bir katılım olmaktadır mıdır?

- .....
.....
.....
.....
.....
.....
- 3) Eğitim, bilinçlendirme ve katılım konuları hakkında eklemek istedikleriniz nelerdir?

6-Tanıtım, Turizm ve Ziyaretçi Yönetici Eylem Planı Tablosu

- 1) Arkeolojik değerlerin geleceğine ilişkin politikalarınız nelerdir?

- .....
.....
.....
.....
.....
.....
- 2) Arkeolojik değerlerin tanıtımını nasıl sağlamaktasınız?

DERİN MÜLAKAT ANKET FORMU

.....
.....
.....
3) Ziyaretçiler alandaki arkeolojik değerler hakkındaki bilgilere nasıl ulaşmaktadırlar?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
4) Müzenin yönetimi, eserlerin araştırılması, sergilenmesi ve güvenliği konularındaki politikalarınız nelerdir?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
5) Müzenin kapalı ve açık sergi alanlarının kapasitesi nedir?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
6) Tanıtım, turizm ve ziyaretçi yönetimi konuları hakkında eklemek istedikleriniz nelerdir?

7-Risk Yönetimi Eylem Planı Tablosu

1) Olası bir afet durumunda arkeolojik değerlerin korunmasına yönelik nasıl bir müdahale politikanız bulunmaktadır?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
2) Deprem riskine karşı arkeolojik değerlerle ilgili aldığınız önlemler nelerdir?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
3) Olası bir yangın durumunda arkeolojik değerlerin korunmasına yönelik ne tür önlemleriniz bulunmaktadır?

DERİN MÜLAKAT ANKET FORMU

.....
.....
4) Risk yönetimi konusu hakkında eklemek istedikleriniz nelerdir?

.....
.....
.....
.....
.....

**EK E: ÇEVRE VE KÜLTÜR DEĞERLERİNİ KORUMA VE TANITMA VAKFI
(ÇEKÜL) AMASRA TEMSİLCİLİĞİ DERİN MÜLAKAT FORMU**

DERİN MÜLAKAT ANKET FORMU

Bu mülakat; Bartın Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Peyzaj Teknikleri Anabilim Dalı Başkanı Doç. Dr. Sebahat AÇIKSÖZ'ün Yüksek Lisans öğrencisi Dürdane KAYA ÖZDEMİR'in "Kent Kimliğinin Sürdürülebilirliği İçin Peyzaj Yönetim Anlayışı: Amasra Örneği" konulu yüksek lisans tez çalışması kapsamında yapılmaktadır. Derin mülakatın amacı, Amasra kent kimliğinin sürdürülebilirliğinin sağlanması için yönetim planı oluşturulmasında ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerinin alınması ve katkılarının sağlanmasıdır.

Araştırma bilimsel bir nitelik taşıdığından kişisel bilgiler kullanılmayacak ve kurumsal bilgiler gizli tutulacaktır.

Sorulara objektif ve samimi cevaplar vereceğinize inanıyorum. Katkılarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Kurum Adı:	Yetkilinin Ünvanı:
İletişim Adresi:	Tarih:

1. Vakıf olarak ne tür çalışmalarınız olmaktadır?

.....
.....
.....
.....
.....

2. Doğal ve kültürel mirasın korunmasına yönelik koruma anlayışınız ve politikalarınız nelerdir?

.....
.....
.....
.....
.....

3. Kent silüetinin korunması ve kent(li) bilincinin oluşturulması konusundaki çalışmalarınız nelerdir?

.....
.....
.....
.....
.....

4. Doğal ve kültürel mirasın maruz kaldığı sorunlar ve çözüm önerileriniz nelerdir?

.....
.....
.....
.....
.....

5. Kent kimliğinin, tarihi ve kültürel mirasın sürdürülebilirliği konusunda ne tür politikalarınız bulunmaktadır?

.....
.....
.....
.....
.....

DERİN MÜLAKAT ANKET FORMU

6. Doğal ve kültürel değerlerin tanıtımını nasıl sağlamaktasınız?

.....
.....
.....
.....

7. Ziyaretçiler ve kullanıcılar tarafından doğal ve kültürel mirasın algılanarak erişilebilmesine yönelik çalışmalarınız nelerdir?

.....
.....
.....
.....

8. Küçük imalat geleneğinin ve geleneksel el sanatlarının korunması konusundaki çalışmalarınız nelerdir?

.....
.....
.....
.....

9. Geleneksel üretim konusunda usta ve çırak ilişkisi devam ediyor mu, bu ilişki sürdürülebilir özellik göstermekte midir?

.....
.....
.....
.....

10. STK'lar olarak koruma, planlama ve uygulama süreçlerinde etkin bir katılım sağlanmakta mıdır?

.....
.....
.....
.....

11. Amasra'nın kent kimliğinin sürdürülebilirliği konusu hakkında eklemek istedikleriniz nelerdir?

.....
.....
.....
.....

**EK F: AMASRA KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ DERİN MÜLAKAT
FORMU**

DERİN MÜLAKAT ANKET FORMU

Peyzaj Teknikleri Anabilim Dalı Başkanı Doç. Dr. Sebahat AÇIKSÖZ'ün Yüksek Lisans öğrencisi Dürdane KAYA ÖZDEMİR'in "Kent Kimliğinin Sürdürülebilirliği İçin Peyzaj Yönetim Anlayışı: Amasra Örneği" konulu yüksek lisans tez çalışması kapsamında yapılmaktadır. Derin mülakatın amacı, Amasra kent kimliğinin sürdürülebilirliğinin sağlanması için yönetim planı oluşturulmasında ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerinin alınması ve katkılarının sağlanmasıdır.

Araştırma bilimsel bir nitelik taşıdığından kişisel bilgiler kullanılmayacak ve kurumsal bilgiler gizli tutulacaktır.

Sorulara objektif ve samimi cevaplar vereceğinize inanıyorum. Katkılarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Kurum Adı:	Yetkilinin Ünvanı:
İletişim Adresi:	Tarih:

1. Dernek olarak ne tür çalışmalarınız olmaktadır?

.....
.....
.....
.....
.....

2. Doğal ve kültürel mirasın korunmasına yönelik çalışmalarınız nelerdir?

.....
.....
.....
.....
.....

3. Kent silüetinin korunması ve kent(li) bilincinin oluşturulması konusundaki çalışmalarınız nelerdir?

.....
.....
.....
.....
.....

4. Doğal ve kültürel mirasın maruz kaldığı sorunlar ve çözüm önerileriniz nelerdir?

.....
.....
.....
.....
.....

5. Kent kimliğinin, tarihi ve kültürel mirasın sürdürülebilirliği konusunda ne tür çalışmalarınız bulunmaktadır?

.....
.....
.....
.....
.....

6. Doğal ve kültürel değerlerin tanıtımını konusunda çalışmalarınız nelerdir?

DERİN MÜLAKAT ANKET FORMU

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

7. Ziyaretçiler ve kullanıcılar tarafından doğal ve kültürel mirasın algılanarak erişilebilmesine yönelik çalışmalarınız nelerdir?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

8. Küçük imalat geleneğinin ve geleneksel el sanatlarının korunması konusundaki çalışmalarınız nelerdir?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

9. Geleneksel üretim konusunda usta ve çırak ilişkisi devam ediyor mu, bu ilişki sürdürülebilir özellik göstermekte midir?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

10. STK'lar olarak koruma, planlama ve uygulama süreçlerinde etkin bir katılım sağlanmakta mıdır?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

11. Amasra'nın kent kimliğinin sürdürülebilirliği konusu hakkında eklemek istedikleriniz nelerdir?

**EK G: AMASRA GELENEKSEL EL SANATLARI DERNEĞİ DERİN MÜLAKAT
FORMU**

DERİN MÜLAKAT ANKET FORMU

Bu mülakat; Bartın Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Peyzaj Teknikleri Anabilim Dalı Başkanı Doç. Dr. Sebahat AÇIKSÖZ'ün Yüksek Lisans öğrencisi Dürdane KAYA ÖZDEMİR'in "Kent Kimliğinin Sürdürülebilirliği İçin Peyzaj Yönetim Anlayışı: Amasra Örneği" konulu yüksek lisans tez çalışması kapsamında yapılmaktadır. Derin mülakatın amacı, Amasra kent kimliğinin sürdürülebilirliğinin sağlanması için yönetim planı oluşturulmasında ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerinin alınması ve katkılarının sağlanmasıdır.

Araştırma bilimsel bir nitelik taşıdığından kişisel bilgiler kullanılmayacak ve kurumsal bilgiler gizli tutulacaktır.

Sorulara objektif ve samimi cevaplar vereceğinize inanıyorum. Katkılarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Kurum Adı:	Yetkilinin Ünvanı:
İletişim Adresi:	Tarih:

1. Dernek olarak ne tür çalışmalarınız olmaktadır?

.....
.....
.....
.....
.....

2. Amasra'daki geleneksel el sanatları nelerdir?

.....
.....
.....
.....
.....

3. Küçük imalat geleneğinin ve geleneksel el sanatlarının korunması konusundaki çalışmalarınız nelerdir?

.....
.....
.....
.....
.....

4. Geleneksel üretim konusunda usta ve çırak ilişkisi devam ediyor mu, bu ilişki sürdürülebilir özellik göstermekte midir?

.....
.....
.....
.....
.....

5. STK'lar olarak koruma, planlama ve uygulama süreçlerinde etkin bir katılım sağlanmakta mıdır?

.....
.....
.....
.....
.....

DERİN MÜLAKAT ANKET FORMU

6. Amasra'nın kent kimliğinin sürdürülebilirliği konusu hakkında eklemek istedikleriniz nelerdir?

.....
.....
.....
.....
.....

EK H: ZBK 1/100.000 ÖLÇEKLİ ÇEVRE DÜZENİ PLANI GÖSTERİMİ

SINIRLAR**İDARİ SINIRLAR**

- İL SINIRI
- İLÇE SINIRI
- BELEDİYE SINIRI

PLANLAMA SINIRLARI

- PLAN ONAMA SINIRI
- PLANLAMA ALT BÖLGESİ SINIRI
- PLAN DEĞİŞİKLİĞİ ONAMA SINIRI

ÖZEL KANUNLARA TABİ ALANLAR

- KÜRE DAĞLARI MİLLİ PARKI (STR. 10)
- KÜRE DAĞLARI MİLLİ PARK TAMPON BÖLGESİ (STR. 10)
- TABİATİ KORUMA ALANI

DİĞER SINIRLAR

- TAŞKÖMÜRÜ HAVZASI (STR. 2)
- KIYI YÖNETİMİ ALT PROJE ALANI SINIRI

ARAZİ KULLANIMI**YERLEŞİM ALANLARI**

- KENTSEL YERLEŞİK ALAN
- KENTSEL GELİŞME ALANI
- KIRSAL YERLEŞME ALANI
- İMAR PLANI REVİZE EDİLECEK YERLEŞME ALANI

ÇALIŞMA ALANLARI

- BÖLGESEL ÇALIŞMA ALANI
- BÜYÜK ALAN KULLANIMI GEREKTİREN KAMU KURULUŞ ALANI
- KÜÇÜK SANAYİ SİTESİ
- SANAYİ ALANI-DEPOLAMA ALANI-KONUT DIŞI KENTSEL ÇALIŞMA ALANI
- ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ
- SERBEST BÖLGE (STR. 1)
- ORGANİZE TARIM ALANI

TURİZM ALANLARI

- TURİZM TESİS ALANI
- GÜNÖBÜRLÜK ALAN
- EKOTURİZM (STR. 12)
- KIŞ TURİZMİ
- TURİZM / KONAKLAMA KORIDORU (STR. 9)

BÜYÜK VE AÇIK ALAN KULLANIMLARI

- ÜNİVERSİTE ALANI (STR. 15)

TARIMSAL ARAZİ KULLANIMLARI

- TARIM ARAZİSİ (STR. 11)
- MERA
- SULAMA ALANI (STR. 11)

DİĞER ARAZİ KULLANIM ALANLARI

- ORMAN ALANI (STR. 10)
- AĞAÇLANDIRILACAK ALAN
- ASKERİ ALAN
- ASKERİ GÜVENLİK BÖLGESİ
- HAVZA YÖNETİM MERKEZİ

KORUMA ALANLARI**SİT ALANLARI (STR. 7)**

- DOĞAL SİT ALANI
- ARKEOLOJİK SİT ALANI
- KENTSEL SİT ALANI

DOĞAL KARAKTERİ**KORUNACAK ALANLAR**

- PLAJ - KUMSAL

SU KAYNAKLARI KORUMA ALANLARI

- HAVZA SINIRI (HAVZA YÖNETİM PLANI HAZIRLANACAK ALAN)
- İÇME VE KULLANMA SUYU MUTLAK KORUMA ALANI SINIRI
- İÇME VE KULLANMA SUYU KISA MESAFELİ KORUMA ALANI SINIRI
- İÇME VE KULLANMA SUYU ORTA MESAFELİ KORUMA ALANI SINIRI
- İÇME VE KULLANMA SUYU UZUN MESAFELİ KORUMA ALANI SINIRI

KULLANIM SINIRLAMASI GETİRİLEN ALANLAR

- TAŞKIN ALAN VE DERE YATAĞI
- EKOLOJİK ÖNEME SAHİP ALAN (STR. 9)
- DOĞAL ÇEVRE KORUMA STATÜSÜ ÖNGÖRÜLEN ALAN (STR. 9)

KORUMA STATÜSÜNE SAHİP DİĞER ALANLAR

- YABAN HAYATI GELİŞTİRME ALANI

ALTYAPI**ULAŞIM**

- BİRİNCİ DERECE YOL
- İKİNCİ DERECE YOL
- İYİLEŞTİRİLECEK BİRİNCİ DERECE YOL
- İYİLEŞTİRİLECEK İKİNCİ DERECE YOL
- MANZARA (TURİSTİK) YOLU

DEMİRYOLLARI

- DEMİRYOLU

DENİZ YOLLARI VE KIYI YAPILARI

- LİMAN / LİMAN GERİSİ ALAN (STR. 8)
- TERSANE
- TEKNE İMAL VE ÇEKME YERİ
- BALIKÇI BARINAĞI (STR. 8)
- DENİZ YOLU BAĞLANTILARI

HAVA YOLLARI

- HAVA ALANI / HAVA LİMANI (STR. 5)
- MANİA SINIRI

ENERJİ - SULAMA

- BARAJ (STR. 6)
- TERMİK SANTRAL ALANI (STR. 4)
- DOĞALGAZ ÇEVİRİM SANTRALI
- HİDROELEKTRİK SANTRAL
- ENERJİ İLETİM HATTI
- DOĞALGAZ BORU HATTI

SU YÜZEYLERİ

- DENİZ
- GÖL - GÖLET
- NEHİR / DERE

ATIK VE ARITMA TESİSLERİ

- KATI ATIK BERTARAF VE GERİ KAZANIM TESİSİ (STR. 13)
- ARITMA TESİSİ (STR. 14)

STRATEJİK PROJELER

- STR.1 STRATEJİK PROJE 1: FLYLOS VADİSİ PROJESİ
- STR.2 STRATEJİK PROJE 2: TAŞKÖMÜRÜ ÜRETİM VE MADEN İŞLETME PROJELERİ
- STR.3 STRATEJİK PROJE 3: DEMİR-ÇELİK ÜRETİMİ
- STR.4 STRATEJİK PROJE 4: ENERJİ ÜRETİMİ PROJELERİ
- STR.5 STRATEJİK PROJE 5: HAVA YOLU ULAŞIMI
- STR.6 STRATEJİK PROJE 6: ENERJİ ÜRETİMİ (HİDROELEKTRİK)/TAŞKIN ÖNLEME
- STR.7 STRATEJİK PROJE 7: KÜLTÜREL/TARİHSEL ÇEVRE KORUNMA VE KÜLTÜR TURİZMİ
- STR.8 STRATEJİK PROJE 8: DENİZ YOLU ULAŞIMI / LİMANLAR VE BALIKÇI BARINAKLARI
- STR.9 STRATEJİK PROJE 9: DOĞAL ÇEVRE KORUNMA VE DOĞA TURİZMİ
- STR.10 STRATEJİK PROJE 10: ORMAN ALANLARI VE MİLLİ PARKLAR
- STR.11 STRATEJİK PROJE 11: TARIM, ORMANCILIK VE SULAMA
- STR.12 STRATEJİK PROJE 12: EKO-TURİZM PROJELERİ
- STR.13 STRATEJİK PROJE 13: ATIK PROJELERİ
- STR.14 STRATEJİK PROJE 14: TEKNİK ALTYAPI PROJELERİ
- STR.15 STRATEJİK PROJE 15: ÜNİVERSİTE-YÜKSEK OKULLAR
- STR.16 STRATEJİK PROJE 16: KIRSAL KALKINMA PROJE ALANLARI
- STR.17 STRATEJİK PROJE 17: KENTSEL GELİŞİM SAĞLIKLAŞTIRMA PROJELERİ
- STR.18 STRATEJİK PROJE 18: JEOLOJİK SAĞINICALI ALANLAR
- STR.19 STRATEJİK PROJE 19: KÖZMETİK SANAYİ-ORMAN SANAYİ-İLAÇ SANAYİ

PLANLAMA BÖLGESİ 2000 YILI TOPLAM NÜFUSLARI VE 2025 TOPLAM PROJEKSİYON NÜFUSLARI**İL BÜTÜNÜ**

	ZONGULDAK	BARTIN	KARABÜK	BÖLGESİ
2000 YILI TOPLAM NÜFUSU	915.898	154.178	228.932	1.324.579
2025 YILI TOPLAM PROJEKSİYON NÜFUSU	965.000	344.000	390.000	1.827.000

İLÇE MERKEZLERİ

İLÇELER	ZONGULDAK		BARTIN		KARABÜK		BÖLGESİ	
	2000 YILI KENTSEL NÜFUS (KYS)	2025 YILI PROJEKSİYON NÜFUSU (KYS)	2000 YILI KENTSEL NÜFUS (KYS)	2025 YILI PROJEKSİYON NÜFUSU (KYS)	2000 YILI KENTSEL NÜFUS (KYS)	2025 YILI PROJEKSİYON NÜFUSU (KYS)	2000 YILI KENTSEL NÜFUS (KYS)	2025 YILI PROJEKSİYON NÜFUSU (KYS)
Alayunt	224.000	242.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Alayunt	18.000	18.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Çaycuma	18.000	18.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Çaycuma	18.000	18.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Çaycuma	18.000	18.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Çaycuma	18.000	18.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Çaycuma	18.000	18.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Çaycuma	18.000	18.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
TOPLAM KENTSEL NÜFUS	673.000	713.000	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000

İLÇE MERKEZLERİ

İLÇELER	ZONGULDAK		BARTIN		KARABÜK		BÖLGESİ	
	2000 YILI KENTSEL NÜFUS (KYS)	2025 YILI PROJEKSİYON NÜFUSU (KYS)	2000 YILI KENTSEL NÜFUS (KYS)	2025 YILI PROJEKSİYON NÜFUSU (KYS)	2000 YILI KENTSEL NÜFUS (KYS)	2025 YILI PROJEKSİYON NÜFUSU (KYS)	2000 YILI KENTSEL NÜFUS (KYS)	2025 YILI PROJEKSİYON NÜFUSU (KYS)
Alayunt	224.000	242.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Alayunt	18.000	18.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Çaycuma	18.000	18.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Çaycuma	18.000	18.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Çaycuma	18.000	18.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Çaycuma	18.000	18.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Çaycuma	18.000	18.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Çaycuma	18.000	18.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
TOPLAM KENTSEL NÜFUS	673.000	713.000	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000

Projeksiyon : UTM (Universal Transverse Mercator)
Datum : ED-50
Zone : 35
Ellipsoid : Hayford
Dilim Gen. : 6 Derece
Ornometrik Ydk. : Deniz Deyişei

ÖLÇEK 1 : 100 000

**EK İ: ZBK PLANLAMA BÖLGESİ 1/100.000 ÖLÇEKLİ ÇEVRE DÜZENİ
PLANININ AMASRA İLE İLGİLİ HÜKÜMLERİ**

ZBK PLANLAMA BÖLGESİ 1/100.000 ÖLÇEKLİ ÇEVRE DÜZENİ PLANININ AMASRA İLE İLGİLİ HÜKÜMLERİ

V.5.2.2.Amasra

Amasra Kentinde doğal ve tarihsel/kültürel çevrenin korunması, kent kimliğinin geliştirilmesi, sağlıklı ve yaşanabilir bir turizm merkezi oluşturulabilmesi amacıyla bölgenin özelliklerine uygun, doğal çevreye, tarihi mirasa ve kültürel dokuya duyarlı ve koruyucu, bölge ekonomisine ve toplumsal yaşantıya katkıda bulunacak sürdürülebilir turizm politikasının geliştirilmesi gerekmektedir. Bu politika sadece Amasra Kentini değil Amasra İlçesinin tümünü kapsayacak bir politika olacaktır. Coğrafi açıdan gelişme alanı çok kısıtlı olan Amasra kent merkezinin doğal ve arkeolojik sit alanlarına baskı yapmadan yerleşim alanlarının yoğunluk değerlerinin belirlenmesi hedef alınmalıdır. Ayrıca Amasra İlçesi sınırları içerisinde bulunan ve küçük bir liman yerleşmesi niteliğinde olan kıyı yerleşmelerinin kıyı turizminde gelişmesini sağlayacak politikaların geliştirilmesi amaçlanmış olup bu doğrultuda turizm alan kullanımları önerilmiştir. Planlama döneminde, Amasra ilçesi, planda öngörülen strateji ve politikalarla gelişmiş, sağlıklı ve yaşanabilir bir doğa ve kültür turizmi merkezi olacaktır.

Tasman alanları, yapılaşma açısından büyük bir risk oluşturmaktadır. Bu nedenle, Türkiye Taşkömürü Kurumu tarafından, taşkömürü havzasındaki kömür işletmelerinin (Kozlu, Kilimli, Çatalağzı, Amasra vd.) verimli ve etkin işletilmesine, çağdaş ve modern teknolojiler kullanılmasına, tasman alanlarının belirlenerek önlemler alınmasına yönelik olarak “Taşkömürü Yönetimi Ana Planı” hazırlanması planlama açısından büyük bir önem taşımaktadır.

VI.8.2. Turizm/Konaklama Koridorları

1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planında, Amasra'nın ve Safranbolu'nun planlama bölgesinin turizm merkezi olma potansiyeli değerlendirilmiş ve Yörük Köyü-Safranbolu arası ve civarı, Amasra güneyinden başlayıp Ahatlar Köyü ve İnpiri Köyüne kadar uzanan alanda Turizm/Konaklama Koridorları önerilmiştir. Bu koridorlar, kültürel ve doğal duyarlılığı olan, turizm potansiyeli yüksek yerler olup, “Kültür Turizmi” ve “Doğa Turizmi” ağırlıklı olarak geliştirilecek alanlardır.

Yapılması planlanan projeler ve alınana kararlar aşağıda verilmiştir:

- Küçük (Antik) Liman Kıyı Düzenlemesi,
- Büyük Liman Kıyı Düzenlemesi,
- Sur Dibi Düzenlemeleri,
- Çekiciler Çarşısı ve Çevre Düzenlemesi,
- Belediye ve Çevresi Düzenlemesi,
- Müze ve Çevresi Düzenlemesi,
- Merkez Parkı Düzenlemesi,
- Boztepe Düzenlemeleri,
- Kaleiçi Düzenlemeleri,
- I. Derece, II. Derece ve III. Derece Arkeolojik Sit Alanlarının Bütüncül Tasarımlarla Ele Alınmasıdır.

İhtiyaçlara cevap veremeyen “Koruma Amaçlı İmar Planları” çalışmasının yapılması, önemli arkeolojik ve kentsel sit alanları için de “Yönetim Planları” hazırlanma gerekliliği belirtilmiştir. 2863 ve 5226 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yasaları uyarınca; İl Özel İdarelerince “Koruma, Uygulama ve Denetim Büroları” (KUDEB) kurularak, Koruma Planı uyarınca çevre düzenleme ve restorasyon uygulamaları yapılması gerekliliği ifade edilmiştir. Bu alanlara ilişkin koruma amaçlı “Kentsel Tasarım”, “Peyzaj”, “Kent Mobilyası” ve “Altyapı” projeleri hazırlanması, koruma alanlarında; yapıların cephe ve çevre düzenleme çalışmaları yapılması konularında kararlar getirilmiştir.

Amasra, Bartın Merkez, Abdipaşa, Ovacuma, Safranbolu arasındaki ana akslar etkileyici ve özgün doğal karakteri (bitki örtüsü) nedeniyle Manzara Yolu (Turistik Yol) olarak belirlenmiştir.

Bölgede hiç yat limanı (marina) bulunmadığından; deniz sporları ile ilgili gelişim potansiyelinin geliştirilemediği, Amasra Limanının ticari amaçlar dışında “Marina” olarak değerlendirilmesine ilişkin çalışmalar yapıldığı ifade edilmiştir.

Bartın, Amasra, Tarlaağzı, Gömü, Tekkeönü ve Kurucaşile’de ahşap yat ve tekne imal ve çekek yerlerinin var olan potansiyellerinin değerlendirilerek geliştirilmesi bölgesel ulaşım, yatçılık ve balıkçılığın geliştirilmesi açısından önem taşıdığı belirtilmiştir. Ayrıca Meslek Yüksekokulu açılma kararı verilmiştir.

**EK J: BARTIN VE BARTIN KIYI KESİMİ 1/25.000 ÖLÇEKLİ ÇEVRE DÜZENİ
PLANI GÖSTERİMİ**

SINIRLAR

İDARİ SINIRLAR

- İL SINIRI
- - - İLÇE SINIRI
- ..... BELEDİYE SINIRI
- ..... MÜCAVİR SAHA SINIRI

PLANLAMA SINIRLARI

- ... PLAN ONAMA SINIRI
- ..... ONANLI İMAR PLAN SINIRI
- ..... KIYI KENAR ÇİZGİSİ

YERLEŞME ALANLARI

- KENTSEL YERLEŞİK ALANLAR
- KENTSEL GELİŞME ALANLARI
- KIRSAL YERLEŞME ALANLARI
- ▲ İMAR PLANI REVİZE EDİLECEK YERLEŞME ALANLARI

ÇALIŞMA ALANLARI

- KENTSEL HİZMET MERKEZLERİ
- HİZMET MERKEZLERİ
- KONUT DIŞI KENTSEL ÇALIŞMA ALANLARI
- BÜYÜK ALAN KULLANIMI GEREKTİREN KAMU KURULUŞ ALANLARI
- ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ
- SANAYİ ALANLARI
- KÜÇÜK SANAYİ SİTELERİ
- DEPOLAMA ALANLARI
- ORGANİZE TARIM/HAYVANCILIK ALANI

TURİZM ALANLARI

- TURİZM TESİS ALANLARI
- GÜNÜBİRLİK TESİS ALANLARI
- KÜLTÜR VE DOĞA TURİZMİ ALANLARI

BÜYÜK VE AÇIK ALAN KULLANIMLARI

- UNİVERSİTE ALANI
- BÜYÜK KENTSEL YEŞİL ALANLAR
- BÖLGESEL/ KENTSEL SPOR ALANLARI
- SOSYAL DONATI ALANLARI

TARIMSAL ARAZİ KULLANIMLARI

- MUTLAK TARIM ARAZİLERİ
- DİKİLİ TARIM ARAZİLERİ
- MARJİNAL TARIM ARAZİLERİ
- ÖZEL ÜRÜN ARAZİLERİ
- ÇAYIR-MERA ALANLARI

ORMAN VE AĞAÇLANDIRILACAK ALANLAR

- AĞAÇLANDIRILACAK ALANLAR
- ORMAN ALANI

DİĞER ARAZİ KULLANIM ALANLARI

- ASKERİ ALANLAR
- ASKERİ YASAK BÖLGE/ASKERİ GÜVENLİK BÖLGESİ

DOĞAL KARAKTERİ KORUNACAK ALANLAR

- PLAJ-KUMSAL

SU YÜZEYLERİ

- DENİZ
- GÖL-GÖLET
- AKARSU
- BARAJLAR
- DSİ TAŞKIN KORUMA TESİSİ (TEFER PROJESİ)

KULLANIM SINIRLAMASI GETİRİLEN ALANLAR

- FAY-MUHTEMEL FAY HATTI
- DERE TAŞKIN KORUMA ALANI
- MANİA SINIRI

SU KAYNAKLARINI KORUMA ALANLARI

- İÇME VE KULLANMA SUYU MUTLAK KORUMA ALANI
- İÇME VE KULLANMA SUYU KISA MESAFELİ KORUMA ALANI
- İÇME VE KULLANMA SUYU ORTA MESAFELİ KORUMA ALANI
- HAVZA SINIRI

SİT ALANLARI

- ARKEOLOJİK SİT ALANI
- DOĞAL SİT ALANI
- KENTSEL SİT ALANI

ÖZEL KANUNLARA TABİ ALANLAR

- MİLLİ PARK TAMPON BÖLGE SINIRI

KARAYOLLARI

- 1. DERECE YOLLAR
- 2. DERECE YOLLAR
- 3. DERECE YOLLAR
- TERMINAL

DEMİRYOLLARI

- DEMİRYOLU
- HAFIF RAYLI SİSTEM

DENİZYOLLARI VE KIYI YAPILARI

- DENİZ ULAŞIM BAĞLANTILARI
- LİMAN
- TEKNE İMAL VE ÇEKEK YERİ
- BALIKÇI BARINAKLARI
- YAT LİMANI

ATIK VE ARITMA TESİSLERİ

- KATI ATIK BERTARAF VE GERİ KAZANIM TESİSİ
- ARITMA TESİSİ

ENERJİ-SULAMA

- HİDROELEKTRİK SANTRALLER
- ENERJİ NAKİL HATTI
- DOĞALGAZ NAKİL HATTI
- SULAMA ALANI

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Dürdane KAYA ÖZDEMİR
Doğum Yeri ve Tarihi : Yenimahalle/Ankara 01/05/1989

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Ankara Yavuz Sultan Selim Anadolu Lisesi (2003-2007)
Yüksek Lisans Öğrenimi : Gazi Üniversitesi Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü (2008-2012)
Eskişehir Anadolu Üniversitesi, İktisat Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü (2009-2013)
Bildiği Yabancı Diller : İngilizce

İş Deneyimi

Projeler ve Kurs Belgeleri : -MEB Onaylı Bilgisayar Yardımcı Programcı Sertifikası (AUTOCAD) (2010)
-MEB Onaylı Bilgisayar Yardımcı Programcı Sertifikası (AUTOCAD) (2010)
-Bilgisayar Eğitim Sertifikası 7. Evren Bilgisayar Teknolojileri Kursu (2012)
-ARC-GIS (CBS Operatörü) Kursu (2014)
-NETCAD (CAD ve GIS Yapısında Veri Üretimi, Yönetimi ve Analizler, NETMAP-İmar Uygulamaları Projelendirme, Planet-İmar Planlarının Oluşturulması, Kentsel Dönüşümde Öncelikli Alanların Belirlenmesine Yönelik Analizler ve Yer Seçimi Modelleri) Sertifikası (2016)
Çalıştığı Kurumlar : Bartın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü (2012-...)

İletişim

E-Posta Adresi : kayadrdane@gmail.com – durdane.kaya@hotmail.com

Tarih : 05/09/2016(Tez sınav tarihi)

